अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावका सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको अध्यादेश

प्रस्तावना: नेपाल सरकारको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न केही महसुल, कर, पोत, शुल्क र दस्तुर लगाउन, लगाई राखेकोलाई चालु राख्न वा हेरफेर गर्न तथा राजस्व प्रशासन सम्बन्धी प्रचलित कानूनलाई तत्काल संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएको र हाल व्यवस्थापिका-संसदको अधिवेशन नभएकोले,

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ८८ अनुसार मन्त्रिपरिषदको सिफारिसमा राष्ट्रपतिवाट यो अध्यादेश जारी भएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यस अध्यादेशको नाम "आर्थिक अध्यादेश, २०६७" रहेकोछ ।

(२) यो अध्यादेश तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. भन्सार महसुलः (१) विदेशबाट नेपालभित्र पैठारी हुने मालवस्तुहरूमा अनुसूची-१ बमोजिम भन्सार महसुल लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

(२) नेपालबाट विदेशमा निकासी हुने मालवस्तुहरूमा अनुसूची-२ बमोजिम भन्सार महसुल लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

३. भन्सार सेवा दस्तुरः नेपालबाट विदेशमा निकासी हुने र विदेशबाट नेपालमा पैठारी हुने मालवस्तुको प्रति प्रज्ञापनपत्रमा निकासी वापत छ सय रुपैयाँ र पैठारी वापत पाँच सय रुपैयाँ भन्सार सेवा दस्तुर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

तर निकासी महसुल लाग्ने मालवस्तुहरू, कूटनैतिक तथा महसुल सुविधामा निकासी वा पैठारी हुने मालवस्तुहरू तथा महसुल तिरी अस्थायी पैठारी हुने मालवस्तुहरू, हवाईमार्गबाट यात्रुले आफूसंगै लैजाने मालवस्तुहरू र पाँच हजार रुपैयाँसम्म मूल्यको निकासी वा पैठारी हुने मालवस्तुहरूमा भन्सार सेवा दस्तुर लाग्ने छैन ।

४. कृषि सुधार शुल्कः आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा अनुसूची-१ को दफा १६ मा उल्लिखित मालवस्तु पैठारी हुँदा पैठारी मूल्यमा पाँच प्रतिशतका दरले कृषि सुधार शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

तर त्यस्ता मालवस्तुहरूको पैठारी हुँदा भन्सार महसुल लाग्ने रहेछ भने त्यस्तो पैठारीमा कृषि सुधार शुल्क लाग्ने छैन ।

५. अन्तःशुल्कः आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा नेपालभित्रको मिल वा कारखानामा उत्पादन वा तयार भएका मालवस्तु, पदार्थ वा पैठारी भएका मालवस्तु, पदार्थ वा सेवामा अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ बमोजिम अन्तःशुल्क लगाईने र असुल उपर गरिनेछ ।

६. मूल्य अभिवृद्धि करः आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

७. स्वास्थ्य सेवा करः (१) आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा नेपाल सरकारले प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवा र सामुदायिक अस्पतालहरूले प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवा बाहेकका अन्य निकायहरूले प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवाहरूमा जारी बिजक मूल्यको पाँच प्रतिशतका दरले स्वास्थ्य सेवा कर लगाईने र असुल उपर गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको स्वास्थ्य सेवा कर त्यस्तो सेवा प्रदान गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायले बिजक जारी गरी असुल उपर गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम स्वास्थ्य सेवा कर असुल गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायले असुल गरेको रकम र सोको विवरण चौमासिक रुपमा प्रत्येक चौमासिक अवधि समाप्त भएको पच्चीस दिनभित्र सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको म्यादभित्र कर दाखिला नगरेमा वार्षिक पन्ध्र प्रतिशत ब्याज र विवरण दाखिला नगरेमा प्रति विवरण एक हजार रुपैयाँ असुल उपर गरिनेछ । तीन महिनासम्म पनि बाँकी स्वास्थ्य सेवा कर नबुझाउने व्यक्ति, संस्था वा निकायद्वारा संचालित कारोबारलाई कर अधिकृतले बन्द गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(५)स्वास्थ्य सेवा कर बुझाउने स्वास्थ्य संस्थाले स्वेच्छिक रुपमा मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता हुन पाउनेछन् ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम दर्ता भएका स्वास्थ्य संस्थावाट स्वास्थ्य सेवा कर असुल नगरी मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि कर असुल गर्नुपर्नेछ ।

(७) उपदफा (५) बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका स्वास्थ्य संस्थाले दर्ताको मितिले पाँच वर्षसम्म मूल्य अभिवृद्धि कर मात्र असुल गर्नु पर्नेछ ।

(८) उपदफा (१) बमोजिमको स्वास्थ्य सेवा करको कार्यविधि आन्तरिक राजस्व विभागले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(९) स्वास्थ्य सेवा करको प्रशासन आन्तरिक राजस्व विभाग र सो विभाग अन्तर्गतका कार्यालयबाट हुनेछ । त्यस्तो कार्यालय नभएको जिल्लामा सो विभागले तोकेको प्रक्रिया बमोजिम कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले स्वास्थ्य सेवा करको प्रशासन गर्नेछ ।

८. शिक्षा सेवा शुल्कः (१) आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा निजी क्षेत्रवाट संचालित देशभरिका उच्च माध्यमिक शिक्षा भन्दा माथिको शिक्षा प्रदान गर्ने शिक्षण संस्थाहरु, काठमाडौं उपत्यका भित्र तथा उप-महानगरपालिका, नगरपालिका र जिल्ला सदरमुकामस्थित उच्च माध्यमिक शिक्षा सम्मको शिक्षा प्रदान गर्ने शिक्षण संस्थाहरुले असुल गर्ने भर्ना शुल्क र मासिक शिक्षण शुल्कमा एक प्रतिशतका दरले शिक्षा सेवा शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

स्पष्टीकरणः यस दफाको प्रयोजनको लागि "निजी क्षेत्रबाट संचालित शिक्षण संस्था" भन्नाले तालीम तथा पुनर्ताजगी तालीम प्रदान गर्ने संस्था बाहेक प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएका र निजी क्षेत्रबाट संचालित विश्वविद्यालय, महाविद्यालय, विद्यालय तथा प्राविधिक शिक्षालय लगायत जुनसुकै किसिमको शिक्षा प्रदान गर्ने निकायलाई जनाउनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको शुल्क पिछडिएका एवम् दुर्गम क्षेत्रका विपन्नवर्गका विद्यार्थीहरूको हितमा खर्च गरिनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको शिक्षा सेवा शुल्क त्यस्तो शिक्षण संस्थाहरूले बिजक जारी गरी असुल उपर गर्नुपर्नेछ । कुनै शिक्षण संस्थाले शिक्षा सेवा शुल्क असुल हुने गरी विजक जारी नगरेमा आन्तरिक राजस्व कार्यालयले प्राप्त सूचनाका आधारमा त्यस्ता शिक्षण संस्थाको सम्पूर्ण कागजात तथा आर्थिक र प्रशासनिक कक्ष आफ्नो कब्जा तथा नियन्त्रणमा लिन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम शिक्षा सेवा शुल्क असुल गर्ने शिक्षण संस्थाले असुल गरेको रकम र सोको विवरण चौमासिक रुपमा प्रत्येक चौमासिक अवधि समाप्त भएको पच्चीस दिनभित्र आन्तरिक राजस्व कार्यालय भएको जिल्लामा सो कार्यालयमा र

आन्तरिक राजस्व कार्यालय नभएको जिल्लामा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमको म्यादभित्र शिक्षा सेवा शुल्क दाखिला नगरेमा वार्षिक पन्ध्र प्रतिशत ब्याज र विवरण दाखिला नगरेमा प्रति विवरण एक हजार रुपैयाँ असुल उपर गरिनेछ । तीन महिनासम्म पनि शिक्षा सेवा शुल्क दाखिला नगर्ने शिक्षण संस्थालाई नेपाल सरकारले बन्द गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(६) विदेश अध्ययन गर्न जाने विद्यार्थीलाई शिक्षण शुल्क वापत विदेशी मुद्राको सटही सुविधा दिँदा त्यस्तो सटही रकममा एक प्रतिशत शिक्षा सेवा शुल्क लगाइनेछ र असुल उपर गरिनेछ ।

(७) उपदफा (६) बमोजिम विदेशी मुद्राको सटही सुविधा उपलब्ध गराउने बैंकले शिक्षा सेवा शुल्क वापत संकलन गरेको रकम अर्को महिनाको पन्ध्र गतेभित्र राजस्व खातामा जम्मा गरी सोको विवरण सहितको जानकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(८) शिक्षा सेवा शुल्क संकलन सम्वन्धी अन्य कार्यविधि आन्तरिक राजस्व विभागले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(९) शिक्षा सेवा शुल्कको प्रशासन आन्तरिक राजस्व विभाग र सो विभाग अन्तर्गतका कार्यालयबाट हुनेछ । त्यस्तो कार्यालय नभएको जिल्लामा सो विभागले तोकेको प्रक्रिया बमोजिम कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले शिक्षा सेवा शुल्कको प्रशासन गर्नेछ ।

(१०) आर्थिक वर्ष २०६५/०६६ को वुझाउन वाँकी शिक्षा सेवा कर २०६७ चैत्र मसान्त भित्र स्वयं घोषणा गरी बुझाएमा ढिलो रकम बुझाए वापत लाग्ने व्याज र रकम मिन्हा हुनेछ ।

(११) आर्थिक ऐन, २०६६ को दफा ८ को उपदफा (९) बमोजिमको अवधिभित्र स्वयम घोषणा गरी शिक्षा सेवा कर वुझाएका शिक्षण संस्थाहरुको हकमा सो स्वयम घोषणा गरी वुझाएको रकम अन्तिम मानिने छ । सोही अवधिमा आर्थिक वर्ष २०६५/०६६ को शिक्षा सेवा कर स्वयम घोषणा गरी वुझाएका तर आन्तरिक राजस्व कार्यालयवाट निर्धारण भएको सम्पूर्ण कर नवुझाउने शिक्षण संस्थाको वुझाउनु पर्ने बक्यौता करको रकम मिन्हा गरिएको छ ।

(१२) आर्थिक वर्ष २०६६/०६७ को शिक्षा सेवा शुल्कको पहिलो, दोस्रो र तेस्रो चौमासिक अवधिको वुझाउनु पर्ने एक प्रतिशत शिक्षा सेवा शुल्कको विवरण र रकम २०६७ चैत्र मसान्तभित्र दाखिला गरेमा त्यस्ता शिक्षण संस्थाले उक्त आर्थिक वर्षको पहिलो,

दोस्रो र तेस्रो चौमासिक अवधिको विवरण ढिला वुझाए वापतको रकम र व्याज मिन्हा हुनेछ।

(१३) जिल्ला शिक्षा कार्यालय वा अन्य सरकारी निकायले शिक्षण संस्थालाई जुनसुकै किसिमको सेवा, सुविधा वा सिफारिश उपलब्ध गराउंदा त्यस्तो शिक्षण संस्थाले शिक्षा सेवा शुल्क वुझाएको प्रमाण पेश गरेपछि मात्र सो सेवा, सुविधा वा सिफारिश उपलव्ध गराउनु पर्नेछ।

९. सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर र सवारी साधन कर : आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा अनुसूची-३ बमोजिम सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर र सवारी साधन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।

१०. सडक मर्मत तथा सुधार दस्तुर: आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा सडक मर्मत तथा सुधार गर्न विदेशबाट नेपालमा पैठारी हुने पेट्रोलमा प्रति लिटर चार रुपैयाँ र डिजेलमा प्रति लिटर दुई रुपैयाँ सडक मर्मत तथा सुधार दस्तुर भन्सार विन्दुमै लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।

११. घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर, सेवा शुल्क र रोक्का दस्तुर: आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा अनुसूची-४ बमोजिम घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर, सेवा शुल्क र रोक्का दस्तुर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।

१२. चलचित्र विकास शुल्क: आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा अनुसूची-५ बमोजिम चलचित्र विकास शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।

१३. प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क: (१) आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा नेपालभित्र बिक्री वितरण हुने पेट्रोल तथा डिजेलमा प्रति लिटर पचास पैसाका दरले प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको शुल्क नेपाल आयल निगमले असुल गरी प्रत्येक महिनाको शुल्क अर्को महिनाको पच्चीस गतेभित्र राजस्व खातामा दाखिला गर्नुपर्नेछ। सो अवधिभित्र दाखिला नगरेमा वार्षिक पन्ध्र प्रतिशत व्याज सहित असुल उपर गरिनेछ।

(३) यस दफा बमोजिमको प्रदुषण नियन्त्रण शुल्कको प्रशासन आन्तरिक राजस्व विभागले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

१४. टेलिफोन स्वामित्व शुल्क: (१) आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा टेलिफोन जडान गर्ने ग्राहकबाट टेलिफोन स्वामित्व शुल्क वापत

एक हजार रुपैयाँ असुल उपर गरिनेछ । टेलिफोनको स्वामित्व परिवर्तन भएको अवस्थामा टेलिफोनको स्वामित्व प्राप्त गर्ने व्यक्तिबाट समेत त्यस्तो शुल्क असुल उपर गरिनेछ ।

तर अग्रिम भुक्तानी हुने (प्रि-पेड) मोवाइल टेलिफोनको हकमा प्रत्येक सिमकार्ड र रिचार्ज कार्डको मूल्यमा दुई प्रतिशतका दरले टेलिफोन स्वामित्व शुल्क लाग्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको शुल्क दूर संचार सेवा उपलब्ध गराउने निकायले असुल गरी प्रत्येक महिनाको शुल्क अर्को महिनाको पच्चीस गतेभित्र राजस्व खातामा दाखिला गर्नुपर्नेछ । सो अवधिभित्र दाखिला नगरेमा सम्वन्धित निकायवाट वार्षिक पन्ध्र प्रतिशत व्याज सहित असुल उपर गरिनेछ ।

(३) यस दफा बमोजिमको टेलिफोन स्वामित्व शुल्कको प्रशासन आन्तरिक राजस्व विभागले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१५. दूरसञ्चार सेवा दस्तुरः (१) आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने निकायले ग्राहकबाट लिने महसुलको दश प्रतिशत रकम दूरसञ्चार सेवा दस्तुर बापत ग्राहकबाट असुल उपर गरिनेछ । ग्राहकबाट असुल उपर गरिने यस्तो दस्तुर रकम दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने निकायले मूल्य अभिवृद्धि कर साथ दाखिला गर्नुपर्नेछ ।

तर इण्टरनेट टेलिफोन सेवा (भि.ओ.आई.पि.) बाहेकको इण्टरनेट सेवा तथा पेजर सेवा प्रदायकहरूलाई यस्तो दस्तुर लाग्ने छैन ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने अनुमति प्राप्त व्यक्तिहरू बीच एकले अर्कोको नेटवर्क प्रयोग गरे बापत तिर्नु पर्ने शुल्क (इन्टर कनेक्सन चार्ज) मा यस्तो दस्तुर लाग्ने छैन ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको दस्तुर दूरसञ्चार सेवा उपलव्ध गराउने अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा निकायले असुल गरी प्रत्येक महिनाको शुल्क अर्को महिनाको पच्चीस गतेभित्र मूल्य अभिवृद्धि कर सहित राजस्व खातामा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम दाखिला गर्नु पर्ने दस्तुर म्यादभित्र नबुझाएमा त्यस्तो बाँकी रकममा मासिक पाँच प्रतिशतका दरले थप दस्तुर लाग्नेछ ।

(५) दूर संचार सेवा दस्तुरको प्रशासन आन्तरिक राजस्व विभागले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१६. क्यासिनो रोयल्टीः (१) आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा नेपालमा रहेका क्यासिनो संचालन गर्न इजाजतपत्र प्राप्त प्रत्येक व्यक्ति तथा निकायले प्रत्येक क्यासिनो संचालन गरे वापत वार्षिक दुई करोड रुपैयाँ रोयल्टी तिर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको रोयल्टी बापतको रकम सम्बन्धित क्यासिनो संचालन गर्न इजाजतपत्र प्राप्त व्यक्ति तथा निकायले आर्थिक वर्ष प्रारम्भ भएको मितिले दुई महिनाभित्र सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको अवधिभित्र रोयल्टी नबुझाउने व्यक्ति वा निकायलाई सो रकम नवुझाए वापत वुझाउन वांकी रकमको बार्षिक पन्ध्र प्रतिशतका दरले शुल्क र सो म्याद नाघेको मितिले तीन महिनासम्म वार्षिक पन्ध्र प्रतिशतका दरले थप शुल्क समेत लगाई रोयल्टी रकम असुल उपर गरिनेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको अवधि भित्र पनि रोयल्टी र शुल्क नबुझाउने इजाजतपत्र प्राप्त व्यक्ति वा निकायलाई कर अधिकृतले निजको सम्पत्ति उपर दावी गर्न, दावी गरेको सम्पत्ति लिलाम विक्री गर्न, निजलाई नेपाल बाहिर जान रोक लगाउन, सो रकम एजेण्ट भई काम गर्ने व्यक्तिवाट असुल गर्न वा अन्य कुनै तवरले निजवाट रकम असुल गर्न वा क्यासिनोको संचालन बन्द गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(५) यस दफा बमोजिम आदेश भएमा इजाजतपत्र दिने निकायले निजको इजाजतपत्र रद्द गर्नुपर्नेछ ।

(६) यस दफा बमोजिम असुल उपर गर्नुपर्ने रोयल्टी, शुल्क तथा रकम इजाजत पत्र प्राप्त व्यक्ति वा निकायले दाखिला नगरेमा त्यस्तो रोयल्टी, शुल्क तथा रकम सरकारी बाँकी सरह निजवाट असुल उपर गरिनेछ ।

(७) क्यासिनो संचालन गर्न इजाजतपत्र प्राप्त व्यक्ति वा निकायले आर्थिक वर्ष समाप्त हुनु अगावै आगामी आर्थिक वर्षको लागि इजाजतपत्र नविकरण गराउनु पर्नेछ ।

(८) यस दफा बमोजिम रोयल्टी, शुल्क र रकम नबुझाउने इजाजतपत्र प्राप्त व्यक्ति तथा निकायको इजाजतपत्र नविकरण हुने छैन ।

१७. वन पैदावार शुल्कः (१) नेपाल सरकारद्वारा सामुदायिक वनको रुपमा हस्तान्तरण गरिएका राष्ट्रिय वन मध्ये उपभोक्ता समूहले प्रचलित

कानून बमोजिम कार्य योजना बनाई निकालिएको साल र खयरका काठ उपभोक्ता समूह बाहिर व्यापारिक प्रयोजनका लागि बिक्री गरेमा त्यसरी बिक्री गरी प्राप्त भएको रकम मध्ये पन्ध्र प्रतिशत रकम आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ मा वन पैदावार शुल्क वापत नेपाल सरकारको सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उपभोक्ता समूह बाहिर व्यापारिक प्रयोजनको लागि काठ बिक्री गरी उपभोक्ता समूहले प्राप्त गरेको रकम सामुदायिक वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन, वातावरण संरक्षण र स्थानीय विकाससंग सम्बन्धित कार्यमा खर्च गर्नुपर्नेछ।

१८. दर घटाउन, वढाउन वा छुट दिन सक्ने : (१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकारले आवश्यकता अनुसार यो अध्यादेश र प्रचलित कानून बमोजिम लगाइएका दस्तुर, शुल्क, महसुल र करको दर घटाउन, बढाउन वा त्यस्तो दस्तुर, शुल्क, महसुल र कर आंशिक वा पूर्णरुपमा छूट दिन सक्नेछ। त्यस्तो दर घटाइएको, वढाइएको वा छुटको सूचना नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम करको दर घटाईएको, बढाईएको वा कुनै दस्तुर शुल्क, महसुल र कर आंशिक वा पूर्ण रुपमा छुट दिईएको विवरण प्रत्येक बर्ष अर्थ मन्त्रालयले व्यवस्थापिका-संसदमा पेश गर्नु पर्नेछ।

१९. प्रक्रिया सरलीकरण गर्न तथा बाधा अड्काउ फुकुवा गर्न सक्ने: आयकर ऐन, मूल्यअभिवृद्धि कर ऐन, अन्तःशुल्क ऐन, भन्सार ऐन तथा यस अध्यादेशको कार्यान्वयनको क्रममा हड्ताल, दैवी प्रकोप, प्राकृतिक विपत्तिको कारणले उल्लिखित ऐनले प्रदान गरेको कुनै सुविधा उपभोग गर्न नसकिने अवस्था सिर्जना भएमा वा कुनै जटिलता देखिएमा वा बाधा अड्काउ पर्न गएमा अर्थ मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार अवधि थप गर्न, प्रक्रिया सरलीकरण गर्न वा बाधा अड्काउ फुकुवा गर्न सक्नेछ।

२०. पासबुक तथा बैंक ग्यारेण्टी सम्वन्धी व्यवस्था : वनस्पती घ्यू तेल उद्योगले आर्थिक वर्ष २०६४/०६५ र २०६५/०६६ मा पासबुक (नगद धरौटी) तथा वैंक ग्यारेण्टी सुविधामा आयात गरेको कच्चा पदार्थमा दश प्रतिशत मूल्य अभिवृद्धि गरी तयार गरेको वस्तु प्रचलित कानूनको अवधिभित्र निकासी गरी विदेशी मुद्रा प्राप्त गरेको तर वैंक ग्यारेण्टी वा पासबुक (नगद धरौटी) फुकुवा हुन बाँकी

रहेका उद्योगले २०६७ साल पुस मसान्त भित्र निवदेन दिएमा त्यस्तो वैंक ग्यारेण्टी फुकुवा वा नगद धरौटी फिर्ता गरिने छ ।

२१. <u>सहकारी संघ/संस्थालाई लाग्ने शुल्क, व्याज सम्बन्धी विशेष व्यवस्था:</u> (१) सहकारी ऐन, २०४८ बमोजिम दर्ता भई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११ को उपदफा (२) बमोजिम कर नलाग्ने सहकारी संघ वा संस्था बाहेकका अन्य सहकारी संघ वा संस्थाले आय वर्ष २०६४/०६५, २०६५/०६६ र २०६६/०६७ को आय विवरण र सो मा लाग्ने आयकर तथा भूक्तानीमा करकट्टी गरिएको बुझाउन बाँकी रकम २०६७ साल चैत्र मसान्त भित्रमा दाखिला गरेमा सो भन्दा अगाडिको आय विवरण पेश गर्नुपर्ने छैन र सो मा लाग्ने अन्य शुल्क तथा ब्याज मिनाहा गरिने छ ।

(२) आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११ को उपदफा (२) बमोजिम कर नलाग्ने सहकारी संघ वा संस्था तथा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १० को खण्ड (६) बमोजिम छुट पाएको संस्थाले आय बर्ष २०६४/०६५, २०६५/०६६ र २०६६/०६७ को वित्तीय विवरण तथा भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टि भई दाखिला गर्न बाँकी रहेको रकम २०६७ चैत्र मसान्त भित्र दाखिला गरेमा सो मा लाग्ने शुल्क तथा व्याज मिनाहा गरिने छ ।

(३) नाफा नकमाउने तथा मुनाफा वितरण नगर्ने उद्देश्य भएका सहकारी संघ वा संस्थाहरुले विगतमा स्थायी लेखा नम्वर लिएको वा नलिएको जे जस्तो अवस्था भएतापनि त्यस्तो संघ वा संस्थाले आय वर्ष २०६४/०६५, २०६५/०६६ र २०६६/०६७ को आय विवरण दाखिला गरी लाग्ने आयकर दाखिला गरेमा तथा त्यस्ता संघ वा संस्थाले अग्रिम कर कट्टि गरी भुक्तानी गर्नु पर्ने रकमको अग्रिम कर दाखिला गरेमा सो मा लाग्ने शुल्क तथा व्याज मिनाहा गरिने छ ।

(४) उपदफा (१), (२) र (३) मा उल्लिखित संघ वा संस्थाले यसरी सुविधा दिएको अवधिभित्र पनि विवरण, रकम वा ब्याज नवुझाएमा साविक देखिको तिर्नु वुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण कर, व्याज तथा शुल्क समेत असुल उपर गरिने छ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमका सहकारी संघ वा संस्थालाई सरकारी निकायवाट उपलव्ध हुने कुनै पनि छुट तथा सुविधा समेत प्रदान गरिने छैन ।

२२. <u>करको दायरामा आउनेलाई शुल्क तथा व्याज मिन्हा दिईने :</u> (१) चिकित्सक, कलाकार, इन्जिनियर, कानून व्यवसायी, लेखापरीक्षक, व्यापारी, उद्योगी, लगानीकर्ता, परामर्शसेवा प्रदायक, कमिशन एजेण्ट, सेवानिवृत वा वहालवाला वा सार्वजनिक पदधारण गरेका पदाधिकारी, कर्मचारी, शिक्षक, प्राध्यापक लगायत जुनसुकै व्यक्ति वा निकायले आर्थिक वर्ष २०६५/०६६ भन्दा अगाडिका वर्षमा कर लाग्ने आय आर्जन गरेको तर त्यसरी आर्जित आयमा कर दाखिला नगरेको भएमा र आर्थिक वर्ष २०६५/०६६ र २०६६/०६७ को आय विवरण २०६७ साल चैत्र मसान्तसम्म दाखिला गरी सो मा लाग्ने आयकर दाखिला गरेमा उल्लिखित अवधि भन्दा अघिका आय वर्षको आयकर, शुल्क र व्याज छुट हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि पत्रकार, पत्रपत्रिका एवं संचार तथा प्रकाशन गृहले आर्थिक वर्ष २०६६/०६७ को आय विवरण र सो बमोजिम तिर्नुपर्ने कर २०६७ चैत्र मसान्त भित्र वुझाई स्थायी लेखा नम्वर लिएमा सो अवधि भन्दा अघिका बर्षको सम्पूर्ण कर, शुल्क र व्याज छुट हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) मा उल्लिखित व्यक्ति तथा निकायले सो उपदफाहरुमा तोकिएको अवधिसम्म कर दाखिला नगरेमा त्यस्ता व्यक्ति तथा निकायको तिर्नु पर्ने कर, शुल्क तथा व्याज सरकारी वाँकी सरह असुल गरिने छ ।

२३. <u>खाँडसारी उद्योगलाई दस्तुर तथा जरिवाना मिन्हा सम्बन्धी व्यवस्थाः</u> भर्टिकल रोलर तथा होरिजेन्टल रोलर प्रयोग गर्ने (दश हर्ष पावरसम्मको) खाँडसारी उद्योगले आर्थिक वर्ष २०६६/६७ सम्ममा बुझाउनु पर्ने वार्षिक नवीकरण दस्तुर आर्थिक वर्ष २०६७/६८ का लागि तोकिएको दर बमोजिम बुझाएमा बाँकी विलम्ब शुल्क तथा जरिवाना मिन्हा हुनेछ ।

२४. <u>बक्यौता फछ्यौट समिति :</u> (१) प्रचलित कानून बमोजिम चुक्ता हुन वांकी रहेका बक्यौता करहरु (भन्सार महसुल, आयकर, मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क, मनोरञ्जन कर, ठेक्का कर, बिक्री कर, हवाई उडान कर, होटल कर) तथा गैरकर असुल उपर गर्ने, मिनाहा गर्ने तथा मिनाहाको लागि सिफारिस गर्न नेपाल सरकारले अधिकार सम्पन्न बक्यौता फछ्यौट समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार तथा कार्यविधि नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।

२५. शित भण्डार सेवाको मूल्य अभिवृद्धि कर तथा जरिवाना मिन्हा हुने : शित भण्डार व्यवसाय संचालन गर्ने व्यक्तिले उपलब्ध गराउने कृषि पैदावार भण्डारण सेवा वापत बुझाउन बाँकी रहेको मूल्य अभिवृद्धि कर र सो मा लागेको जरिवाना, शुल्क तथा व्याज मिन्हा हुनेछ ।

२६. इजाजतपत्र दस्तुर आंशिक मिनाहा सम्वन्धी व्यवस्था : अन्तःशुल्क नियमावली, २०५९ को अनुसूची-२ को क्रमसंख्या २ मदिरा विक्री वितरण तर्फ खण्ड (क) र (ख) तथा क्रम संख्या ३ को खण्ड (ग), (घ) र (ङ) मा लागेको इजाजतपत्र दस्तुरमा उपत्यका बाहिरको हकमा २५ प्रतिशत मिनाहा गरिएको छ ।

२७. साना करदातालाई विशेष छुट : (१) वार्षिक बीस लाखसम्म कारोवार र दुई लाखसम्म आय आर्जन गर्ने देहायका साना करदाताले आर्थिक वर्ष २०६५/०६६ को आयकर वापतको देहायको रकम २०६७ पुस मसान्त भित्रमा बुझाएमा वाँकी बुझाउनुपर्ने कर, शुल्क, व्याज तथा जरिवाना मिन्हा हुनेछ :-

(क) महानगरपालिका तथा उपमहानगरपालिका भित्रका करदाताले तीन हजार पाँच सय रुपैयाँ,

(ख) नगरपालिका भित्रका करदाताले दुई हजार रुपैयाँ र,

(ग) अन्य क्षेत्रका करदाताले एक हजार दुई सय पचास रुपैयाँ ।

(२) उपदफा (१) मा उल्लेख भए भन्दा वढी बुझाएको आयकर रकम पछिल्ला आर्थिक वर्षहरुमा हिसाव मिलान गर्न सकिने छ ।

२८. सामाजिक सुरक्षा कोष व्यवस्था : आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची-१ बमोजिम एकल व्यक्ति तथा दम्पत्तीवाट असुल गरिने १ प्रतिशत करको रकम छुट्टै राजस्व खातामा जम्मा गरीने छ ।

२९. राजस्व चुहावट (अनुसन्धान तथा नियन्त्रण) ऐन, २०५२ मा संशोधनः राजस्व चुहावट (अनुसन्धान तथा नियन्त्रण) ऐन, २०५२ को,-

(१) दफा २ को, -

(क) खण्ड (क) को सट्टा देहायको खण्ड (क) राखिएको छः-

"(क) "राजस्व" भन्नाले प्रचलित कानूनबमोजिम नेपाल सरकारलाई तिर्नु वा बुझाउनुपर्ने भन्सार महसुल, अन्तःशुल्क, आयकर, मूल्य अभिवृद्धि कर, सवारी

साधन कर, घरजग्गा बहाल कर, सम्पत्ति कर, घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर सम्झनुपर्छ र सो शब्दले प्रचलित कानूनबमोजिम लाग्ने अन्य कर तथा गैरकर राजस्वलाई समेत जनाउँछ ।"

(ख) खण्ड (क) पछि देहायको खण्ड (क१) थपिएकोछ :-

"(क१) "गैरकर" भन्नाले सबै प्रकारको प्रशासनिक दस्तुर, सेवा शुल्क, रोयल्टी, लाभांश, साँवा व्याज लगायत नेपाल सरकारले प्रचलित कानूनबमोजिम लगाएको सबै दस्तुर तथा शुल्क समेतको रकम सम्झनुपर्छ ।"

(ग) खण्ड (ङ) पछि देहायको खण्ड (ङ१) थपिएकोछ :-

"(ङ१) "मन्त्रालय" भन्नाले अर्थ मन्त्रालय सम्झनुपर्छ ।"

(घ) खण्ड (छ) पछि देहायको खण्ड (छ१) थपिएकोछ :-

"(छ१)"बिगो" भन्नाले आयकर, मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क, घर बहाल कर र प्रचलित कानूनबमोजिम लाग्ने अन्य कर, शुल्क तथा व्याज समेतको रकम सम्झनु पर्छ र सो शब्दले भन्सार चोरी पैठारी भएको वा हुन लागेको मालवस्तुको थोक बजार मूल्य वा मालवस्तु फेला नपरी कागज मात्र फेला परेकोमा त्यस्तो मालवस्तु आयात गर्दा भन्सार विन्दुमा भन्सार प्रयोजनको लागि कायम हुने मूल्य र सो मा लाग्ने भन्सार महसुललाई समेत जनाउँछ ।"

(२) दफा ४ को, -

(क) खण्ड (च) को सट्टा देहायको खण्ड (च) राखिएको छ :-

"(च) राजस्व बुझाउनु पर्ने कार्यालयको कर्मचारीसंग मिलोमतो गरी वा नगरी नेपाल सरकारलाई प्रचलित कानूनबमोजिम तिर्नु बुझाउनु पर्ने राजस्व रकममा हेरफेर वा परिवर्तन गरेमा वा राजस्व बुझाएको देखिने गलत लिखत तथा कागजात पेश गरेमा वा प्राप्त भएमा ।"

(ख) खण्ड (च) पछि देहायको खण्ड (छ) थपिएकोछ :-

"(छ) राजस्व बुझाउने प्रयोजनको लागि घोषणा गरिनुपर्ने कुनै आय, घर जग्गा वा अन्य सम्पत्ति वा सामानको मूल्य घटी वा बढी हुनेगरी अभिलेखांकन गरी हिसाव तयार गरेमा ।"

(३) दफा ६ को उपदफा(१)पछि देहायको उपदफा(१क.) थपिएकोछः-

"(१क.) दर्ता गरी वा नगरी वा इजाजत लिई वा नलिई गरिने सबै किसिमका आर्थिक कारोबारमा भएको राजस्व चुहावट सम्बन्धी

अनुसन्धान, तहकिकात र तत्सम्बन्धी अन्य कारवाही विभागले गर्नेछ ।"

(४) दफा ७ पछि देहायको दफा ७क. थपिएको छः-

"७क. आकस्मिक जाँच परीक्षण गर्न सक्नेः- (१) दफा (४) बमोजिम राजस्व चुहावट गरेको मानिने कुनै कार्य भएको छ भन्ने विश्वास लाग्ने मनासिव माफिकको कारण भएमा वा दफा (७) बमोजिम राजस्व चुहावटको सूचना प्राप्त भएमा महानिर्देशक वा निजले खटाएको कुनै कर्मचारीले आकस्मिक रुपमा जुनसुकै व्यक्ति वा यात्रु एवम् मालसामान ओसारपसार गर्ने यातायातका साधनलाई रोकी आवश्यक कागजात माग गर्न, तलासी लिन वा कुनै भवन, गोदाम, पसल, कारोबारस्थल, जग्गा र स्थान विशेषमा उपस्थित भई खानतलासी लिन, शीलबन्दी गर्न, कुनै मालवस्तु वा कागजात नियन्त्रणमा लिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कुनै स्थानमा खानतलासी लिँदा वा आकस्मिक जाँच गर्नु पर्दा सम्बन्धित व्यक्तिलाई खानतलासी लिनु वा जाँच गर्नु परेको कारण खुलेको लिखित जनाउ दिनु पर्नेछ ।"

(५) दफा ८ मा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएकोछ :-

"तर, अनुसन्धान तथा तहकिकातको काम सम्पन्न नभएमा महानिर्देशकले आवश्यकता अनुसार एकै पटक वा पटक पटक गरी बढीमा अर्को तीस दिनसम्म अनुसन्धान तथा तहकिकातको लागि म्याद थप गर्न सक्नेछ ।"

(६) दफा ९ को उपदफा (७) पछि देहायका उपदफा (८) र (९) थपिएका छन् :-

"(८) यस ऐन बमोजिम अनुसन्धान तथा तहकिकातको क्रममा रहेको कुनै व्यक्ति कारबाही छल्ने उद्देश्यले नेपाल छोडी बाहिर जाँदैछ भन्ने विश्वास हुने पर्याप्त कारण भएमा बिभागले निजलाई विदेश जानबाट रोक लगाउन सक्नेछ र यस्तो व्यक्तिको राहदानी कब्जामा लिन, रोक्का गर्न सम्बन्धित निकायलाई लेखी पठाउन सक्नेछ । यसरी लेखी आएको विषयमा सहयोग गर्नु सम्बद्ध निकायको कर्तव्य हुनेछ ।

(९) सम्बन्धित कार्यालय, संघ-संस्था वा कुनै व्यक्तिको साथमा रहेको सम्बद्ध कागजात वा प्रमाणको लिखत वा कुनै बैंक, वित्तीय तथा सहकारी संस्थामा भएको कारोबारको विवरण, धितोपत्र

बजारमा भएको सबै आर्थिक कारोबारको विवरण अनुसन्धानको प्रयोजनको लागि विभागले माग गर्न सक्नेछ । यसरी माग गरेको विवरण तोकेको म्यादभित्र उपलब्ध गराउनु सम्बद्ध व्यक्ति वा निकायको कर्तव्य हुनेछ ।"

(७) दफा १० को उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएकोछ :-

"(१) यस ऐन बमोजिम राजस्व चुहावट सम्बन्धी कसुरको अनुसन्धान तथा तहकिकात महानिर्देशकले आवश्यकता अनुसार आफै गर्न वा विभाग वा मातहत कार्यालयको अधिकृतस्तरको कर्मचारीलाई अनुसन्धान अधिकृत भई काम गर्न तोक्न सक्नेछ ।"

(८) दफा ११ को उपदफा (१) को खण्ड (च) पछि देहायको खण्ड (छ) थपिएकोछ :-

"(छ) राजस्व चुहावटको कसुर गर्ने संस्था वा व्यक्तिको चल अचल सम्पत्ति रोक्का गर्नुपर्ने मनासिव कारण भएमा अनुसन्धान अधिकृतले त्यस्तो सम्पत्ति रोक्का गर्नेछ ।"

(९) दफा १३ पछि देहायको दफा १३क. थपिएकोछ :-

"१३क. अन्य विभागलाई लेखी पठाउन सक्नेः (१) राजस्व चुहावटको सम्बन्धमा अनुसन्धान अधिकृतले अनुसन्धान गर्दा प्रचलित कानून बमोजिम निर्धारण गर्नुपर्ने आयकर, मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क, भन्सार महसुल वा गैरकर निर्धारण गर्दा लापरबाही वा हेलचेक्र्याइं वा अन्य कुनै कारणबाट त्रुटी हुन गएको पाएमा अनुसन्धान अधिकृतले सो कुरा उल्लेख गरी बिभाग समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुसन्धान अधिकृतको प्रतिवेदन पेश हुन आएपछि बिभागले त्यस्तो कर, अन्तःशुल्क, भन्सार महसुल वा गैरकरको निर्धारणमा भएको त्रुटी सच्याउन सम्बन्धित निकायलाई लेखी पठाउनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम त्रुटी सच्याउनको लागि लेखी आएमा सो बमोजिम त्रुटी सच्याउने कर्तव्य सम्बन्धित निकायको हुनेछ ।"

(१०) दफा २३ को सट्टा देहायको दफा २३ राखिएकोछ :-

"२३ दण्ड सजायः (१) राजस्व चुहावटको कसुर गर्ने व्यक्तिलाई देहाय बमोजिमको सजाय हुनेछ :-

(क) मालवस्तु कब्जामा लिईएकोमा त्यस्तो मालवस्तु जफत गरी बिगोको दोब्बरसम्म जरिवाना वा कसुरको मात्रा हेरी तीन वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय,

(ख) मालवस्तु कब्जामा नभई कारोबारको अभिलेख मात्रको आधारमा अपराध प्रमाणित भएमा सो कारोबारमा प्रचलित कानून बमोजिम बुझाउनु पर्ने राजस्व रकम र बिगोको दोब्बरसम्म जरिवाना वा कसुरको मात्रा हेरी तीन वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय ।

(२) राजस्व चुहावटको कसुरमा मतियारलाई मुख्य अभियुक्तलाई हुने सजायको आधा सजाय हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिम बुझाउनु पर्ने राजस्व रकममा राजस्व सम्बन्धी प्रचलित कानूनमा उल्लेख भए बमोजिमको ब्याज समेत लाग्नेछ ।"

(११) दफा २६ को सट्टा देहायको दफा २६ राखिएकोछ :-

"२६. विशेषज्ञ वा कर्मचारीलाई काममा लगाउन सकिने: यस ऐन अन्तर्गतको अनुसन्धान तथा तहकिकात सम्बन्धी कामकारवाहीको सम्बन्धमा विभागले विशेषज्ञको राय लिन वा कुनै विशेषज्ञ वा अन्य कर्मचारीलाई काजमा लिई वा करारमा राखी काममा लगाउन सक्नेछ ।"

(१२) दफा २९ को सट्टा देहाय बमोजिमको दफा २९ राखिएको छ :-

" २९. पुरस्कार दिइने:(१) यस ऐन अन्तर्गतको कसूर गरेको सूचना दिने सुराकीलाई यस ऐन अन्तर्गत दायर गरिएको मुद्धाको अन्तिम किनारा लागे पछि असुल भएको विगो रकमको पन्ध्र प्रतिशत वा पन्ध्र लाख रुपैयाँ मध्ये जुन घटी हुन्छ सो बराबरको रकम पुरस्कार स्वरुप दिइनेछ ।

(२) यस ऐन वमोजिम विभागले गरेको अनुसन्धानवाट कसैले आफूले तिर्नु बुझाउनु पर्ने राजस्वको सम्पूर्ण वा केही अंश छलेको यकीन भएमा असुल हुन आएको विगो रकमको पाँच प्रतिशत वा पाँच लाख रुपैयाँ मध्ये जुन घटी हुन्छ सो बराबरको रकम अनुसन्धानमा संलग्न कर्मचारीलाई पुरस्कार स्वरुप दिइनेछ ।

(३) पुरस्कार पाउने व्यक्ति एक भन्दा बढी भएमा पुरस्कारको रकम दामासाहीले दिइनेछ ।"

(१३) दफा ३७ पछि देहायको दफा ३७क. थपिएकोछ :-

"३७क. राजस्व प्रहरीको रुपमा खटाउन सक्ने: (१) दफा ३७ मा उल्लेख भए बमोजिम राजस्व प्रहरीको छुट्टै व्यवस्था नभएसम्मका लागि नेपाल सरकारले विभाग अन्तर्गत रहने गरी आवश्यकता अनुसार सशस्त्र प्रहरी बलका अधिकृत एवम् जवानलाई आवश्यक संख्यामा संलग्न गरी राजस्व प्रहरीको रुपमा काम गर्न खटाउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम खटिएका राजस्व प्रहरीले महानिर्देशकको प्रत्यक्ष मातहत र नियन्त्रणमा रही काम गर्नु पर्नेछ ।

(३) कसैले राजस्व चुहावट गरेको वा गर्न लागेको मनासिव माफिकको कारण भएमा महानिर्देशक वा सम्बन्धित अनुसन्धान अधिकृतको आदेशले उपदफा (१) बमोजिम खटिएका राजस्व प्रहरीले त्यस्तो व्यक्तिलाई रोक्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम रोक्न खोज्दा निजले हुलहुज्जत वा जोरजुलुम गरेमा त्यसरी खटिएको राजस्व प्रहरीले निजलाई त्यसो नगर्न सम्झाउनु बुझाउनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम सम्झाउँदा बुझाउँदा पनि निजले हुलहुज्जत वा जोरजुलुम गरेमा खटिएको राजस्व प्रहरीले निजलाई पक्राउ गर्न सक्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम पक्राउ गर्न खोज्दा निजले जोरजुलुम गरेमा वा भाग्न उम्कन खोजेमा र तत्काल पक्राउ गर्न नसकिने अवस्था भएमा आफ्नो रक्षा र कर्तव्यको पालनाको निम्ति महानिर्देशक वा सम्बन्धित अनुसन्धान अधिकृतको आदेशले घटनास्थलमा खटिएका राजस्व प्रहरीले त्यस्तो घटना रोक्न पहिले हवाई फायर गर्न र त्यसो गर्दा पनि स्थिति नियन्त्रण नभए वा हुलहुज्जत गर्ने व्यक्तिसंग समेत हतियार भएमा कम क्षति हुने गरी गोली समेत चलाउन सक्नेछ ।

(७) कुनै ढुवानी वा सवारी साधनबाट राजस्व छलिएको मालवस्तु ढुवानी गर्दै गरेको मनासिव माफिकको शंका भएमा खटिएका राजस्व प्रहरीले त्यस्तो सवारी साधन समेत रोक्न वा रोक्न लगाउन आदेश दिन सक्नेछ । त्यस्तो आदेश नमानी हुलहुज्जत वा जोरजुलुम गरी त्यस्तो सवारी साधन नजँचाई भगाउने प्रयत्न गरेमा वा भगाएमा महानिर्देशक वा सम्बन्धित अनुसन्धान अधिकृतको आदेश लिई खटिएका राजस्व प्रहरीले

त्यस्तो सवारी साधनको पाङ्ग्रामा कम क्षति हुने गरी गोली चलाउन सक्नेछ ।

(८) उपदफा (६) र (७) बमोजिम गोली चलाउनु परेको अवस्थामा सो कुराको जानकारी छिटो साधनद्वारा अनुसन्धान अधिकृतले आदेश दिएकोमा महानिर्देशक र सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई र महानिर्देशकले आदेश दिएकोमा सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई र अर्थ मन्त्रालयको सचिवलाई दिनुपर्नेछ ।"

३०. मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ मा संशोधनः मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को,-

(१) दफा २ को,-

(क) खण्ड (च) पछि देहायको खण्ड (च१) थपिएकोछ :-

"(च१) "कम्पनी वा निकायको समूह" भन्नाले देहायको अवस्था विद्यमान भएको कम्पनी वा निकायको समूह मानिनेछ :-

(क) निकायको समूहमा सम्वद्ध व्यक्ति वा प्रतिनिधि सदस्यद्वारा कुनै व्यवसाय सञ्चालन गरेमा,

(ख) कुनै वस्तु वा सेवाको आपूर्ति निकायको समूहद्वारा आफ्नो सम्वद्ध कुनै निकाय वा अर्को निकायको समूहलाई आपूर्ति गरेमा,

(ग) निकायको समूह वा समूहको सदस्यलाई कुनै वस्तु वा सेवाको आपूर्ति गरेमा,

(घ) कुनै दुई वा दुईभन्दा वढी निकायहरूको व्यापार सञ्चालनको स्थायी ठेगाना एकै ठाउँमा भएमा, वा

(ङ) कुनै एक व्यक्ति वा केही व्यक्तिको प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रुपमा निकायको समूहमा नियन्त्रण भएमा ।"

(ख) खण्ड (ज) को सट्टा देहायको खण्ड (ज) राखिएकोछ :-

“(ज) “प्रतिफल” भन्नाले वस्तु वा सेवाको आपूर्ति गर्दा सोको मूल्य वापत प्राप्त हुने कुनै पनि कुरा सम्झनु पर्छ ।”

(ग) खण्ड (ज) पछि देहायको खण्ड (ज१) थपिएकोछ :-

“(ज१) “ऋण सम्झौता” भन्नाले हायर पर्चेज सम्झौता वा वित्तीय पट्टा सम्झनु पर्छ ।”

(घ) खण्ड (ट) पछि देहायको खण्ड (ट१) थपिएकोछ :-

“(ट१) “विद्युतीय माध्यम” भन्नाले कम्प्यूटर, इन्टरनेट, इ-मेल, फ्याक्स, विद्युतीय क्यास मेशिन (इलेक्ट्रोनिक क्यास रजिष्टर), फिस्कल प्रिन्टर समेतका स्वीकृत माध्यम जनाउँछ ।”

(ङ) खण्ड (न) को सट्टा देहायको खण्ड (न) राखिएकोछ:-

“(न) “कर अधिकृत” भन्नाले यस ऐनको प्रयोजनको लागि नेपाल सरकारले नियुक्त गरेको कर अधिकृत, प्रमुख कर अधिकृत र प्रमुख कर प्रशासक सम्झनु पर्छ र सो शब्दले विभागका शाखा अधिकृत, निर्देशक र उप-महानिर्देशक वा यस ऐन बमोजिम कर अधिकृतको अधिकार प्रयोग गर्न पाउने गरी नेपाल सरकारले तोकेको अन्य कुनै अधिकृतलाई समेत जनाउँछ ।”

(२) दफा ४ को सट्टा देहायको दफा ४ राखिएकोछ :-

“४. कर अधिकृतको अधिकार क्षेत्र: (१) कर अधिकृतको अधिकार क्षेत्र नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।

(२) कर अधिकृतलाई आफ्नो कार्यक्षेत्र बाहेकका अन्य क्षेत्रका करदाताको कारोबार समेत निरीक्षण र अनुगमन गर्ने गरी महानिर्देशकले तोक्न सक्नेछ ।”

(३) दफा ५क. को सट्टा देहायको दफा ५क. राखिएकोछ :-

“५क. कारोबारको स्वामित्वको हस्तान्तरणमा कर नलाग्ने: (१) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि दर्ता भएको व्यक्तिले आफूले गर्दै आएको कारोबार अन्य कुनै दर्ता भएको व्यक्तिलाई बिक्री गरेमा वा निजको मृत्यु भई हकवालाको नाममा

कारोबार हस्तान्तरण भएमा त्यसरी हुने स्वामित्वको हस्तान्तरणमा कर लाग्ने छैन । त्यसरी कारोबार बिक्री गर्दा वा हस्तान्तरण गर्दा दर्ता भएको व्यक्तिले सो कुराको जानकारी तोकिए बमोजिम विभागलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कानून बमोजिम दर्ता हुनु पर्ने वा भएको कुनै उद्योग वा व्यवसायको हस्तान्तरण भएमा स्वामित्व प्राप्त गर्नेले हस्तान्तरण गर्नेको कानूनद्वारा निर्दिष्ट करको दायित्व व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) को अधीनमा रही स्वामित्व प्राप्त गर्नेले यस ऐन बमोजिम तोकिएको अवधिसम्म (हस्तान्तरण हुन अघि र पछिसम्मको) त्यस्तो उद्योग वा व्यवसायको कारोबारको लेखा, खातावही तथा हिसाव किताब सुरक्षित राख्नु पर्ने दायित्व वहन गर्नु पर्नेछ ।"

(४) दफा ६ को उपदफा (२) को खण्ड (ग) मा देहायको स्पष्टीकरण थपिएकोछ :-

"स्पष्टीकरण: यस खण्डको प्रयोजनको लागि देहायका अवस्थामा प्राप्त गरेको मानिनेछ :-

(क) कपिराइट्स, पेटेन्ट, लाइसेन्स, ट्रेडमार्क र यस्तै समान प्रकृतिका अधिकारहरू,

(ख) विज्ञापन सेवा,

(ग) प्राविधिक सेवा, इन्जिनियरिङ सेवा, प्राविधिक सेवा प्रदान गर्ने आपूर्तिकर्ताको सेवा, कानूनी सेवा, लेखा सम्बन्धी सेवा, तथ्यांक तथा तथ्यांक प्रशोधन सेवा, सूचनाको सेवा र यस्तै समान प्रकृतिको सेवा,

(घ) उपदफा (१) को सेवा प्रदान गर्दा वा कुनै दायित्व वा अनुवन्धन स्वीकार गर्दा वा सो अनुवन्धनको आंशिक वा पूर्ण अंशको अभ्यास गर्दा वा त्यस्तो अधिकारको प्रयोग गरी कुनै व्यावसायिक क्रियाकलाप गर्दा, वा

(ङ) सेफ डिपोजिटको सुविधाको कार्य बाहेक बीमा वा पुनर्बीमाको सेवा ।"

(५) दफा ७ को उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएकोछ :-

"(१) यस ऐन बमोजिम लाग्ने करको दर तेह्र प्रतिशतको एकल दर हुनेछ ।"

(६) दफा ८ को,-

(क) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

"(२) नेपाल वाहिरको दर्ता नभएको कुनै व्यक्तिबाट सेवा प्राप्त गर्ने दर्ता भएको वा दर्ता नभएको व्यक्तिले यो ऐन र यो ऐन अर्न्तगत बनेको नियम बमोजिम कर लाग्ने मूल्यमा भुक्तानीका वखत कर निर्धारण र असुल उपर गर्नु पर्नेछ ।"

(ख) उपदफा (२) पछि देहायको उपदफा (३) थपिएकोछ:-

"(३) व्यावसायिक प्रयोजनको लागि निर्माण गरिने पचास लाख रुपैयाँ भन्दा बढीको भवन वा अपार्टमेन्ट वा सपिङ कम्प्लेक्स र विभागले तोकेका यस्तै प्रकारका अन्य संरचना दर्ता नभएको व्यक्तिबाट निर्माण गराएको भए तापनि त्यस्तो निमार्ण दर्ता भएको व्यक्तिबाट गराए सरह मानी सो संरचनाको स्वामित्व रहेका व्यक्तिबाट कर निर्धारण गरी असुल उपर गरिनेछ ।"

(७) दफा ८ पछि देहायको दफा ८क. थपिएकोछ :-

"८क. <u>बैंक प्रत्याभूतिको व्यवस्था</u>: (१) उद्योग सञ्चालन भएको अन्तिम विगत बाह्र महिनाको कुल बिक्रीको साठी प्रतिशत भन्दा बढी निकासी गर्ने उद्योगले निकासी गर्ने परिमाण जतिको मालवस्तु उत्पादन गर्न आवश्यक कच्चा पदार्थ पैठारी गर्दा तथा वण्डेड वेयर हाउस मार्फत कर मुक्त पसलको लागि पैठारी गर्ने मालसामानमा लाग्ने कर वापत सम्बन्धित भन्सार कार्यालयमा बैंक प्रत्याभूति राखी पैठारी गर्न सकिनेछ ।

तर वण्डेड वेयर हाउस मार्फत कर मुक्त पसलले पैठारी गर्ने बाहेक अन्य निकासीकर्ताले यस्तो सुविधा प्राप्त गर्न कच्चा पदार्थबाट तयारी सामान बनाई निकासी गर्दा दश प्रतिशत मूल्य अभिवृद्धि भएको हुनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सुविधा लिई वण्डेड वेयर हाउस मार्फत पैठारी भएका मदिरा तथा चुरोट नेपाल सरकार, परराष्ट्र मन्त्रालयले सिफारिस गरेको कूटनैतिक तथा महसुल सुविधा प्राप्त व्यक्ति वा निकायलाई मात्र बिक्री गर्नु पर्नेछ ।

(३) यो दफा प्रारम्भ हुँदाका वखत त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल स्थित करमुक्त पसलमा मौज्दातमा रहेका मदिरा तथा चुरोट स्वीकृति प्राप्त आफ्नै वण्डेड वेयर हाउसमा स्थानान्तरण गर्न वा लाग्ने कर तिरी बिक्री गर्न सकिनेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम राखिएको बैंक प्रत्याभूति विभागले तोकेको प्रक्रिया बमोजिम सम्बन्धित भन्सार कार्यालयबाट फुकुवा गरिनेछ ।

(५) यस दफा बमोजिमको सुविधा प्राप्त गर्ने व्यक्तिले दफा २४ को उपदफा (४) बमोजिमको सुविधा पाउने छैन ।"

(८) दफा ९ को सट्टा देहायको दफा ९ राखिएकोछ :-

"९. सानो कारोबार गर्ने व्यवसायीलाई छुट : यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि तोकिएको रकमसम्मको वार्षिक कर लाग्ने कारोबार गर्ने साना व्यवसायीलाई दर्ता गर्नु नपर्ने र विवरण पेश गर्नु नपर्ने तथा अन्य प्रक्रियाहरू पूरा गर्नु नपर्ने गरी तोकिए बमोजिम छुट दिन सकिनेछ ।

तर सानो कारोबार गर्ने व्यवसायीले स्वेच्छाले आफ्नो कारोबार दर्ता गर्न चाहेमा दफा १० बमोजिमको प्रक्रिया पुरा गरी दर्ता गराउन सक्नेछ ।"

(९) दफा १० को,-

(क) उपदफा (१) र (२) को सट्टा देहायका उपदफा (१) र (२) राखिएका छन्:-

"(१) कुनै कारोबारमा संलग्न हुन चाहने व्यक्तिले कारोबार शुरु हुनु भन्दा अघि कारोबार दर्ताको लागि तोकिएको ढाँचामा कर अधिकृत समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) कुनै व्यक्तिले कारोबार गरेको वस्तुमा कर लाग्ने भएमा वा कुनै व्यक्तिले महानगरपालिका,उपमहानगरपालिका, नगरपालिका वा विभागले तोकेको क्षेत्रभित्र हार्डवेयर, सेनिटरी, फर्निचर, फिक्स्चर, फर्निसिंग, अटोमोवाइल्स, मोटर पार्टस, इलेक्ट्रोनिक्स, मार्वल, शैक्षिक परामर्श, डिस्को थेक, हेल्थ क्लब, क्याटरिङ सेवा, पार्टी प्यालेस व्यवसाय, पार्किङ सेवा, मेशिनरी उपकरण प्रयोग भएको ड्राईक्लिनर्स, बार सहितको रेष्टुरेण्ट र कलरल्यावको कारोवार सञ्चालन गरेमा त्यसरी कर लागेको वा कारोबार सञ्चालन गरेको मितिले तीस दिनभित्र त्यस्तो कारोबार दर्ताको लागि तोकिएको ढाँचामा कर अधिकृत समक्ष दरखास्त दिनु पर्ने छ।"

(ख) उपदफा (४) मा रहेको "निवेदन" भन्ने शब्दको सट्टा "दरखास्त" भन्ने शब्द राखिएको छ।

(१०) दफा १० पछि देहायको दफा १०क. थपिएकोछ :-

"१०क. <u>अस्थायी दर्ता सम्बन्धी विशेष व्यवस्था</u>: (१) अस्थायी रुपमा आयोजना गर्ने प्रदर्शनी, मेला तथा अन्य यस्तै कारोबारको हकमा कारोबार शुरु हुनु भन्दा अगावै आयोजक तथा सो आयोजनामा कर लाग्ने वस्तु वा सेवाको कारोबार गर्ने मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता नभएका व्यवसायी मूल्य अभिवृद्धि करमा अस्थायीरुपमा दर्ता हुनु पर्नेछ। यसरी दर्ता हुनेको हकमा कर अधिकृतले सुरक्षण वापत धरौटी माग्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम साविकदेखि मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको व्यवसायीले सो कार्यक्रममा राख्ने वस्तु स्टक ट्रान्सफर गरी लैजान पाउनेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको कार्यक्रमको लागि मात्र दर्ता भएको करदाताले आयोजना गरेको प्रदर्शनी, मेला समाप्त भएको सात दिनभित्र कारोबारको विवरण पेश गरी लाग्ने सम्पूर्ण कर समेत दाखिला गरी अस्थायी दर्ता खारेज गर्नु पर्नेछ।"

(११) दफा ११ को,-

(क) उपदफा (१) को,-

(१) खण्ड (ग) को सट्टा देहायको खण्ड (ग) राखिएकोछ :-

"(ग) साझेदार संस्था भए त्यस्तो साझेदारी संस्था विघटन भएमा वा साझेदारको मृत्यु भएमा"

(२) खण्ड (घ) पछि देहायको खण्ड (घ१) थपिएकोछः-

"(घ१) लगातार एक वर्षसम्म सून्य विवरण दिने वा विवरण नै नदिई बसेका करदाता भएमा,"

(३) उपदफा (१क) पछि देहायको उपदफा (१ख) थपिएकोछ :-

"(१ख) दर्ता खारेजीको लागि कर विवरण पेश भएको पन्ध्र दिनभित्र करदाताले लेखा परीक्षणको लागि आफ्नो कागजातहरू पेश गर्नु पर्नेछ र कर अधिकृतले त्यस्ता करदाताको लेखा परीक्षण गरी तीन महिनाभित्र दर्ता खारेजी गरी वा दर्ता खारेज नहुने भए सोको जानकारी करदातालाई दिनु पर्नेछ । सो अवधिभित्र कर अधिकृतले दर्ता खारेज नगरेमा वा दर्ता खारेज हुने भनी निर्णय नगरेमा सो अवधि पछिको कर विवरण करदाताले पेश गर्नु पर्ने छैन ।"

(ख) उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३) राखिएकोछ :-

"(३) पहिले करकट्टी सुविधा लिई सकेका वस्तुहरूमध्ये दर्ता खारेज हुँदाका बखत बाँकी रहेको मौज्दात (पूँजीगत सामान समेत) लाई बजार मूल्यमा आपूर्ति गरेको मानिनेछ र सो बमोजिम कर निर्धारण गरी असुल गरिनेछ ।

स्पष्टीकरण: यस उपदफाको प्रयोजनको लागि "पूँजीगत सामान" भन्नाले कुनै सम्पत्ति वा सम्पत्तिको कुनै भाग र कर

लाग्ने कारोबारमा प्रयोग हुने सम्पत्तिलाई जनाउँछ ।"

(ग) उपदफा (३) पछि देहायको उपदफा (४) थपिएकोछ :-

"(४) कर लाग्ने कारोबार हुँदा कुनै कुरा गरेको वा नगरेको कारणले यस ऐन बमोजिम गर्नु पर्ने कार्य तथा दायित्व बाँकी भएमा सो करदाताको दर्ता खारेज हुँदैमा त्यस्तो दायित्वको असरबाट त्यस्तो करदाताले उन्मुक्ति पाउने छैन ।"

(१२) दफा १२ को उपदफा (२) को खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएकोछ :-

"(ख) यस ऐन बमोजिमको कर बाहेक अन्तःशुल्क, स्वामित्व शुल्क र अन्य कर रकम ।"

स्पष्टीकरणः- यस खण्डको प्रयोजनको लागि "अन्य कर रकम" भन्नाले साल-वसाली आर्थिक ऐनले तोके बमोजिम लाग्ने महसुल, दस्तुर, र शुल्क सम्झनु पर्छ ।

(१३) दफा १२ पछि देहायको दफा १२क. थपिएकोछ :-

"१२क. काठको कारोबारमा कर लाग्ने मूल्यः (१) राष्ट्रिय वनको काठ लिलामी, छोडपूर्जी वा चिरान आदेश पाएको समयमध्ये जुन पहिले हुन्छ सो समयमा त्यस्तो काठको रोयल्टी रकम वा लिलाम रकममा जुन बढी हुन्छ सो रकममा कर लगाई असुल उपर गरिनेछ ।

(२) निजी आवादी, निजी वन वा सामुदायिक वनको काठ व्यापारिक प्रयोजनको लागि बिक्री गरेमा रोयल्टी नलाग्ने भए पनि उपदफा (१) मा व्यवस्था भए बमोजिम राष्ट्रिय वनको काठ सरह नै कर लाग्नेछ ।"

(१४) दफा १४ को,-

(क) उपदफा (१) मा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएकोछ :-

"तर दश लाख रुपैयाँ भन्दा बढीको वार्षिक कारोबार गर्ने व्यक्तिले दर्ता नभएको भएपनि आफ्नो नाम, ठेगाना तथा स्थायी लेखा नम्बर

उल्लेख गरी सिलसिलेवार नम्बर सहितको बिजक दिनु पर्नेछ ।"

(ख) उपदफा (३) पछि देहायका उपदफा (४), (५), (६) र (७) थपिएका छन् :-

"(४) दश हजार रुपैयाँभन्दा बढीको कर लाग्ने वस्तु विभागले तोकेको क्षेत्र वाहिर ढुवानी गर्नेले कर बिजक साथमा राख्नु पर्नेछ ।

(५) विभागले करदातालाई क्यास मेसिन वा कम्प्युटरको प्रयोग गरी बिजक दिनु पर्ने गरी आदेश दिन सक्नेछ । यसरी क्यास मेसिन वा कम्प्युटरको प्रयोग गरी बिजक दिने सम्बन्धी अन्य प्रक्रिया विभागले तोके बमोजिम हुनेछ ।

(६) विभागले सूचना प्रकाशन गरी वा लिखित आदेश दिई तोकेको कुनै व्यक्तिले कुनै वस्तुको सोही सूचना वा आदेशमा तोकेको वस्तुको तोकेको समयावधिका लागि त्यस्तो वस्तुको खुद्रा बिक्री मूल्य सार्वजनिक गर्नु पर्ने गरी तोक्न सक्नेछ । यस्तो सूचना वा आदेश प्राप्त भए पछि खुद्रा बिक्री मूल्य सार्वजनिक नगरी कुनै वस्तुको बिक्री वा हस्तान्तरण गर्न पाउने छैन ।

(७) उपदफा (६) बमोजिम तोकिएको व्यक्तिले त्यस्तो वस्तुको दर्ता नभएको व्यक्तिलाई बिक्री गर्दा सार्वजनिक भएको मूल्यमा तोकिएको ढाँचामा बिजक दिई उपभोक्ता तहको कर समेत असुल उपर गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।

तर उपदफा (६) बमोजिम नतोकिएको कुनै व्यक्तिले स्वेच्छाले यस उपदफा बमोजिमको बिजक दिन सक्नेछ ।"

(१५) दफा १५ को उपदफा (२) पछि देहायको उपदफा (३) थपिएकोछः-

"(३) उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि स्थानीय निकाय वा नेपाल स्थित अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था वा नियोग वा नेपाल सरकार वा मूल्य अभिवृद्धि कर नलाग्ने वस्तुको कारोवार गर्ने सार्वजनिक संस्थानहरुले मूल्य अभिवृद्धि कर लाग्ने

वस्तु वा सेवा बिक्री गर्दा कर असुल उपर गर्नु पर्नेछ। "

(१६) दफा १६ को,-

(क) उपदफा (१) पछि देहायको उपदफा (१क) थपिएकोछः-

"(१क) विभागले करदाताको कम्प्युटर तथ्यांक आधार (डाटावेश) मा निरन्तर पहुँच प्राप्त गर्न सक्नेछ।"

(ख) उपदफा (३) पछि देहायको उपदफा (३क) थपिएकोछ :-

"(३क) कर लाग्ने वस्तु वा सेवाको कारोबार गर्ने दर्ता नभएका व्यक्तिले प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि खरिद बिक्री खाता आफैंले प्रमाणित गराई राख्नु पर्नेछ । त्यस्तो खाता कर अधिकृतले जुनसुकै बखत जाँच गर्न सक्नेछ।"

(१७) दफा १६क. को सट्टा देहायको दफा १६क. राखिएकोछ :-

"१६क. कम्प्यूटर प्रशोधित अभिलेख प्रमाणको रुपमा ग्राह्य हुने: (१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि करको प्रयोजनको निमित्त अन्यथा प्रमाणित भएमा बाहेक विभाग वा अन्तर्गतका कार्यालयमा रहेका कम्प्यूटरबाट प्रशोधित करदाता सम्बन्धी अभिलेख प्रमाणको रुपमा ग्राह्य हुनेछ।

(२) विभागले सूचना प्रकाशन गरी विद्युतीय माध्यमबाट बिजक जारी गर्ने, लेखा राख्ने, कर विवरण पेश गर्ने तथा भुक्तानी गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ।"

(१८) दफा १६क. पछि देहायको दफा १६ख. थपिएकोछः-

"१६ख. नोक्सान भएको वस्तुमा तिरेको कर कट्टी गर्नेः आगजनी, चोरी, दुर्घटना, टुटफुट वा ध्वंशात्मक गतिविधिको कारणले हानी नोक्सानी भएको वस्तुमा तिरेको मूल्य अभिवृद्धि कर तोकिए बमोजिम कट्टी गर्न पाईनेछ।"

(१९) दफा १७ को,-

(क) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछः-

"(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि व्यावसायिक वा व्यक्तिगत दुवै प्रयोजनको लागि प्रयोग हुन सक्ने तोकिएका वस्तुहरूका हकमा करकट्टी गर्न नपाउने वा आंशिक रुपमा मात्र कर कट्टी गर्न पाउने व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।"

(ख) उपदफा (५क) को सट्टा देहायको उपदफा (५क) राखिएकोछ :-

"(५क) उपदफा (२) को अधीनमा रही वित्तीय पट्टा अन्तर्गत ऋण सम्झौता गरी पैठारी वा खरीद गरिएका पूँजीगत वस्तुहरूमा तिरेको कर सम्बन्धित करदाताले कट्टी गर्न पाउनेछ ।"

(ग) उपदफा (५क) पछि देहायको उपदफा (५ख) थपिएकोछः-

"(५ख) दफा ८ को उपदफा (२), दफा १२क. र दफा १५ को उपदफा (३) बमोजिम तिरेको कर सम्बन्धित करदातालाई कट्टी गर्न दिइनेछ ।"

(घ) दफा १७ को उपदफा (७) पछि देहायको उपदफा (८) थपिएकोछः-

"(८) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि लगातार छ महिनासम्म कर विवरण पेश नगर्ने करदाताको नाम सार्वजनिक गरिनेछ र त्यस्ता करदाताको करकट्टी गर्नु पर्ने रकम बाँकी भए निलम्बन गर्न र निजको दर्ता समेत निलम्बन गर्न सकिनेछ ।"

(२०) दफा १८ को,-

(क) उपदफा (१) मा रहेका "कर अधिकृत समक्ष" भन्ने शब्दहरू पछि "वा हुलाकबाट रजिष्ट्री गरी" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

(ख) उपदफा (१) पछि देहायको उपदफा (१क) र (१ख) थपिएका छन् :-

"(१क) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आन्तरिक राजस्व कार्यालय नभएका जिल्लाका करदाताले आफूले कर विवरण बुझाउनु पर्ने महिनाको पन्ध्र गतेभित्र सोही जिल्लाको कोष तथा

लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा बुझाउनु पर्ने कर रकम र कर विवरण पेश गर्न सक्नेछ । यसरी प्राप्त हुन आएको कर विवरण तथा कर भुक्तानीको विवरण कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले सात दिनभित्र सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(१ख) उपदफा (१) बमोजिम विवरण पेश गर्ने र पठाउने कार्यविधि विभागले निर्धारण गर्न सक्नेछ ।"

(२१) दफा १९ को,-

(क) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

"(२) करदाताले उपदफा (१) मा उल्लिखित म्यादभित्र बुझाउनु पर्ने कर नबुझाएमा बाँकी रहेको कर रकममा वार्षिक दश प्रतिशतका दरले थप दस्तुर लाग्नेछ ।"

(ख) उपदफा (३) झिकिएकोछ ।

(ग) उपदफा (४) मा रहेका "उपदफा (२) वा (३) बमोजिम" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "उपदफा (२) बमोजिम" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(घ) उपदफा (५) मा रहेका "उपदफा (२) र (३) बमोजिमको" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "उपदफा (२) बमोजिमको" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(२२) दफा २० को,-

(क) उपदफा (१) को खण्ड (ङ) पछि देहायका खण्ड (च), (छ), (ज) र (झ) थपिएका छन् :-

"(च) न्यून बिजकीकरण गरी समूह कम्पनीमा आपूर्ति भएमा,

(छ) दर्ता हुनु पर्ने दायित्व भएको व्यक्तिले दर्ता नगरी कारोबार गरेमा,

(ज) बिजक जारी नगरी बिक्री गरेमा,

(झ) दर्ता नभएको व्यक्तिले कर उठाएमा ।"

(ख) उपदफा (४) को सट्टा देहायको उपदफा (४) राखिएकोछ :-

"(४) उपदफा (१) बमोजिम कर निर्धारण गर्दा कर विवरण पेश गरेको मितिले चार वर्षभित्र कर निर्धारण गरिसक्नु पर्नेछ । सो अवधिभित्र कर निर्धारण हुन नसकेमा पेश भएको विवरण नै स्वत: मान्य भएको मानिनेछ ।"

(ग) उपदफा (४) पछि देहायको उपदफा (४क) थपिएकोछः-

"(४क) उपदफा (४) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै व्यक्तिले झुट्टा लेखा वा बिजक वा अन्य कागजात तयार गरी वा जालसाजी गरी कर छलेको रहेछ भने जुनसुकै वखत विभागले पुन: कर निर्धारण गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।"

(२३) दफा २१ को,-

(क) उपदफा (१) को खण्ड (ग) को सट्टा देहायको खण्ड (ग) राखिएकोछ :-

"(ग) करदाताको सम्पूर्ण वा केही सम्पत्ति एकै पटक वा पटक पटक गरी सिलबन्दी बोलपत्र वा सार्वजनिक बढाबढद्वारा लिलाम बिक्री गरेर ।"

(ख) उपदफा (२) झिकिएकोछ ।

(२४) दफा २२ पछि देहायको दफा २२क. थपिएकोछ :-

"२२क. कर छल्ने योजना विरुद्धको व्यवस्था : यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि करको फाइदा लिने बदनियत्ले देहायको कुनै कार्य गरेमा करमुक्ति योजना गरी कर छल्ने दुरुत्साहन गरेको मानी महानिर्देशकले त्यस्तो करदाताको कर निर्धारण गरी कर असुल उपर गर्ने आदेश कर अधिकृतलाई दिन सक्नेछः-

(क) यस ऐनमा भएको व्यवस्थाको दुरुपयोग गरी कर छल्ने बदनियत्ले कुनै योजना तथा कार्य गरी करको दायित्व कम गरेमा,

(ख) कुनै व्यक्ति वा निकायले करको दायित्व कम गर्ने बदनियत्ले कुनै कार्य गरेमा वा सो गर्ने उद्देश्यले सम्झौता गरेमा ।"

(२५) दफा २३ख. पछि देहायका दफा २३ग. र २३घ. थपिएका छन् :-

“२३ग. न्यून बिजकीकरणका वस्तु खरिद गर्ने : (१) कुनै व्यक्तिले प्रचलित बजार मूल्य भन्दा बिक्री मूल्य कम देखाई न्यून बिजकीकरण गरी कुनै वस्तु बिक्री गरेमा प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि त्यसरी न्यून बिजकीकरण गरी बिक्री गरेको त्यस्तै प्रकृतिको मौज्दातमा बाँकी रहेको वस्तु कर अधिकृतले रोक्का राखी न्यून बिजकीकरण गरी बिक्री गरेको मूल्यमा विभाग वा आन्तरिक राजस्व कार्यालयले खरिद गर्न वा गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम विभाग वा कार्यालयले वस्तु खरिद गर्दा वा गराउँदा त्यस्तो व्यक्तिले वस्तु बिक्री गर्न मञ्जुर नगरेमा विभाग वा कार्यालयले त्यस्तो वस्तु आफ्नो कब्जामा लिई न्यून बिजकीकरण गरी बिक्री गरेको मूल्यको आधारमा गणना गरी त्यस्तो व्यक्तिले भुक्तानी लिन आएको बखत भुक्तानी दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम खरिद गरेको वा खरिद गर्न लगाएको वस्तु महानिर्देशकले तोकेको मूल्य तथा प्रक्रिया अनुसार बिक्री गर्न वा गराउन सकिनेछ ।”

“२३घ. खानतलासी, कब्जा वा धरौट माग गर्न सकिने: (१) कुनै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाले कर छली कारोबार गरेको र तुरुन्तै केही कारबाही नगरेमा अभियुक्त भागी जाने वा कसूरको सबुत प्रमाण गायब हुने सम्भावना देखेमा महानिर्देशकको स्वीकृति लिई कर अधिकृतले देहायका कामहरू गर्न गराउन सक्नेछ :-

(क) कारोबार स्थलमा सिलवन्दी गर्न,

(ख) विद्युतीय उपकरण तथा सो को अभिलेख कब्जा गर्न,

(ग) कसूर गरेको भन्ने कुराको विश्वास लागेको व्यक्तिबाट छलिएको कर बराबरको रकम पर्चा खडा गरी नगद धरौट वा जेथा जमानी माग गर्न,

(घ) करदाताको नाममा रहेको बैंक खाता तीन महिनासम्मको लागि रोक्का राख्न ।

तर, कर निर्धारण प्रकृया पूरा नभएको अवस्थामा महानिर्देशकको स्वीकृतिमा थप तीन महिनाको लागि बैंक खाता रोक्का राख्न सकिनेछ ।

(२) यस ऐन बमोजिम कसूरको तहकिकातको सम्बन्धमा कर अधिकृतलाई प्रचलित कानून बमोजिम प्रहरीलाई भए सरहको अधिकार हुनेछ ।"

(२६) दफा २४ को उपदफा (४) को सट्टा देहायको उपदफा (४) राखिएकोछः-

"(४) उपदफा (२) र (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि महिनाभरीको कुल बिक्रीमध्ये चालीस प्रतिशत भन्दा बढी निकासी बिक्री गर्ने दर्ता भएको व्यक्तिले दफा १७ बमोजिम कट्टी गर्न पाउने करको रकम यस अघि यस दफामा तोकिएको कार्यविधि अपनाई फिर्ता पाउन निवेदन दिएमा बुझाउनु पर्ने कुनै रकम बाँकी भए त्यसमा मिलान गरी बाँकी रहेको रकम एकमुष्ट फिर्ता पाउन निवेदन दिन सक्नेछ ।"

(२७) दफा २४ को उपदफा (५) को सट्टा देहायको उपदफा (५) राखिएकोछ :-

"(५) उपदफा (३) वा (४) बमोजिम कुनै निवेदन परेमा फिर्ता दिनु पर्ने ठहरिएको रकम कर अधिकृतले फिर्ता दिनेछ र निवेदन परेको मितिले उपदफा (४) बमोजिम भए तीस दिनभित्र र उपदफा (३) बमोजिम भए साठी दिनभित्र फिर्ता नगरिएमा त्यस्तो रकममा नेपाल सरकारले तोकिए बमोजिम ब्याज समेत दिनु पर्नेछ ।"

(२८) दफा २४ पछि देहायको दफा २४क. थपिएकोछ :-

"२४क. कर फिर्ता नहुने : दफा २४ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस ऐन बमोजिम फिर्ता लिनु पर्ने रकम कर अवधि समाप्त भएको मितिले तीन वर्षभित्र फिर्ताको लागि निवेदन नदिएमा फिर्ता हुने छैन । "

(२९) दफा २५ को,-

(क) उपदफा (१) को खण्ड (क) को सट्टा देहायको खण्ड (क) राखिएकोछः-

"(क) नेपाल सरकार, परराष्ट्र मन्त्रालयले कूटनैतिक मान्यता प्रदान गरेको नेपालको कूटनीतिज्ञलाई विदेशी राष्ट्रले पारस्परिकताको आधारमा वा क्षेत्रीय वा अन्तर्राष्ट्रिय नियोग वा संस्थामा कार्यरत कूटनैतिक सुविधा प्राप्त व्यक्तिलाई कर छुटको सुविधा प्रदान गरेको रहेछ भने नेपाल स्थित त्यस्तो राष्ट्र, क्षेत्रीय वा अन्तर्राष्ट्रिय नियोग वा संस्थाको कूटनीतिज्ञले आफूले उपभोग गरेको हदसम्म नेपालभित्र तिरेको करको रकम ।"

ख) उपदफा (१) पछि देहायको उपदफा (१क) थपिएकोछः-

"(१क) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कूटनैतिक निकाय वा कूटनीतिज्ञले कर लाग्ने वस्तु वा सेवा खरिद गर्दा तिरेको कर एक पटकमा एक हजार पाँचसय रुपैयाँभन्दा कमको खरिदमा फिर्ता गरिने छैन ।"

(३०) दफा २५ पछि देहायको दफा २५क. र २५ख. थपिएकोछ :-

"२५क. <u>विदेशी पर्यटकले खरिदमा तिरेको कर फिर्ता हुने</u> : नेपाल भ्रमण गरी हवाईमार्गबाट फर्कने विदेशी पर्यटकले पन्ध्र हजार रुपैयाँ भन्दा बढीको कर लाग्ने वस्तु खरिद गरी आफूसँग लगेमा विभागले तोकेको प्रक्रिया अनुसार त्यस्तो वस्तुमा तिरेको कर फिर्ता दिइनेछ । यस्तो फिर्ता हुने रकमको तीन प्रतिशत रकम सेवा शुल्क वापत कट्टा गरिनेछ ।

२५ख. <u>पुनः निर्यातमा भन्सार विन्दुबाटै कर फिर्ता हुने</u> : कुनै बस्तु पुनः निर्यात भएमा सम्वन्धित व्यक्तिले भंसारमा दाखिला गरेको मूल्य अभिवृद्धि कर वापतको धरौटी रकम मध्ये सो बस्तु पुनः निर्यात भएको प्रमाणको आधारमा सम्बन्धित भंसार कार्यालयबाट निजलाई फिर्ता दिइनेछ ।"

(३१) दफा २६ को उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

"(२) उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि ब्याजको दर वार्षिक पन्ध्र प्रतिशत हुनेछ ।"

(३२) दफा २८ को उपदफा (१) पछि देहायको उपदफा (१क) थपिएकोछ :-

"(१क) नेपालभित्र उत्पादन भएको वा तयार भएको मालवस्तु भन्सार कार्यालयबाट निकासीको प्रक्रिया पूरा भइसकेपछि वा विदेशमा पुगिसकेपछि सम्बन्धित पार्टीले लिन अस्वीकार गरी वा अन्य कारणले पुनः पैठारी गरी ल्याई सोही मालवस्तु पैठारी भएको तीन महिनाभित्र निकासी गर्ने भएमा यसरी फिर्ता ल्याउँदाको बखत लाग्ने मुल्य अभिवृद्धि कर धरौटीमा राखी छाड्न सकिनेछ र त्यस्तो मालवस्तु पुनः निकासी भएपछि उक्त धरौटी फिर्ता दिइनेछ । यसरी धरौटीमा राखिएको र फिर्ता गरिएको रकमको विवरण सम्बन्धित भन्सार कार्यालयले आन्तरिक राजस्व विभागमा दिनु पर्नेछ ।"

(३३) दफा २९ को,-

(क) उपदफा (१) को,-

(१) खण्ड (क) को सट्टा देहायको खण्ड (क) राखिएकोछ :-

"(क) दफा १० को उपदफा (१) वा (२) उल्लंघन गरेमा प्रत्येक कर अवधिको निमित्त दश हजार रुपैयाँ ।"

(२) खण्ड (ख) पछि देहायको खण्ड (ख१) थपिएको छ :-

"(ख१) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम करपाटी नराखेमा प्रति हप्ता दुई हजार रुपैयाँ र तोकिएको ठाउँमा राख्नु पर्नेमा नराखे एक हजार रुपैयाँ जरिवाना"

(३) खण्ड (ग) को सट्टा देहायको खण्ड (ग) राखिएको छः-

"(ग) दफा १४ को उपदफा (१) र (४) को व्यवस्था उल्लंघन गरेमा प्रत्येक पटक पाँच हजार रुपैयाँ ।"

(४) खण्ड (घ) को सट्टा देहायको खण्ड (घ) राखिएको छः-

"(घ) दफा १५ उल्लङ्घन गरेमा उठाएको करको शत प्रतिशत रकम ।"

(५) खण्ड (छ) पछि देहायको खण्ड (छ१) थपिएकोछः-

"(छ१) दफा १६ को उपदफा (३क) उल्लंघन गरेमा प्रत्येक पटक एक हजार रुपैयाँ"

(६) खण्ड (ट) पछि देहायको खण्ड (ठ) थपिएकोछः-

"(ठ) कम्प्यूटर विलिङ गर्न स्वीकृति लिएका करदाताले तथ्यांक मेट्न तथा सच्याउन सकिने सफ्टवेयर प्रयोग गरेको पाइएमा पाँच लाख रुपैयाँ ।"

(ख) उपदफा (१) पछि देहायको उपदफा (१क) थपिएकोछः-

"(१क) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम पालना नगरी करको दायित्व घटाएमा कर अधिकृतले विभागले तोकेको आधारमा कर बिगोको पच्चीस प्रतिशतसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।"

(ग) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

"(२) कुनै व्यक्तिले देहाय बमोजिमका कुनै कसूर गरेमा कर अधिकृतले त्यस्तो व्यक्तिलाई कर बिगोको शतप्रतिशत रकम जरिवाना वा छ महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय गर्न सक्नेछ :-

(क) झुट्टा लेखा वा बिजक वा अन्य कागजात तयार गरेमा,

(ख) जालसाजी गरी कर छलेमा,

(ग) दर्ता नभएको व्यक्तिले दर्ता भएको व्यक्ति सरह व्यवहार गरेमा,

(घ) दफा २३ग. उल्लङ्घन गरेमा,

(ङ) दफा ३० को उल्लङ्घन गरी कारोबार गरेमा ।"

(३४) दफा २९ पछि देहायको दफा २९क. थपिएकोछः-

"२९क. विभागले जरिवानाको रकम दाखिला गर्न आदेश दिन सक्ने : (१) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै व्यक्तिले आफूले दफा २९ को उपदफा (२) मा उल्लेख भएको अन्य कुनै एक वा एकभन्दा बढी कसूर गरेको भनी कारबाहीको प्रक्रिया शुरु हुनु अगावै लिखित रुपमा स्वीकार गरेमा त्यस्तो कसूर गरे वापत लाग्ने जरिवाना रकममा नबढ्ने गरी जरिवाना रकम दाखिला गर्न विभागले त्यस्तो व्यक्तिलाई आदेश दिन सक्नेछ ।

(२) विभागले उपदफा (१) बमोजिमको आदेश दिंदा त्यस्तो आदेशमा त्यस्तो कसूरको विवरण, बुझाउनु पर्ने जरिवाना रकम र जरिवाना रकम बुझाउनु पर्ने मिति खुलाउनु पर्नेछ ।

(३) विभागले यस दफा बमोजिम दिएको आदेश अन्तिम हुनेछ ।"

(३५) दफा ३० पछि देहायको दफा ३०क. थपिएकोछ :-

"३०क. पुनः कर निर्धारणको लागि आदेश दिन सक्ने : (१) कर निर्धारण भई नसक्दै सो कर निर्धारण सम्बन्धी कुनै कारबाही अनियमित हुन लागेको छ वा भएको छ भन्ने कुरा महानिर्देशकलाई प्राप्त सूचनाबाट देखिन आएमा स्पष्ट कारण खोली पर्चा खडा गरी महानिर्देशकले पुनः कर निर्धारण गर्न सम्बन्धित कर अधिकृतलाई निर्देशन दिन वा अन्य कुनै कर अधिकृतलाई सो काम गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(२) कर अधिकृतले लापरवाही वा बदनियतसाथ कर निर्धारण गरी करको दायित्व घट्न गएको देखिएमा महानिर्देशकले त्यस्तो कर निर्धारण आदेशमा संशोधन गर्न शुरु कर निर्धारण भएको मितिबाट चार वर्षभित्र आदेश दिन सक्नेछ ।"

(३६) दफा ३१क. को सट्टा देहायको दफा ३१क. राखिएकोछ :-

"३१क. प्रशासकीय पुनरावलोकनको लागि निवेदन दिन सक्ने : (१) कर अधिकृतले गरेको कर निर्धारणको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले त्यस्तो निर्णयको सूचना पाएको मितिले तीस दिनभित्र त्यस्तो निर्णय विरुद्ध विभाग समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन दिने म्याद गुज्रिन गई कुनै करदाताले म्याद थपको लागि म्याद गुज्रिएको मितिले सात दिनभित्र निवेदन दिएमा विभागले म्याद गुज्रेको मितिबाट बढीमा तीस दिनको म्याद थप गर्न सक्नेछ ।

(३) करदाताले उपदफा (१) बमोजिम दिएको निवेदन समेतका प्रमाण कागजात छानबिन गर्दा निवेदकको निवेदन जिकिर सत्य देखिन आएमा स्पष्ट कारण खोली पर्चा खडा गरी महानिर्देशकले सो कर निर्धारण आदेश बदर गरी पुनः कर निर्धारण गर्न सम्बन्धित कर अधिकृतलाई निर्देशन दिन वा कुनै कर अधिकृतलाई सो काम गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन परेको मितिले साठी दिनभित्र सो निवेदन उपर विभागले निर्णय दिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमको म्यादभित्र विभागले निर्णय नदिएमा सम्बन्धित व्यक्तिले दफा ३२ बमोजिम राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

(६) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन दिने करदाताले निर्धारित कर रकम मध्ये विवादरहित कर रकम बुझाई विवादित कर रकमको एक तिहाई रकम नगद धरौटी राख्नु पर्नेछ ।

(७) उपदफा (१) बमोजिम दाखिला गर्नु पर्ने रकम निवेदन दिनु भन्दा अगाडि नै बढी दाखिला गरेको रहेछ भने त्यस्तो रकमले खामेसम्मको रकम कटाई बाँकी रकम मात्र धरौटी राख्न सकिनेछ ।"

(३७) दफा ३२ को सट्टा देहायको दफा ३२ राखिएकोछ :-

"३२. राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन लाग्नेः (१) दफा ३० बमोजिम महानिर्देशकले गरेको निलम्बनको आदेश वा दफा ३१क. को उपदफा (४) बमोजिम विभागले गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पुनरावेदन दिने व्यक्तिले पुनरावेदन दिएको पन्ध्र दिनभित्र पुनरावेदनको सूचनाको एक प्रति विभागमा दर्ता गराउनु पर्नेछ ।"

(३८) दफा ३२ पछि देहायको दफा ३२क. थपिएकोछः-

"३२क. पूर्वादेश : (१) कुनै व्यक्तिले यो ऐन लागू हुने अवस्था बारे कुनै द्विविधा निराकरणका लागि विभाग समक्ष लिखित रुपमा निवेदन दिएमा विभागले सो व्यक्तिलाई लिखित रुपमा सूचित गरी विभागको धारणा तोकिए बमोजिम पूर्वादेशद्वारा जारी गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस ऐनको कार्यान्वयनका सम्बन्धमा देखापरेको कुनै द्विविधा सम्बन्धी विषय अदालतमा विचाराधीन रहेको वा अदालतबाट निर्णय भई सकेको अवस्थामा त्यस्तो विषयमा विभागले उपदफा (१) बमोजिमको पूर्वादेश जारी गर्न सक्ने छैन ।"

(३९) दफा ३४ पछि देहायको दफा ३४क. थपिएकोछ :-

"३४क. विशेषज्ञको सेवा लिन सक्ने : नेपाल सरकारले कर परीक्षण सम्बन्धी कार्यको लागि सम्बन्धित विशेषज्ञको सेवा लिन सक्नेछ र त्यस्तो विशेषज्ञका सम्बन्धमा दफा ३७ मा उल्लिखित सरकारी गोप्यता सम्बन्धी व्यवस्था लागू हुनेछ ।"

(४०) दफा ४० को उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएकोछ :-

"(१) कुनै करदाताले आफ्नो करको दायित्वको सम्पूर्ण वा केही अंश छलेको वा छल्न कोशिस गरेको प्रमाण सहितको सूचना दिने व्यक्तिलाई त्यस्तो सूचनाको आधारमा असुल उपर गरिएको करको रकम मध्ये निजले पेश गरेको प्रमाणबाट निर्धारण भए जतिको कर रकमको बीस प्रतिशत

बरावरको रकम महानिर्देशकको निर्णयले पुरस्कार दिन सक्नेछ।"

(४१) अनुसूची-१ र अनुसूची-२ को सट्टा देहायका अनुसूची-१ र अनुसूची-२ राखिएका छन् :-

"अनुसुची - १
(दफा ५ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)
<u>कर छुट हुने वस्तु तथा सेवाहरू</u>

समूह १: आधारभूत कृषि उत्पादनहरू
(क) धान, चामल (शीर्षक १०.०६), गहूँ (शीर्षक १०.०१ र १०.०२), मकै (शीर्षक १०.०५), जौ (शीर्षक १०.०३), कोदो, (उपशीर्षक १०.०८.२०), फापर, (उपशीर्षक १०.०८.१०), दलहन र दाल (शीर्षक ०७.१३), पिठो र सुजी (शीर्षक ११.०१,११.०२,, ग्रिट्स (शीर्षक ११.०४), धानको चिउरा, (शीर्षक १९.०४), चना, बोडी, केराऊ, सिमी (शीर्षक ०७.०८ र ०७.१३), यस्तै खाद्यान्नको रुपमा प्रयोग हुने आधारभूत अप्रशोधित कृषि उत्पादनहरू र तिनका अवशेष, (ख) हरियो तथा ताजा सागसब्जी, (शीर्षक ०७.०१ देखि ०७.११ सम्म (उपशीर्षक ०७.०३.२० बाहेक)), ताजा फलफूल (शीर्षक र उपशीर्षक ०८.०१.१९, ०८.०३, ०८.०४.३०, ०८.०४.४०, ०८.०४.५०, ०८.०५, ०८.०६.१०, ०८.०७ देखि ०८.१० सम्म), ताजा फूल, (उपशीर्षक ०६.०३.१०), कन्दमूल तथा फलफूल, तरकारी र कन्दमूलको रुपमा प्रयोग हुने ताजा तथा अप्रशोधित कृषि उत्पादनहरू । (होटल, रेष्टुरेण्ट, बार, गेष्टहाउस, क्याफ्टेरिया वा यस्तै अन्य संस्थाले गर्ने आपूर्ति बाहेक) (ग) अप्रशोधित नगदेबाली (जस्तै उखु (उपशीर्षक १२.१२.९९), कपास (शीर्षक ५२.०१), अलैंची (उपशीर्षक ०९.०८.३०.१०), अदुवा र सूठो ((उपशीर्षक ०९.१०.१०), सनपाट (शीर्षक ५३.०१ र उपशीर्षक ५३.०३.१०), किसानले बिक्री गर्ने अप्रशोधित सुर्ती, चियाको पात (उपशीर्षक ०९.०२.१०, ०९.०२.२०), चियाको पैकिङ वट्टा (टि चेष्ट) (उपशीर्षक ४४.१५.१०), कफिको गेडा (उपशीर्षक ०९.०१.११ र ०९.०१.१२), भटमास (शीर्षक १२.०१), बदाम (शीर्षक १२.०२), हलेदो (उपशीर्षक ०९.१०.३०)) पिना र सोयावडी मस्यौरा (शीर्षक २३.०४ र २३.०५) (घ) जडीबुटी (तिनको सार समेत)
समूह २ : आधारभूत आवश्यकताका वस्तुहरू
(क) धारा तथा टेङ्करबाट खुला रुपमा आपूर्ति हुने पिउने पानी (ख) दाउरा (उपशीर्षक ४४.०१.१०) (ग) गोल (शीर्षक ४४.०२) (घ) नून (उपशीर्षक २५.०१.००.९०)
समूह ३ : जीवजन्तु तथा सोको उपज

(क) खसी र बोका (उपशीर्षक ०१.०४.२०), भेंडा र च्यांग्रा (उपशीर्षक ०१.०४.१०) चौंरी, राँगा (शीर्षक ०१.०२) बँदेल र सुंगुर (शीर्षक ०१.०३) , खरायो (उपशीर्षक ०१.०६.१९) र तिनको अप्रशोधित काँचो खाद्य परिकारहरू (शीर्षक ०२.०१ देखि शीर्षक ०२.०४ सम्म, शीर्षक ०२.०६) (ख) गाई र भैंसी (०१.०२), वाखी (०१.०४.२०), र तिनको ताजा दूध (०४.०१), (पास्चराईज्ड समेत), दही (०४.०६.१०), मौरी (०१.०६.९०) तथा मौरी राख्ने घार (४४.१५.१०), तथा मौरी पालन उद्योगले पैठारी गर्ने मौरी पालनको लागि आवश्यक पर्ने मेटल व्यारल, रानी छेक्ने पाता, मौरी ब्रुस, आधार चाका रोलर, गियर पम्प र ह्रील प्लेट तथा मौरीपालन व्यवसायको मेसिन (शीर्षक ८४.३६) र मह छान्ने र रस छान्ने मेसिन (शीर्षक ८४.३३) (ग) हाँस, भाले तथा पोथी कुखुरा, टर्की, लौकाट र यस्तै अन्य पंक्षीहरू (शीर्षक ०१.०५), तिनको ताजा मासु, अप्रशोधित काँचो परिकारहरू (शीर्षक ०२.०७) र अण्डा (शीर्षक ०४.०७) (घ) ताजा वा सुकाएको माछा (प्याकिङ्ग गरिएको बाहेक) (शीर्षक ०३.०१ (उपशीर्षक ०३.०२.३३ देखि ०३.०२.३६ सम्म र ०३.०२.७० बाहेक) ((शीर्षक ०३.०३) (उपशीर्षक ०३.०३.८० बाहेक)), (उप शीर्षक ०३.०७.४१ र ०३.०७.४९)
समूह ४ : कृषि सामग्रीहरू
(क) बाली, घाँस, फूल वा वोट विरुवाको वीउ वीजन, विरुवा, विरुवाको कलमी तथा विउ विजनको रुपमा प्रयोग हुने गानो जरा (शीर्षक ०६.०१, ०६.०२, ०६.०४ र १२.०९) (ख) मल, रासायनिक मल र माटोको उपचार सामग्री (भाग ३१) (ग) कृषि कार्यमा प्रयोग हुने सामान्य औजारहरू : जमीन खन्ने तथा सफा गर्ने कुटो, कोदालो र सावेल, हाते औजारहरू, हाते आरा बाहेक झारपात तथा काठ काट्ने हाते औजारहरू, अन्नको गेडा झार्ने र भूस सफा गर्ने हाते औजारहरू, पशुहरूको चारा काट्ने हाते औजारहरू तथा हलोमा प्रयोग गरिने फाली (शीर्षक ८२.०१) (घ) बालीनालीको लागि मात्र प्रयोग हुने भन्सार दरबन्दीको भाग ३८ का किटनाशक, ढुसीनाशक, झारपातनाशक, मुसानाशक औषधी (उपशीर्षक ३८.०८.९१.९०, ३८.०८.९२, ३८.०८.९३, ३८.०८.९९) (ङ) ट्याक्टर (शीर्षक ८७.०१), कल्टिभेटर (उपशीर्षक ८४.३२.२९), हैरो (उपशीर्षक ८४.३२.२१), लेभलर (उपशीर्षक ८४.३२.८०), पशुको चारा काट्ने मेशिन (शीर्षक ८४.३३), थ्रेसर (उपशीर्षक ८४.३३.५२), माछा

मार्ने जाली (उपशीर्षक ५६.०८.११), माछा पाल्ने तयारी केजहरू, मत्स्य इन्कुवेटर, सिंचाई कार्यमा प्रयोग हुने २ हर्षपावरदेखि ८ हर्षपावरसम्म शक्ति भएको इन्जिन सहितको पम्पिङ सेट र सो को साथमा रहेको ३० मिटरसम्मको होज पाइप ।

(च) भन्सार दरवन्दीको भाग २३, २८ र २९ मा पर्ने फिडसप्लिमेण्टको कच्चा पदार्थ, भन्सार दरवन्दीको भाग २३ अन्तर्गतका पशुपंक्षीको दाना र फिडसप्लिमेण्ट, भाग २५ को चुनढुङ्गाको धुलो । हड्डिको धुलो र माछाको धुलो ।

(छ) सामान्य भाडावर्तन बाहेकका कुखुराको दाना खुवाउने विशेष प्रकारको भाँडा र कुखुराको पानी पिउने विशेष किसिमका भाँडा ।

समूह ५ : औषधि उपचार र यस्तै स्वास्थ्य सेवाहरू

(क) स्वास्थ्य सेवा (मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका संस्थाले प्रदान गरेको स्वास्थ्य सेवा बाहेक)

(ख) मानव रगत र मानव रक्तजन्य पदार्थहरू र भ्याक्सिन, (शीर्षक ३०.०२) रक्त संचार सेवाको लागि आवश्यक पर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले आयात गर्ने रगत राख्ने प्लाष्टिकका थैला, ट्रान्सफ्युजन सेट, टेस्टिङ्ग किट्स, रिएजेन्ट तथा रक्त परीक्षण रिएजेण्ट निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न औजार उपकरणहरु एवं रसायनहरु,

(ग) चिकित्सा अनुसन्धानमा प्रयोग हुने मानव वा जनावरका अंग तथा तन्तुहरू (शीर्षक ३०.०१)

(घ) पशु उपचार तथा मानवीय उपचारका औषधिहरू र गर्भ निरोधक साधनहरू, (शीर्षक ३०.०३, ३०.०४ (च्यावनप्रास बाहेक), उपशीर्षक ४०.१४.१०

(ङ) मुटुको उपचारमा प्रयोग हुने पेसमेकर (९०.२१.५०), स्टेण्ट, मुटुको भल्व (९०.२१.९०), मृगौला रोगको उपचारका लागि आवश्यक उपकरणहरु, डायलाइसिसमा प्रयोग हुने वाथ कन्सेन्ट्रेट ठोस वा तरल (३८.२४.९०), अशक्त र अपाङ्ग व्यक्तिहरुको प्रयोगको लागि मात्र उपयुक्त हुने गरी वनेका साधनहरु (स्कुटर समेत) (८७.१३.१० र ८७.१४.२०),

(च) एक्स-रे फिल्म (उपशीर्षक ३७.०२.१०) र उपचारको निमित्त प्रयोग हुने अक्सिजन ग्याँस (उपशीर्षक २८.०४.४०) र व्याण्डेज (शीर्षक ३०.०५)

(छ) औषधि उद्योगको कच्चा पदार्थ: हार्मोनाइज्ड कोडको भाग २८ भित्र पर्ने औषधि उद्योग तथा आइ.ओ.एल. उत्पादनमा प्रयोग गर्ने धातुका लवणहरु, अक्साइडहरु र हाइड्रोअक्साइडहरुका अतिरिक्त भाग २९ अन्तर्गत गर्ने औषधिका कच्चा पदार्थ (औषधिको सक्रिय तत्व) तथा औषधि उद्योगले औषधि उत्पादनको लागि प्रयोग गर्ने तथा आइ.ओ.एल. उत्पादनमा प्रयोग हुने कच्चा पदार्थ र

प्याकिंग मेटेरियल, औषधि व्यवस्था विभागको सिफारिसमा औषधि उद्योग तथा अस्पतालको अनुसन्धान तथा विकासमा प्रयोग हुने शीर्षक ९०.१८ र ९०.२७ मा पर्ने उपकरणहरु
समूह ६ : शिक्षा
(क) विद्यालय तथा विश्व विद्यालयमा हुने अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यहरू, (ख) नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्व भएका संस्थाहरुबाट प्रदान गर्ने व्यवशायिक वा पेसागत तालीम वा पुनर्ताजगी तालीमहरु । (ग) विद्यालय तथा विश्व विद्यालयहरूले प्रदान गर्ने शिक्षण सेवा ।
समूह ७ : किताब, अखवार र मुद्रित सामग्रीहरू
(क)पुस्तक, पात्रो, अखवार, पत्रपत्रिका (शीर्षक ४९.०१, ४९.०२, ४९.०४) र त्यसको मुद्रण तथा प्रकाशन
(ख)अखवारी कागज (शीर्षक ४८.०१)
समूह ८ : सांस्कृतिक, कलात्मक र कालीगढी सेवा
(क)चित्रकला, मूर्तिकला, वास्तुकला तथा यस्तै प्रकारका अन्य हस्तकलाहरू र तत्सम्बन्धी सेवा, (ख)सांस्कृतिक कार्यक्रम, (ग)पुस्तकालय, संग्रहालय, कला संग्रहालय, चिडियाघर तथा वनस्पति उद्यान र राष्ट्रिय निकुञ्जको प्रवेश शुल्क ।
समूह ९ : यात्रुबाहक यातायात तथा ढुवानी सेवाहरू
हवाई यात्रा, यात्रुवाहक यातायात (केवुलकार वाहेक), ढुवानी सेवा (आपूर्तिसंग सम्बन्धित ढुवानी वाहेक) तथा निर्यातको प्रयोजनका लागि भएको कार्गो सेवा
समूह १० : व्यावसायिक वा पेशागत सेवा
कलाकार, खेलाडी, लेखक, नमूनाकार, अनुवादक, दोभाषेले संस्थागत वा व्यक्तिगत रुपमा प्रदान गर्ने पेशागत सेवा, विदेशमा जनशक्ति आपूर्ति गर्ने सेवा ।
समूह ११ : अन्य वस्तु तथा सेवा
१. शित भण्डारले उपलब्ध गराउने कृषि पैदावार भण्डारण सेवा ।
२. हुलाक सेवा (नेपाल सरकारबाट संचालित मात्र) (क) चिठीपत्र, पैसा तथा पुलिन्दा परिवहन वा हस्तान्तरण सम्बन्धी सेवा, (ख) चिठीपत्र, पैसा तथा पुलिन्दा परिवहन हस्तान्तरण सम्बन्धी सेवाको लागि आवश्यक पर्ने अन्य सेवाहरू, (ग) हुलाक टिकट (शीर्षक ४९.०७) (घ) नेपाल सरकारद्वारा प्रदान गर्ने सेवाहरू ।
३. अन्तःशुल्क टिकट र राहदानी (शीर्षक ४९.०७), क्यास मेशिन (उपशीर्षक ८४.७०.९०)

४. वित्तिय सेवा, जीवन बीमा सेवा र पुनर्बिमा सेवा
५. बैंक नोट, सिक्का तथा चेक बुक
(क) नेपाली नोटको छपाइ तथा निष्काशन, (ख) नेपालबाहिरबाट नेपालभित्र हुने बैंक नोटको आपूर्ति, (शीर्षक ४९.०७) (ग) चेक बुक (शीर्षक ४९.०७)
६. सुन, चाँदी
(क) (क) सुन (शीर्षक ७१.०८), सुनका सिक्का (उपशीर्षक ७१.१८.९०), सुनका गहना (शीर्षक ७१.१३) र हीरा जवाहरात (ख) (ख) चाँदी (शीर्षक ७१.०६) चाँदीका सिक्का (उपशीर्षक ७१.१८.९०) चाँदीका तैयारी वस्तु र गरगहना (शीर्षक ७१.१३)
७. विद्युत आपूर्ति
८. कच्चा ऊन (शीर्षक ५१.०१)
९. ब्याट्रीबाट चल्ने टेम्पो (उपशीर्षक ८७.०३.२१.१०) र तिनका चेसिस (उपशीर्षक ८७.०६.००.१५)
१०. वैकल्पिक उर्जा प्रर्वद्धन केन्द्रको सिफारिसमा बायो ग्याँस, सौर्य शक्ति र वायु शक्तिबाट उर्जा उत्पादन गर्ने संयन्त्र तथा उपकरणहरू र ट्यूवलर ब्याट्री ।
११. हवाईजहाज र हेलीकप्टर (शीर्षक ८८.०२ (उपशीर्षक ८८.०२.६० बाहेक)) तथा तिनका इञ्जिन (उपशीर्षक ८४.०९.१०) गेयर वक्स (उपशीर्षक ८८.०५.१०) दमकल (उपशीर्षक ८७.०५.३०) एम्बुलेन्स र शव वाहन (शीर्षक ८७.०२ र ८७.०३)
१२. जुट ब्याचिङ आयल (उपशीर्षक २७.१०.१९.१३) जुटका उत्पादनहरू (शीर्षक ५३.०६, ५३.०७ र ५३.१०)
१३.भन्सार दरबन्दीको भाग ८४ का ५ प्रतिशत सम्म भन्सार महसुल लाग्ने घरायसी प्रयोग हुन सक्ने वाहेकका मील मेशिनरी एवं यन्त्र उपकरणहरु, मोल्डिंग गर्ने साँचो (पार्टपुर्जा वाहेक)
१४. ऊनी गलैंचा तथा गलैंचाको ऊनी धागो कताई, रङ्गाई, धुलाई र बुनाई ।
१५. शत प्रतिशत सूतिको साडी, लुंगि, धोती (मर्दाना/जनाना) पेटानी, गम्छा (शीर्षक ६२.११) र सूति धागो (शीर्षक ५२.०५ र ५२.०७) ।
१६. स्वेदशमै हातले बुनिने स्वीटरमा प्रयोग हुने ऊनी धागो (कृत्रिम र एक्रेलिक बाहेक) ।
१७. नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृति प्राप्त भएको कुनै दैवी प्रकोप वा परोपकारको लागि अनुदानमा प्राप्त हुने वस्तुहरू ।
१८. भिmटी, गुण्टा, भारी आदेशको सुविधा अन्तर्गत पैठारी गरिएको

भन्सार महसुल नलाग्ने व्यक्तिगत प्रयोजनका वस्तुहरू ।
१९. कपडा, सलाई (काठको काटी मात्र), र टायर-ट्युब उद्योगहरूले आफ्नो उत्पादनको उक्त सामान बिक्री गर्दा उठाएको करबाट खरिदमा तिरेको कर घटाउंदा बाँकी बुझाउनु पर्ने देखिएको कर बराबरको रकम विभागले तोकेको प्रक्रिया बमोजिम ती उद्योगलाई फिर्ता दिइनेछ ।
२०. मैदा उद्योगले आफ्नो उत्पादन (मैदा) बिक्री गर्दा उठाएको करबाट खरिदमा तिरेको कर घटाउँदा बाँकी बुझाउनु पर्ने देखिएको कर बराबरको रकम विभागले तोकेको प्रक्रिया बमोजिम पच्चीस प्रतिशत मात्र फिर्ता दिइनेछ ।
२१. तोरीको तेल उत्पादन गर्ने स्वदेशी उद्योगले आफ्नो उत्पादनको तोरीको तेल र स्वदेशमा उत्पादित वनस्पती घ्यू र अन्य प्रशोधित खानेतेल उद्योगले मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका करदाताहरुलाई आफ्नो उत्पादन विक्री गर्दा उठाएको मूल्य अभिवृद्धि करमा ५० (पचास) प्रतिशत मूल्य अभिवृद्धि कर आन्तरिक राजस्व विभागले तोकेको प्रक्रिया बमोजिम फिर्ता दिइने छ । तर ठूलो परिमाण (Bulk) मा प्रशोधित तेल आयात गरी उपभोक्ता प्याकेजमा प्याकिङ्ग (Refilling) गरी विक्री वितरण गर्ने प्याकेजिङ्ग उद्योगहरुले यस्तो सुविधा पाउने छैनन् ।
२२. सेलुलर मोवाइल फोनसेट उत्पादन गर्ने स्वदेशी उद्योग तथा पैठारीकर्ताले सेलुलर मोवाइल फोनसेटको कच्चापदार्थ वा तयारी सामानमा तिरेको कर त्यस्ता सामान मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका करदाताहरुलाई बिक्री गरेको प्रमाण पेश गरेमा विभागले तोकेको प्रक्रिया बमोजिम साठी प्रतिशत फिर्ता दिइने छ ।
२३. जलविद्युत आयोजनाको लागि आवश्यक पर्ने नेपालमा उत्पादन नहुने यन्त्र उपकरणहरू, मेशीनरी औजारहरु र तिनका पार्टपूर्जा, पेनस्टक पाईप वा सो वनाउन प्रयोग हुने फलामे पाता पैठारी गर्दा बैकल्पिक उर्जा प्रबर्द्धन केन्द्रको स्वीकृतिमा सञ्चालन हुनेको हकमा सो केन्द्रको र वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको स्वीकृतिमा सञ्चालन हुनेदेखि बाहेक अन्य आयोजनाको हकमा विद्युत विकास विभागको सिफारिसमा मूल्य अभिवृद्धि कर छुट गरिनेछ ।
२४. विदेशी नियोग तथा दातृ संस्थाले कुटनैतिक सुविधा वा महसुल सुविधामा पैठारी गरेका सवारी साधन कुनै आयोजनाको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुरुप आयोजनालाई नै हस्तान्तरण गरी सरकारी नम्बर प्लेटमा परिवर्तन गर्दा वा कुनै आयोजनाको नाममा पूर्ण वा आंशिक महसुल सुविधामा (लगत वा बैंङ्क ग्यारेण्टीमा पैठारी भएको बाहेक) पैठारी भएका सवारी साधन आयोजना समाप्ति पछि अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई सरकारी नम्बर प्लेटमा परिवर्तन गरी सरकारी निकायमा

	हस्तान्तरण गर्दा मूल्य अभिवृद्धि कर लाग्नेछैन ।
२५.	कुटनैतिक नियोग, परियोजना र अन्य निकायहरूले (सरकारी एवं गैरसरकारी संघ संस्था) महसुल सुविधामा पैठारी गरेका शुरु उत्पादन वर्षले १५ वर्ष नाघेका पुराना सवारी साधन अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई पुनः प्रयोग हुन नसक्ने गरी स्क्रयाप गरी रजिष्ट्रेशन रद्द गर्न चाहेमा त्यस्तो सवारी साधनमा मूल्य अभिवृद्धि कर लाग्ने छैन ।
२६.	निजी प्रयोगको लागि नेपाली नागरिकले मूल्य अभिवृद्धि कर छुटमा आयात गरिएका सवारीसाधनका धनीको मृत्यू भई सवारीसाधनलाई निजको पति वा पत्नीको नाममा नामसारी गर्दा विभागको स्वीकृतिको आधारमा त्यस्ता सवारी साधनहरूमा लाग्ने मूल्य अभिवृद्धि कर छूट हुनेछ ।
२७.	वण्डेड वेयर हाउस वा नगद धरौटी (पासबुक) को सुविधा नलिएका उद्योगहरूले आफूले निकासी गर्ने मालवस्तु उत्पादनको लागि आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थ, सहायक कच्चा पदार्थ एवं नेपालमा उत्पादन नहुने प्याकिङ मेटेरियल पैठारी गरी सोबाट उत्पादित तयारी मालवस्तु तोकिएको अवधिभित्र तोकिएको प्रक्रिया अनुसार निकासी गरेमा त्यस्ता कच्चा पदार्थ, सहायक कच्चा पदार्थ एवं प्याकिङ मेटिरियल पैठारी गर्दा भंसार विन्दुमा लागेको कर नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी सोही सूचनामा तोकिए बमोजिमका मालवस्तुमा तोकिए बमोजिमको मितिदेखि तोकिए बमोजिमको समदरमा भन्सार विन्दुवाटै मूल्य अभिवृद्धि कर फिर्ता दिइनेछ ।
२८.	नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल र नेपाल प्रहरीको प्रधान कार्यालयको नाममा पैठारी हुने निम्न लिखित सामानहरूमा सम्वन्धित मन्त्रालयको सिफारिसमा छुट प्रदान गरिनेछ :– (क) सैनिक, सशस्त्र प्रहरी र नेपाल प्रहरीको प्रयोगका खरखजाना, हातहतियार, गोलिगठ्ठा, बारुद र तिनका स्पेयरपार्टस, विशेष प्रकारको तेल र टल्लीहरू, एक्सेसरिज, बिस्फोटक पदार्थ, सैनिक सामग्री उत्पादन गर्न आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थ तथा सुरक्षाको निमित्त प्रयोग गर्ने मेशिनरी औजार र पार्टपुर्जाहरू । (ख) शान्तिसुरक्षा कायम गर्न आवश्यक पर्ने मेशिनरी औजारहरू, भिड नियन्त्रणका सामानहरू, अपराध अनुसन्धानको लागि आवश्यक उपकरण तथा अन्य सामानहरू तथा संचार मन्त्रालयको सिफारिसमा सैनिक जवान, सशस्त्र प्रहरी र नेपाल प्रहरीले प्रयोग गर्ने संचार सम्वन्धी सामानहरू । (ग) सैनिक जवान, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी तथा घोडा खच्चरहरुको स्वास्थ्य उपचारको लागि आवश्यक पर्ने औजार, उपकरण, औषधी र तत्सम्वन्धी सामानहरू । (घ) सैनिक जवान, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरीको अभ्यास

तथा तालिममा प्रयोग हुने सामानहरू । (ङ) नेपाली सेनाले प्रयोग गर्ने इन्जिनियरिङ्ग सर्भे र निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने हेभि अर्थमुभिंग प्लान्ट, औजार र सो सम्वन्धी पार्टस, अप्टिकल इक्वीपमेन्ट तथा रक्षा मन्त्रालयद्वारा तोकिए बमोजिमको डिफेन्स स्टोरका सामानहरू । (च) नेपाली सेनाले प्रयोग गर्ने क्याम्पिङ्ग इक्वीपमेण्ट तथा स्पेशल फोर्स र प्याराट्रुपरलाई आवश्यक पर्ने विभिन्न सामानहरू । (छ) नेपाली सेनाको नाममा पैठारी हुने हवाईजहाज, हेलिकप्टर र तीनका पार्टपुर्जा, प्यारासुट (ब्याग समेत) टुल्स, लुब्रिकेन्टस तथा ग्राउण्ड इक्वीपमेन्टहरू । (ज) अस्पताल संचालनको लागि आवश्यक पर्ने उपकरण तथा औजारहरू । (झ) बैज्ञानिक प्रयोगशालालाई आवश्यकपर्ने सामानहरू । (ञ) दैवी प्रकोप उद्धार कार्यमा प्रयोग हुने सामानहरू ।
<u>समूह १२ : भवन र जग्गा</u>
घर तथा जग्गाको खरिद बिक्री तथा बहाल (होटल, गेष्टहाउस जस्तो व्यावसायिक रुपमा सञ्चालित निकायले उपलव्ध गराउने सेवा बाहेक) ।
<u>समूह १३ : बाजी, क्यासिनो र चिट्ठा</u> बाजी वा जुवा खेलाउनका निमित्त प्रदान गरिने सुविधा सम्बन्धी क्रियाकलाप, चिट्ठा । <u>द्रष्टव्य:</u> (१) माथि उल्लेख भए बमोजिम शीर्षक र उपशीर्षकहरुमा किटानसाथ उल्लेख भएको वस्तु तथा सेवामा मात्र मूल्य अभिवृद्धि कर छुट हुनेछ । कर छुट गरिएका वस्तु तथा सेवाको व्याख्या तथा वस्तुको हार्मोनाइज्ड कोड आवश्यकता अनुसार भन्सार विभागसंग परामर्श लिई विभागले थपघट तथा परिमार्जन गर्न सक्नेछ । (२) उपरोक्तानुसार स्वदेशमा उत्पादित बनस्पति घ्यू र तोरीको तेल, मैदा तथा सेलुलर मोबाइल फोन सेटमा आंशिक सुविधा दिई सो अनुसार कर फिर्ता दिने व्यवस्था रहेकोमा ती वस्तुको बजार अनुगमन समेतको समन्वयात्मक व्यवस्था आन्तरिक राजस्व विभागले गर्नेछ । (३) कर लाग्ने वस्तुमा कुनै छुट वा कर फिर्ता दिन मनासिव देखेमा नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी छुट दिन सक्नेछ ।

अनुसूची-२
(दफा ७ को उपदफा (२) संग सम्बन्धित)
<u>शून्य दर लाग्ने वस्तु तथा सेवा</u>

१. नेपालबाहिर निर्यात हुने वस्तु : वस्तुको आपूर्ति देहाय बमोजिम भएको छ भन्ने कुरा प्रमाणित भएमा :-
   (क) नेपालबाहिर निर्यात गरेको, वा
   (ख) नेपालबाहिर गन्तव्य स्थान भएको अन्तर्राष्ट्रिय उडानमा स्टोरको रुपमा राखिएको, वा
   (ग) नेपालबाहिर गन्तव्य स्थान भएको अन्तर्राष्ट्रिय उडानमा खुद्रा बिक्री वा आपूर्ति वा उपभोग गर्नका लागि राखिएको ।
२. नेपालबाहिरको व्यक्तिलाई आपूर्ति हुने सेवा :
   (क) नेपालभित्र बसोबास भएको व्यक्तिले नेपालमा कुनै व्यावसायिक कारोबार, व्यावसायिक प्रतिनिधित्व वा कानूनी रुपमा मान्य प्रतिनिधि नभएको नेपालबाहिरका व्यक्तिलाई आपूर्ति गरेको सेवा,
   (ख) नेपालभित्र बसोबास भई दर्ता भएको व्यक्तिले नेपालबाहिर बसोबास भएको व्यक्तिलाई गरेको वस्तु वा सेवाको आपूर्ति ।
३. नेपाल सरकार, परराष्ट्र मन्त्रालयको सिफारिसमा कुटनैतिक सुविधा प्राप्त व्यक्ति वा नियोगले तथा महसुल सुविधा प्राप्त कुटनैतिक नियोगमा कार्यरत व्यक्तिले पैठारी गर्ने वस्तु तथा सेवा ।
४. साविकको कुनै सन्धि वा सम्झौतामा पैठारी गर्दा बिक्रीकर छुट प्रदान गरिएको भए सम्बन्धित आयोजनाको सिफारिसमा ती सन्धि वा सम्झौता बहाल रहेसम्म दर्ता भएका करदातासंग स्थानीय खरिद गरेमा त्यस्तो आपूर्तिमा शून्य दरको सुविधा प्रदान गरिनेछ ।
५. प्रचलित कानून बमोजिम स्थापना भएको विशेष आर्थिक क्षेत्रमा सञ्चालन भएको उद्योगलाई बिक्री गरिने कच्चा पदार्थ तथा उत्पादित सामान ।
६. वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको सिफारिसमा सौर्य शक्तिबाट उर्जा उत्पादन गर्ने सयन्त्र तथा उपकरणमा प्रयोग हुने ब्याट्री स्वदेशी उद्योगबाट उत्पादन हुने भई सोही उद्योगबाट आपूर्ति गर्ने भएमा वैकल्पिक उर्जा प्रबर्द्धन केन्द्रको सिफारिस र

विभागले तोकेको प्रक्रिया बमोजिम सो उद्योगलाई सो कारोबारमा शून्य दरको सुविधा प्रदान गरिनेछ ।

७. जल विद्युत आयोजनाका लागि आवश्यक पर्ने मेशिनरी औजारहरू र तिनका पार्टपुर्जा, यन्त्र उपकरणहरू, पेनस्टक पाईप वा सो वनाउन प्रयोग हुने फलामे पाता स्थानीय उद्योगबाट उत्पादन हुने भई सोही उद्योगबाट आपूर्ति गर्ने भएमा वैकल्पिक उर्जा प्रबर्द्धन केन्द्रबाट स्वीकृत हुनेको हकमा सो केन्द्रको र वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको स्वीकृतिमा सञ्चालन हुनेदेखिबाहेक अन्य आयोजनाको हकमा विद्युत विकास विभागको सिफारिस र विभागले तोकेको प्रक्रिया बमोजिम सो उद्योगलाई सो कारोबारमा शून्य दरको सुविधा प्रदान गरिनेछ ।

८. घरेलु तथा साना उद्यमीहरूले स्वदेशमा उत्पादन गरेका मूर्तिकला, चित्रकला, वास्तुकला र त्यस्तै प्रकारका अन्य हस्तकलाहरूका सामान नेपालका स्वीकृत निर्यात गृह (एक्सपोर्ट ट्रेडिङ्ग हाउस) मार्फत विदेश निकासी गरेमा त्यस्ता सामान उत्पादन गर्दा प्रयोग भएका कच्चा पदार्थमा तिरेको मूल्य अभिवृद्धि कर आन्तरिक राजस्व विभागले तोकेको प्रक्रिया पूरा गरे पछि फिर्ता दिईनेछ ।

९. अपाङ्गले प्रयोग गर्ने स्कुटर पैठारी वा स्थानीय खरिद गर्दा तिरेको मूल्य अभिवृद्धि कर त्यस्तो स्कुटर यातायात व्यवस्था कार्यालयमा निजको नाममा दर्ता भएको अवस्थामा महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय वा सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको सिफारिसमा आन्तरिक राजस्व विभागले तोके बमोजिम फिर्ता गर्नेछ । त्यसरी फिर्ता गरिएको मूल्य अभिवृद्धि कर अपाङ्ग बाहेक अन्य व्यक्तिलाई बिक्री गरेमा असुल उपर गरिनेछ ।

३१. अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ मा संशोधनः अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ को,-

(१) दफा २ को,-

(क) खण्ड (छ) को सट्टा देहायको खण्ड (छ) राखिएकोछ :-

"(छ) "उत्पादन" भन्नाले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु निर्माण गर्ने, बनाउने वा तयार गर्ने कार्य सम्फनु पर्छ ।"

(ख) खण्ड (ज) पछि देहायको खण्ड (ज१) थपिएकोछ :-

“(ज१) “सूर्तिजन्य वस्तु” भन्नाले सूर्ति वा सूर्तिजन्य पदार्थका तत्वहरू मिश्रित धुमपान, चपाउने, मुखमा राख्ने पानपराग, खैनी वा यस्तै पदार्थहरू सम्झनु पर्छ र सो शब्दले चुरोट, बिडी, सिगार आदिलाई समेत जनाउँछ ।”

(ग) खण्ड (ञ) को सट्टा देहायको खण्ड (ञ) राखिएकोछ :-

“(ञ) “कारखाना मूल्य” भन्नाले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तुमा अन्तःशुल्क वा अन्य कुनै कर नजोडी त्यस्तो वस्तु उत्पादन गर्न लाग्ने खर्च र प्रतिष्ठानको नाफा मात्र जोडी निर्धारण भएको मूल्य सम्झनु पर्छ ।”

(घ) खण्ड (ट) को उपखण्ड (३) को सट्टा देहायको उपखण्ड (३) राखिएकोछः-

“(३) पैठारी हुने वस्तुको हकमा दफा (७) को उपदफा (२) बमोजिम निर्धारण भएको मूल्य ।”

(ङ) खण्ड (ण) पछि देहायका खण्ड (ण१), (ण२), (ण३), (ण४), (ण५), (ण६), (ण७), (ण८), (ण९) र (ण१०) थपिएका छन् :-

“(ण१) “मदिरा” भन्नाले अन्न, फलफुल वा अन्य कुनै स्टार्चयुक्त वस्तुलाई जीव रासायनिक प्रक्रियाद्धारा कुहाई वा अन्य कुनै तरिकावाट तयार पारिएको सून्य दशमलव पा□च प्रतिशत भन्दा वढि अल्कोहल भएको पदार्थ सम्झनु पर्छ र सो शव्दले रक्सी, जा□ड, छ्याङ्ग, ह्विस्की, रम, जिन, ब्राण्डी, भोड्का, वियर, वाइन, सेरी, सेम्पेन, साइडर, पेरी, मिड, माल्ट, औद्योगिक अल्कोहल, रेक्टिफाइड स्प्रिट, माल्ट स्प्रिट, साइलेण्ट स्प्रिट, डिनेचर्ड स्प्रिट, ई.एन.ए. र हेड्स स्प्रिट समेतलाई जनाउ□छ ।

(ण२) “तयारी मदिरा” भन्नाले आयतनमा सन्ताउन्न दशमलव सून्य छ प्रतिशत भन्दा कम अल्कोहलको मिश्रणबाट

बनेका सबै प्रकारका मादक द्रवहरू सम्झनु पर्छ।

(ण३) "एल.पी" भन्नाले लण्डन प्रुफमा शुद्ध ईथानोलको शक्ति सम्झनु पर्छ।

(ण४) "एल.पी लिटर" भन्नाले प्रति लिटरमा सन्ताउन्न दशमलव शून्य छ प्रतिशत शुद्ध ईथानोलको मात्रा सम्झनु पर्छ।

(ण५) "यू.पी." भन्नाले लण्डन प्रुफ भन्दा कम शक्ति सम्झनु पर्छ।

(ण६) "ओ.पी." भन्नाले लण्डन प्रुफ भन्दा वढी शक्ति सम्झनु पर्छ।

(ण७) "भौतिक नियन्त्रण प्रणाली" भन्नाले अन्तःशुल्क अधिकृत वा निजले तोकेको कर्मचारीको नियन्त्रणमा अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तुको उत्पादन, निष्कासन, पैठारी तथा निकासी गरिने प्रणाली सम्झनु पर्छ।

(ण८) "स्वयम् निष्कासन प्रणाली" भन्नाले भौतिक नियन्त्रण प्रणालीमा आधारित बाहेकका अन्तःशुल्क लाग्ने अन्य वस्तु वा सेवाको उत्पादन, निष्कासन, पैठारी तथा निकासी गरिने प्रणाली सम्झनु पर्छ।

(ण९) "अन्तःशुल्क निर्धारण" भन्नाले यस ऐन बमोजिम गरिने अन्तःशुल्क निर्धारण सम्झनु पर्छ।"

(२) दफा ३ को सट्टा देहायको दफा ३ राखिएको छ :–

"३. अन्तःशुल्क लाग्ने : अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु तथा सेवा प्रतिष्ठानबाट उत्पादन गरी निष्कासन गर्दा, पैठारी गर्दा र सेवा बिक्री गर्दा अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिमको अन्तःशुल्क लाग्नेछ।"

(३) दफा ३ पछि देहायको दफा ३क. र ३ख. थपिएका छन् :-

"३क. अन्तःशुल्क निर्धारण र असुली : (१) यस ऐन बमोजिम लाग्ने अन्तःशुल्कको निर्धारण र असुल गर्ने दायित्व अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवाको उत्पादन गर्ने उत्पादकको हुनेछ।

तर पैठारी हुने वस्तुको अन्तःशुल्कको निर्धारण असुली सम्बन्धित भंसार कार्यालयले गर्नेछ।

(२) कुनै वस्तुको उत्पादन वा पैठारीका अतिरिक्त बिक्री वितरणको तहमा समेत अन्तःशुल्क लाग्ने भएमा यस ऐन बमोजिम लाग्ने अन्तःशुल्कको निर्धारण र असुली गर्ने दायित्व पैठारीकर्ता वा विक्रेताको हुनेछ ।

(३) अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु उत्पादन गर्दा खपत भएको कच्चा पदार्थमा तिरेको अन्तःशुल्क तयारी वस्तु निष्कासन गर्दा तिर्नुपर्ने अन्तःशुल्कमा कट्टा गर्न पाइनेछ ।

तर स्वयं निष्काशन प्रणाली लागू हुने उद्योगले कच्चा पदार्थ खरिद वा आयात गर्दा तिरेको अन्तःशुल्क तयारी वस्तु बिक्री गर्दा तिर्नु पर्ने अन्तःशुल्कमा कट्टा गर्न पाइनेछ ।

(४) व्यापारिक प्रयोजनका लागि अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवाको खरिदमा वा पैठारीमा तिरेको अन्तःशुल्क त्यस्तो वस्तु वा सेवा बिक्री गर्दा तिर्नुपर्ने अन्तःशुल्कमा कट्टा गर्न पाइनेछ ।

(५) आगजनी, चोरी, दुर्घटना, ध्वंसात्मक गतिविधि वा वस्तुको उपयोगको म्याद सकिएको कारणले हानी नोक्सानी भएको वस्तुमा तिरेको अन्तःशुःल्क विभागले तोके बमोजिम कट्टी गर्न पाइनेछ ।

३ख. <u>अन्तःशुल्क नलाग्ने</u> : (१) दफा ३ बमोजिम अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवामा देहायको अवस्थामा अन्तःशुल्क लाग्ने छैन :–

(क) नेपाल बाहिर निकासी गरेमा वा स्वीकृति प्राप्त कर मुक्त पसल (बण्डेड वेयर हाउस र ड्युटि फ्री सप) लाई मदिरा र चुरोट बाहेकका अन्य वस्तु बिक्री गरेमा त्यस्तो बस्तु वा सेवामा अन्तःशुल्क लाग्ने छैन ।

(ख) स्वीकृति प्राप्त वण्डेड वेयर हाउसले नेपाल सरकार, परराष्ट्र मन्त्रालयले सिफारिस गरेको कूटनैतिक तथा महसुल सुविधा प्राप्त व्यक्ति वा निकायलाई बिक्री गर्ने चुरोट तथा मदिरामा अन्तःशुल्क लाग्ने छैन ।

तर,

(१) वण्डेड वयेर हाउसले चुरोट तथा मदिरा बाहेकका अन्य वस्तु अन्तःशुल्क नलगाई बिक्री वितरण गर्न बाधा पर्ने छैन ।

(२) बण्डेड वयेर हाउसबाट बिक्री गरिने अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु पैठारी गर्दा त्यस्तो वस्तुमा लाग्ने अन्तःशुल्क बराबरको रकम नगद धरौटी वा बैंक प्रत्याभूति राख्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिमको नगद धरौटी वा बैंक प्रत्याभूतिको फुकुवा वा फिर्ता प्रक्रिया विभागद्वारा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(३) नेपालभित्र उत्पादन भएका वा तयार भएका मालवस्तुहरू नेपालबाहिर निर्यात भैसकेपछि सम्बन्धित पार्टीले लिन अस्वीकार गरी वा अन्य कुनै कारणले पुनः पैठारी गरी ल्याएको अवस्थामा सोही मालवस्तु पैठारी भएको तीन महिनाभित्र निकासी गर्ने भएमा यसरी फिर्ता ल्याउँदाका बखत लाग्ने अन्तःशुल्क धरौटीमा राखी त्यस्तो मालवस्तु पुनः निकासी भएपछि धरौटी रकम सम्बन्धित भन्सार कार्यालयले फिर्ता दिनेछ ।"

(४) दफा ४ को सट्टा देहायको दफा ४ राखिएको छः-

"४. <u>अन्तःशुल्क असुली</u>ः (१) यस ऐनमा अन्यथा व्यवस्था गरिएकोमा बाहेक यस ऐन बमोजिम अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु तथा सेवामा देहाय बमोजिम अन्तःशुल्क असुल गरिनेछः–

(क) भौतिक नियन्त्रण प्रणाली लागू हुने उद्योगले उत्पादन गर्ने वस्तुको हकमा प्रतिष्ठानबाट उत्पादन गरी बिक्रीका लागि निष्कासन गर्दाको बखत,

(ख) स्वयम् निष्कासन प्रणालीमा आधारित वस्तु तथा सेवाको हकमा बीजक जारी गर्दाको बखत,

(ग) पैठारी हुने वस्तुको हकमा त्यस्तो वस्तु नेपालभित्र प्रवेश गर्दाको बखत भन्सार विन्दुमा,

(घ) पैठारी हुने सेवाको हकमा विभागद्वारा तोकिए बमोजिम ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै वस्तु वा सेवाको हकमा त्यस्तो वस्तु उत्पादन

गरेको वा सेवा प्रदान गरेको अवस्थामा नै अन्तःशुल्क असुल गर्नुपर्ने गरी विभागले तोक्न सक्नेछ।"

(५) दफा ४ पछि देहायका दफा ४क., ४ख., ४ग., र ४घ. थपिएका छन् :-

"४क. अन्तःशुल्क बुझाउने दायित्व : यस ऐन बमोजिम अन्तःशुल्क बुझाउने दायित्व देहाय बमोजिमको व्यक्तिमा हुनेछ :–

(क) नेपालभित्र उत्पादन हुने वस्तु वा सेवाको हकमा उत्पादक,

(ख) पैठारी हुने वस्तुमा सो वस्तु प्राप्त गर्ने विल अफ लेडि□, एयर वे विल, विजक वा जा□चपासको लागि दिएको निवेदनमा उल्लेख भएको व्यक्ति ।

(ग) अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ लिलाम भएकोमा सो लिलाम सकार्ने व्यक्ति,

(घ) कर मुक्त पसल (ड्यूटी फ्रि सप) बाट बिक्री भएको मदिरा र चुरोट बाहेकका वस्तु पुनःबिक्री वा अन्य प्रयोजनमा प्रयोग भएमा पुनः बिक्री गर्ने वा प्रयोग गर्ने व्यक्ति,

(ङ) कुनै वस्तु वा सेवा अन्तःशुल्क नलाग्ने अवस्थाबाट लाग्ने अवस्थामा परिवर्तन भएमा त्यस्तो वस्तुको स्वामित्व कायम रहने व्यक्ति,

(च) खण्ड (क) देखि (ङ) मा उल्लेख भएदेखि बाहेक अन्य अवस्थामा विभागले तोकेको व्यक्ति ।

४ख. अन्तःशुल्क दाखिला गर्ने म्याद : (१) यस ऐन बमोजिम असुल भएको अन्तःशुल्क देहाय बमोजिम दाखिला गर्नु पर्नेछ :–

(क) भौतिक नियन्त्रण प्रणालीमा आधारित वस्तुको हकमा त्यस्तो वस्तु निष्कासन गर्दाका बखत,

(ख) स्वयं निष्कासन प्रणाली अन्तर्गत उत्पादन तथा बिक्री वितरण हुने वस्तु वा सेवाको हकमा बिजक जारी भएपछिको महिनाको पच्चीस गतेभित्र,

(ग) पैठारी हुने वस्तुको हकमा त्यस्तो वस्तु नेपालभित्र प्रवेश गर्दाका बखत,

(घ) पैठारी हुने सेवाका हकमा विभागले तोके बमोजिम ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिमको म्यादभित्र अन्तःशुल्क भुक्तानी नगरेमा भुक्तानी गर्न बाँकी अन्तःशुल्क रकममा प्रति दिन सून्य दशमलव सून्य पाँच प्रतिशतका दरले विलम्ब शुल्क लाग्नेछ ।

४ग. अन्तःशुल्क छुट हुने : (१) कूटनैतिक सुविधा प्राप्त व्यक्ति वा निकायले परराष्ट्र मन्त्रालयको सिफारिसमा पैठारी गर्ने वस्तुमा अन्तःशुल्क छुट हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको अवस्थामा समेत अन्तःशुल्क छुट हुनेछ :-

(क) विदेशी नियोग तथा दातृ संस्थाले कूटनैतिक सुविधा वा महसुल सुविधामा पैठारी गरेका सवारी साधन कुनै आयोजनाको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुरुप आयोजनालाई नै हस्तान्तरण गरी सरकारी नम्बर प्लेटमा परिवर्तन गर्दा वा कुनै आयोजनाको नाममा पूर्ण वा आंशिक महसुल सुविधामा (लगत वा बैंक ग्यारेण्टीमा पैठारी भएको बाहेक) पैठारी भएका सवारी साधन आयोजना समाप्ति पछि अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई स्थानीय निकाय, सामुदायिक विद्यालय, सामुदायिक अस्पताल वा सरकारी निकायलाई हस्तान्तरण गर्दा,

(ख) कूटनैतिक नियोग, परियोजना र अन्य निकायहरू (सरकारी एवम् गैरसरकारी संघ संस्था) ले महसुल सुविधामा पैठारी गरेका शुरु उत्पादन वर्षले पन्ध्र वर्ष नाघेका पुराना सवारी साधन अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई पुनः प्रयोग हुन नसक्ने गरी स्क्रयाप गरी रजिष्ट्रेशन रद्द गर्न चाहेमा त्यस्तो सवारी साधनमा,

(ग) निजी प्रयोजनको लागि आंशिक भन्सार महसुल सुविधामा आयात गरिएका सवारी साधनका धनीको मृत्यु भै उक्त सवारी साधनलाई निजको पति वा पत्नीको नाममा नामसारी गर्दा ।

(३) नब्बे प्रतिशत वा सो भन्दा बढी स्वदेशी झुत्रा वा पत्रु (कवाडी) वस्तु प्रयोग गरी उत्पादन गर्ने उद्योगलाई त्यस्तो उत्पादनमा लाग्ने अन्तःशुल्क छुट हुनेछ ।

४घ. बिक्री वितरणमा नियन्त्रणः नेपाल सरकारले आवश्यक ठानेको अन्तःशुल्कजन्य वस्तुको बिक्री वितरणमा नियन्त्रण गरी तोकिए बमोजिम व्यवस्थित गर्न सक्नेछ ।"

(६) दफा ७ को सट्टा देहायको दफा ७ राखिएको छ :-

"७. अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु तथा सेवाको मूल्य निर्धारण :

(१) नेपालभित्र उत्पादन हुने कुनै वस्तु वा सेवामा मूल्यको आधारमा अन्तःशुल्क लाग्ने भएमा देहाय बमोजिमको मूल्यलाई आधार मानी अन्तःशुल्क लगाइनेछ :-

(क) उत्पादकले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु बिक्री गर्दा निर्धारण गरेको कारखाना मूल्य,

(ख) सेवाको हकमा सेवा बिक्री गर्दाको मूल्य, वा

(ग) विभागले उत्पादन लागत वा अन्य उपयुक्त आधारमा तोकी दिएको मूल्य ।

(२) नेपालभित्र पैठारी हुने वस्तुको सम्बन्धमा त्यस्तो वस्तुमा भन्सार महसुल लिने प्रयोजनको निमित्त निर्धारण गरिएको मूल्यमा भन्सार महसुल समेत थप गरी कायम हुन आएको मूल्यमा अन्तःशुल्क लगाइनेछ ।

(३) सेवामा बीजक बमोजिम मूल्य निर्धारण गरी अन्तःशुल्क असुल उपर गरिनेछ ।

(४) अन्तःशुल्क अधिकृतले अन्तःशुल्क असूल उपर गर्ने प्रयोजनको निमित्त आवश्यकतानुसार पुनः मूल्य निर्धारण वा अतिरिक्त मूल्य निर्धारण गर्न सक्नेछ ।"

(७) दफा ९ को सट्टा देहायको दफा ९ राखिएको छ :-

"९. इजाजतपत्र सम्बन्धी व्यवस्था : (१) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम इजाजतपत्र नलिई कसैले पनि अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु उत्पादन,

पैठारी, बिक्री वा संचय गर्न वा अन्तःशुल्क लाग्ने सेवा कसैलाई प्रदान गर्न हुदैन ।

तर ईटा, स्टोन क्रसर, बिंडी, सुर्ती, खैनी, पान मसला, गुट्खा उत्पादन, खाँडसारी उद्योग तथा खुदो र गुँड पैठारीमा बाहेक स्वयं निष्काशन प्रणाली लागू हुने उद्योग अन्तर्गत अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तुको उत्पादन, पैठारी, बिक्री वा संचय गर्न वा अन्तःशुल्क लाग्ने सेवा प्रदान गर्न र परराष्ट्र मन्त्रालयको सिफारिसमा कुटनैतिक सुविधा अन्तर्गत अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तुको पैठारी गर्दा अन्तःशुल्क इजाजतपत्र लिनु पर्ने छैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको इजाजतपत्र लिन चाहने व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाले तोकिए बमोजिमको ढाँचामा तोकिएको दस्तूर संलग्न गरी अन्तःशुल्क अधिकृत समक्ष इजाजतपत्रको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम अन्तःशुल्क अधिकृत समक्ष इजाजतपत्रको लागि निवेदन परेमा त्यस्तो निवेदन उपर आवश्यक जाँचबुझ गरी उपयुक्त देखिएमा तोकिए बमोजिमको ढाँचामा विभाग वा विभागले तोकेको अन्तःशुल्क अधिकृतले इजाजतपत्र दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम दिइएको इजाजतपत्रको अवधि एक आर्थिक वर्षसम्म कायम रहनेछ ।

(५) इजाजतपत्र नवीकरण गराउन चाहने इजाजतपत्रवालाले उपदफा (४) बमोजिमको अवधि समाप्त भएपछि तोकिए बमोजिमको दस्तूर दाखिला गरी श्रावण महिनाभित्र नवीकरण गराउनुपर्नेछ ।

तर कुनै इजाजतपत्रवालाले चाहेमा तीन आर्थिक वर्षका लागि एकैपटक नवीकरण दस्तूर दाखिला गरी नवीकरण गराउन सक्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिमको अवधिभित्र इजाजतपत्र नवीकरण नगराउने इजाजतपत्रवालाले त्यस्तो अवधि नाघेको पहिलो तीन महिनाभित्र नवीकरण गराउनेले नवीकरण दस्तुरको पच्चीस प्रतिशत, त्यसपछिको तीन महिनाभित्र नवीकरण गराउनेले पचास प्रतिशत, त्यसपछिको तीन महिनाभित्र नवीकरण गराउनेले पचहत्तर

प्रतिशत र त्यसपछि असार मसान्तसम्मको अवधिको लागि शतप्रतिशत जरिवाना बुझाउनु पर्नेछ ।

(७) उपनियम (६) मा तोकिएको अवधि समाप्त भएपछि नवीकरण गराउन चाहेमा तोकिए बमोजिमको नवीकरण वापत लाग्ने दस्तुरमा प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि शत प्रतिशत थप इजाजत दस्तुर र वक्यौता रकम समेत बुझाई इजाजतपत्र नवीकरण गराउन सक्नेछ ।

(८) कुनै व्यक्तिले उपदफा (१) बमोजिमको इजाजतपत्र नलिई कारोबार गरेकोमा इजाजतपत्र वापत र सोको नवीकरण वापत लाग्ने दस्तुरबाट उन्मूक्ति पाउने छैन ।"

(८) दफा ९ पछि देहायको दफा ९क. थपिएको छ :-

"९क.इजाजतपत्र स्थगन गर्न सक्ने: (१) इजाजतपत्रवालाले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवाको कारोवार गर्न छाडेमा पन्ध्र दिनभित्र त्यसको कारण सहित इजाजतपत्र स्थगन गर्नको लागि अन्तःशुल्क अधिकृत समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन प्राप्त भएमा अन्तःशुल्क अधिकृतले इजाजतपत्रवालाको इजाजतपत्र स्थगन गर्नुपर्ने वा नपर्ने निर्णय गरी इजाजत पत्र स्थगन गर्नुपर्ने देखिएमा सो इजाजतपत्र स्थगन गरी निवेदन प्राप्त भएको तीस दिन भित्र सो को जानकारी इजाजतपत्रवालाई दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम इजाजतपत्र स्थगन भएको जानकारी इजाजतपत्रवालाले इजाजतपत्र स्थगन भएपछिको अर्को महिना देखि दफा १०क. बमोजिमको विवरण पेश गर्नुपर्ने छैन ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम इजाजतपत्र स्थगन भएको अवधिभरको लागि इजाजतपत्रवालाले दफा ९ बमोजिम इजाजतपत्र नविकरण गर्नु पर्नेछैन ।"

(९) दफा १० को खण्ड (ग) पछि देहायको खण्ड (घ) राखिएको छ :-

"(घ) इजाजतपत्रवाला संस्था विघटन भएमा वा इजाजतपत्रवालाले आफ्नो इजाजतपत्र रद्द गर्न निवेदन दिएमा ।"

(१०) दफा १० पछि देहायका दफा १०क., १०ख., १०ग., १०घ., १०ङ., १०च., १०छ., १०ज. र १०झ. थपिएका छन् :–

"१०क. अन्तःशुल्क विवरण दिनुपर्नेः दफा ३क. बमोजिम अन्तःशुल्क निर्धारण र असुल गर्नुपर्ने दायित्व भएका व्यक्तिले प्रत्येक महिनाको अन्तःशुल्क लाग्ने कारोबारको विवरण सो महिना समाप्त भएको पच्चीस दिनभित्र अन्तःशुल्क अधिकृत समक्ष वा हुलाकबाट रजिष्ट्री गरी तोकिए बमोजिमको अन्तःशुल्क विवरण पेश गर्नुपर्नेछ। त्यस्तो विवरण सो महिनामा अन्तःशुल्क लाग्ने कारोबार गरेको वा नगरेको जे सुकै भए तापनि पेश गर्नुपर्नेछ।

१०ख. लेखा राख्नु पर्नेः (१) दफा १०क. बमोजिम अन्तःशुल्क विवरण पेश गर्नुपर्ने व्यक्तिले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवाको उत्पादन, बिक्री, त्यस्तो वस्तु वा सेवाको उत्पादनका लागि प्रयोग हुने कच्चा पदार्थ, सहायक कच्चा पदार्थ आदिको खरिद, खपत तथा अन्तिम मौज्दातको मूल्य तथा परिमाण खुल्ने तोकिए बमोजिमका विवरण सहितका लेखा अद्यावधिक राख्नुपर्नेछ र त्यस्तो लेखा अन्तःशुल्क अधिकृतले निरीक्षण गर्न माग गरेका बखत उपलब्ध गराउनुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका खरिद, उत्पादन, निष्कासन, बिक्री र मौज्दात खाता सम्बन्धित अन्तःशुल्क अधिकृतद्वारा प्रमाणित गराई लेखा राख्ने प्रयोजनका लागि प्रयोग गर्नुपर्नेछ।

(३) इजाजतपत्रवालाले कारोबारको लेखा छ वर्षसम्म सुरक्षित राख्नुपर्नेछ।

(४) यस ऐनको कार्यान्वयनको निमित्त अन्तःशुल्क अधिकृतले लिखित रुपमा सूचना दिई अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु तथा सेवाको कारोबारको सम्बन्धमा जानकारी माग गर्न सक्नेछ।

१०ग. कम्प्युटरबाट प्रशोधित अभिलेख प्रमाणको रुपमा ग्राह्य हुने : (१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अन्तःशुल्कको प्रयोजनका निमित्त अन्यथा प्रमाणित भएकोमा बाहेक विभाग वा सो अन्तर्गतका कार्यालय वा अन्तःशुल्क

प्रशासन गर्न तोकिएका कार्यालयमा रहेका कम्प्युटरबाट प्रशोधित कुनै व्यक्तिको अन्तःशुल्क सम्बन्धी अभिलेख प्रमाणको रुपमा ग्राह्य हुनेछ ।

(२) तोकिएका अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवाको उत्पादन सम्बन्धी तथ्यांक विद्युतीय माध्यमबाट विभाग वा सो विभागले तोकेको कार्यालयमा स्वतः प्राप्त हुने गरी व्यवस्था गर्न विभागले तोक्न सक्नेछ ।

(३) विभागले विद्युतीय माध्यमबाट अन्तःशुल्क विवरण पेश गर्ने र अन्तःशुल्क भुक्तानी गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

१०घ. अन्तःशुल्क अधिकृतले अन्तःशुल्क निर्धारण गर्न सक्ने: (१) देहायका कुनै अवस्थामा अन्तःशुल्क अधिकृतले अन्तःशुल्क निर्धारण गर्न सक्नेछ :–

(क) म्यादभित्र अन्तःशुल्क विवरण पेश नगरेमा,

(ख) अधुरो वा त्रुटीपूर्ण अन्तःशुल्क विवरण पेश गरेमा,

(ग) झुट्टा अन्तःशुल्क विवरण पेश गरेमा,

(घ) अन्तःशुल्कको रकम कम देखाएको वा ठीक नभएको भन्ने अन्तःशुल्क अधिकृतलाई विश्वास गर्नुपर्ने आधार भएमा,

(ङ) बिक्री मूल्यमा न्यून बिजकीकरण गरेको भन्ने अन्तःशुल्क अधिकृतलाई विश्वास गर्नुपर्ने आधार र कारण भै दफा ७ को उपदफा (४) बमोजिम पुनः मूल्य निर्धारण वा अतिरिक्त मूल्य निर्धारण गर्नुपर्ने भएमा,

(च) यस ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवाको उत्पादन प्रतिलब्धी तोकिएकोमा सो अनुसारको उत्पादन प्रतिलब्धी नपुगेमा,

(छ) निष्कासन गरेको मदिरा र चुलाईमा जाने पदार्थको अल्कोहलको मात्रा एक प्रतिशत भन्दा बढी फरक परेमा,

(ज) अन्तःशुल्क छलेमा,

(झ) इजाजतपत्र नलिई कुनै व्यक्तिले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तुको कारोवार गरेमा ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अन्तःशुल्क निर्धारण गर्दा अन्तःशुल्क अधिकृतले सम्बन्धित व्यक्तिलाई आफ्नो सफाई पेश गर्न पन्ध्र दिनको म्याद दिनुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम गरिएको अन्तःशुल्क निर्धारणको सम्वन्धमा विभागले अनुगमन गर्न सक्नेछ । अनुगमन गर्दा कुनै त्रुटी देखिएमा महानिर्देशकले पुनः अन्तःशुल्क निर्धारण गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम अन्तःशुल्क निर्धारण गर्ने वा दफा १०क. बमोजिम पेश गरेको अन्तःशुल्क विवरण जाँच गर्ने प्रयोजनका लागि अन्तःशुल्क अधिकृतलाई देहाय बमोजिमको अधिकार हुनेछ :–

(क) अन्तःशुल्क दायित्वसँग सम्बन्धित वस्तुहरू, स्थान, कागजात, लेखा तथा अभिलेख जाँच गर्ने,

(ख) कुनै व्यक्तिको कारोबार स्थल वा यस ऐन अन्तर्गत कसूर मानिने कार्यसित सम्बन्धित प्रमाणहरू हुनसक्ने सम्भावना भएका अन्य स्थलहरूमा खानतलासी लिने,

(ग) आफ्नो कर्तव्यपालनको सिलसिलामा कुनै अभिलेख, किताब, खाता कागजातहरू तयार गर्ने वा तिनीहरूमा विवरण भर्ने व्यक्तिसँग जानकारी माग गर्ने,

(घ) अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु तथा सेवाको कारोबारस्थल वा सोसँग सम्बन्धित अन्य स्थलमा रहेको कुनै कागजात, किताब तथा अभिलेखलाई कब्जा गर्ने वा अन्यत्र लैजाने,

(ङ) कारोबार सञ्चालन गर्ने स्थान वा कार्यालय वा अन्य कुनै उपयुक्त स्थानमा अन्तःशुल्कको लेखापरीक्षण गर्ने,

(च) अन्तःशुल्क अधिकृतले बैंक तथा वित्तिय संस्था लगायत कुनै व्यक्तिसँग अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवाको कारोबारको सम्बन्धमा कुनै कुराको जानकारी माग गर्ने ।

(५) अन्तःशुल्क अधिकृतले यस दफा बमोजिम माग गरेको सूचना दिनु त्यस्तो बैंक तथा वित्तीय संस्था वा व्यक्तिको कर्तव्य हुनेछ ।

१०ङ. विशेषज्ञको सेवा लिन सक्ने : विभागले यस ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यकतानुसार मदिरा विशेषज्ञ, ब्रुइङ्ग विशेषज्ञ, रसायन विज्ञ लगायतका अन्य विशेषज्ञहरूको सेवा लिन सक्नेछ ।

१०च. अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु तथा सेवाको उत्पादन प्रतिलब्धी तोक्न सक्ने : (१) एनहाइड्रस इथानोल, रेक्टिफाइड स्प्रिट वा इ.एन.ए. उत्पादन गर्ने उद्योगले प्रयोग गर्ने अन्न, मोलासिस वा खुदोबाट प्राप्त हुनु पर्ने इथानोल, स्प्रिट वा इ.एन.ए.को उत्पादन प्रतिलब्धी दरको निर्धारण तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको प्रतिलब्धी दर भन्दा घटी उत्पादन भएको देखिएमा त्यस्तो फरक परिमाणको इथानोल, स्प्रिट वा इ.एन.ए. बाट सो प्रतिष्ठानले उत्पादन गर्ने उच्चतम् कोटीको मदिरा उत्पादन भएको मानिनेछ ।

(३) विभागले अन्तःशुल्क लाग्ने अन्य वस्तु तथा सेवाको उत्पादन प्रतिलब्धी दर तोक्न सक्नेछ ।

१०छ. अल्कोहलको मात्रा जाँच गर्ने : स्वीकृति लिई निष्कासन गरेको मदिरा र चुलाईमा जाने पदार्थको अल्कोहलको मात्रा र गुणस्तरको परीक्षण अन्तःशुल्क अधिकृतले जुनसुकै बखत गर्न सक्नेछ । अल्कोहलको मात्रा एक प्रतिशत भन्दा बढी फरक वा गुणस्तरमा उल्लेखनीय रुपबाट फरक पार्न पाइनेछैन ।

१०ज. वक्यौता अन्तःशुल्कको असुली : यस ऐन बमोजिमको म्यादभित्र बुझाउनु पर्ने अन्तःशुल्क कुनै व्यक्तिले नबुझाएमा सम्बन्धित अन्तःशुल्क अधिकृतले देहायका कुनै वा सबै तरिका अपनाई असुल गर्न सक्नेछ :-

(क) त्यस्तो व्यक्तिलाई फिर्ता गर्नुपर्ने कुनै रकम भए त्यसमा कट्टा गरेर,

(ख) नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारको स्वामित्वमा भएको कुनै संगठित संस्था वा स्थानीय निकायहरूबाट त्यस्तो व्यक्तिले पाउने रकमबाट कट्टा गर्न लगाएर,

(ग) त्यस्तो व्यक्तिको बैंक, वित्तीय वा अन्य संस्थामा रहेको हीतबाट कट्टा गर्न लगाएर,

स्पष्टीकरण: यस खण्डको प्रयोजनको लागि "हीत" भन्नाले बैंक, वित्तीय वा अन्य संस्थामा रहेको निक्षेप तथा लगानीलाई समेत सम्झनु पर्छ ।

(घ) त्यस्तो व्यक्तिको बिक्री, निकासी, पैठारी र अन्य व्यवसाय रोक्का गरेर,

(ङ) त्यस्तो व्यक्तिको चल तथा अचल सम्पत्ति कब्जा गरेर,

(च) त्यस्तो व्यक्तिको चल तथा अचल सम्पत्ति सम्पूर्ण वा केही एकै पटक वा पटक पटक गरी तोकिए बमोजिम लिलाम बिक्री गरेर ।

(छ) मौज्दातमा रहेको वस्तु लिलाम गरेर ।

१०झ. विलम्ब शुल्क :□ दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (क) को अवस्थामा वाहेक अन्तःशुल्क निर्धारण भएको वा अन्य कुनै कारणले यस ऐन बमोजिमको म्यादभित्र बुझाउनु पर्ने अन्तःशुल्क रकम कुनै व्यक्तिले नबुझाएमा बुझा□उन बा□की रहेको अन्तःशुल्क रकममा प्रति दिन शुन्य दशमलव शुन्य पा□च प्रतिशतका दरले बिलम्व शुल्क लाग्नेछ ।"

(११) दफा ११ मा रहेको “निकासी” भन्ने शब्दको सट्टा “निस्काशन” भन्ने शब्द राखिएकोछ ।

(१२) दफा १२ को उपदफा (३) को खण्ड (घ) मा देहाय बमोजिमको प्रतिवन्धात्मक वाक्यांश थपिएकोछ :-

“तर त्यस्तो निलम्वन सात दिन भन्दा बढी अवधिको लागि गर्न पाइने छैन र त्यसरी निलम्बन गरेको साठी दिनभित्र निर्णय गरी सक्नु पर्नेछ ।”

(१३) दफा १३ को,–

(क) उपदफा (१) को ठाउँ ठाउँमा रहेका “अन्तःशुल्क कार्यालय” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “आन्तरिक राजस्व कार्यालय” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(ख) उपदफा (३) पछि देहायका उपदफा (४) र (५) थपिएका छन्:-

“(४) विभागले यस दफा बमोजिमको कसूरको सूचना दिने सुराकीलाई सूचनाको सत्यताको आधारमा विभागले तोके बमोजिम बढीमा दश हजार रुपैयाँसम्म सुराकी प्रोत्साहन खर्च दिन सक्नेछ ।

(५) यस दफा बमोजिम कसूरको सूचना दिने व्यक्तिको विवरण गोप्य रहनेछ ।”

(१४) दफा १४ को उपदफा (१) मा रहेका “अन्तःशुल्क कार्यालय” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “आन्तरिक राजस्व कार्यालय” भन्ने शब्दहरू राखी सोही उपदफाको खण्ड (क), (ख) र (ग) को सट्टा देहायका खण्ड (क), (ख) र (ग) राखिएका छन्:-

“(क) सुराक दिने व्यक्तिलाई बिगोको दश प्रतिशत,

(ख) वस्तु मात्र पक्री पेश गर्ने व्यक्तिलाई बिगोको बीस प्रतिशत ।

(ग) दशी तथा मानिस सहित पक्री पेश गर्ने व्यक्तिलाई बिगोको तीस प्रतिशत,

तर सूचना वा सुराक दिने व्यक्ति एकभन्दा बढी भएमा त्यस्ता व्यक्तिहरू बीच पुरस्कारको बाँडफाँड दामासाहीले गरिनेछ ।”

(१५) दफा १५ मा रहेका “अन्तःशुल्क कार्यालयले” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “आन्तरिक राजस्व कार्यालयले” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(१६) दफा १६ को,-

(क) उपदफा (१) को खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएकोछ :-

"(ख) इजाजत पत्र नलिई अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु उत्पादन वा पैठारी गरेमा ।"

(ख) उपदफा (४) पछि देहायको उपदफा (५) थपिएको छ :-

"(५) कुनै व्यक्तिले देहायको कुनै कसूर गरेमा अन्तःशुल्क अधिकृतले देहाय बमोजिम जरिवाना गर्न सक्नेछ :-

(क) दफा ७ को उपदफा (४) बमोजिम पुनः मूल्य निर्धारण वा अतिरिक्त मूल्य निर्धारण भएमा थप हुने अन्तःशुल्क रकमको शत प्रतिशत रकम,

(ख) इजाजतपत्र नलिई अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवा बिक्रि वा संचय गरेमा पा□च हजार रुपैयाँ देखि पन्ध्र हजार रुपैयाँसम्म ।

(ग) दफा १०क. को व्यवस्था उल्लंघन गरेमा लाग्ने अन्तःशुल्कको प्रतिदिन शून्य दशमलब शून्य पाँच प्रतिशत वा प्रति विवरण एक हजार रुपैयाँ मध्ये जुन बढी हुन्छ सो रकम,

(घ) दफा १०ख. को उपदफा (१) बमोजिमको लेखा अद्यावधिक नराखेमा दश हजार रुपैयाँ र कारोबारको लेखा निरीक्षण गर्न नदिएमा पटकै पिच्छे पाँच हजार रुपैयाँ,

(ङ) दफा १०ख. को उपदफा (२) उल्लंघन गरेमा पाँच हजार रुपैयाँसम्म,

(च) दफा १०ख. को उपदफा (३) उल्लंघन गरेमा दश हजार रुपैयाँ,

(छ) दफा १०घ. को उपदफा (३) बमोजिमको कार्यमा वाधा विरोध गरेमा पटकै पिच्छे पाँच हजार रुपैयाँ,

(ज) दफा १०छ. बमोजिम जाँच गर्दा अल्कोहलको मात्रा एक प्रतिशत भन्दा बढी फरक भएमा राजस्व चुहावट भएको रकमको शतप्रतिशत रकम,

(झ) अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवाको उत्पादन प्रतिलब्धी तोकिएकोमा सो अनुसारको उत्पादन प्रतिलब्धी नपुगेमा थप हुने अन्तःशुल्क रकमको शत प्रतिशत रकम,

(ञ) दफा ४घ उल्लंघन गरेमा पटकै पिच्छे दश हजार रुपैयाँ ।

(ट) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम उल्लंघन गरेमा पटकै पिच्छे एक हजार रुपैयाँ ।"

(१७) दफा १७ पछि देहायको दफा १७क. थपिएकोछः-

"१७क. किस्तावन्दीमा तिर्ने व्यवस्था : कुनै करदाताले बक्यौता अन्तःशुल्क किस्तावन्दीमा बुझाउन पाउँ भनी लिखित अनुरोध गरेमा एक वर्षको लागि किस्तावन्दीमा वुझाउने गरी अनुमति प्रदान गर्न सकिनेछ ।"

(१८) दफा १९ को सट्टा देहायको दफा १९ राखिएकोछ :-

"१९. प्रशासकीय पुनरावलोकन तथा पुनरावेदन सम्बन्धी व्यवस्थाः (१)अन्तःशुल्क अधिकृतले अन्तःशुल्क निर्धारण तथा असुलीका लागि गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझेमा त्यस्तो सूचना पाएको मितिले तीस दिनभित्र सो निर्णयको विरूद्ध विभाग समक्ष प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिन सक्नेछ ।

तर दफा १६ को उपदफा (१), (२), (३) र (४) बमोजमका कसूरमा अन्तःशुल्क अधिकृतले कैद गर्ने गरी गरेको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन दिने म्याद गुज्रिन गई कुनै व्यक्तिले म्याद थपको लागि म्याद गुज्रिएको मितिले सात दिनभित्र निवेदन दिएमा विभागले म्याद गुज्रेको मितिबाट बढीमा तीस दिनको म्याद थप गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम दिएको निवेदन समेतका प्रमाण कागजात छानविन गर्दा निवेदकको निवेदन जिकिर सत्य देखिन आएमा स्पष्ट कारण खुलाई पर्चा खडा गरी महानिर्देशकले सो अन्तःशुल्क

निर्धारण आदेश बदर गरी पुनः अन्तःशुल्क निर्धारण गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन परेको मितिले साठी दिनभित्र सो निवेदन उपर विभागले निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन दिने व्यक्तिले निर्धारित अन्तःशुल्क रकम मध्ये विवादरहित अन्तःशुल्क र जरिवाना रकम बुझाई विवादित अन्तःशुल्क र जरिवाना रकमको एक तिहाई रकम नगद धरौटी राख्नुपर्नेछ ।

(६) उपदफा (४) बमोजिमको म्यादभित्र विभागले निर्णय नगरेमा सो म्याद नाघेपछि वा गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझेमा सो निर्णयको सुचना पाएको मितिले पैंतिस दिन भित्र सम्वन्धित व्यक्तिले राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

(७) यस दफा बमोजिम प्रशासकीय पुनरावलोकनको निवेदन वा पुनरावेदन दिने व्यक्तिले सोको एक प्रति पन्ध्र दिनभित्र सम्बन्धित कार्यालयमा दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

(८) उपदफा (१) बमोजिम पुनरावलोकनको निवेदन वा पुनरावेदन दिएको कारणबाट दफा १६ को उपदफा (१) मा उल्लिखित निर्णयको कार्यान्वयनमा असर परेको मानिने छैन ।"

(१९) दफा २२ पछि देहायको दफा २२क थपिएको छ :□

"२२क. अन्तःशुल्क सरह मानिने : यस ऐन बमोजिम लाग्ने दस्तुर, बिलम्व शुल्क वा जरिवाना यस ऐन बमोजिम लाग्ने अन्तःशुल्क सरह मानिनेछ ।"

(२०) दफा २३ को सट्टा देहायको दफा २३ राखिएकोछ :-

"२३. कार्यान्वयन र प्रशासन गर्न विभाग जिम्मेवार हुने :- यस ऐनको कार्यान्वयन तथा प्रशासन गर्ने कामको लागि विभाग जिम्मेवार हुनेछ ।"

(२१) दफा २४ को सट्टा देहायको दफा २४ राखिएको छ :□

"२४. अन्तःशुल्क सम्वन्धी व्यवस्था यसै ऐन वमोजिम हुने : प्रचलित कानुनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि

सालवसाली लागु हुने आर्थिक ऐनले यस ऐनमा संशोधन गरी अन्तःशुल्क लगाउने, निर्धारण गर्ने, बढाउने, घटाउने, छुट दिने वा मिन्हा दिने सम्वन्धी व्यवस्था गरेकोमा बाहेक अन्य कुनै पनि ऐनले यस ऐन बमोजिमका अन्तःशुल्कका व्यवस्थाहरूमा कुनै पनि संशोधन, परिवर्तन वा अन्तःशुल्क सम्वन्धी अन्य व्यवस्था गर्न सक्ने छैन ।"

(२२) दफा २५ पछि देहायको दफा २५क. थपिएकोछ,-

"२५क. निर्देशिका बनाई लागू गर्न सक्ने : यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको अधीनमा रही विभागले आवश्यक निर्देशिका बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।"

(२३) अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ मा देहायको अनुसूची थपिएकोछ :-

अनुसूची

(दफा ३ संग सम्बन्धित)

अन्तःशुल्क दरबन्दी

क्र.सं.	शीर्षक/उपशीर्षक नं.	वस्तु वा सेवाको विवरण	इकाई	अन्तःशुल्क दर
१	१७०३.१०.०० र १७०३.९०.००	खुदो (मोलासेस)	प्रति क्वीण्टल	रु.४०।-
२	१७०१.११.९०	सखरर (गुड), कालो सखखर, खाडसारीवाट निस्कने रसकट (पैठारीमा मात्र)	प्रति क्वीण्टल	रु.७२।
३	३९२३ अन्तर्गत	प्लाष्टिकका प्याक गर्ने सामान	मोल प्रतिशत	५
	३९२०, ३९२१	प्लाष्टिक सिट	मोल प्रतिशत	५
	३९२६.९०.९०	प्लाष्टिकको अन्य सामानः	मोल प्रतिशत	५
	६३०५.३३.००	प्लाष्टिकका प्याक गर्ने सामान	मोल प्रतिशत	५
४		तयारी फलफूलको रस :-		
	२००९.१९.००, २००९.११.०० र २००९.१२.००	(क) सुन्तलाको रस (अरेन्ज जुस)	प्रति लिटर	रु.२।-
	२००९.२९.००, र २००९.२१.००	(ख) अंगुरको रस (ग्रेपफ्रुट जुस)	प्रति लिटर	रु.२।-
	२००९.३९.०० र २००९.३१.००	(ग) अन्य कुनै जंवीर जाती (सिटरस) को एक फलको रस	प्रति लिटर	रु.२।-
	२००९.४९.००, र २००९.४१.००	(घ) भुइकटरको रस (पाइनेपल जुस)	प्रति लिटर	रु.२।-
	२००९.६९.००, २००९.५०.०० र २००९.६१.००	(ङ) गोलभेडाको रस (टमाटो जुस) अंगुरको रस (ग्रैप जुस) अंगुरको काँचो रस (ग्रैप मस्ट) समेत	प्रति लिटर	रु.२।-
	२००९.७९.०० र २००९.७१.००	(च) स्याउको रस (एपल जुस)	प्रति लिटर	रु.२।-

	२००९.८०.००	(छ) अन्य कुनै एउटै फलफुल वा वनस्पतिको रस	प्रति लिटर	रु.२।-
	२००९.९०.००	(ज) रसको मिश्रण	प्रति लिटर	रु.२।-
५	२१०६.९०.२०	चूना मिश्रण भएको निकोटिनयुक्त वा निकोटिनरहित पान मसलाहरू र यस्तै अन्य पदार्थहरू	प्रति किलो	रु.२५०।-
६	१४०४.९०.००	कत्था	प्रति किलो	रु.११५।-
		कत्था रस	प्रति किलो	रु.१०।-
७	२२०२.९०.००	अल्कोहल रहित सवै किसिमको पेय पदार्थहरू	प्रति लिटर	रु.२।५०
८	२२०३.००.००	वियर	प्रति लिटर	रु.७२।-
	२२०६.००.१०	कण्ट्री बियर (छ्याङ)	प्रति लिटर	रु.२०।-
९	२२०४.२९.००	स्वदेशमा निर्मित वाईन (चुत्रो, स्याउ र ऐसेलुबाट, निर्मित १२ प्रतिशतसम्म अल्कोहलको मात्रा भएको) वा स्वदेशी साईडर	प्रति लिटर	रु.५५।-
	-	१२ प्रतिशतसम्म अल्कोहल भएका वाइन र वियर बाहेकका अन्य पेय पदार्थहरू (पैठारीमा)	प्रतिलिटर	रु.१६७।-
	२२०४.१०.००, २२०५.९०.०० २२०४.२१.०० २२०४.२९.०० २२०४.३०.०० र २२०५.१०.००	१२ प्रतिशतसम्म अल्कोहल भएका वाइन (पैठारीमा)	प्रति लिटर	रु.१६७।-
	२२०४.१०.००, २२०५.९०.०० २२०४.२१.०० २२०४.२९.०० २२०४.३०.०० र २२०५.१०.००	१२-१७ प्रतिशतसम्म अल्कोहलको मात्रा भएको वाइन	प्रतिलिटर	रु.१६७।-
१०	२२०४.१०.००, २२०५.९०.०० २२०४.२१.०० २२०४.२९.०० २२०४.३०.०० २२०५.१०.०० र २२०६.००.९०	१७ प्रतिशतभन्दा वढी अल्कोहल भएको वाइन, जडिवुटी मिश्रित मदिरा, कक्टेल (अल्कोहलिक /अल्कोहलिक/ नन्अल्कोहलिक मिश्रण) तथा अन्य फर्मेण्टेड मदिराहरू	प्रति लिटर	रु.१८९।-
११	२२०६.००.९० र २२०४.१०.००	सेम्पेन, सेरी, मिड, पेरी, साइडर ।	प्रतिलिटर	रु.१८९।-
१२	२२०७.२०.००	डिनेचर्ड स्प्रिट (८० देखि ९९ प्रतिशतसम्म अल्कोहल भएको)	प्रति लिटर	रु.१०।-

१३	३८१४.००.००	थिनर, सल्भेण्ट	प्रति लिटर	रु.२२।-
१४	२२०७.१०.००	एनहाइड्रस इथानोल (९९ प्रतिशत भन्दा बढी अल्कोहल भएको)	प्रति लिटर	रु.६।-
१५		आयतनमा ५७.०६ प्रतिशतदेखि ८० प्रतिशतसम्म अल्कोहल भएको मदिराको कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने सबै प्रकारका मादक द्रवहरू		
	२२०८.२०.१०	(क) वाइन तथा ब्राण्डीको कच्चा पदार्थ	प्रति लिटर	रु.१०८।-
	२२०८.३०.१०	(ख) ह्विस्कीको कच्चा पदार्थ	प्रति लिटर	रु.१०८।-
	२२०८.४०.१०	(ग) रम एण्ड टाफीयाको कच्चा पदार्थ	प्रति लिटर	रु.१०८।-
	२२०८.५०.१०	(घ) जीन र जेनेभाको कच्चा पदार्थ	प्रति लिटर	रु.१०८।-
	२२०८.६०.१०	(ङ) भोड्काको कच्चा पदार्थ	प्रति लिटर	रु.१०८।-
	२२०८.७०.१०	(च) लिकर्स र कर्डियल्सको कच्चा पदार्थ	प्रति लिटर	रु.१०८।-
	२२०८.९०.१०	(छ) अन्य मदिराको कच्चा पदार्थ (स्प्रीट समेत)	प्रति लिटर	रु.१०८।-
१६	२२०७.१०.००	आयतनमा ८० प्रतिशतभन्दा बढी अल्कोहल भएका मदिराको कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने रेक्टिफाइड स्प्रिट	प्रति लिटर	रु.३३।-
	२२०७.१०.००	ई.एन.ए.	प्रति लिटर	रु.४४।-
१७		तयारी मदिरा		
	२२०८.२०.९०	(क) वाइन तथा ब्राण्डी (१) २५ यु.पि. शक्तिको (४२.८ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३८५।- रु.५१३।-
	२२०८.२०.९०	(२)३० यु.पि. शक्तिको (३९.९४ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३६०।- रु.५१३।-
		(ख) ह्वीस्की		
	२२०८.३०.९०	(१) २५ यु.पि. शक्तिको (४२.८ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३८५।- रु.५१३।-
	२२०८.३०.९०	(२) ३० यु.पि. शक्तिको (३९.९४ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३६०।- रु.५१३।-
		(ग) रम एण्ड टाफिया		
	२२०८.४०.९०	(१) २५ यु.पि. शक्तिको (४२.८ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३८५।- रु.५१३।-

२२०८.४०.९०	(२)३० यु.पि. शक्तिको (३९.९४ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३६०।- रु.५१३।-
	(घ) जीन र जेनेभा		
२२०८.५०.९०	(१) २५ यु.पि. शक्तिको (४२.८ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३८५।- रु.५१३।-
२२०८.५०.९०	(२)३० यु.पि. शक्तिको (३९.९४ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३६०।- रु.५१३।-
	(ङ) भोड्का		
२२०८.६०.९०	(१) २५ यु.पि. शक्तिको (४२.८ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३८५।- रु.५१३।-
२२०८.६०.९०	(२)३० यु.पि. शक्तिको (३९.९४ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३६०।- रु.५१३।-
	(च) लिकर्स र कर्डियल्स		
२२०८.७०.९०	(१) २५ यु.पि. शक्तिको (४२.८ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३८५।- रु.५१३।-
२२०८.७०.९०	(२)३० यु.पि. शक्तिको (३९.९४ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३६०।- रु.५१३।-
	(छ) अन्य तयारी मदिरा		
२२०८.९०.९०	(१) १५ यु.पि. शक्तिको (४८.५ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.५१७।- रु.६०८।-
२२०८.९०.९०	(२) २५ यु.पि. शक्तिको (४२.८ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३८५।- रु.५१३।-
२२०८.९०.९०	(३) ३० यु.पि. शक्तिको (३९.९४ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.३६०।- रु.५१३।-
२२०८.९०.९०	(४) ४०यु.पि. शक्तिको (३४.२३ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.१८२।- रु.३०२।-

	२२०८.९०.९०	(५) ५० यु.पि. शक्तिको (२८.५३ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.६४।- रु.१२७।-
	२२०८.९०.९०	(६) ७० यु.पि. शक्तिको (१७.१२ प्रतिशत अल्कोहलको मात्रा भएको)	प्रति लिटर प्रति एल.पि.लिटर	रु.१७।- रु.५६।-
		तर आयातित मदिराको हकमा माथि उल्लिखित दरबन्दीमा तोकिएको अल्कोहलको मात्रामा एक प्रतिशतसम्म फरक भएमा सोही दरबन्दी लाग्नेछ र एक प्रतिशतभन्दा बढी फरक भएमा नजिकको उच्चदरको दरबन्दी अनुसार अन्तःशुल्क लगाई असूल उपर गरिनेछ ।		
१८	२४०१	प्याक नगरिएको कोरा सूर्ति पैठारीमा मात्र (उद्योगले कच्चा पदार्थमा प्रयोग गर्ने बाहेक)	प्रति कि. ग्राम	रु.५५।–
	२४०३.९१.००	चुना मिलाई खाने प्याकिङ्ग गरिएको कोरा सुर्ति	प्रति कि. ग्राम	रु. १४५।-
	२४०३.९१.००	सुर्तीबाट तयार भएको सबै प्रकारको जर्दा र खैनी,	प्रति कि. ग्राम	रु. २२०।-
	२४०३.९९.००	नस तथा सूर्तिको धूलो मिसिएको दाँत माझ्ने वस्तु	प्रति.कि ग्राम	रु. २१०।-
	२४०३.१०.९०	तयारी विडी	प्रति एम	रु. ५५।-
	२४०३.१०.१०	पाइप सूर्ति	प्रति कि.ग्राम	रु. ६२५।-
१९	२४०२.१०.०० र २४०२.९०.००	सबै प्रकारको सिगार	प्रति खिल्ली	रु.६।-
२०	७२१३, ७२१४ र ७२१५ (उप शीर्षक ७२१४.९९.१० समेत	फलामे डण्डी	प्रति मे.टन.	रु. १०००।-
२१	२५१६.९०.००, २५१६.२०.००, २५१५.१२.००, २५१५,२०.००, २५१६.१२.०० र ६८०२.२१.०० देखि ६८०२.९९.०० सम्म	मार्वल	मोल प्रतिशत	५
	६९०८	ग्लेज टायलहरू	मोल प्रतिशत	५
२२	१९०२	चाउ चाउ (नुडल्स) र तिनको टुक्राटाक्री, म्याकारोनी र पास्ता	प्रति के.जि.	रु. ७५०

	२१०६.९०.१०	जंक फुड्स (कुरकुरे, कुरमुरे, चिजबल्स, लेज, पेष्ट्री आदि)	प्रति के.जि.	रु. ७५०
२३	भाग १६	मासु, माछाका तयारी परिकारहरू (टिनप्याक)	मोल प्रतिशत	५
	२३०९.१०.००	कुकुर, बिरालोको खाना	मोल प्रतिशत	५
२४		चुरोट (सूर्तिबाट तयार भएको सबै प्रकारको चुरोट)		
		(१) ७० मि.मि. सम्मको लम्वाईमा	.	
	२४०२.२०.००	(क) फिल्टर नभएको	प्रति एम	रु.२३४।-
	२४०२.२०.००	(ख) फिल्टर भएको	प्रति एम	रु.४९४।-
	२४०२.२०.००	(२) ७० भन्दा बढी ७५ मि.मि. सम्मको लम्वाईमा (फिल्टर भएको)	प्रति एम	रु.६३३।-
	२४०२.२०.००	(३) ७५ भन्दा बढी ८५ मि.मि. सम्मको लम्वाईमा (फिल्टर भएको)	प्रति एम	रु.८११।-
	२४०२.२०.००	(४) ८५ मि.मि. भन्दा बढी लम्वाईमा (फिल्टर भएको)	प्रति एम	रु.१०५५।-
२५		सिमेण्ट		
	२५२३.२१.००	(क) पोर्टल्याण्ड सिमेण्ट सेतो (रंगी वा रंगविहिन)	प्रति मे.टन	रु. १८०।-
	२५२३.२९.००	(ख) पोर्टलैण्ड सिमेण्ट (खैरो)	प्रति मे.टन	रु. १८०।-
	२५२३.३०.००	(ग) अलुमिनियस सिमेण्ट	प्रति मे.टन	रु. १८०।-
	२५२३.९०.००	(घ) अन्य हाइड्रोलिक सिमेण्ट	प्रति मे.टन	रु. १८०।-
२६	३२०८, ३२०९, ३२१०	सबै प्रकारका पेन्ट्स	मोल प्रतिशत	५
२७	६९०४.१०.००	(क) सबै प्रकारका (सेरामिक) ईटाहरू (आन्तरिक उत्पादन बाहेक)	प्रति हजार	रु. ६००।-
२८		सवारी साधनहरू :		
		(क) कार, जीप र भ्यानहरू (भन्सार शीर्षक ८७०२ र ८७०३) र तिनका चेसिस (भन्सार शीर्षक ८७०६)	मोल प्रतिशत	६०
		(ख) माइक्रोबसहरू (११ देखि १४ सिटसम्म भएको (भन्सार शीर्षक ८७०२) र तिनका चेसिस (भन्सार शीर्षक ८७०६)	मोल प्रतिशत	५५
		(ग) डवल क्याव पिकअप (भन्सार शीर्षक ८७०४) र तिनका चेसिस (भन्सार शीर्षक ८७०६)	मोल प्रतिशत	६०
		(घ) तीन पांग्रे गाडीहरू (अटोरिक्सा) (भन्सार शीर्षक ८७०३) र तिनका चेसिस (भन्सार शीर्षक ८७०६)	मोल प्रतिशत	५५

		(ङ.) सिंगल क्याव पिकअप (भन्सार शीर्षक ८७०४) र तिनका चेसिस (भन्सार शीर्षक ८७०६)	मोल प्रतिशत	५०
		(च) डेलिभरी भ्यान (भन्सार शीर्षक ८७०४) र तिनका चेसिस (भन्सार शीर्षक ८७०६)	मोल प्रतिशत	३०
		(छ) मिनिबसहरू (१५ देखि २५ सिटसम्म भएको) (भन्सार उपशीर्षक ८७०२१०२०)	मोल प्रतिशत	३५
		(ज) मिनिबसहरू (१५ देखि २५ सिटसम्म भएको) (भन्सार उपशीर्षक ८७०२९०.२०)	मोल प्रतिशत	३५
		(झ) भन्सार शीर्षक ८७०२ मा पर्ने (१५ देखि २५ सिटसम्म भएको) मिनिवसका चेसिस (भन्सार शीर्षक ८७०६)	मोल प्रतिशत	३५
		(ञ) बस र ट्रकहरू (भन्सार शीर्षक ८७०२,८७०४ र तिनका चेसिस भन्सार शीर्षक ८७०६)	मोल प्रतिशत	५
		(ट) मोटरसाइकल (भन्सार शीर्षक ८७११)	मोल प्रतिशत	४०
२९	८४.४३	प्लेटहरू, सिलिण्डरहरू र शीर्षक ८४.४२ का छपाईका अन्य उपादानहरूद्वारा मुद्रण कार्यको लागि प्रयोग हुने छाप्ने (मुद्रण) यन्त्रावली; अन्य मुद्रण यन्त्रहरू, प्रतिलिपि उतार्ने यन्त्रहरू, र फ्याक्स गर्ने यन्त्रहरू, संयोजित भएका वा नभएका; तिनका अङ्गहरू र सहायक वस्तुहरू (पाट्‌र्स एण्ड एसेसरिज)।		
		-अन्य मुद्रकहरू, प्रतिलिपि उतार्ने यन्त्रहरू र फ्याक्स गर्ने यन्त्रहरू; संयोजन भएका वा नभएका:		
	८४४३.३१.००	--मुद्रण गर्ने, प्रतिलिपि उतार्ने वा फ्याक्स पठाउने मध्ये दुई वा दुई भन्दा बढी कार्यहरू सम्पन्न गर्न सक्ने यन्त्रहरू, स्वचालित आँकडा प्रशोधन यन्त्र वा संजाल (नेटवर्क) मा जोड्न सकिने किसिमका	मोल प्रतिशत	१०
	८४४३.३९.००	-- अन्य	मोल प्रतिशत	१०

३०	८४.७२	अन्य कार्यालय यन्त्रहरू (अफिस मशिन्स) (उदाहणतः हेक्टोग्राफ वा स्टेन्सिल डुप्लिकेटिङ्ग मशिनहरू, एड्रेसिङ्ग मशिनहरू, अटोम्याटिक ब्याङ्कनोट डिस्पेन्सरहरू, क्वाइनसौर्टिङ्ग मशिनहरू (मुद्रा छाट्ने यन्त्र), क्वाइन काउण्टिङ्ग वा ऱ्यापिङ्ग मशिनहरू, पेन्सिल शार्पेनिङ्ग मशिनहरू, परफोरेटिङ्ग वा स्ट्याप्लिङ्ग मशिनहरू)।		
	८४७२.९०.००	- अन्य	मोल प्रतिशत	१५
३१	८४.७९	यस भागको अन्यत्र उल्लेख नभएका वा समावेश नभएका, व्यक्तिगत कार्य (इनडिभिजुअल फङ्सन्स) भएका यन्त्रहरू र यान्त्रिक साधित्रहरू (मेकानिकल अप्लायन्सेस)।		
		--अन्य :		
	८४७९.८९.९०	---अन्य	मोल प्रतिशत	१०
३२	८५.१७	टेलिफोन सेटहरू, सेलुलर संजालहरू वा अन्य तारविहिन संजालहरूका लागि प्रयोग हुने टेलिफोनहरू समेत; ध्वनी, छवी वा अन्य आँकडा प्रसारण वा संग्रहण निमित्तका उपकरणहरू, तारसहित वा ताररहित संजाल (जस्तैः स्थानीय वा बृहत क्षेत्र संजाल (लोकल अर वाइड एरिया नेटवर्क)) मा सञ्चार गर्न प्रयोग हुने उपकरणहरू समेत, शीर्षक ८४.४३, ८५.२५, ८५.२७ वा ८५.२८ का प्रसारण वा संग्रहण उपकरणहरू बाहेक।		
		-ध्वनी, छवी वा अन्य आँकडा प्रसारण वा संग्रहण निमित्तका उपकरणहरू, तारसहित वा ताररहित संजाल (जस्तैः स्थानीय वा बृहत क्षेत्र संजाल (लोकल अर वाइड एरिया नेटवर्क)) मा सञ्चार गर्न प्रयोग हुने उपकरणहरू समेतः		
	८५१७.६१.००	--आधार स्थानहरू (बेस स्टेशन्स)	मोल प्रतिशत	५
	८५१७.६२.००	--ध्वनी, छवी वा अन्य आँकडालाई संग्रहण गर्ने परिवर्तन गर्ने र प्रसारण वा पुनरुत्पादन गर्ने यन्त्रहरू, स्वीचीङ्ग र राउटिङ्ग उपकरणहरू समेत	मोल प्रतिशत	५

	८५१७.६९.००	--अन्य	मोल प्रतिशत	५
	८५१७.७०.००	-अङ्गहरू (पार्टस)	मोल प्रतिशत	५
३३	८५.१८	सूक्ष्मध्वनीवाहक (माइक्रोफोन) हरू र त्यस निमित्तका धारकहरू (स्टयाण्डस); संलग्नक (इनक्लोजर) मा आरोपित (माउण्टेड्) भए वा नभएका ध्वनि विस्तारक यन्त्रहरू (लाउड् स्पीकर्स); सुक्ष्मध्वनि वाहक (माइक्रोफोन) सम्मिलित (कम्वाइण्ड) भएको वा नभएको कर्ण श्रवणयन्त्र (हेड फोन) हरू तथा कर्ण श्रवणयन्त्र (इयर फोन) हरू, र एक सूक्ष्मध्वनिवाहक (माइक्रोफोन) तथा एक वा एक भन्दा बढी ध्वनि विस्तारक यन्त्र (लाउडस्पीकर) हरू भएका समुच्चय (सेट) हरू; श्रव्यावृत्ति वैद्युतिक विस्तारक (अडियो फ्रिक्वेन्सी इलेक्ट्रिक एम्प्लिफायर) हरू; वैद्युतिक ध्वनी प्रवर्द्धक यन्त्र (इलेक्ट्रिक साउण्ड एम्प्लीफायर) का समुच्चयहरू (सेट्स)		
	८५१८.१०.००	-माइक्रोफोन र तिनका अडेसाहरू	मोल प्रतिशत	५
		-बट्टाभित्र अड्याइएका वा नअड्याइएका लाउड स्पिकरहरू:		
	८५१८.२९.००	--अन्य	मोल प्रतिशत	५
३४	८५.२३	डिस्कहरू, टेपहरू, सुगठित अवस्थाका वाष्पीकरण नहुने (सोलिड-स्टेट नन्-भोलाटाइल) संचय उपकरणहरू, “स्मार्ट कार्डहरू” र ध्वनी वा अन्य प्रवृत्तिलाई अभिलेखन गर्न निमित्तका अन्य माध्यम, अभिलेखन गरिएका वा नगरिएका डिस्क उत्पादनका लागि प्रयोग हुने म्याट्रिसहरू र माष्टरहरू, तर भाग ३७ का उत्पादनहरू बाहेक।		
		-चुम्वकीय माध्यम:		
	८५२३.२९.९०	--अन्य	मोल प्रतिशत	५
	८५२३.४०.००	-चाक्षुषीय (अप्टिकल) माध्यम	मोल प्रतिशत	५
	८५२३.५१.००	--सुगठित अवस्थाका वाष्पीकरण नहुने (सोलिड-स्टेट नन्-भोलाटाइल) संचय उपकरणहरू	मोल प्रतिशत	५

	८५२३.५२.००	--"स्मार्ट कार्डहरू"	मोल प्रतिशत	५
	८५२३.५९.००	--अन्य	मोल प्रतिशत	५
	८५२३.८०.००	-अन्य	मोल प्रतिशत	५
३५	८५.२५	संग्रहण उपकरण (रिसेप्सन ऐपरेटस) वा ध्वनि अभिलेखन (साउण्ड रिकर्डिङ्ग) वा पुनरुत्पादन (रिप्रोड्यूसिङ्ग) उपकरण (ऐपरेटस) समाविष्ट भए वा नभएको, रेडियो प्रसारण (रेडियो-ब्रोडकास्टिङ्ग) वा टेलिभिजन निमित्तका प्रसारण उपकरण (ट्रान्समिसन एपरेटस); टेलिभिजन क्यामराहरू; डिजिटल क्यामराहरू र भिडियो क्यामरा-रिकर्डर्स ।		
	८५२५.६०.००	-संग्रहण उपकरण (रिसेप्सन एपरेटस्) समाविष्ट ट्रान्समिसन उपकरणहरू	मोल प्रतिशत	५
	८५२५.८०.००	-टेलिभिजन क्यामराहरू, डिजिटल क्यामराहरू र भिडियो क्यामरा रिकर्डरहरू (भिडियो क्यामरा रेकर्डर्स)	मोल प्रतिशत	५
३६	८५.२८	रेडियो प्रसारण (ब्रोडकास्ट) ग्राहकहरू (रिसिभर्स) अथवा ध्वनि वा भिडियो अभिलेखन (रिकर्डिङ्ग) वा पुनरुत्पादन (रिप्रोड्यूसिङ्ग) उपकरणहरू (ऐपरेटस) समाविष्ट (इनकरपोरेटिङ्ग) भएका वा नभएका, टेलिभिजन निमित्तका संग्रहण (रिसेप्सन) उपकरण (ऐपरेटस); टेलिभिजन संग्रहण उपकरणहरू समाविष्ट नभएका मोनिटरहरू (परीविक्षकहरू) र प्रोजेक्टर(प्रक्षेपित्र) हरू ।		
		-प्रोजेक्टर (प्रक्षेपित्र) हरू		
	८५२८.६१.००	--शीर्षक ८४७१ को स्वचालित आँकडा प्रशोधन प्रणालीमा पूर्णरुपमा वा मुख्यरुपमा प्रयोग हुने किसिमको	मोल प्रतिशत	१०
३७	८५२८.७२.००	रङ्गिन टेलिभिजन	मोल प्रतिशत	५
	८५४०.११.००	रङ्गिन टेलिभिजनका पिक्चर ट्युबहरू	मोल प्रतिशत	५
३८	८५.२९	शीर्षक ८५.२५ देखि ८५.२८ सम्मका उपकरणहरूको लागि पूर्णतया र मुख्यतया प्रयोग योग्य पार्टपूर्जाहरू ।		
		-अन्य :		
	८५२९.९०.१०	टेलिभिजन रिसिभरका	मोल प्रतिशत	१०

३९	८५.३१	शीर्षक ८५.१२ वा ८५.३० बाहेकका विद्युतीय ध्वनि वा दृश्य सूचक उपकरणहरू (जस्तै-घण्टी, साइरन, इंडिकेटर प्यानेल, चोर घण्टी (वर्गलर एलार्म) वा आगलागीको घण्टी (फायर अलार्म)।		
	८५३१.२०.००	-तरल स्फटिक सामाग्री (एल.सी.डि.) वा प्रकाश इमिटिङ डायोड्स (एल.इ.डी.) समाविष्ट इण्डीकेटर प्यानेल	मोल प्रतिशत	१०
	८५३१.९०.००	-पार्टपुर्जाहरू	मोल प्रतिशत	१०
४०	८५.३२	स्थिर भ्यारिएवल र मिलाउन हुने विद्युतीय सन्धारित्र (क्यापासिटर) (प्रि-सेट)।		
	८५३२.१०.००	-५०।६० हर्ज सर्किटको प्रयोगको लागि तयार गरिएको स्थिर सन्धारित्र (क्यापासिटर) र ०.५ के.भार (पावर क्यापासिटर) भन्दा कम क्षमता नभएको रिएक्टीभ शक्ति सञ्चालन गर्न सक्ने भएको	मोल प्रतिशत	१०
		-अन्य स्थिर सन्धारित्र (क्यापासिटर) :		
	८५३२.२१.००	--ट्यान्टालम	मोल प्रतिशत	१०
	८५३२.२२.००	--आल्मुनियम इलेक्ट्रोलाइटिक	मोल प्रतिशत	१०
	८५३२.२३.००	--सेरामिक डाइईलेक्ट्रिक, सिङ्गल लेयर	मोल प्रतिशत	१०
	८५३२.२४.००	--सेरामिक डाइईलेक्ट्रिक, मल्टिलेयर	मोल प्रतिशत	१०
	८५३२.२५.००	--कागज वा प्लाष्टिकको डाइईलेक्ट्रिक	मोल प्रतिशत	१०
	८५३२.२९.००	--अन्य	मोल प्रतिशत	१०
	८५३२.३०.००	-भ्यारिएवल वा एडजष्टेवल (मिलाउन हुने)(प्रि-सेट) क्यापासिटर	मोल प्रतिशत	१०
	८५३२.९०.००	-पार्टपुर्जाहरू	मोल प्रतिशत	१०
४१	८५.३३	विद्युत प्रतिरोधक (रेसिष्टर) (रियोस्ट्याट् र पोटेन्शीयोमिटर समेत), ताप प्रतिरोधक बाहेक।		
	८५३३.१०.००	-स्थिर कार्बन प्रतिरोधक, कम्पोजिसन वा फिल्म जस्ता	मोल प्रतिशत	१०
		-अन्य स्थिरप्रतिरोधक :		

	८५३३.२१.००	--२० वाट सम्मको शक्ति सञ्चालन क्षमताका लागि	मोल प्रतिशत	१०
	८५३३.२९.००	--अन्य	मोल प्रतिशत	१०
		-तार जोडिएको घटबढ हुने (भ्यारिएवल) प्रतिरोधक, रियोस्ट्याट्स र पोटेन्शीयोमिटर :		
	८५३३.३१.००	--२० वाट सम्मको शक्ति सञ्चालन क्षमताका लागि	मोल प्रतिशत	१०
	८५३३.३९.००	--अन्य	मोल प्रतिशत	१०
	८५३३.४०.००	-अन्य घटबढ हुने प्रतिरोधक, रियोष्ट्याट्स र पोटेन्शीयोमिटर समेत	मोल प्रतिशत	१०
	८५३३.९०.००	-पार्टपुर्जाहरू	मोल प्रतिशत	१०
	८५३४.००.००	प्रिन्टेड सर्किट (छापिएका परिपथहरू) ।	मोल प्रतिशत	१०
४२	८५.३६	१००० भोल्टसम्मको भोल्टेज भएको वाल्ने निभाउने (स्वीचिङ) वा विद्युतीय परिपथको लागि वा विद्युत परिपथमा वा संग जोड्नको लागि चाहिने वैद्युतिक उपकरणहरू (जस्तै, स्वीच, रिले, फ्यूज, सर्ज सप्रेसर, प्लग, सकेट, ल्याम्प-होल्डर र अन्य संयोजकहरू (कनेक्टर्स) जक्सन बक्सेस); चाक्षुषीय तन्तुहरू (अप्टिकल फाइवर्स), चाक्षुषीय तन्तुका मुट्ठा वा मोटा तारहरू निमित्तका संयोजकहरू (कनेक्टर्स)।		-
	८५३६.५०.००	-अन्य स्वीचहरू	मोल प्रतिशत	१०
		-ल्याम्प होल्डर, प्लग र सकेटहरू:		
	८५३६.६९.००	--अन्य	मोल प्रतिशत	१०
	८५३६.९०.००	-अन्य उपकरणहरू	मोल प्रतिशत	१०
४३	८५.४४	विद्युतरुद्ध (इन्सुलेटेड), (इनामेल लगाएको वा एनोडाइज समेत), तार (वायर), केबुल (को-एक्सेल केबुल समेत) र कनेक्टरसंग जोडिएको वा नजोडिएको अन्य इन्सुलेटेड कन्डक्टर; अप्टिकल फाइबर केबुल, तार, विद्युत कण्डक्टर वा कनेक्टर जोडेको वा नजोडेको प्रत्येक ढाकिएका रेशाहरू (शिट्ड फाइबर) बाट बनेको तार ।		
		-१००० भोल्टसम्मको लागि अन्य इलेक्ट्रिक कण्डक्टरहरू:		

	८५४४.४२.००	--कनेक्टरसंग जोडिएका	मोल प्रतिशत	१५
	८५४४.४९.००	--अन्य	मोल प्रतिशत	१५
	८५४४.७०.००	-अप्टिकल फाइवर केवुल	मोल प्रतिशत	१०
४४	९०.१०	यो भागको अन्यत्र उल्लेख नभएको वा समावेश नभएको तस्वीर सम्वन्धी (चलचित्र सम्वन्धी समेत) प्रयोगशालाहरूमा प्रयोग हुने उपकरण र औजारहरू; नेगेटोस्कोप; प्रोजेक्सन स्क्रीन (प्रक्षेपक पर्दा) ।		–
	९०१०.९०.००	-पार्टपुर्जा र सहायक सामानहरू	मोल प्रतिशत	१०
४५	९०.११	सूक्ष्म फोटोग्राफी (फोटोमाइकोग्राफी), सिनेफोटोमाइकोग्राफी वा माइकोप्रोजेक्सन (सूक्ष्म प्रक्षेपण) को लागि समेत संयुक्त चाक्षुष सूक्ष्मदर्शी यन्त्रहरू (कम्पाउण्ड अप्टिकल माइकोस्कोप) ।		
	९०११.१०.००	-स्टीरियोस्कोपिक माइक्रोसकोप्स	मोल प्रतिशत	५
	९०११.२०.००	-सूक्ष्म फोटो खिच्ने (फोटोमाइक्रोग्राफी), सूक्ष्म चलचित्र खिच्ने (सिनेफोटोमाइकोग्राफी) वा सूक्ष्म प्रक्षेपण (माइक्रो प्रोजेक्सन) का अन्य सूक्ष्म दर्शक यन्त्रहरू (माइक्रोस्कोप्स)	मोल प्रतिशत	५
	९०११.९०.००	-पार्टपूर्जाहरू र सहायक सामानहरू	मोल प्रतिशत	५
४६	९०.१२	चाक्षुष (अप्टिकल) सूक्ष्मदर्शक यन्त्रहरू (माइक्रोस्कोप्स) बाहेकका सूक्ष्मदर्शक यन्त्रहरू; विवर्तित उपकरणहरू(डिफ्रयाक्सन एपरेटस))।		
	९०१२.१०.००	-दुरवीक्षण यन्त्रहरू - माइक्रोस्कोप्स), अप्टिकल माइक्रोस्कोपहरू बाहेक; विवर्तन उपकरणहरू (डिफ्रयाक्सन एपरेटस्)	मोल प्रतिशत	५
	९०१२.९०.००	-पार्टपूर्जाहरू र सहायक सामग्रीहरू	मोल प्रतिशत	५

४७	९०.१७	खिच्ने, चिनो लगाउने, वा गणितीय हिसाव गर्ने औजारहरू (जस्तै-खिंच्ने मेशिन, नक्सा उतार्ने यन्त्र, प्रोट्रयाक्टर, नक्साका सेटहरू, स्लाइड् रुलहरू, डिस्क क्याल्कुलेटर); यस भागमा अन्यत्र नपरेको, हातले लम्वाई नाप्ने औजारहरू (जस्तै-नाप्ने डण्डी र फित्ता वा माइक्रोमिटर, क्यालिपर्स) ।		
	९०१७.२०.००	-अन्य खिच्ने, चिनो लगाउने र गणितीय हिसाव गर्ने औजारहरू	मोल प्रतिशत	५
	९०१७.९०.००	-पार्टपूर्जाहरू र सहायक सामग्रीहरू	मोल प्रतिशत	५
४८	९०.२६	ग्यांस वा अरु तरल पदार्थका प्रवाह, तह, दवाव वा अन्य विविधता (भेरियवल्स) नाप्ने वा परीक्षण गर्ने (जस्तै-प्रवाहमापक, सतहमापक, म्यानोमीटर (हावा वा वाष्पको दवाव नाप्ने यन्त्र) तापमापक) औजार र उपकरणहरू, शीर्षक ९०.१४, ९०.१५, ९०.२८ वा ९०.३२ का औजार र उपकरणहरू बाहेक ।		
	९०२६.१०.००	-तरलको प्रवाह वा सतह नाप्न वा परीक्षण गर्नको लागि	मोल प्रतिशत	५
	९०२६.२०.००	-दवाव नाप्न वा परीक्षण गर्नको लागि	मोल प्रतिशत	५
	९०२६.८०.००	-अन्य औजारहरू र उपकरणहरू	मोल प्रतिशत	५
	९०२६.९०.००	-पार्टपूर्जाहरू र सहायक सामग्रीहरू	मोल प्रतिशत	५
४९	९०.२७	भौतिक वा रासायनिक विश्लेषण (जस्तै-ध्रुवीकरणमापक (पोलारी-मिटर), परावर्तमापक रिफ्रयाक्टोमिटर), बर्णक्रममापक (स्पेक्ट्रो- मिटर), ग्यांस वा धुवां विश्लेषण गर्ने उपकरणहरू) का प्रयोगका औजारहरू र उपकरणहरू; च्यापच्याप लाग्ने (भिस्कोसिटी), छिद्रता (पोरोसिटी), प्रसरण (एक्सपान्सन) सतहको धारण-क्षमता (सर्फेस टेन्सन) वा यस्तै नाप्ने वा परीक्षण गर्ने औजार र यन्त्रहरू; तापको मात्रा, ध्वनि वा प्रकाशको नाप वा परीक्षण गर्ने औजारहरू र उपकरणहरू (एक्स्पोजर मीटर समेत); सूक्ष्मकर्तक (माइक्रोटोम्स) ।		

	९०२७.२०.००	-वर्णलेख (क्रोक्याटोग्राफ) र विद्युत् संरचण सम्बन्धी (इलेक्ट्रोफोरिसिस) उपकरणहरू	मोल प्रतिशत	५
	९०२७.५०.००	-चाक्षुष विकीरण (यू.भी., भिजिवल, आइ. आर.) प्रयोग गर्ने अन्य औजारहरू र उपकरणहरू	मोल प्रतिशत	५
	९०२७.८०.००	-अन्य औजारहरू र उपकरणहरू	मोल प्रतिशत	५
५०	९०.३०	ओसीलोस्कोप (दोलनदर्शी), स्पेक्ट्रम (वर्णपट) विश्लेषक र शीर्षक ९०.२८ का मापक (मिटर) बाहेकका विद्युतको मात्रा नाप्ने वा परीक्षण गर्नको लागि प्रयोग हुने अन्य औजारहरू र उपकरणहरूस अल्फा, बिटा, गामा, एक्स-रे, कस्मिक (अन्तरिक्ष) वा अन्य आयोनाइजिङ (विद्युत अणु) विकीरण (रेडीएसन) नाप्ने वा पत्ता लगाउने औजार र उपकरणहरू ।		
	९०३०.४०.००	-विशेषत: दूरसञ्चारको लागि निर्मित अन्य औजारहरू र उपकरणहरू (जस्तै-क्रस-टकमीटर, गेन मिजरिङ्ग गर्ने औजारहरू, डिस्टोर्सन फ्याक्टर मिटर, सोफोमिटर)	मोल प्रतिशत	५
	९०३०.९०.००	-पार्टपूर्जाहरू र सहायक सामग्रीहरू	मोल प्रतिशत	५

द्रष्टव्य:-

(१) अन्त:शुल्क दरबन्दीमा माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एम्बुलेन्स, शव वाहन, अपाङ्गहरुले प्रयोग गर्न मिल्ने गरी बनाईएका स्कुटर र ब्याट्रिबाट चल्ने टेम्पोको चेसिसमा अन्त:शुल्क लाग्ने छैन ।

(२) आर्थिक वर्ष २०६५/६६ सम्म खरिद भई मौज्दातमा रहेका अन्त:शुल्क लाग्ने सवारी साधनहरूको अन्त:शुल्क असुल गर्ने प्रक्रिया आर्थिक ऐन, २०६५ बमोजिम नै हुनेछ ।

(३) उद्योगले पैठारी गर्ने शीर्षक ७२.१३ को उपशीर्षक ७२१३.९१.१० को M.S Wire Rod in Coil कच्चा पदार्थमा उद्योग विभागको सिफारिसमा अन्त:शुल्क छुट दिइनेछ ।

(४) कुनै पनि मदिराको कक्टेल गरेमा सि.नं. १० बमोजिमको दरबन्दी लाग्नेछ ।

(५) ७० यू.पी. शक्तिको तयारी मदिरा सि.नं. १६ को रेक्टिफाइड स्प्रिट प्रयोग गरी मात्र बनाउन पाइनेछ ।

(६) मार्वलको स्थानीय उत्पादनमा अन्त:शुल्क लाग्ने छैन ।

(७) झिटी, गुन्टा भारी आदेशको सुविधा अन्तर्गत भंसार महसुल छुटमा पैठारी गरिएको व्यक्तिगत प्रयोजनका वस्तुहरूमा अन्तःशुल्क लाग्ने छैन ।

(८) मोटर साइकलको स्थानीय उत्पादनमा पचास प्रतिशत र अन्य सवारी साधनको स्थानीय उत्पादनमा लाग्ने अन्तःशुल्कमा पच्चीस प्रतिशत छुट हुनेछ ।

(९) विद्युतीय माध्यमबाट चल्ने सवारी साधनहरूमा अन्तःशुल्क लाग्ने छैन ।

(१०) औद्योगिक नीति, २०६७ को अनुसूची-९ मा उल्लेख भएका अति अविकसित क्षेत्रमा स्थापित स्थानीय फलफूलमा आधारित उद्योगवाट उत्पादित ब्राण्डीको उत्पादनमा यस अन्तःशुल्क दरबन्दी अनुसार लाग्ने अन्तःशुल्कमा असी प्रतिशत छुट हुनेछ ।

(११) अन्तःशुल्क दरबन्दी प्रयोजनको लागि निर्धारित आठ अंकको उपशीर्षकलाई तथ्यांक प्रयोजनको लागि महानिर्देशकले अंक थप गर्न सक्नेछ ।

(१२) अन्तः शुल्क लाग्न सक्ने वस्तुहरूको व्याख्या तथा हार्मोनाइज्ड कोड तोक्ने काम आवश्यकता अनुसार भन्सार विभागसंग परामर्श लिई विभागले गर्न सक्नेछ ।

३२. <u>मदिरा ऐन, २०३१ मा संशोधनः</u> मदिरा ऐन, २०३१ को,-

(१) दफा १ को उपदफा (२) मा रहेको "अधिराज्य" भन्ने शब्द झिकिएको छ ।

(२) दफा २ को खण्ड (ग) पछि देहायका खण्ड (ग१), (ग२), (ग३), (ग४) र (ग५) थपिएका छन् :-

"(ग१) "अन्तःशुल्क अधिकृत" भन्नाले अन्तःशुल्क सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएको अधिकृत सम्झनु पर्छ ।

(ग२) "उत्पादक" भन्नाले मदिरा उत्पादन गर्न इजाजतपत्र प्राप्त गरेको व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्था सम्झनु पर्छ ।

(ग३) "व्यक्ति" भन्नाले कुनै व्यक्ति, प्रतिष्ठान, संघ, साझेदारी संस्था, सहकारी, संयुक्त व्यवसाय, गुठी वा कोषको संचालक, प्रोप्राइटर र मुख्य भै काम गर्ने प्रतिनिधि वा एजेण्ट सम्झनु पर्छ र सो शब्दले नाफाको

उद्देश्य लिई वा नलिई मदिराको उत्पादन वा पैठारी गरी थोक वा खुद्रा वा जुनसुकै रुपमा बिक्री वितरण गर्ने निकाय वा त्यस्तो निकायको शाखा, उपशाखा वा त्यस्तै अन्य कारोबार गर्ने स्थान समेतलाई जनाउनेछ ।

(ग४) "पैठारी" भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम विदेशबाट नेपालभित्र मदिरा ल्याउने कार्य सम्झनु पर्छ ।

(ग५) "विभाग" भन्नाले आन्तरिक राजस्व विभाग सम्झनु पर्छ ।"

(३) दफा ६ को सट्टा देहायको दफा (६) राखिएको छ :–

"६. इजाजतपत्र लिनुपर्नेः (१) अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ वा सो ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम इजाजतपत्र नलिई कसैले पनि मदिराको उत्पादन, पैठारी, बिक्री वा संचय गर्न पाउनेछैन ।"

(४) दफा १२ को सट्टा देहायको दफा १२ राखिएको छ :–

"१२. दण्ड सजाय : (१) कसैले देहायका कसूर गरेमा त्यस्ता व्यक्तिलाई त्यस्तो कसूरको निमित्त बिगो जफत गरी बिगो बमोजिम जरिवाना वा एक वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ :–

(क) अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ बमोजिम मदिरामा तिर्नुपर्ने अन्तःशुल्क दबाएमा, छिपाएमा वा छलेमा,

(ख) इजाजतपत्र नलिई मदिरा उत्पादन वा पैठारी गरेमा,

(ग) कुनै व्यक्तिले झुट्टा लेखा वा किर्ते कागज तयार गरी यस ऐन विपरित कुनै कसूर गरेमा ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (क), (ख) वा (ग) मा लेखिएको कसूर गर्न प्रयत्न वा दुरुत्साहन गरेमा सो उपदफामा उल्लिखित सजायको आधा सजाय हुनेछ ।

(३) कसूरसँग प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपमा प्रयोग हुन आएको भाँडा वर्तन, वस्तु वा सेवा उत्पादन गर्न प्रयोग गरिएको ज्यावल, मेशीन, उपकरण र सवारी साधन समेत जफत हुनेछ ।

तर त्यस्तो कसूर गर्ने व्यक्तिले भाडाको सवारी साधन प्रयोग गरेको र सवारी धनीको अनुमति विना सवारी साधन त्यस्तो काममा प्रयोग गरेको भएमा त्यस्तो सवारी साधन जफत नगरी सवारी धनीलाई पच्चीस हजार रुपैयाँ जरिवाना र सवारी चालकलाई कसूरको प्रकृति हेरी तीन महिनासम्म कैद वा पन्ध्रहजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाँय हुनेछ ।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि भाडाको सवारीमा दर्ता गरी सवारी साधनको मालिकको संलग्नतामा प्रयोग गरेको पाइएमा त्यस्तो सवारी जफत हुनेछ ।”

(५) दफा १५ को सट्टा देहायको दफा १५ राखिएको छ :–

“१५. पुनरावेदन : (१) यस ऐन बमोजिम अन्तःशुल्क अधिकृतले गरेको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरणमा र नेपाल सरकारले तोकी दिएको अधिकारीले गरेको निर्णय उपर पुनरावेदन अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पुनरावेदन दिने व्यक्तिले पुनरावेदन दिएको पन्ध्र दिनभित्र पुनरावेदनको एक प्रति सम्बन्धित कार्यालयमा दर्ता गराउनु पर्नेछ ।”

(६) दफा १७ को सट्टा देहायको दफा १७ राखिएको छ :–

“१७. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: यस ऐनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि मदिरा प्रशासन सम्बन्धी अन्य प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम इजाजतपत्र, मदिराको कच्चा पदार्थ, उत्पादन, निष्कासन, प्रतिलब्धी दर, दरबन्दी, र दस्तूर सम्बन्धी व्यवस्था अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(७) ठाउँ ठाउँमा रहेका “अनुमतिपत्र” भन्ने शब्दको सट्टा “इजाजतपत्र” भन्ने शब्द र “अन्तःशुल्क अधिकारी” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “अन्तःशुल्क अधिकृत” भन्ने शब्दहरू राखी रुपान्तरण गरिएको छ ।

३३. <u>आयकर ऐन, २०५८ मा संशोधनः</u> आयकर ऐन, २०५८ को,-

(१) दफा २ को,-

(क) खण्ड (ज) को सट्टा देहायको खण्ड (ज) राखिएकोछ :-

"(ज) "आय" भन्नाले कुनै व्यक्तिले रोजगारी, व्यवसाय, लगानी वा आकस्मिक लाभबाट प्राप्त गरेको आय र यस ऐन बमोजिम गणना गरिएको सो आयको कुल रकम सम्झनु पर्छ।"

(ख) खण्ड (ज) पछि देहायको खण्ड (ज१) थपिएकोछ :-

"(ज१) "आकस्मिक लाभ" भन्नाले चिठ्ठा, उपहार, पुरस्कार, बक्सिस, जितौरी तथा अन्य कुनै पनि आकस्मिक रुपमा प्राप्त हुने लाभ सम्झनु पर्छ।"

(ग) खण्ड (ढ) को उपखण्ड (२) को सट्टा देहायको उपखण्ड (२) राखिएको छ :-

"(२) अग्रिम कर कट्टी गर्ने व्यक्ति वा कर कट्टी हुने व्यक्तिले दफा ९० वमोजिम वुझाउनु पर्ने रकम वा किस्तावन्दीमा दाखिला गर्ने व्यक्तिले दफा ९४ वमोजिम वुझाउनु पर्ने रकम वा अग्रिम कर दाखिला गर्नु पर्ने व्यक्तिले दफा ९५क. वमोजिम बुझाउनु पर्ने रकम वा दफा ९९, १००, १०१ बमोजिम कर निर्धारण भए अनुसार बुझाउनु पर्ने रकम। "

(घ) खण्ड (त) पछि देहायको खण्ड (त१) थपिएकोछ :-

"(त१) "कारोबार" भन्नाले कुनै आयवर्षको रोजगारी, लगानी वा व्यवसायको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि दफा ७, ८ वा ९ बमोजिम समावेश गरिने जम्मा रकम बराबरको कारोबार सम्झनु पर्छ।"

(ङ) खण्ड (द) को सट्टा देहायको खण्ड (द) राखिएकोछ :-

"(द) "गैर व्यावसायिक करयोग्य सम्पत्ति" भन्नाले देहायका सम्पत्ति बाहेकका जग्गा, भवन तथा कुनै निकायमा रहेको हित वा सुरक्षण सम्झनु पर्छ :-

(१) व्यावसायिक सम्पत्ति, ह्रासयोग्य सम्पत्ति वा व्यापारिक मौज्दात,

(२) कुनै प्राकृतिक व्यक्तिको निम्न अवस्थाको निजी भवन,

(क) अविच्छिन्न दश वर्ष वा सोभन्दा बढी अवधि स्वामित्वमा रहेको र

(ख) सो व्यक्तिले अविच्छिन्न वा पटक पटक गरी कुल दश वर्ष वा सोभन्दा बढी बसोबास गरेको,

(३) कुनै हिताधिकारीको अवकाश कोषमा रहेको हित,

(४) कुनै प्राकृतिक व्यक्तिको तीस लाख रुपैया भन्दा कम मूल्यमा निसर्ग गरेको जग्गा, घरजग्गा तथा निजी भवन, वा

स्पष्टीकरणः यस उपखण्डको प्रयोजनको लागि "निजी भवन" भन्नाले भवन र भवनले चर्चेको क्षेत्रफल बराबरको जग्गा वा एक रोपनी जग्गा मध्ये जुन घटी हुन्छ सो लाई बुझाउनेछ ।

(५) तीन पुस्ताभित्र भएको खरिद, बिक्री वाहेक अन्य किसिमले हस्तान्तरण गरी निसर्ग गरेको सम्पत्ति ।"

(च) खण्ड(ध)को सट्टा देहायको खण्ड (ध)राखिएकोछ :-

"(ध) "छुट पाउने संस्था" भन्नाले देहायका निकाय सम्झनु पर्छ :-

(१) कर छुट पाउने संस्थाको रुपमा विभागमा दर्ता भएका देहाय बमोजिमका निकाय :-

(क) नाफा नकमाउने उद्देश्यले स्थापना भएका सार्वजनिक प्रकृतिका सामाजिक, धार्मिक, शैक्षिक वा परोपकारी संस्था,

(ख) सामाजिक वा खेलकूद सम्बन्धी सुविधा प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले सो संस्था वा त्यसका सदस्यहरूले लाभ

नलिने गरी गठन भएको अव्यवसायी (एमेच्योर) खेलकूद संस्था,

(२) निर्वाचन आयोगमा दर्ता भएको राजनैतिक दल,

(३) गाउँ विकास समिति, नगरपालिका वा जिल्ला विकास समिति,

तर छुट पाउने संस्थाको उद्देश्य अनुसार कार्य सम्पन्न हुँदा वा कुनै व्यक्तिद्वारा सो संस्थालाई प्रदान गरिएका सम्पत्ति वा सेवा वापतको कुनै भुक्तानी गर्दा बाहेक सो संस्थाको सम्पत्ति र सो संस्थाले प्राप्त गरेको रकमबाट कुनै व्यक्तिलाई कुनै फाइदा पुऱ्याएको भए त्यस्तो संस्थालाई कर छुट हुने छैन ।"

(छ) खण्ड (भ) को उपखण्ड (५) मा रहेका "उपखण्ड (१), (२) र (३)" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "उपखण्ड (१), (२), (३) र (४)" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(ज) खण्ड (श) को उपखण्ड (१) र (२) को सट्टा देहायका उपखण्ड (१) र (२) राखिएकाछन्:-

"(१) जमिनबाट पानी, खनिज पदार्थ वा अन्य जीवित वा निर्जीव स्रोत निकाल्ने अधिकार प्राप्त गरे वापतको भुक्तानी, वा

(२) जमिनबाट समग्र वा आंशिक रुपमा निकालिएको प्राकृतिक स्रोत र खनिज पदार्थको जीवित वा निर्जीव स्रोतको परिमाण वा मूल्यका आधारबाट गणना गरिएको रकम ।"

(झ) खण्ड (स) को सट्टा देहायको खण्ड (स) राखिएकोछ :-

"(स) "भाडा" भन्नाले घर बहाल समेतका मूर्त सम्पत्तिको बहाल तथा पट्टा अन्तर्गत गरिएका प्रिमियम लगायतका सबै भुक्तानी सम्झनु पर्छ ।

तर यस शब्दले प्राकृतिक स्रोत वापत भएको भुक्तानीलाई जनाउने छैन ।"

(ञ) खण्ड (कख) को सट्टा देहायको खण्ड (कख) राखिएकोछ :-

"(कख) "लगानी" भन्नाले देहाय बमोजिम बाहेक एक वा एक भन्दा बढी सम्पत्ति धारण गर्ने वा त्यस्तो सम्पत्ति लगानी गर्ने कार्य सम्झनु पर्छ :-

(१) सम्पत्तिमा स्वामित्व राख्ने व्यक्तिबाट निजी प्रयोगमा ल्याइएको सम्पत्ति राख्ने कार्य,

(२) रोजगारी वा व्यवसाय ।

तर गैर व्यावसायिक करयोग्य सम्पत्ति राख्ने कार्य लगानी मानिनेछ ।"

(ट) खण्ड (कङ) को,-

(१) उपखण्ड (१) को देहाय (ख) मा रहेका "कुनै आय वर्षको" भन्ने शब्दहरू झिकिएकाछन् ।

(२) उपखण्ड (३) को देहाय (ख) को अन्त्यमा "वा," भन्ने शब्द थपिएको छ ।

(३) उपखण्ड (४) को देहाय (क) को अन्त्यमा "वा," भन्ने शब्द थपिएको छ ।

(४) उपखण्ड (४) पछि देहायको उपखण्ड (४क) थपिएकोछ :-

"(४क) नेपाल सरकार,"

(५) उपखण्ड (६) को दोस्रो हरफमा रहेको "र" भन्ने शब्दको सट्टा "वा," भन्ने शब्द राखिएकोछ ।

(ठ) खण्ड (कझ) को उपखण्ड (२) मा रहेको "प्रिमिमय" भन्ने शब्दको सट्टा "ऋण दायित्व अन्तर्गतको छुट, प्रिमियम" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(ड) खण्ड (कञ) मा रहेका "गरिएको वा" भन्ने शब्दहरू झिकिएकाछन् ।

(ढ) खण्ड (कठ) पछि देहायको खण्ड (कठ१) थपिएकोछ :-

"(कठ१) "विद्युतिय माध्यम" भन्नाले कम्प्यूटर, फयाक्स, इमेल, इन्टरनेट, विद्युतिय क्यास मेशिन, फिस्कल प्रिन्टर सम्झनु पर्छ र सो शव्दले विभागले तोकेका अन्य स्वीकृत माध्यमलाई समेत जनाउँछ । "

(ण) खण्ड (कण) मा रहेका "उपखण्ड (४)" भन्ने शव्दहरूको सट्टा "उपखण्ड (५)" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(त) खण्ड (कन) पछि देहायको खण्ड (कन१) थपिएकोछ :-

"(कन१) "समायोजित करयोग्य आय" भन्नाले कुनै व्यक्तिको कुनै आयवर्षको कर योग्य आयको गणना गर्दा दफा १२ बमोजिम कुनै रकम नघटाई तथा दफा १४ को उपदफा (२), दफा १७ वा १८ बमोजिम कट्टी नगरी गणना गरिएको करयोग्य आय सम्झनु पर्छ ।"

(थ) खण्ड (कब) मा रहेका "दश प्रतिशत" भन्ने शव्दहरुको सट्टा "पन्ध्र प्रतिशत" भन्ने शव्दहरु राखिएका छन् ।

(द) खण्ड (कल) मा रहेका "कार्यसंग सम्बन्धित कुनै निकायमा" भन्ने शव्दहरूको सट्टा "कुनै निकायमा खण्ड (म) बमोजिमको" भन्ने शव्दहरू थपिएकाछन् ।

(२) दफा ४ को,-

(क) उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएकोछ :-

"(१) कुनै आय वर्षका लागि दफा ३ मा उल्लिखित कुनै व्यक्तिले दाखिला गर्नुपर्ने करको रकम सो दफाको खण्ड (क), (ख) र (ग) मा उल्लिखित कुनै एक वा एक भन्दा बढी व्यक्तिको हैसियतले सो व्यक्तिले दाखिला गर्नुपर्ने करको जम्मा रकम बराबर हुनेछ ।"

(ख) उपदफा (२) मा रहेका "दफा ५१ वा ७१" भन्ने शब्दहरू पछि "वा दुबै दफा" भन्ने शब्दहरू थपिएकाछन् ।

(ग) उपदफा (३) को खण्ड (ग) को सट्टा देहायको खण्ड (ग) राखिएकोछ :-

"(ग) रोजगारदाताले भुक्तानी गरेको औषधि उपचार खर्च वापतको कर मिलान र रोजगारदाताले नै भुक्तानी गरिदिएको अवकाश योगदान मात्र घटाउन दावी गरेको तथा दफा १२ बमोजिम चन्दा वापत खर्च घटाउन दावी नगरेको ।"

(घ) उपदफा (४) को,-

(१) खण्ड (क) पछि देहायको खण्ड (क१) थपिएकोछ :-

"(क१) औषधी उपचार खर्च वापत दफा ५१ बमोजिम तथा अग्रिम करकट्टी वापत दफा ९३ बमोजिम कर मिलान गर्न दावी नगरेको,"

(२) खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएकोछ :-

"(ख) व्यवसायबाट प्राप्त आय दुई लाख रुपैयाँ र व्यवसायको कारोबार बीस लाख रुपैयाँ भन्दा बढी नभएको, र"

(ङ) उपदफा (६) मा रहेका "दफा ८८" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "दफा ८७, ८८ र ८९" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(३) दफा ५ को,-

(क) तेस्रो हरफमा रहेका "दफा १२ वा ६३" भन्ने शब्दहरू पछि "वा दुबै दफा" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

(ख) खण्ड (ख) को अन्त्यमा रहेको "र" भन्ने शब्द झिकिएकोछ ।

(ग) खण्ड (ग) पछि देहायको खण्ड (घ) थपिएकोछ :-

"(घ) आकस्मिक लाभ ।"

(४) दफा ६ को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा रहेका

"दफा ११ वा ६४" भन्ने शब्दहरू पछि "वा दुबै दफा" भन्ने शब्दहरू थपिएकाछन् ।

(५) दफा ७ को उपदफा (१) मा रहेका "आयमा गणना गर्नु पर्नेछ" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "आय हुनेछ" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(६) दफा ९ को उपदफा (१) मा रहेका "मानी गणना गर्नुपर्नेछ" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "हुनेछ" भन्ने शब्द राखिएकोछ ।

(७) दफा १० को खण्ड (छ) को उपखण्ड (३) पछि देहायको उपखण्ड (४) थपिएको छ :-

"(४) नेपाल धितोपत्र वोर्डले आफ्नो उद्देश्य अनुरुप आर्जन गरेको रकम ।"

(८) दफा १० को खण्ड (ज) पछि देहायको खण्ड (झ) थपिएकोछः-

"(झ) नेपाल सरकारको जुनसुकै प्रकारको आय ।"

(९) दफा ११ को, -

(क) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

"(२) सहकारी ऐन, २०४८ बमोजिम दर्ता भई सञ्चालन भएको कृषि वा वन पैदावारमा आधारित रेशम खेती तथा रेशम उत्पादन, फलफूल खेती, उत्पादन तथा फलफूल प्रशोधन, पशुपालन, डेरी उद्योग, कुखुरापालन, मत्स्यपालन, चिया खेती तथा प्रशोधन, कफी खेती तथा प्रशोधन, जडिवुटी खेती तथा प्रशोधन, तरकारीका वीउ विजन उत्पादन, मौरीपालन, मह उत्पादन, रबर खेती, कबुलियति वन, एग्रोफरेष्ट्री आदि व्यावसायिक वन सम्बन्धी व्यवसायहरू जस्ता कृषि तथा वनजन्य उद्योगहरू, तरकारी भण्डारका लागि स्थापित शीत भण्डार, कृषि सम्बन्धी वीउ विजन, पशुआहारा, दाना, कीटनाशक औषधि, मल तथा कृषि औजार (यान्त्रिक शक्तिबाट चल्नेबाहेक) को कारोबार गर्ने सहकारी संस्था तथा ग्रामीण समुदायमा आधारित बचत तथा ऋण सहकारी संस्था वा संघको आयमा कर लाग्ने छैन । यस्तो संस्था वा संघले वितरण गरेको लाभांशमा समेत कर लाग्ने छैन ।"

स्पष्टीकरण: यस उपदफाको प्रयोजनको लागि "ग्रामीण समुदाय" भन्नाले महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका तथा ती क्षेत्रसँग जोडिएका गाउँ विकास समिति र नगरपालिका बाहेकका क्षेत्र सम्झनु पर्छ ।"

(ख) उपदफा (३) मा रहेका "बिशेष उद्योगबाट" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "बिशेष उद्योग र सूचना प्रबिधि उद्योगबाट" भन्ने शब्दहरू राखी सोही उपदफामा रहेको खण्ड (क) र (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (क) र (ख) राखिएका छन् :–

"(क) तीन सय वा सो भन्दा बढी नेपाली नागरिकलाई वर्ष भरी नै प्रत्यक्ष रोजगारी दिने विशेष उद्योग र सूचना प्रविधि उद्योगलाई सो वर्षको आयमा लाग्ने करको नब्बे प्रतिशत, बाह्र सय वा सो भन्दा बढी नेपाली नागरिकलाई वर्ष भरी नै प्रत्यक्ष रोजगारी दिने विशेष उद्योगलाई सो वर्षको आयमा लाग्ने करको असी प्रतिशत, महिला, दलित वा अपाङ्गहरू मध्ये कम्तीमा तेत्तिस प्रतिशतलाई समेत समावेश गरी सय जना भन्दा बढी नेपाली नागरिकलाई वर्षभरी प्रत्यक्ष रोजगारी दिएको बिशेष उद्योगलाई सो वर्षको आयमा लाग्ने करको असी प्रतिशत,

(ख) अतिअविकसित, अविकसित, अल्पविकसित क्षेत्रहरूमा विशेष उद्योग सञ्चालन भएको भए त्यस्ता उद्योग सञ्चालन भएको आय वर्ष समेत दश आयवर्षका लागि सो वर्षहरूको आयमा लाग्ने करको क्रमशः दश, बीस र तीस प्रतिशत ।"

(ग) उपदफा (३) पछि देहायका उपदफा (३क), (३ख), (३ग), (३घ), (३ङ), (३च), (३छ), (३ज), (३झ) र (३ञ) थपिएका छन् :-

"(३क) विशेष आर्थिक क्षेत्रमा स्थापित उद्योगको आयमा लाग्ने आयकर र त्यस्ता उद्योगले वितरण गर्ने लाभांशमा लाग्ने करमा देहाय बमोजिम छुट हुनेछ :-

(क) हिमाली जिल्ला र नेपाल सरकारले तोकेको पहाडी जिल्लामा रहेको विशेष आर्थिक क्षेत्रमा स्थापित उद्योगले कारोबार शुरु

गरेको मितिले दश वर्षसम्म लाग्ने आयकरको शत प्रतिशत र त्यसपछिका आय वर्षमा लाग्ने आयकरको पचास प्रतिशत,

(ख) अन्य क्षेत्रमा रहेको विशेष आर्थिक क्षेत्रमा स्थापित उद्योगले कारोबार शुरु गरेको मितिले पाँच वर्षसम्म लाग्ने आयकरको शत प्रतिशत र त्यसपछिका आय वर्षमा लाग्ने आयकरको पचास प्रतिशत,

(ग) विशेष आर्थिक क्षेत्रमा स्थापित उद्योगले वितरण गरेको लाभांशमा लाग्ने कर कारोबार शुरु गरेको मितिले पाँच वर्षसम्म शत प्रतिशत र त्यसपछिको तीन वर्षसम्म पचास प्रतिशत,

(घ) विशेष आर्थिक क्षेत्रमा स्थापित उद्योगका विदेशी लगानीकर्ताले विदेशी प्रविधि वा व्यवस्थापन सेवा शुल्क तथा रोयल्टीबाट आर्जन गरेको आयमा लाग्ने आयकर पचास प्रतिशत ।

(३ख) पेट्रोलियम तथा प्राकृतिक ग्याँस अन्वेशन तथा उत्खनन गर्ने कारोवार गर्ने व्यक्तिले २०७५ साल चैत्र महिनासम्म व्यापारिक रुपमा कारोबार संचालन गरेमा कारोबार संचालन गरेको मितिले पहिलो सात वर्षसम्म पुरै आयकर छुट पाउनेछ र त्यस पछिको तीन वर्षसम्म पचास प्रतिशत आयकर छुट पाउनेछ ।

(३ग) नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको टेक्नोलोजी पार्क, वायोटेक पार्क र सूचना प्रविधि पार्कभित्र स्थापित सफ्टवेयर विकास, तथ्यांक प्रशोधन, साइवर क्याफे, डिजिटल म्यापिङ सम्बन्धी उद्योगको आयमा लाग्ने करको पचास प्रतिशत छुट हुनेछ ।

(३घ) विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण गर्ने अनुमति प्राप्त व्यक्तिले सम्बत् २०७५ साल चैत्र महिनासम्म व्यापारिक रुपमा जलविद्युतको उत्पादन, उत्पादन र प्रसारण, उत्पादन र वितरण वा उत्पादन, प्रसारण,

वितरण शुरु गरेको मितिले पहिलो सात वर्षसम्म पुरै आयकर छुट पाउनेछ र त्यस पछिको तीन वर्षसम्म पचास प्रतिशत आयकर छुट पाउनेछ । यस्तो सुविधा सौर्य, वायु तथा जैविक पदार्थबाट उत्पादन हुने विद्युतले समेत पाउनेछ ।

तर यो उपदफा प्रारम्भ भएका वखत व्यापारिक उत्पादन प्रारम्भ गरिसकेका अनुमति प्राप्त व्यक्तिको हकमा अनुमतिपत्र प्राप्त गरिएका वखतको व्यवस्था कायम रहनेछ ।"

(३ङ) उत्पादनमुलक उद्योगले उत्पादन गरेको वस्तु निर्यात गरेमा प्राप्त आयमा लाग्ने करको दरमा पच्चीस प्रतिशतले छुट हुनेछ ।

(३च)सडक, पुल, विमानस्थल, सुरुङ मार्ग निर्माण र सञ्चालन गरेमा वा ट्राम, ट्रलीवसमा लगानी गरी संचालन गरेमा सोबाट प्राप्त आयमा लाग्ने करको दरमा चालीस प्रतिशतले छुट हुनेछ ।

(३छ) धितोपत्र बजारमा सूचिकृत भएका उत्पादनमुलक, पर्यटन सेवा, जलविद्युत उत्पादन, वितरण तथा ट्रान्समिसन गर्ने र दफा ११ को (३ग) मा उल्लेख भएका निकायहरुलाई लाग्ने करमा दश प्रतिशतले छुट हुनेछ ।

(३ज)अति अविकसित क्षेत्रमा स्थापित फलफूलमा आधारित ब्राण्डी, साइडर एवम् वाइन उत्पादन गर्ने उद्योगलाई कारोबार सुरु गरेको मितिले दश वर्षसम्म चालीस प्रतिशत आयकर छुट हुनेछ ।

(३झ)कुनै व्यक्तिले बौद्धिक सम्पत्ती निर्यात वापत प्राप्त रोयल्टी आयमा लाग्ने आय करको दरमा पच्चीस प्रतिशतले छुट हुनेछ ।

(३ञ)कुनै व्यक्तिले वौद्धिक सम्पत्तीको हस्तान्तरणद्वारा विक्री गरी प्राप्त गरेको आयमा लाग्ने आयकरको दरमा पचास प्रतिशतले छुट हुनेछ ।"

(घ) उपदफा (४) को सट्टा देहायको उपदफा (४) राखिएकोछ :-

"(४) उपदफा (१), (२), (३) को खण्ड (क), उपदफा (३) को खण्ड (ख), उपदफा (३क), (३ख) र (३ग), अनुसूची-१ को दफा १ को

उपदफा (१३), (१४) र (१५) र अनुसूची-१ को दफा २ को उपदफा (२), (३), (३क) र (४) बमोजिमका व्यक्तिले आयको गणना गर्दा अन्य छुट्टै व्यक्तिद्वारा सो आय मात्र प्राप्त गरे सरह मानी सो आयको गणना गर्नु पर्नेछ ।"

(ङ) उपदफा (५) को सट्टा देहायको उपदफा (५) राखिएकोछ :-

"(५) एउटै आयको सम्बन्धमा यस दफा बमोजिम एकभन्दा वढी छुट पाउन सक्ने अवस्था भएको व्यक्तिले आफूले रोजेको कुनै एउटा छुट मात्र पाउनेछ ।"

(च) उपदफा (६) पछि देहायको उपदफा (७) राखिएकोछ :-

"(७) उपदफा (३क) र (३ग) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सोही उपदफाहरूमा उल्लिखित उद्योग वा व्यवसाय सञ्चालन गर्न प्रयोग भएका सम्पत्तिहरू साविकमा अन्य व्यक्तिले सोही किसिमको वा अन्य किसिमको उद्योग वा व्यवसाय सञ्चालन गर्न प्रयोग गरेको पुरानो सम्पत्तिहरू भए सो उपदफाहरू बमोजिमको सुविधा प्राप्त हुने छैन ।"

(१०) दफा ११ पछि देहायको दफा ११क., ११ख. र ११ग. थपिएका छन् :-

"११क. <u>पूर्वाधार संरचनाको निर्माण तथा सञ्चालनमा लाग्ने कर</u>: पूर्वाधार संरचनाको निर्माण तथा सञ्चालन गर्नका लागि नेपाल सरकार र कुनै व्यक्तिका बीच कुनै सम्झौता भएमा सो सम्झौता गर्दाका वखत कायम भएको कर सम्बन्धी यस ऐनले व्यवस्था गरेको करका सुविधाहरू त्यस्तो पूर्वाधार निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने व्यक्तिले सम्झौता अवधिभर त्यस्तो करसम्बन्धी सुविधा उपभोग गर्न पाउनेछ ।

११ख. <u>राष्ट्रिय महत्वका पूर्वाधार विकास आयोजनाहरूमा सहुलियतः</u> राष्ट्रिय महत्वका जलविद्युत आयोजना, अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल, भूमिगतमार्ग तथा सडकमार्ग, रेलमार्ग जस्ता पूर्वाधार विकास आयोजना तथा तीन सय जना भन्दा बढी स्वदेशी कामदारलाई रोजगारी दिने र पचास प्रतिशत

भन्दा बढी स्वदेशी कच्चा पदार्थ उपयोग गर्ने उत्पादनशील उद्योग (चुरोट, मदिरा र वियर उद्योग बाहेक) मा सम्वत् २०७५ साल चैत मसान्तसम्म गरेको लगानीको आयस्रोत खोजिनेछैन ।

(११) दफा १२ को उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

"(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सो उपदफा बमोजिम कुनै आय वर्षमा घटाउन पाउने खर्च एक लाख रुपैयाँ वा सो व्यक्तिको सो वर्षको समायोजित करयोग्य आयको पाँच प्रतिशतमध्ये जुन घटी हुन्छ सोभन्दा बढी हुने छैन ।"

(१२) दफा १२ पछि देहायको दफा १२क. थपिएकोछः-

"१२क. सम्पदा संरक्षण र खेलकूदको विकासमा गरेको खर्चः कुनै कम्पनीले कुनै आय वर्षमा विभागको पूर्व स्वीकृति लिई नेपालभित्र रहेका प्राचीन, धार्मिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण तथा सम्वर्द्धन गर्ने वा खेलकूदको सार्वजनिक भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने कार्यमा गरेको खर्च मध्ये दश लाख रुपैंयाँसम्मको रकम वा निर्धारण योग्य आयको दश प्रतिशतले हुने रकम मध्ये जुन घटी हुन्छ सो रकम आफ्नो सो वर्षको करयोग्य आय गणना गर्दा घटाउन दावी गर्न सक्नेछ ।"

(१३) दफा १४ को,-

(क) उपदफा (१) मा रहेका "सो व्यक्तिको" भन्ने शब्दहरू पछि "व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यका लागि सिर्जना भएको" भन्ने शब्दहरू थपी सोही उपदफाको खण्ड (ख) मा रहेको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश झिकिएको छ ।

(ख) उपदफा (२) मा रहेका "सो उपदफा बमोजिम कट्टी गर्न पाउने कुल व्याज रकम देहायका रकमहरूको जम्मा भन्दा बढी हुनेछैन" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नियन्त्रण गर्ने व्यक्ति वा सम्बद्ध व्यक्तिलाई व्याज भुक्तानी गरेमा उपदफा (१) बमोजिम कट्टी गर्न पाउने त्यस्तो व्याज रकम देहायका रकमहरूको जम्मा भन्दा बढी हुनेछैन" भन्ने शब्दहरू राखी सोही उपदफाको खण्ड (ख)

मा रहेका "करयोग्य आयको" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "समायोजित करयोग्य आयको" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(१४) दफा १५ को उपदफा (६) को सट्टा देहायको उपदफा (६) राखिएको छ :-

"(६) : कुनै व्यक्तिको व्यवसायको व्यापार मौज्दात यकीन गर्न नसकिने भएमा सो व्यक्तिले पहिलो प्राप्ति पहिलो निस्काशन तरिका वा भारित औसत लागत तरिकाबाट व्यापार मौज्दातको लागत गणना गर्न छनौट गर्न सक्नेछ । "

(१५) दफा १५ को उपदफा (८) को खण्ड (क) को सट्टा देहायको खण्ड (क) राखिएको छ :-

"(क) : भारित औसत लागत तरिका बमोजिम गणना गर्दा लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त अन्तर्गत व्यवसायमा रहेका उही किसिमका सबै व्यापार मौज्दातको भारित औसत लागतको आधारमा गणना गर्ने । "

(१६) दफा १५ को,-

स्पष्टीकरणको,-

(क) खण्ड (ग) मा देहायको प्रतिवन्धात्मक वाक्यांश थपिएकोछ :-

"तर कारखानाको शिरोभार लागतमा मर्मत तथा सुधार र ह्रास कट्टी वापतको कुनै रकम समावेश हुने छैन ।"

(ख) खण्ड (घ) मा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएकोछ :-

"तर परिवर्तनशील कारखाना शिरोभार लागतमा मर्मत तथा सुधार र ह्रास कट्टी वापतको कुनै रकम समावेश हुने छैन ।"

(१७) दफा १६ को,-

(क) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

"(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सो उपदफा बमोजिम गर्न पाउने खर्च कट्टी गर्दा सो आय वर्षको अन्त्यमा रहेको सम्पत्तिको समूहको ह्रास आधार

रकमको सात प्रतिशतभन्दा बढी हुने छैन । तर हवाई यातायात सेवा उपलब्ध गराउने व्यक्तिले नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणले निर्धारण गरेको मापदण्ड बमोजिम हवाईजहाजको पूर्ण परीक्षण गर्दा लागेको मर्मत सम्भार खर्चमा यो सीमा लागू हुने छैन ।"

(ख) उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३) राखिएकोछ :-

"(३) उपदफा (२) बमोजिमको सीमाको परिणाम स्वरुप कट्टी गर्न नपाइने मर्मत तथा सुधार वापत कुनै अधिक खर्च वा सोको भाग आगामी आयवर्षको शुरुमा सम्बन्धित सम्पत्तिको समूहको ह्रास आधार रकममा जोड्न पाउनेछ ।"

(१८) दफा १७ को,-

(क) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

"(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै आय वर्षमा सो उपदफा बमोजिम कट्टा गर्न पाउने खर्चको सीमा गणना गर्दा सो व्यक्तिबाट सञ्चालित सबै व्यवसायको समायोजित करयोग्य आयको पचास प्रतिशतभन्दा बढी हुने छैन ।"

(ख) उपदफा (३) मा रहेको "भागलाई" भन्ने शब्दपछि "आगामी आयवर्षको शुरुमा" भन्ने शब्दहरू थपिएकाछन् ।

(१९) दफा १८ को,-

(क) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

"(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै आय वर्षमा सो उपदफा बमोजिम कट्टा गर्न पाउने खर्चको सीमा गणना गर्दा सो व्यक्तिबाट सञ्चालित सबै व्यवसायको समायोजित करयोग्य आयको पचास प्रतिशतभन्दा बढी हुने छैन ।"

(ख) उपदफा (३) मा रहेको "कुनै भागलाई" भन्ने

शब्दहरूपछि "आगामी आयवर्षको शुरुमा" भन्ने शब्दहरू थपिएकाछन् ।

(२०) दफा १९ को उपदफा (१) मा रहेका "गर्न पाउनेछ" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "गर्नुपर्नेछ" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(२१) दफा २० को,-

(क) उपदफा (१) को खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएकोछ :-

"(ख) सो व्यक्तिले कुनै व्यवसायबाट व्यहोर्नु परेको विगत सात आय वर्षहरूको कट्टी हुन नपाएको नोक्सानी ।

तर सार्वजनिक पूर्वाधार संरचनाको निर्माण तथा सञ्चालन गरी नेपाल सरकारलाई हस्तान्तरण गर्ने आयोजनाहरू, विद्युत गृह निर्माण, उत्पादन र प्रशारण गर्ने आयोजनाहरू र नेपाल पेट्रोलियम ऐन, २०४० बमोजिम पेट्रोलियम कार्य गर्ने निकायको हकमा विगत बाह्र वर्षको कट्टी हुन नपाएको नोक्सानी ।"

(ख) उदफा (२) झिकिएको छ ।

(ग) उपदफा (७) पछि देहायको उपदफा (८) थपिएकोछ :-

"(८) कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा व्यवसाय वा लगानीको आयमा पूर्ण कर छुट प्राप्त गरेको भए त्यस्तो आय वर्षमा भएको नोक्सानी आगामी आय वर्षमा सारी लैजान (क्यारी फरवार्ड) पाउने छैन । "

(२२) दफा २१ को स्पष्टीकरण (क) को खण्ड (१) मा रहेका "प्राकृतिक व्यक्तिको लागि भएको खर्चहरू" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "प्राकृतिक व्यक्तिको निजी खर्चहरू" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(२३) दफा २४ को,-

(क) उपदफा (२) मा रहेका "कुनै व्यक्तिले गरेको आयको गणनामा" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "कुनै व्यक्तिको आय गणना गर्दा" भन्ने शब्दहरू राखी सोही उपदफाको उपखण्ड (२) को सट्टा देहायको उपखण्ड (२) राखिएकोछ :-

"(२) त्यस्तो दायित्वको मूल्य यथार्थपरक ढङ्गले

अनुमान गर्न सकिने भएकोमा, र"

(ख) उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३) राखिएको छ :-

"(३) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बैंकिङ्ग व्यवसायका सम्बन्धमा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ तथा बैंकिङ्ग सम्बन्धी प्रचलित कानूनका अधीनमा रही नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको लेखाङ्कनलाई विभागले मान्यता दिन सक्नेछ ।"

(ग) उपदफा (४) को सट्टा देहायको उपदफा (४) राखिएकोछ :-

"(४) व्यवसाय वा लगानीबाट भएको कुनै व्यक्तिको आय एक्रुयल आधारमा गणना गर्दा सो व्यक्तिले आफूले पाउनु पर्ने कुनै भुक्तानी समावेश गरेकोमा वा आफूले व्यहोर्नु पर्ने कुनै भुक्तानी कट्टा गरेकोमा सटही दरको फरकको कारण समेतले गर्दा सो व्यक्तिले भुक्तानी पाउँदा वा भुक्तानी दिंदा फरक पर्न गएमा फरक रकमलाई भुक्तानी प्राप्त हुँदा वा दिंदा समायोजन गर्नुपर्नेछ ।"

(२४) दफा २५ को उपदफा (१) को खण्ड (क) मा रहेका " रकमको सोधभर्ना" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "रकम फिर्ता" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(२५) दफा २७ को उपदफा (१) को खण्ड (क) मा रहेका "द्रव्य (मनी) वा" र सोही खण्डमा रहेका "द्रव्य र" भन्ने शब्दहरू झिकिएकाछन् ।

(२६) दफा २९ को सट्टा देहायको दफा २९ राखिएकोछ :-

"२९. अप्रत्यक्ष भुक्तानीहरू : कुनै व्यक्तिले भुक्तानीकर्ता वा निजसंग सम्बद्ध व्यक्तिले गरेको भुक्तानीबाट अप्रत्यक्ष रुपले फाइदा लिएमा वा भुक्तानी प्राप्त गर्ने अन्य व्यक्ति तोकेकोमा विभागले लिखित रुपमा सूचना जारी गरी त्यस्तो फाइदा लिने वा त्यस्तो अन्य व्यक्ति तोक्ने व्यक्तिलाई नै सो भुक्तानी प्राप्त गर्ने व्यक्तिको रुपमा मान्न सक्नेछ ।"

(२७) दफा ३१ मा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएकोछ :-

"तर वासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको व्यक्तिगत दुर्घटनाबाट भएको शारिरीक क्षति वापतको क्षतिपूर्ति भुक्तानी रकम

आयमा समावेश गर्नु पर्नेछैन र सो दुर्घटनाबाट भएको क्षतिको उपचारमा लागेको खर्च दफा ५१ बमोजिम कर मिलान दावी गर्न पाउने छैन ।"

(२८) दफा ३२ को उपदफा (३) मा रहेको "बिक्रेताले" भन्ने शब्द झिकिएकोछ ।

(२९) दफा ३८ को उपदफा (१) को खण्ड (क) को उपखण्ड (२) को सट्टा देहायको उपखण्ड (२) राखिएकोछ :-

"(२) सो सम्पत्ति प्राप्त भएको कारणले सो व्यक्तिको आय गणना गर्दा समावेश गरिनु पर्ने कुनै रकम ।"

(३०) दफा ३९ को उपदफा (१) को खण्ड (ग) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा रहेका "कर लागेको रकम" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "भुक्तानी" भन्ने शब्द राखिएकोछ ।

(३१) दफा ४१ को,-

(क) खण्ड (क) को उपखण्ड (२) को सट्टा देहायको उपखण्ड (२) राखिएकोछ :-

"(२) सो सम्पत्ति पुनः निसर्ग हुँदा यो दफा बमोजिम निसर्ग भएको बखतसम्म सो सम्पत्ति वापत गरिएका खूद खर्चहरू (नेट आउट गोइङ्ग) प्राप्ति रकम बराबरको रकम भए सरह मानिनेछ ।"

(ख) खण्ड (ख) को उपखण्ड (२) को सट्टा देहायको उपखण्ड (२) राखिएकोछ :-

"(२) सो दायित्व पुनः निसर्ग हुँदा यो दफा बमोजिम निसर्ग भएको समयसम्म उपखण्ड (१) बमोजिम दायित्व वापत गरिएका खुद आम्दानीहरू खर्च रकम बराबरको भए सरह मानिनेछ ।"

(३२) दफा ४५ को उपदफा (२) मा रहेका "कर लाग्ने" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "करयोग्य" भन्ने शब्द राखिएकोछ ।

(३३) दफा ४५ को उपदफा (४) मा रहेको "नलिई" भन्ने शव्दको सट्टा "नदिई" भन्ने शव्द राखिएको छ :-

(३४) दफा ४७ पछि देहायको दफा ४७क. थपिएको छ :-

"४७क. व्यवसाय गाभिएको कारणले हुने निसर्ग सम्बन्धी बिशेष व्यबस्था : (१) बैकिङ्ग तथा वित्तीय व्यवसाय वा वीमा व्यवसाय गर्ने एकै प्रकृतिको निकायहरु आपसमा गाभिएर (मर्जर वा एक्युजिशन) भएमा दफा ५७ को उपदफा (२) को खण्ड (क), (ख), (घ), (ङ), (च) र (छ) तथा उपदफा (३) को व्यवस्था लागू हुने छैन ।

तर, गाभिएर अस्तित्वमा नरहेको निकायको कुनै कट्टी हुन नसकेको नोक्सानी भए त्यस्तो नोक्सानी दामासाहीले आगामी सात वर्षमा कट्टी गर्नु पर्नेछ । यसरी समान किस्तामा नोक्सानी कट्टी गर्ने निकाय सो पुरै नोक्सानी कट्टी नगर्दै पुनः विभाजन भएमा कट्टी भएको नोक्सानी बापत कट्टी भएको रकममा गाभिएको (मर्जर वा एक्युजिशन) आर्थिक बर्षमा कायम रहेको करको दरले कर तिर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निकायहरु गाभिई सम्पत्ति र दायित्वको निसर्ग भएमा देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) व्यापारिक मौज्दात तथा व्यावसायिक सम्पत्तिको निसर्गको हकमा-

(१) निसर्गको तत्काल अघि सो सम्पत्ति वापत भएको खूद खर्च बराबरको रकम सो निसर्ग वापत सो व्यक्तिले प्राप्त गरेको मानिनेछ, र

(२) उपखण्ड (१) मा उल्लेख भए बराबरको रकम सम्पत्ति प्राप्त गर्ने व्यक्तिको लागत परेको मानिनेछ ।

(ख) ह्रासयोग्य सम्पत्तिको निसर्गको हकमा-

(१) निसर्ग हुँदाका वखत अनुसूची-२ को दफा ४ बमोजिम समूहको घट्दो प्रणालीको बाँकी मूल्य बराबरको रकम सो निसर्ग वापत प्राप्त गरेको मानिनेछ, र

(२) उपखण्ड (१) मा उल्लेख भए बराबरको रकम सम्पत्ति प्राप्त गर्ने व्यक्तिको लागत परेको मानिनेछ ।

(ग) दायित्वको निसर्गको हकमा-

(१) निसर्गको तत्काल अघि सो दायित्वको बजार मूल्य र खुद आम्दानी मध्ये जुन घटी हुन्छ सो बराबरको रकम निसर्ग वापत सो व्यक्तिको लागत परेको मानिनेछ, र

(२) उपखण्ड (१) मा उल्लेख भए बराबरको रकम दायित्व वहन गर्ने व्यक्तिले सो दायित्व वहन गरे वापत प्राप्त गरेको मानिनेछ ।

(घ) व्यवसाय गाभ्ने निकाय वा गाभिएर कायम भएको निकायले गाभिएको सम्पत्ति र दायित्वको लागत गणना गर्दा गाभिने निकायबाट सो गाभिएको व्यवसाय संचालन गरेका बखत (मर्जर वा एक्यूजीसन अगाडि) कायम रहेका सम्पत्ति र दायित्व वापतका लागत मात्र खण्ड (क), (ख) र (ग) बमोजिम गणना गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम गाभिई निसर्ग भएको निकायमा वा गाभिए पश्चातको निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरु लाई सामुहिक रुपमा सेवा बाट अबकाश दिने प्रयोजनको लागि गरिने थप एकमुष्ट भुक्तानीमा (अबकाश कोष मार्फत गरिने भुक्तानी वा कर्मचारी सेवा शर्तमा उल्लेख भए अनुसार गनुपर्ने भुक्तानी बाहेकका) अबकाश भुक्तानीमा कर कट्टी गर्नुपर्ने दरमा पचास प्रतिशत छुट दिई भुक्तानीमा कर कट्टी गर्नुपर्ने छ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम गाभिई निसर्ग भएको निकायमा कायम रहेका शेयरधनीहरुले आफनो शेयर गाभिएको दुई बर्ष भित्र आफनो शेयर बिक्रीको माध्यमबाट निसर्ग गरेमा त्यसरी निसर्ग भएको शेयरमा भएको लाभमा पुजिगत लाभकर लाग्ने छैन ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम गाभिई निसर्ग भएको निकायले गाभिएको मितिले दुई बर्ष भित्र गाभिएको अबस्थामा कायम रहेको शेयरधनीलाई बितरण गरेको लाभाशंमा कर लाग्ने छैन ।

(६) उपदफा (१) अनुसार गाभिई निसर्ग हुन चाहने निकायले २०६८ साल कात्तिक मसान्त भित्र गाभिने आशय पत्र आन्तरिक राजस्व बिभागमा दिनुपर्नेछ ।

(७) उपदफा (१) बमोजिम गाभिनको लागि आशय पत्र दिने निकायहरुले गाभिईने प्रक्रिया २०७० साल कात्तिक मसान्त भित्र पुरा गर्नु पर्नेछ ।

(८) उपदफा (६) मा तोकिएको अवधि भित्र आशय पत्र नदिने निकाय तथा उपदफा (७) मा उल्लेख भएको मितिसम्म गाभिने प्रक्रिया पुरा नगरेको निकायको हकमा यो दफाको व्यवस्था लागू भएको मानिने छैन ।

(३५) दफा ५० को उपदफा (२) पछि देहायको उपदफा (३) थपिएकोछ :-

"(३) उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आश्रितलाई भरण पोषण गर्नुपर्ने वासिन्दा विधवा वा विधूरलाई दम्पती सरह मानिनेछ ।"

(३६) दफा ५४ को,-

(क) उपदफा (१) को,-

(१) खण्ड (क) मा रहेका "शेयरवालालाई" भन्ने शब्दहरू पछि "वितरण गरेमा" भन्ने शब्दहरू थपिएकाछन् ।

(२) खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएकोछ :-

"(ख) अन्य निकायहरूले वितरण गरेमा कर लाग्ने छैन ।"

(ख) उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३) राखिएकोछ :-

"(३) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सो उपदफा बमोजिम करकट्टी भई प्राप्त भएको लाभांश वितरण गरेमा कर लाग्ने छैन ।"

(ग) उपदफा (४) झिकिएकोछ ।

(३७) दफा ५७ को,-

(क) उपदफा (१) पछि देहायको उपदफा (१क.) थपिएकोछः-

"(१क.) उपदफा (१) मा उल्लेख भए बमोजिमको कुनै निकायको पचास प्रतिशत वा सोभन्दा बढी

स्वामित्व परिवर्तनको गणना गर्ने प्रयोजनको लागि सो निकायको देहाय बमोजिमको स्वामित्वलाई मात्र समावेश गरिनेछ :-

(क) सो निकायको कुल स्वामित्वको एक प्रतिशत वा सो भन्दा बढी स्वामित्व ग्रहण गर्ने शेयरवालाले ग्रहण गरेको स्वामित्व, र

(ख) सो निकायको कुल स्वामित्वको एक प्रतिशत भन्दा कम स्वामित्व ग्रहण गर्ने शेयरवाला मध्ये सो निकायको कुल स्वामित्वको एक प्रतिशत भन्दा बढी स्वामित्व ग्रहण गर्ने शेयरवालाको सम्बद्ध व्यक्तिले ग्रहण गरेको स्वामित्व ।"

(ख) उपदफा (२) को खण्ड (ग) मा रहेका " दफा ५९ वा ६०" भन्ने शब्दहरू झिकिएका छन् ।

(३८) दफा ५८ को उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएकोछ :-

"(१) कुनै निकायले देहायको सबै अवस्थाहरू कायम राखी गरेको प्रबन्धलाई लाभांश कर घटाउन गरेको प्रबन्ध मानिनेछ :-

(क) सो निकायको संचित, चालू वा अपेक्षित मुनाफा भएमा,

(ख) हित प्राप्त गर्ने कुनै व्यक्तिले सो निकायको कुनै हित प्राप्त गर्छ र सो हित प्राप्तकर्ता वा निजको सम्बद्ध व्यक्तिले सो निकायको हालको वा साबिकको हिताधिकारीलाई वा निजको सम्बद्ध व्यक्तिलाई हित प्राप्तिसंग सम्बन्धित भए वा नभएपनि र हित प्राप्तिको समयमा भुक्तानी भए वा नभएपनि कुनै भुक्तानी गरेकोमा,

(ग) सो भुक्तानी पूर्ण वा आंशिक रुपमा निकायको मुनाफामा प्रतिबिम्बित भएमा, र

(घ) सो निकायले सो हित प्राप्तकर्तालाई लाभांश वितरण गरेकोमा र सो लाभांशले

पूर्ण वा आंशिक रुपले सो मुनाफालाई समावेश गरेमा ।"

(३९) दफा ५९ को,-

(क) उपदफा (१) पछि देहायको उपदफा (१क.) थपिएकोछ :-

"(१क.) नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको मापदण्डको अधीनमा रही बैकिङ्ग व्यवसाय सञ्चालन गर्ने व्यक्तिले जोखिम व्यहोर्ने कोषमा राखेको असुल हुन बाँकी ऋण रकमको बढीमा पाँच प्रतिशतसम्मको रकमलाई खर्चको रूपमा कट्टी गरिनेछ । यसरी जोखिम व्यहोर्ने कोष कायम रहेको अवस्थामा नउठ्ने आसामी भनी मुनाफाबाट खर्च लेखिएमा मिन्हा हुने छैन र सो कोषमा रहेको रकम पूँजिकृत गरिएमा वा मुनाफा वा लाभांश बाँडफाँड गरिएमा जुन वर्ष बाँडफाँड गरिएकोछ सोही वर्षको आयमा समावेश गरिनेछ ।"

(ख) उपदफा (२) र (३) झिकिएको छ ।

(४०) दफा ६० को,-

(क) उपदफा (२) को खण्ड (ख) को उपखण्ड (२) पछि देहायको उपखण्ड (३) थपिएकोछ :-

"(३) जोखिम व्यहोर्ने कोषमा राखेको देहाय बमोजिमको रकमको योगः-

(क) कुनै वर्षको नाफा नोक्सान हिसाबमा देखाइएको खुद बीमा शुल्कको ५० प्रतिशतसम्मको रकम, र

(ख) कुनै वर्षको अन्त्यमा दाबी भुक्तानी बापत बाँकी रकमको ११५ प्रतिशतसम्मको रकम ।

तर यस उपखण्ड बमोजिम कुनै वर्ष खर्चकट्टी लिएको रकम आगामी आय वर्षमा बीमा व्यवसायको आय गणना गर्दा आयमा समावेश गर्नुपर्नेछ ।"

(ख) उपदफा (३) र (४) झिकिएका छन् ।

(४१) दफा ६१ को,-

(क) उपदफा (२) को खण्ड (ख) को उपखण्ड (२) को सट्टा देहायको उपखण्ड (२) राखिएकोछ :-

"(२) बीमितलाई फिर्ता भएको खण्ड (क) को उपखण्ड (१) मा उल्लिखित प्रिमियम ।"

(ख) उपदफा (३) मा रहेका "खर्चहरूमा समावेश गर्नुपर्नेछ" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "खर्च मानिने छैन" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(४२) दफा ६३ को,-

(क) उपदफा (१) मा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएकोछ :-

"तर नागरिक लगानी कोष ऐन, २०४७ बमोजिम स्थापना भएको नागरिक लगानी कोषले अवकाश कोष राख्न चाहेमा त्यस्तो कोषले र कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम स्थापना भएको कर्मचारी सञ्चय कोषले अवकाश कोष सञ्चालन गरेमा त्यस्तो कोषको लागि स्वीकृति लिनु पर्ने छैन ।"

(ख) उपदफा (२) मा रहेका "आयबाट घटाई पाउन दाबी गर्न सक्नेछ" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "आयको गणना गर्दा घटाई पाउन दावी गर्न सक्नेछ" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(४३) दफा ६४ को उपदफा (३) मा रहेका "कम्पनीलाई लाग्ने" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "अनुसूची- १ को दफा २ को उपदफा (१) मा उल्लिखित" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(४४) दफा ६५ को,-

(क) उपदफा (१) मा रहेका "हितबाट भएको" भन्ने शब्दहरू पछि "वा नेपाल सरकारबाट भएको अवकाश भुक्तानी" भन्ने शब्दहरू थपिएकाछन् ।

(ख) स्पष्टीकरणको अन्तमा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएकोछ :-

"तर हिताधिकारीको योगदान नहुने कुनै कोष (नन् कन्ट्रीबुटरी फण्ड) बाट भएको भुक्तानीलाई स्वीकृति नलिएको अवकाश कोषमा रहेको हित बापत भएको लाभ मानिने छैन ।"

(४५) दफा ६७ को उपदफा (६) को खण्ड (झ) को उपखण्ड (२) मा रहेका "सो कार्यहरू" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "रोजगार"

भन्ने शब्द राखिएकोछ ।

(४६) दफा ७१ मा रहेको स्पष्टीकरणको खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएकोछ :-

"(ख) "नेपालको करको औसत दर" भन्नाले कुनै आय वर्षमा कुनै विदेशी कर मिलान गर्नु अगावैको दफा ३ को खण्ड (क) मा उल्लिखित व्यक्तिले सो वर्षमा दाखिला गर्नुपर्ने करको रकमलाई सो व्यक्तिको सो आयवर्षको करयोग्य आयले भाग गरी हुन आउने रकमलाई एकसयले गुणन गर्दा हुन आउने दर सम्झनु पर्छ ।"

(४७) दफा ७२ को उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएको छ ।

(२) उपदफा (१) मा उल्लिखित विभागको जिम्मेवारी पूरा गर्ने कार्यमा विभागलाई सघाउ पु-याउन नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी विभाग मातहतमा ठूला करदाता कार्यालय वा आन्तरिक राजस्व कार्यालय वा करदाता सेवा कार्यालय स्थापना गर्न र ती कार्यालयहरुको कार्यक्षेत्र तोक्न सक्नेछ । यसरी कार्यक्षेत्र तोकिएका कार्यालयहरु विभागकै अङ्गका रुपमा रहेको मानिनेछन् ।

(४८) दफा ७४ को उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएकोछ :-

"(१) करदाताले यस ऐन बमोजिमका कर्तव्यहरू पालना गर्नुपर्नेछ ।"

(४९) दफा ७७ को उपदफा (२) पछि देहायको उपदफा (३) थपिएकोछ :-

"(३) विभागले कुनै व्यक्तिले विभागमा पेश गर्नुपर्ने सूचना वा विवरण वा कागजात विद्युतीय माध्यमबाट पेश गर्नु पर्ने गरी तोक्न सक्नेछ ।"

(५०) दफा ७८ को,-

(क) उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएको छ :-

"(१) यस ऐनको अधीनमा रही कुनै व्यक्तिको पहिचान गर्ने प्रयोजनका लागि विभागले सो व्यक्तिलाई स्थायी लेखा नम्बर नामक एउटा परिचय संख्या जारी गर्नेछ ।

तर विभागबाट स्वीकृत प्राप्त निकायले

यस ऐनको प्रक्रिया पु-याई यस्तो स्थायी लेखा नम्बर प्रदान गर्न सक्नेछ । यसरी जारी गरिएको स्थायी लेखा नम्बर प्राप्त गर्ने करदाताले विभागले तोकेको अवधिसम्म आयात निर्यातको कारोबार गर्न सक्ने छैन ।"

(५१) दफा ७८ को, -

(क) उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३) राखिएको छ :–

"(३) विभागले कुनै व्यक्तिलाई स्थायी लेखा नम्बर देखाउन पर्ने वा उल्लेख गनुपर्ने अवस्था तोक्न सक्नेछ ।"

(ख) उपदफा (३) पछि देहायका उपदफा (४) र (५) थपिएका छन् :-

"(४) उपदफा (१)मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (३) बमोजिम तोकेको व्यक्तिले कारोबार गर्नु भन्दा पहिले स्थायी लेखा नम्बर लिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (१), (२), (३) वा (४) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि स्थायी लेखा नम्बर नलिएको कारणबाट करको दायित्वबाट फुर्सद पाउने छैन ।"

(५२) दफा ८१ को,-

(क) उपदफा (२) मा रहेको "कम्तीमा" भन्ने शब्द झिकिएकोछ ।

(ख) उपदफा (३) पछि देहायको उपदफा (४) थपिएकोछ :-

"(४) विभागले कुनै व्यक्तिले उपदफा (१) बमोजिम राख्नु पर्ने कागजातहरू विद्युतीय माध्यमबाट राख्न पाउने गरी स्वीकृति दिन सक्नेछ ।"

(५३) दफा ८५ को उपदफा (१) मा रहेका "बुझाउनु पर्नेछ" भन्ने शब्दहरूपछि र "यसरी तिर्नुपर्ने कर विद्युतीय माध्यमबाट समेत तिर्नुपर्ने गरी विभागले तोक्न सक्नेछ" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

(५४) दफा ८८ को,-

(क) उपदफा (१) मा रहेका "सेवा शुल्क भुक्तानी गर्दा र

सो व्यक्ति स्वीकृत अवकाश कोष भएमा कुनै” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “सेवा शुल्क, कमिशन वा बिक्रि बोनस र” भन्ने शब्दहरू राखी सोही उपदफाको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको सट्टा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश राखिएकोछ :-

“तर देहायका भुक्तानीमा देहायका दरले करकट्टी गर्नुपर्नेछ :-

(१) नेपाल सरकार वा स्वीकृत अवकाश कोषबाट भएको अवकाश भुक्तानीको हकमा दफा ६५ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिम गणना गरिएको लाभमा पाँच प्रतिशतका दरले,

(२) वासिन्दा रोजगार कम्पनीले गैर वासिन्दा व्यक्तिलाई भुक्तानी गरेको कमिशनमा पाँच प्रतिशतका दरले,

(३) वायुयानको लिज (पट्टा) वापतको रकम भुक्तानी गर्दा दश प्रतिशतका दरले,

(४) मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको सेवाप्रदायक वासिन्दा व्यक्तिलाई भुक्तानी गरेको सेवा शुल्कमा भुक्तानी रकमको एक दशमलब पाँच प्रतिशतका दरले, र

(५) वासिन्दा व्यक्तिले नेपालमा स्रोत भएको भाडा भुक्तानी गरेकोमा १० प्रतिशतका दरले ।”

(ख) उपदफा (१) को खण्ड (छ) झिकिएको छ ।

(ग) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

“(२) बासिन्दा व्यक्तिले नेपालमा स्रोत भएको देहायका भुक्तानी गर्दा देहायका दरले करकट्टी गर्नुपर्नेछ :-

(क) लाभांश भुक्तानी गरेकोमा भुक्तानी रकमको पाँच प्रतिशत ।

(ख) लगानी बीमाको लाभ भुक्तानी गर्दा भुक्तानी रकमको पाँच प्रतिशत वा

(ग) स्वीकृति नलिएको अवकाश कोषबाट लाभ भुक्तानी गर्दा लाभ रकमको पाँच प्रतिशत ।”

(घ) उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३)

राखिएकोछः-

"(३) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बासिन्दा बैंक, वित्तीय संस्था वा ऋणपत्र जारी गर्ने अन्य कुनै निकाय वा प्रचलित कानून बमोजिम सूचिकृत भएका कम्पनीले कुनै प्राकृतिक व्यक्तिलाई निक्षेप, ऋणपत्र, डिवेन्चर तथा सरकारी वण्ड वापत देहाय बमोजिमको ब्याज वा ब्याज स्वरुपको कुनै रकम भुक्तानी दिंदा कुल भुक्तानी रकममा पाँच प्रतिशतका दरले करकट्टी गर्नुपर्नेछ :-

(क) नेपालमा स्रोत भएको, र

(ख) व्यवसाय सञ्चालनसंग सम्बन्धित नभएको ।"

(ङ) उपदफा (४) को,-

(१) खण्ड (क) पछि देहायका खण्ड (क१.) थपिएकोछ :-

"(क१.) पत्रपत्रिकामा प्रकाशित लेख रचना वापतको भुक्तानी र प्रश्नपत्र तयार गरे वापत तथा उत्तर पुस्तिका जाँच गरे वापतको भुक्तानी ।"

(२) खण्ड (ग) पछि देहायका खण्ड (घ), (ङ) र (च) थपिएकाछन् :-

"(घ) क्रेडिट कार्ड जारी गर्ने बैंकलाई तिरेको इण्टररिजनल इण्टरचेन्ज शुल्क ।

(ङ) नेपाल सरकार र विदेशी सरकार वा नेपाल सरकार पक्ष भएको अन्तर्राष्ट्रिय संस्था वीच भएको कुनै सम्झौता बमोजिम नेपाल सरकारले विदेशी सरकार वा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थालाई भुक्तान गरेको ब्याज वा शुल्क ।"

(च) ग्रामीण समुदायमा आधारित लघू वित्त संस्था, ग्रामीण विकास बैंक, हुलाक बचत बैंक र ऐनको दफा ११ को उपदफा (२) बमोजिम सहकारीमा जम्मा गरेको निक्षेपबाट आर्जित वार्षिक दश हजार रुपैयाँसम्मको ब्याज भुक्तानी ।"

(५५) दफा ८८ पछि देहायको दफा ८८क. थपिएकोछः-

“८८क. आकस्मिक लाभमा करकट्टी: आकस्मिक लाभ वापतको भुक्तानीमा पच्चीस प्रतिशत का दरले करकट्टी गर्नुपर्नेछ ।

तर साहित्य, कला, संस्कृति, खेलकुद, पत्रकारिता, विज्ञान, प्रविधि तथा सार्वजनिक प्रशासन क्षेत्रमा योगदान पुर्‍याए बापत प्राप्त हुने राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रियस्तरका पुरस्कारमा नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी आकस्मिक लाभ कर नलाग्ने गरी छुट दिन सक्नेछ ।”

(५६) दफा ८९ को,-

(क) उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएको छ :-

“(१) बासिन्दा व्यक्तिले ठेक्का वा करार बापत पचास हजार रुपैयाँभन्दा बढीको रकम भुक्तानी दिंदा भुक्तानीको कुल रकममा १.५ प्रतिशतका दरले करकट्टी गर्नुपर्नेछ ।”

(ख) उपदफा (३) को खण्ड (क), (ख), (ग) र (घ) को सट्टा देहायको खण्ड (क), (ख) र (ग) राखिएकाछन्:-

“(क) वायुयान मर्मत तथा अन्य ठेक्का वा करारमा-५%

(ख) गैर वासिन्दा विमा कम्पनीलाई प्रिमियम भुक्तानी गर्दा-१.५%

(ग) उपरोक्त बाहेक विभागले सो बासिन्दा व्यक्तिलाई लिखित सूचना दिएकोमा सो सूचनामा उल्लिखित दरमा”

(ग) उपदफा (४)को खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएको छ :-

“(ख) कर छूट दिइएका भुक्तानी वा दफा ८७ वा ८८ बमोजिम कर कट्टी गर्नु पर्ने भुक्तानी ।”

(ग) दफा ८९ मा देहाय बमोजिम स्पष्टीकरण थपिएकोछ :-

“स्पष्टीकरण : यस दफाको प्रयोजनको लागि “ठेक्का वा करार” भन्नाले कुनै वस्तु वा श्रमिकको आपूर्ति वा मूर्त सम्पत्ति वा संरचनाको निर्माण वा जडान वा स्थापना गर्ने सम्बन्धमा गरिएको करार वा सम्झौता तथा विभागले ठेक्का वा करार भनी तोकेको कार्यलाई सम्झनु पर्छ र त्यस्तो करार वा सम्झौताले निर्माण वा जडान वा स्थापनासंग सम्बन्धित सेवा समेतलाई समेटेको भए सो सेवा वापतको भुक्तानी समेत करार अन्तर्गतको भुक्तानी मानिनेछ ।”

(५७) दफा ८९क. र ८९ख. खारेज गरिएको छ ।

(५८) दफा ९० को,-

(क) उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएको छ ।

"(१) अग्रिम करकट्टि गर्नुपर्ने प्रत्येक व्यक्तिले प्रत्येक महिना समाप्त भएको पच्चिस दिन भित्र विभागले तोकेको तरिका र ढाँचामा विभागमा विवरण दाखिला गर्नुपर्नेछ ।"

(ख) उपदफा (५) मा रहेको "देहाय बमोजिम अग्रिम करकट्टी गर्ने व्यक्तिले करकट्टी नगरेमा वा दाखिला नगरेमा सो करकट्टी हुने व्यक्ति" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "देहाय बमोजिमको अवस्थामा अग्रिम करकट्टी हुने व्यक्ति" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(ग) उपदफा (७) पछि देहायको उपदफा (८) थपिएकोछ :-

"(८) कुनै व्यक्तिले उपदफा (१) वा (२) बमोजिम दाखिल गर्नुपर्ने विवरण वा कर दाखिला नगरेको वा कुनै व्यक्तिका सम्बन्धमा उपदफा (५) को अवस्था रहेको कुरामा विभाग विश्वस्त भएमा दाखिल नगरेको वा घटी दाखिला गरेको रकम र दफा ११९ बमोजिमको ब्याज दाखिला गर्न आदेश दिन सक्नेछ। तर त्यस्तो आदेश दिनु भन्दा पहिले उचित कारण खोली सो आदेशका सम्बन्धमा सफाइको सबुत प्रमाण पेश गर्न १५ दिनको म्याद दिई लिखित सूचना दिनु पर्नेछ ।"

(५९) दफा ९२ को उपदफा (१) को,-

(क) खण्ड (ग) को सट्टा देहायको खण्ड (ग) राखिएकोछः-

"(ग) वासिन्दा व्यक्तिले लगानी बीमा वापत भुक्तानी गरेको लाभ ।"

(ख) खण्ड (ङ) को सट्टा देहायको खण्ड (ङ) राखिएकोछ :-

"(ङ) दफा ८८ को उपदफा (३) मा उल्लेख भए बमोजिम बैंक, वित्तीय संस्था वा ऋण पत्र जारी गर्ने अन्य कुनै निकाय वा प्रचलित कानून बमोजिम सूचिकृत

भएका कम्पनीले भुक्तानी दिएको देहाय बमोजिमको ब्याजः-

(१) नेपालमा स्रोत भएको र व्यवसाय सञ्चालनसंग सम्बन्धित नभएको प्राकृतिक व्यक्तिलाई भुक्तानी गरेको,

(२) दफा २ को खण्ड (ध) बमोजिमको कर छुट पाउने संस्थालाई भुक्तानी गरेको,"

(ग) खण्ड (च) पछि देहायका खण्ड (छ), (ज) र (झ) थपिएकाछन् :-

"(छ) "नेपाल सरकार वा स्वीकृत अवकाश कोष वा स्वीकृति नलिएको अवकाश कोषबाट भुक्तानी गरिएको अवकाश भुक्तानीहरू समेत सबै प्रकारका अवकाश भुक्तानीहरू (नियमित रुपमा भुक्तानी हुने निबृत्तिभरण बाहेक),

(ज) बैठक भत्ता, पटके रुपमा अध्यापन गराए वापतको भुक्तानी,

(झ) आकस्मिक लाभ वापतको भुक्तानी ।"

(६०) परिच्छेद १८ को परिच्छेद शीर्षकमा रहेको किस्तावन्दी भन्ने शव्द पछि " र अग्रिम कर " भन्ने शव्दहरु थपिएका छन् ।

(६१) दफा ९४ को,-

(क) उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएकोछ :-

"(१) कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट कुनै आय वर्षमा निर्धारणयोग्य आय भएको वा हुने व्यक्तिले देहाय बमोजिम तीन किस्तामा कर दाखिला गर्नुपर्नेछ :-

दाखिला गर्नुपर्ने मिति	दाखिला गर्नुपर्ने रकम
पुस महिनाको अन्त्यसम्म	अनुमानित करको ४०% रकममध्ये तिर्न बाँकी कर रकम
चैत महिनाको अन्त्यसम्म	अनुमानित करको ७०% रकममध्ये तिर्न बाँकी कर रकम
असार महिनाको अन्त्यसम्म	अनुमानित करको

१००% रकममध्ये
तिर्न बाँकी कर रकम

<u>स्पष्टीकरण :</u> यस उपदफाको प्रयोजनको लागि,-

(क) "अनुमानित कर" भन्नाले किस्ताबन्दीमा कर दाखिला गर्नुपर्ने कुनै व्यक्तिले कुनै वर्षको किस्ताबन्दी कर दाखिला गर्नुपर्ने समयमा दफा ९५ बमोजिम गणना गरेको किस्ताबन्दीको अनुमानित कर सम्झनु पर्छ।

(ख) "तिर्न बाँकी कर रकम" भन्नाले अनुमानित करको यस उपदफामा किस्तामा दाखिला गर्न तोकिएको प्रतिशतले हुने रकमबाट देहायको कुल जम्मा रकम घटाउँदा नपुग हुने रकम सम्झनु पर्छ :-

(१) सम्बन्धित किस्ता दाखिला गर्नुपर्ने मिति अगाडि यस दफा बमोजिम पूर्व किस्ताद्वारा सो आय वर्षमा दाखिला गरेको कर रकम,

(२) सो आय वर्षमा सम्बन्धित किस्ता दाखिला गर्नुपर्ने मितिअगाडि कुनै व्यक्तिको परिच्छेद-१७ बमोजिम सो वर्षमा सो व्यक्तिको आय गणना गर्दा समावेश हुने भुक्तानीहरूबाट कट्टी भएको कर रकम,

(३) किस्ता बुझाउनु पर्ने मितिभन्दा अगाडि सो वर्षमा करकट्टी गर्ने एजेण्ट वा करकट्टी हुने व्यक्तिले उपखण्ड (२) मा उल्लिखित भुक्तानीबाट दफा ९० को उपदफा (३) बमोजिम करकट्टी भएको मानिने रकम विभागमा दाखिला गरेको भए त्यस्तो कर रकम, र

(४) किस्ता बुझाउनु पर्ने मितिभन्दा अगाडि सो व्यक्तिले गरेको

स्वीकृत औषधि उपचार खर्चको सम्बन्धमा सो व्यक्तिले दफा ५१ बमोजिम दाबी गर्न सक्ने औषधि उपचार खर्चको कर मिलान रकम ।"

(ख) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछः-

"(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सो उप-दफा बमोजिम बुझाउनु पर्ने समग्र किस्ताको जम्मा रकम पाँच हजार रुपैयाँ भन्दा कम भएमा त्यस्तो किस्ताको रकम बुझाउनु पर्ने छैन ।"

(६२) दफा ९५ को,-

(क) उपदफा (१) मा रहेका "सोको विवरण" भन्ने शब्दहरूपछि "विभागबाट" भन्ने शब्द थपिएकोछ ।

(ख) उपदफा (७) मा रहेका "वा उपदफा (६) बमोजिम करको किस्ता बुझाउन कुनै व्यक्तिले अनुमान पेश गर्नु नपर्ने गरी तोकिएकोमा" भन्ने शब्दहरू झिकिएकाछन् ।

(६३) दफा ९५ पछि देहायको दफा ९५क थपिएको छ :-

"९५क. अग्रिम कर असुल गर्ने : (१) कमोडिटी फ्युचर मार्केट अन्तर्गत व्यापार गर्ने व्यक्तिवाट सो व्यक्तिले सो व्यवसायवाट प्राप्त गर्ने मुनाफा र लाभमा दश प्रतिशतका दरले हुने रकम कमोडिटी फ्युचर मार्केट सेवा संचालन गर्ने निकायले अग्रिम कर असुल गर्नु पर्नेछ ।

(२) प्रचलित कानुन वमोजिम दर्ता भई धितोपत्रको खरीद बिक्रीको कारोवार गर्ने बासिन्दा निकाय वाहेक अन्य कुनै व्यक्तिलाई कुनै वासिन्दा निकायमा रहेको हितको निसर्गवाट लाभ हुन गएमा दफा ३७ वमोजिम गणना गरिएको त्यस्तो लाभमा देहाय वमोजिम अग्रिम कर असुल गर्नु पर्नेछः-

(क) नेपाल धितोपत्र वोर्डमा सूचीकरण भएको निकायको हितको निसर्गवाट प्राप्त लाभको हकमा धितोपत्र

विनिमय वजारको कार्य गर्ने निकायले वासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा लाभ रकमको दश प्रतिशत र अन्यको हकमा लाभ रकमको पन्ध्र प्रतिशतका दरले,

(ख) नेपाल धितोपत्र वोर्डमा सूचीकरण नभएको निकायको हितको निसर्गवाट प्राप्त लाभको हकमा जुन निकायको हित निसर्ग भएको हो सोही निकायले वासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा लाभ रकमको दश प्रतिशत र अन्यको हकमा लाभ रकमको पन्ध्र प्रतिशतका दरले,

(३) कुनै प्राकृतिक व्यक्तिको जग्गा वा निजी भवन निसर्ग वापत भएको पूंजीगत लाभमा मालपोत कार्यालयले रजिस्ट्रेशनका वखत देहाय वमोजिम अग्रिम कर असुल गर्नु पर्नेछः-

(क) निसर्ग भएको गैर व्यवसायीक करयोग्य सम्पत्ति (जग्गा तथा भवन) को स्वामित्व पाँच बर्ष वा सो भन्दा बढी भएको छ भने पांच प्रतिशतका दरले,

(ख) निसर्ग भएको गैर व्यवसायीक करयोग्य सम्पत्ति (जग्गा तथा भवन) को स्वामित्व पाँच बर्ष भन्दा कम भएको छ भने दश प्रतिशतका दरले,

(४) उपदफा (१), (२) र (३) वमोजिम अग्रिम कर असुल गर्नु पर्ने व्यक्तिले अग्रिम कर असुल नगरेको भए पनि असुल हुनु पर्ने समयमा सो कर असुल गरेको मानिनेछ।

(५) अग्रिम कर असुल गर्नु पर्ने व्यक्तिले प्रत्येक महिना समाप्त भएको पच्चीस दिन भित्र विभागले तोकेको तरिका र ढांचामा विभागमा विवरण दाखिला गर्नु पर्नेछ।

(६) उपदफा (५) मा उल्लिखित विवरणसंग अग्रिम कर असुल गरिएको रकम वा उपदफा (३) को खण्ड (क) वमोजिम असुल गरेको मानिएको रकम सोही उपदफा बमोजिमको म्याद भित्र विभागमा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(७) देहाय वमोजिमको अवस्थामा अग्रिम कर दाखीला गर्नु पर्ने र असुल गर्नु पर्ने व्यक्ति दुवै जना संयुक्त रुपमा र छुट्टाछुट्टै रुपमा सो कर रकम विभागमा दाखिला गर्न जिम्मेवार हुनेछन्:-

(क) अग्रिम कर असुल गर्नु पर्ने व्यक्तिले अग्रिम कर असुल नगरेमा, र

(ख) अग्रिम कर असुल गर्नु पर्ने व्यक्तिले उपदफा (४) वमोजिम असुल गरेको मानिने रकम उपदफा (६) वमोजिम विभागमा दाखीला नगरेमा ।

(८) उपदफा (७) बमोजिम अग्रिम कर दाखीला गर्नु पर्ने व्यक्तिले उपदफा (५) मा उल्लिखित म्याद समाप्त भएको पच्चीस दिन भित्र सो कर दाखीला गर्नु पर्नेछ ।

(९) अग्रिम कर असुल गर्नु पर्ने व्यक्तिले असुल नगरेको अग्रिम कर उपदफा (६) वमोजिम विभागमा दाखीला गरेको भए सो दाखीला भएको कर रकम वरावरको रकम सो कर दाखीला गर्नु पर्ने व्यक्तिवाट असुल उपर गर्न पाउनेछ ।

(१०) यस दफा वमोजिम दाखीला गरिएको अग्रिम कर दाखीला गर्नु पर्ने व्यक्तिले तिर्नु पर्ने बार्षिक कर दायित्वमा घटाउन पाउनेछ । ”

(६४) दफा ९६ को उपदफा (२) को,-

(क) खण्ड (क) को उपखण्ड (४) र (५) झिकिएकाछन् ।

(ख) खण्ड (ग) को उपखण्ड (१) झिकिएकोछ ।

(६५) दफा ९७ को,-

(क) शुरुमा रहेका “विभागले लिखित आदेश दिएमा बाहेक” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “विभागले लिखित

रुपमा आदेश दिएमा वा सार्वजनिक रुपमा सूचना प्रकाशन गरी आदेश दिएमा बाहेक" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(ख) खण्ड (ख) को अन्त्यमा रहेको "वा" भन्ने शब्द झिकिएकोछ ।

(ग) खण्ड (ग) को अन्त्यमा रहेको "प्राकृतिक व्यक्ति" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "प्राकृतिक व्यक्ति, वा" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(घ) खण्ड (ग) पछि देहायको खण्ड (घ) थपिएको छ :-

"(घ) अनुसूची-१ को दफा १ को उपदफा (१३) बमोजिम कर दाखिला गर्ने सवारीसाधनको धनी प्राकृतिक व्यक्ति भएमा त्यस्तो प्राकृतिक व्यक्ति ।"

(६६) दफा १०० को उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछ :-

"(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि दफा ९६ को उपदफा (५) मा उल्लिखित अवस्थामा विभागले कुनै आय वर्ष वा सो वर्षको अंशको लागि दफा ९६ को उपदफा (२) को खण्ड (क) को उपखण्ड (१), (२), र (३) मा उल्लिखित रकमको आधारमा न्यायोचित रुपले सो व्यक्तिको कर निर्धारण गर्न सक्नेछ ।"

(६७) दफा १०१ को उपदफा (६) मा रहेका "सात दिनको" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "पन्ध्र दिनको" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(६८) दफा १०६ को उपदफा (१) मा रहेका "कर विभागले" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "विभागले" भन्ने शब्द राखिएकोछ ।

(६९) दफा ११० पछि देहायको दफा ११०क. थपिएकोछ :-

"११०क. किस्ताबन्दीमा बक्यौता कर असुली :- दफा १११ बमोजिम मुद्दा चलाउनु अगावै कुनै व्यक्तिले तिर्ने बक्यौता रकम किस्ताबन्दीमा तिर्न लिखित अनुरोध गरेमा मनासिव माफिकको म्याद दिई किस्ताबन्दीमा तिर्न कर अधिकृतले स्वीकृति दिन सक्नेछ ।"

(७०) दफा ११३ को उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३) राखिएकोछ :-

"(३) कुनै व्यक्तिले उपदफा (१) बमोजिम रकम फिर्ता पाउन तोकिए बमोजिम विभागमा निवेदन दिएमा विभागले निवेदन परेको मितिले साठी दिनभित्रमा फिर्ता गर्नुपर्नेछ ।"

(७१) दफा ११४ को उपदफा (१) को,-

(क) खण्ड (क) पछि देहायको उपखण्ड (क१) थपिएकोछः-

"(क१) दफा ९० को उपदफा (८) बमोजिम गरिएको निर्णय वा दिइएको आदेश ।"

(ख) खण्ड (ङ) मा रहेका "करको निर्धारण" भन्ने शब्दहरू पछि "वा दफा १०५ को उपदफा (५) बमोजिमको लिलाम बिक्री खर्चको निर्धारण" भन्ने शब्दहरू थपिएकाछन् ।

(७२) दफा ११५ को,-

(क) उपदफा (६) मा रहेका "तिर्नु पर्ने करको पचास प्रतिशत" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "अविवादित करको सम्पूर्ण रकम र विवादित करको एकतिहाई" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन ।

(ख) उपदफा (८) मा रहेका "नब्बे दिनभित्र" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "साठी दिनभित्र" भन्ने शब्दहरू राखिएकाछन् ।

(७३) दफा ११७ को , -

(क) उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएकोछ :-

"(१) कुनै व्यक्तिले देहाय बमोजिमको विवरण दाखिला नगरेमा त्यस्तो व्यक्तिलाई देहाय बमोजिम शुल्क लाग्नेछ :-

(क) दफा ९५ को उपदफा (१) बमोजिम कुनै आय वर्षको आय विवरण दाखिला नगरेमा प्रति विवरण दुई हजार रुपैयाँ, र

(ख) अग्रिम कर असुल गर्नु पर्ने कुनै व्यक्तिले दफा ९५क.को उपदफा (५) वमोजिमको विवरण दाखिला नगरेमा त्यस्तो व्यक्तिलाई विवरण दाखिला गर्नु पर्ने मितिवाट विवरण दाखिला नभएको मितिसम्मको प्रत्येक महिना र महिनाको भागको लागि अग्रिम कर असुल गर्नु पर्ने रकमको

वार्षिक डेढ प्रतिशतका दरले हुने रकम शुल्क लाग्नेछ ।

(ग) दफा ९६ को उपदफा (१) बमोजिम कुनै आय वर्षको आय विवरण दाखिला नगरेमा ऐनको दफा ४ को उपदफा (४) मा उल्लिखित व्यक्तिको हकमा एक सय रुपैयाँ प्रति महिनाका दरले हुने रकम र अन्य व्यक्तिको हकमा सो आय वर्षको आयको गणना गर्दा कुनै रकम कटाई पाउने भए सो नकटाई र कुनै रकम समावेश गर्नुपर्ने भए सो समावेश गरी हुने निर्धारणयोग्य आयको रकमको शून्य दशमलब एक प्रतिशत प्रति वर्षका दरले हुने रकम वा एक सय रुपैयाँ प्रति महिनाका दरले हुने रकममध्ये जुन बढी हुन्छ सो रकम ।"

(ख) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएकोछः-

"(२) कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षको दफा ८१ बमोजिम राख्नु पर्ने कागजात नराखेमा त्यस्तो व्यक्तिलाई त्यस्तो कागजात नराखेको वर्षको लागि कुनै आय वर्षको आयको गणना गर्दा कुनै रकम कटाई पाउने भए सो नकटाई र रकमहरू समावेश गर्नु पर्ने भए सो समावेश गरी हुने निर्धारणयोग्य आयको रकमको शून्य दशमलव एक प्रतिशतले हुने रकम वा एक हजार रुपैयांमध्ये जुन बढी हुन्छ सो रकम शुल्क लाग्नेछ । "

(७४) दफा ११८ को सट्टा देहायको दफा ११८ राखिएकोछ :-

"११८. <u>किस्ताबन्दीमा दाखिला गर्नेले अनुमानित कर कम हुने गरी बुझाएमा ब्याज लाग्ने</u> : (१) कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा दफा ९४ बमोजिम दाखिला गर्नुपर्ने किस्ता रकम सम्बन्धमा खण्ड (क) मा उल्लिखित रकमभन्दा खण्ड (ख) मा उल्लिखित रकम बढी भएमा यसरी बढी भएको रकममा उपदफा (२) बमोजिम ब्याज लाग्नेछ :-

(क) सो व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा तिरेको प्रत्येक किस्ताको रकम,

(ख) सो आय वर्षमा प्रत्येक किस्ता अवधिको लागि किस्तावन्दीको रुपमा बुझाउनु पर्ने कुल रकमको अनुमान वा संशोधित अनुमान सही भएको भए सो रकम र सो रकम सही नभएको भए दफा ३ को खण्ड (क) र (ख) मा उल्लिखित व्यक्तिले दाखिला गर्नु पर्ने कर रकमको प्रत्येक किस्ता अवधिको लागि किस्ताबन्दीको रुपमा बुझाउनु पर्ने रकमको नब्बे प्रतिशत रकम ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको व्यक्तिलाई सो वर्षको सो किस्ता बुझाउनु पर्ने मितिदेखि देहायको अवधिसम्मको प्रत्येक महिना र महिनाको भागको सामान्य ब्याजदरले ब्याज लाग्नेछ :-

(क) दफा ९९ को उपदफा (१) बमोजिमको कर निर्धारण गर्ने व्यक्तिको हकमा आय विवरण वुझाउनु पर्ने मितिसम्म,

(ख) दफा ९९ को उपदफा (१) बमोजिमको कर निर्धारण नगरेको कारणले विभागले दफा १०१ बमोजिम पहिलो पटक संशोधित कर निर्धारण गरेको व्यक्तिको हकमा दफा १०२ बमोजिम सो संशोधित कर निर्धारणको सूचना वुझाएको मितिसम्म ।

स्पष्टीकरण: यस दफाको प्रयोजनको लागि “किस्तावन्दीको रुपमा बुझाउनु पर्ने रकम” भन्नाले एक पटक अनुमान पेश गरी सकेपछि संशोधित अनुमान पेश नगर्नेको तथा अनुमान पेश नगरेको कारणले दफा ९५ को उपदफा (७) बमोजिम विभागले अनुमान गरेको हकमा दफा ९४ को उपदफा (१) बमोजिम र

संशोधित अनुमान पेश गर्नेको हकमा तथा पेश गरिएको अनुमान वा संशोधित अनुमानमा सन्तुष्ट नभई दफा ९५ को उपदफा (७) बमोजिम विभागले अनुमान गरेको दफा ९५ को उपदफा (५) को व्यवस्था अनुसार गणना गरिएको किस्ताको रकम सम्झनु पर्छ ।"

(७५) दफा ११९ को उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३) राखिएको छ ।

"(३) अग्रिम कर असुल गर्नु पर्ने व्यक्तिले दफा ९५क. को उपदफा (८) वा अग्रिम कर कट्टी गर्ने व्यक्तिले दफा ९० को उपदफा (४) पालना नगरेको कारणले निजले वुझाउनु पर्ने व्याज निजले अग्रिम कर दाखीला गर्नु पर्ने वा अग्रिम कर कट्टी हुने व्यक्तिवाट असुलउपर गरी लिन पाउने छैन ।"

(७६) दफा ११९ पछि देहायको दफा ११९क. थपिएको छ :-

"११९क. शुल्क लाग्ने : यस ऐनमा अन्यथा व्यवस्था गरिएकोमा बाहेक यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियमहरूका कुनै व्यवस्थाको पालना नगर्ने व्यक्तिलाई दफा १२८ बमोजिम तोकिएको जरिवाना सरहको शुल्क लाग्नेछ ।"

(७७) दफा १२१ मा रहेको "परिच्छेद - २३" मा भन्ने शव्दहरुको सट्टा "यस ऐनमा" भन्ने शव्दहरु राखिएको छ :-

(७८) दफा १२४ को स्पष्टीकरणको सट्टा देहायको स्पष्टीकरण राखिएकोछ :-

"स्पष्टीकरण: यस दफाको प्रयोजनको लागि "विभागमा दिएको कुनै जानकारी वा विवरण " भन्नाले विभागमा वा यस ऐन बमोजिम कर्तव्य पालना गर्ने सिलसिलामा विभागबाट अख्तियार प्राप्त अधिकृत समक्ष लिखित रुपमा दाखिला गरिएको विवरण र देहाय बमोजिम दाखिला गरिएको विवरण समेतलाई जनाउनेछ :-

(क) निवेदन, सूचना, विवरण, उजूरी, वयान, वा यस ऐन बमोजिम दाखिला गरिएको, तयार पारिएको, दिइएको वा पेश गरिएको अन्य कागजात,

(ख) विभाग वा विभागका कुनै अधिकृत समक्ष पेश गरिएको कागजात,

(ग) विभाग वा कुनै अधिकृतले कुनै व्यक्तिलाई सोधेको प्रश्नको उत्तर, वा

(घ) विवरण दिइने कुराको मनासिव जानकारी भएको कुनै व्यक्तिले कुनै अर्को व्यक्तिमार्फत विभाग वा कुनै अधिकृतलाई दिएको जानकारी । "

(७९) दफा १३६ पछि देहायको दफा १३६ क थपिएको छ :-

"१३६क. पुरस्कारको व्यवस्था: कुनै व्यक्तिले आफ्नो करको दायित्व सम्पूर्ण वा केही अंश छलेको वा छल्न कोशिस गरेको प्रमाण सहितको सूचना दिने व्यक्तिलाई त्यस्तो सूचनाको आधारमा असुल उपर गरिएको करको रकममध्ये निजले पेश गरेको प्रमाणबाट निर्धारण भए जतिको कर रकमको बीस प्रतिशत बराबरको रकम महानिर्देशकको निर्णयले पुरस्कार दिन सकिनेछ ।"

(८०) खारेजी : दफा ३क. र दफा ६६ खारेज गरिएका छन् ।

(८१) अनुसूचीमा संशोधन :- अनुसूची १ को,-

१. दफा १ को,-

(क) उपदफा (१), (२), (३), (४), (५), (६), र (७) को सट्टा देहायको उपदफा (१), (२), (३), (४), (५), (६) र (७) राखिएकाछन् :-

(१) कुनै आय वर्षमा बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको करयोग्य आयमा यस अनुसूचीको उपदफा (२) र (४) का अधिनमा रही देहाय बमोजिमको दरले कर लाग्नेछ :-

(क) एक लाख साठी हजार रुपैंयासम्म रोजगारीको करयोग्य आय भएमा एक प्रतिशत कर लाग्ने ।

(ख) एक लाख साठी हजार रुपैयाँभन्दा बढी तर दुई लाख साठी हजार रुपैयाँसम्म करयोग्य आय भएमा खण्ड (क) बमोजिम एक लाख साठी हजार रुपैयाँसम्म एक हजार छ सय रुपैयाँ र एक लाख साठी हजार रुपैयाँभन्दा बढी करयोग्य आयमा पन्ध्र प्रतिशत,

(ग) दुई लाख साठी हजार रुपैयाँभन्दा बढी करयोग्य आय भएमा खण्ड (ख) बमोजिम दुई

लाख साठी हजार रुपैयाँसम्म सोह्र हजार छ सय रुपैयाँ र दुई लाख साठी हजार रुपैयाँभन्दा बढी भएको करयोग्य आयमा पच्चीस प्रतिशत, र

(घ) पच्चिस लाख रुपैयाँ भन्दा बढि कर योग्य आय भएमा खण्ड (ग) बमोजिम लागेको करमा थप चालीस प्रतिशत अतिरिक्त कर लाग्नेछ ।

तर एकलौटी फर्म दर्ता भएका करदाताको हकमा खण्ड (क) बमोजिमको एक प्रतिशत कर लाग्ने छैन ।

(२) कुनै आय वर्षमा दफा ५० बमोजिम छनौट गर्ने कुनै दम्पतीको करयोग्य आयमा यस अनुसूचीको उपदफा (४) को अधिनमा रही देहाय बमोजिमको दरमा कर लाग्नेछ :-

(क) दुई लाख रुपैयाँसम्म रोजगारीको करयोग्य आय भएमा एक प्रतिशत कर लाग्ने ।

(ख) दुई लाख रुपैयाँभन्दा बढी तर तीन लाख रुपैयाँसम्मको करयोग्य आय भएमा खण्ड (क) बमोजिम दुई लाख रुपैयाँसम्म दुई हजार रुपैयाँ र दुई लाख रुपैयाँभन्दा बढी करयोग्य आयमा पन्ध्र प्रतिशत,

(ग) तीन लाख रुपैयाँभन्दा बढी करयोग्य आय भएमा खण्ड (ख) बमोजिम तीन लाख रुपैयाँसम्म सत्र हजार रुपैयाँ र तीन लाख रुपैयाँभन्दा वढी करयोग्य आयमा पच्चीस प्रतिशत, र

(घ) पच्चिस लाख रुपैयाँ भन्दा बढि कर योग्य आय भएमा खण्ड (ग) बमोजिम लागेको करमा थप चालीस प्रतिशत अतिरिक्त कर लाग्नेछ ।

तर एकलौटी फर्म दर्ता भएका करदाताको हकमा उपरोक्त खण्ड(क) बमोजिम एक प्रतिशत कर लाग्ने छैन ।

(३) यस अनुसूचीको उपदफा (४) मा उल्लिखित व्यवस्था

देहायको अवस्थामा लागू हुनेछ :-

(क) बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको सम्बन्धमा कुनै आय वर्षमा एक लाख साठी हजार रुपैयाँभन्दा बढी आय भएको वा दफा ५० बमोजिमको छनौट नगरेको बासिन्दा दम्पतीको सम्बन्धमा कुनै आय वर्षमा दुई लाख रुपैयाँभन्दा बढी आय भएको,

(ख) गैर-व्यावसायिक करयोग्य सम्पत्तिको निसर्गबाट प्राप्त खूद लाभ सो प्राकृतिक व्यक्ति वा दम्पतिको आय र तदनुरुप करयोग्य आयको गणनामा समावेश भएको ।

(४) यस अनुसूचीको उपदफा (३) को अधिनमा रही देहायका व्यक्तिलाई देहाय बमोजिम कर लाग्नेछः-

(क) देहायका रकममध्ये जुन बढी छ सो रकममा सो प्राकृतिक व्यक्ति वा दम्पतिको सो मात्र करयोग्य आय भए सरह मानी यस अनुसूचीको उपदफा (१) वा (२) बमोजिमको दरले कर लाग्नेछ ।

(१) सो प्राकृतिक व्यक्ति वा दम्पतिको जम्मा करयोग्य आयबाट सो लाभको रकम घटाई बाँकी हुन आउने रकम,

(२) प्राकृतिक व्यक्तिको सम्बन्धमा एक लाख साठी हजार रुपैयाँ वा दम्पतिको सम्बन्धमा दुई लाख रुपैयाँ ।

(ख) सो करयोग्य आयको बाँकी रकमबाट दश प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ ।

तर,

(१) निसर्ग भएको गैर व्यावसायिक करयोग्य सम्पत्ति (जग्गा तथा घरजग्गा) को स्वामित्व ५ वर्ष भन्दा बढी भएको छ भने पाँच प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ ।

(२) निसर्ग भएको गैर व्यावसायिक करयोग्य सम्पत्ति (जग्गा तथा घरजग्गा) को स्वामित्व ५ वर्ष

भन्दा कम रहेको छ भने दश प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ ।

(५) नेपाल सरकारले तोकेको दुर्गम क्षेत्रमा कार्यरत प्राकृतिक व्यक्तिको दुर्गम भत्ता वापत तोकिएबमोजिम बढीमा पचास हजार रुपैयाँसम्म करयोग्य आयबाट घटाई बाँकी रहने रकममा मात्र यस दफा बमोजिम करको गणना गरिनेछ ।

(६) नेपालका विदेश स्थित कूटनैतिक नियोगमा कार्यरत कर्मचारीको वैदेशिक भत्ताको पचहत्तर प्रतिशत रकम करयोग्य आयबाट घटाई बाँकी रहने रकममा यस दफा बमोजिम करको गणना गरिनेछ ।

(७) यस ऐनको दफा ४ को उपदफा (४) बमोजिम करको रकम देहाय बमोजिम हुनेछ :–

(क) महानगरपालिका वा उप–महानगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय गर्ने प्राकृतिक व्यक्तिका हकमा तीन हजार पाँच सय रुपैयाँ,

(ख) नगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय गर्ने प्राकृतिक व्यक्तिका हकमा दुई हजार रुपैयाँ,

(ग) अन्य कुनै स्थानमा व्यवसाय गर्ने प्राकृतिक व्यक्तिका हकमा एक हजार दुइ सय पचास रुपैयाँ । ”

(ख) उपदफा (८) पछि देहायका उपदफा (९), (१०), (११), (१२), (१३), (१४) र (१५) थपिएका छन्,-

“(९) यस दफामा अन्यन्त्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको निवृतिभरण आय रहेछ भने प्राकृतिक व्यक्तिको लागि उपदफा (१) को खण्ड (क) वा दम्पत्तिको लागि उपदफा (२) को खण्ड (क) मा उल्लिखित रकम को पच्चीस प्रतिशत रकम करयोग्य आयवाट घटाई वांकी

रहने रकममा मात्र यस दफा वमोजिम करको गणना गरिनेछ । तर यसरी घटाइने रकमको सीमा तोकिए वमोजिम भन्दा वढी हुने छैन ।

(१०) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्ति अपाङ्ग रहेछ भने त्यस्तो प्राकृतिक व्यक्तिको लागि उपदफा (१) को खण्ड (क) वा दम्पतिको लागि उपदफा (२) को खण्ड (क) मा उल्लिखित रकमको पचास प्रतिशत थप रकम करयोग्य आयबाट घटाई वांकी रहने रकममा मात्र यस दफा बमोजिम करको गणना गरिनेछ ।

(११) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्ति पारिश्रमिक आय मात्र आर्जन गर्ने महिला रहेछ भने त्यस्तो प्राकृतिक व्यक्तिले तिर्नुपर्ने कर रकममा दश प्रतिशत छुट हुनेछ ।

(१२) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिले लगानी बीमा गरेको रहेछ भने सो वापत भुक्तानी गरेको वार्षिक प्रिमियम वा वीस हजार रुपैयाँमा जुन घटी हुन्छ सो रकम करयोग्य आयबाट घटाई बाँकी रहने रकममा मात्र यस दफा बमोजिम करको गणना गरिनेछ ।

(१३) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि भाडाका सवारी साधन धनीहरूबाट देहाय बमोजिमको वार्षिक कर असुल गरिनेछ । सवारी साधन धनी प्राकृतिक व्यक्ति भएमा यसरी तिरेको कर नै अन्तिम हुनेछ ।

सवारीको किसिम	प्रतिसवारी साधनमा बुझाउनु पर्ने वार्षिक कर

(क) मिनिबस, मिनि ट्रक, ट्रक र बस रु. १,५००।-
(ख) कार, जिप, भ्यान, माइक्रो बस रु. १,२००।-
(ग) थ्रि ह्विलर, अटो रिक्सा, टेम्पो रु. ८५०।-
(घ) ट्रेक्टर र पावर टिलर रु. ७५०।-

(१४) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै प्राकृतिक व्यक्तिले कुनै वर्षभरी पूर्णरुपले यस ऐनको दफा ११ मा उल्लिखित विशेष उद्योग सञ्चालनमा संलग्न रहेमा, यस दफा बमोजिम करको गणना गर्दा पच्चीस प्रतिशत कर लाग्ने करयोग्य आयमा बीस प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ ।

(१५) कुनै प्राकृतिक व्यक्तिको कुनै आय वर्षमा निकासीवाट भएको करयोग्य आयमा करको गणना गर्दा पच्चीस प्रतिशत कर लाग्ने कर योग्य आयमा पन्ध्र प्रतिशतका दरले कर लाग्ने छ ।"

(२) दफा २ को,-

(क) उपदफा (२) मा रहेका "कुनै आय वर्षमा कुनै" भन्ने शब्दहरू पछि "चुरोट, बिडी, सिगार, खानेसूर्ति, खैनी, मदिरा, बियर," भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

(ख) उपदफा (३) को खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएकोछ :-

"(ख) सो निकायले,-

(१) कुनै सडक, पुल, टनेल, रोप-वे वा आकाशे पुल निर्माण गरी सञ्चालन गरेमा,

स्पष्टीकरणः रोप-वे भन्नाले सामान ढुवानी गर्ने प्रयोजनका लागि निर्माण गरिएको वा मानिस ओसार पसार गर्ने प्रयोजनका लागि निर्माण गरिएको केवलकार समेतलाई जनाउँछ ।

(२) कुनै ट्रली बस वा ट्राम सञ्चालन गरेमा, वा

(३) सहकारी ऐन, २०४८ बमोजिम दर्ता भई कर छुट कारोबार गर्ने बाहेकको कारोबार गर्ने सहकारी संस्था ।

(ग) उपदफा (३) पछि देहायको उपदफा (३क) थपिएकोछ :-

"(३क) कुनै निकायको नेपालको स्रोतबाट कुनै आय वर्षमा निकासीबाट भएको करयोग्य आयमा बीस प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ ।"

(घ) उपदफा (५) को सट्टा देहायको उपदफा (५) राखिएकोछ :-

"(५) कुनै आय वर्षमा कुनै मृत बासिन्दा व्यक्तिको सम्पत्ति प्राप्त गर्ने वा रेखदेख गर्ने वा अशक्त बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको ट्रष्टको करयोग्य आयमा सो सम्पत्ति प्राप्त गर्ने वा रेखदेख गर्ने वा सो ट्रष्टलाई बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्ति सरह मानी यस अनुसूचीको दफा १ को उपदफा (१) र उपदफा (४) बमोजिम कर लाग्नेछ ।"

(ङ) उपदफा (६) मा रहेको "दश" भन्ने शब्दको सट्टा "पाँच" भन्ने शब्द राखिएकोछ :-

(च) उपदफा (७) को सट्टा देहायको उपदफा (७) राखिएको छः-

"(७) कुनै आय वर्षमा दफा ७० मा उल्लिखित आयको सम्बन्धमा कुनै गैर-वासिन्दा व्यक्तिको करयोग्य आयमा पाँच प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ ।

तर नेपालबाट अर्को विदेशी मुलुकमा पुग्ने गरी प्रस्थान नहुने जल यातायात, हवाई यातायात वा दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने गैर वासिन्दा व्यक्तिको हकमा दुई प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ ।

(२) अनुसूची -२ को,-

(क) दफा २ को उपदफा (३) को खण्ड (ख) मा रहेको "दफा (५)" भन्ने शव्दको सट्टा "उपदफा (५)" भन्ने शव्द राखिएको छ ।

(ख) दफा ३ को उपदफा (२) पछि देहायको उपदफा (३) र (४) थपिएको छ :-

"(३) उत्पादनमूलक उद्योगहरुले आफ्नो उद्योगको निमित्त आवश्यक पर्ने उर्जाशक्ति उत्पादन गर्न पूँजीकृत गरेको सम्पत्तीको पूँजीगत रकमको पचास प्रतिशत सोही वर्ष ह्रास खर्च वापत कट्टी दावी गर्न सक्नेछ ।

(४) कुनै व्यक्तिले फिस्कल प्रिन्टर र क्यास मेशिन राखी विल विजक जारी गर्ने गरेमा सो प्रिन्टर तथा क्यास मेशिनमा भएको खर्चको एकमुष्ट रकम ह्रासखर्च वापत सोही वर्ष दावी गर्न सक्नेछ ।"

३४. औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०४९ को दफा १५ को खण्ड (क) झिकिएकोछ ।

३५. स्वतः जागेको मानिने :- प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस अध्यादेशद्वारा संशोधन वा खारेज भएका सम्वन्धित ऐनका प्रावधानहरु यो अध्यादेश निष्कृय भएपछि स्वतः जागेको मानिनेछ ।

अनुसूची-१

१. भन्सार महसुल :

विदेशबाट नेपालभित्र पैठारी हुने मालवस्तुमा आर्थिक ऐन, २०६६ को अनुसूची-१ मा उल्लिखित शीर्षक, उपशीर्षक, मालवस्तुका विवरणहरू र अन्य व्यवस्थाहरूमा समेत देहाय बमोजिम संशोधन र थप गरी भन्सार महसुल दर लगाइएको छ । यसमा उल्लिखित संशोधन र थप बाहेकका परिच्छेद र भागका द्रष्टव्यहरू, शीर्षक, उपशीर्षकहरू, मालवस्तुका विवरणहरू र मालवस्तुको पैठारीका दरहरू समेत आर्थिक ऐन, २०६६ बमोजिम नै हुनेछन् ।

शीर्षक	उपशीर्षक	मालवस्तुको विवरण	पैठारी भन्सार महसुल दर अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक मोल प्रतिशतमा
१	२	३	४
०४.०२		**गाढा पारिएको वा चिनी वा अन्य गुलियो पदार्थ हालिएको दूध र तर ।**	
	०४०२.१०.००	-तौलमा नौनीको मात्रा १.५ प्रतिशत भन्दा कम भएको धूलो, दाना वा अन्य ठोस रुपमा	२०
		-तौलमा नौनीको मात्रा १.५ प्रतिशत भन्दा बढी भएको धूलो, दाना वा अन्य ठोस रुपमा :	
	०४०२.२१.००	--चिनी वा अन्य गुलियो पदार्थ नहालिएको	२०
	०४०२.२९.००	--अन्य	२०
		-अन्य :	
	०४०२.९१.००	--चिनी वा अन्य गुलियो पदार्थ नहालिएको	२०
	०४०२.९९.००	--अन्य	२०
०८.०२		**अन्य काष्ठफलहरु, ताजा वा सुकाएको, खवटा फुटाएको वा नफुटाएको, बोक्रा ताछेको वा नताछेको ।**	
	०८०२.९०.००	-अन्य	२०
०९.०२		**चिया, सुगन्धित वा स्वादिष्ट गरिएको वा नगरिएको ।**	

	०९०२.१०.००	-नअमिल्याइएको (फर्मेण्ट नगरेको) ३ के.जी. भन्दा कम वजनको कच्चा प्याकिङ्ग भएको कांचो चिया (ग्रीन टी)	३०
	०९०२.२०.००	-नअमिल्याईएको अन्य कांचो चिया	३०
	०९०२.३०.००	-३ के.जी. भन्दा कम वजनको कच्चा प्याकिङ्ग भएको अमिलो पारेको (फर्मेण्टेड) कालो चिया (ब्लैक टी) र आंशिक रुपले अमिलो पारेको चिया	३०
	०९०२.४०.००	-अमिलो पारेको अन्य कालो चिया (ब्लाक टी) र अंशत: अमिलो पारेको अन्य चिया	३०
०९.०३	०९०३.००.००	**परागुए चिया (मेट)।**	३०
०९.०८		**जाइफल, जाइपत्री र अलैंची ।**	
		-अलैंची तथा सुकुमेल:	
	०९०८.३०.१०	--अलैंची	२०
१७.०३		**चिनी बनाउंदा निस्कने शिरा वा उखुको रस (टेमाछुवा खुदो समेत)।**	
	१७०३.१०.००	-उखुको खुंदो	२०
	१७०३.९०.००	-अन्य	२०
१७.०४		**कोका नभएको चिनीको मिठाई (सेतो चक्लेट सहित)।**	
	१७०४.१०.००	-चिनीले छोपेको वा नछोपेको वा मीठो लेप लगाएको वा नलगाएको चुइंगम	३०
	१७०४.९०.००	-अन्य	३०
१८.०६		**चक्लेट र अरु कोको मिसिएका खाद्य पदार्थहरु।**	
	१८०६.१०.००	-कोकोको धूलो, चिनी वा गुलियो पदार्थ हालेको	३०
	१८०६.२०.००	-२ केजी भन्दा बढी तौलको ढिका (ब्लौक वा स्ल्याव) वा डण्डी (बार) को रुपमा रहेका अन्य परिकार, तरल, मांडा, धूलो, दानादार वा अन्य थुप्रो (बल्क) को रुपमा भांडोमा हालिएको वा तुरुन्त वेष्ठन गरिएको (इमिडियट प्याकिङ्ग) मा २ केजी भन्दा बढी भएको	३०
		-अन्य, ढिका, चाका र डण्डीको रुपमा:	
	१८०६.३१.००	--भरिएको	३०
	१८०६.३२.००	--नभरिएको	३०
	१८०६.९०.००	-अन्य	३०
२१.०६		**अन्यत्र नपरेको खाद्य पदार्थ।**	
		-अन्य :	

	२१०६.९०.४०	--हल्का पेय पदार्थको कन्सेन्ट्रेट	३०
२२.०३	२२०३.००.००	**जौबाट वनेको वियर ।**	प्रति लिटर रु.१२५/-
२२.०४		**ताजा अंगुरको वाइन र अल्कोहल हाली सुरक्षित गरिएको (फोर्टिफाइड) वाइन समेत शीर्षक २०.०९ को बाहेक कांचो अंगूरका रस (ग्रेपमस्ट) ।**	
	२२०४.१०.००	-स्पार्कलिङ वाइन	प्रति लिटर रु.१८०/-
		-अन्य वाइन; कांचो अंगुरको रस, अल्कोहल हालेर कुहुन रोकेको वा ढीलो गरेको:	
	२२०४.२१.००	--२ लिटर वा कम जाने भांडोमा रहेको	प्रति लिटर रु.१८०/-
	२२०४.२९.००	--अन्य	प्रति लिटर रु.१८०/-
	२२०४.३०.००	-अन्य कांचो अंगुरको रस	प्रति लिटर रु.१८०/-
२२.०५		**भरमाउथ र वास्ना आउने सार वा सुगन्धित वोट विरुवा मिश्रित ताजा अंगुरको अन्य वाइन ।**	
	२२०५.१०.००	-२ लिटर वा कम जाने भांडोमा रहेको	प्रति लिटर रु.१८०/-
	२२०५.९०.००	-अन्य	प्रति लिटर रु.१८०/-
२२.०८		**८० प्रतिशत भन्दा कम घनत्व अल्कोहल शक्ति भएको अविकृत (अनडिनेचर्ड) एथिल अल्कोहल; अरख(स्पिरिट्स),मदिरा (लिकर्स) र अन्य मादक (स्पिरिचुअस) पेयहरु (बेभरेजेज) ।**	
		-अंगुरको वाइन वा अंगुर मार्कबाट निकालिएको स्प्रिट (ब्राण्डी):	
	२२०८.२०.१०	--वाइन वा ब्राण्डीको कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने सबै प्रकारका मादक द्रवहरु (स्प्रीट समेत)	प्र.लि. रु.५४०।-
	२२०८.२०.९०	--अन्य	प्र.लि. रु.६००।-
		-व्हीस्कीहरु :	
	२२०८.३०.१०	--ह्वीस्कीको कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने मादक द्रवहरु (स्प्रीट समेत)	प्र.लि. रु.५४०।-
	२२०८.३०.९०	--अन्य	प्र.लि. रु.६००।-
		-उखुको उत्पादनहरुलाई कुहाएर चुलाई गरी निकालिएको रम र अन्य स्प्रीट:	
	२२०८.४०.१०	--रम र अन्य स्प्रीटहरुको कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने उखुको उत्पादनहरुलाई कुहाएर चुलाई गरी निकालिएको स्प्रीट समेतका मादक द्रवहरु	प्र.लि. रु.५४०।-
	२२०८.४०.९०	--अन्य	प्र.लि. रु.६००।-
		-जीन र जेनेभा :	

	२२०८.५०.१०	--जीन र जेनेभाको कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने मादक द्रबहरु (स्प्रीट समेत)	प्र.लि. रु.५४०।-
	२२०८.५०.९०	--अन्य	प्र.लि. रु.६००।-
		-भोड्का :	
	२२०८.६०.१०	--भोड्काको कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने मादक द्रबहरु (स्प्रीट समेत)	प्र.लि. रु.५४०।-
	२२०८.६०.९०	-अन्य	प्र.लि. रु.६००।-
		-मदिरा (लिकर्स) तथा उद्दीपक (कर्डियल्स):	
	२२०८.७०.१०	--मदिरा (लिकर्स) तथा उद्दीपक (कर्डियल्स) को कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने मादक द्रबहरु (स्प्रीट समेत)	प्र.लि. रु.५४०।-
	२२०८.७०.९०	--अन्य	प्र.लि. रु.६००।-
		-अन्य :	
	२२०८.९०.१०	--अन्य मदिराको कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने मादक द्रबहरु (स्प्रीट समेत)	प्र.लि. रु.५४०।-
	२२०८.९०.९०	--अन्य	प्र.लि. रु.६००।-
२४.०२		**सूर्ति वा सूर्तिको प्रतिस्थापक (सब्स्टिच्यूट) बाट बनेको सिगार, चुरोट (चेरुट्स), सानो सिगार (सिगारिलस) र चुरोट (सिगरेट)।**	
	२४०२.१०.००	-सूर्तिको सिगार, चुरोट (चेरुट) र सानोसिगार (सिगारिलस)	प्र.हजार खिल्ली रु.२०००।-
	२४०२.२०.००	-सूर्तिको चुरोट (सिगरेट)	प्र.हजार खिल्ली रु.२०००।-
	२४०२.९०.००	-अन्य	प्र.हजार खिल्ली रु.२०००।-
२५.१४	२५१४.००.००	**अलि अलि टुक्राएको वा नटुक्राएको वा करौंतिद्वारा काटेको वा नकाटेको वा अरु किसिमले काटेको चारपाटे (वर्गाकार समेत) ढिक्का वा पाता, स्लेट।**	२०
२५.१६		**करौंतिद्वारा वा अन्य किसिमले अलि अलि ताछिएको, काटिएको वा टुक्राइएको चारपाटे (बर्गाकार समेत) ढिक्का वा पाताको रुपमा रहेको ग्रेनाइट (कडा पत्थर), पर्फाइरी, रेशा नभएको आग्नेय चट्टान, वेसाल्ट, बलौटेढुंगा र स्मारक एवं भवन बनाउने अन्य ढुंगा।**	
		-कडा पत्थर (ग्रेनाइट) :	

	२५१६.१२.००	--करौतिद्वारा अलि अलि काटिएको वा अन्य प्रकारले काटेको चारपाटे (वर्गाकार समेत) ढिक्का वा पाता	२०
	२५१६.२०.००	-बलौट ढुङ्गा	२०
	२५१६.९०.००	-अन्य स्मारक वा भवन बनाउने ढुंगा	२०
२५.२३		**पोर्टलेण्ड सिमेण्ट (चुन ढुंगा र दुमट माटोलाई भट्टीमा पोल्दा बनिने सिमेण्ट), एलुमिनस सिमेण्ट (एलुमिनियम अक्साइड युक्त सिमेण्ट), स्लाग सिमेण्ट, सुपर सल्फेट सिमेण्ट र अन्य यस्तै हाइड्रोलिक सिमेण्टहरु (पानीमा कडा हुने सिमेण्ट), रंगीन वा रंगहीन अथवा क्लिन्कर (धातुमल) को रुपमा ।**	
	२५२३.१०.००	-धातुमल सिमेण्ट (सिमेण्ट क्लिन्कर)	प्र.मे.टन रु.१८००/-
		-पोर्टल्याण्ड सिमेण्ट:	
	२५२३.२९.००	--अन्य	प्र.मे.टन रु.३१५०/-
	२५२३.९०.००	-अन्य हाइड्रोलिक सिमेण्ट	३०
२७.१०		**कच्चा (क्रुड) बाहेक पेट्रोलियम तेल र बिटुमिन खनिजबाट प्राप्त तेल; तौलमा ७० प्रतिशत वा सो भन्दा बढी पेट्रोलियम तेल वा बिटुमिन खनिजबाट प्राप्त तेल भएका, यिनै तेल नै मुख्य घटक (बेसिक कन्स्टिच्यूएण्ट्स) भएका, अन्यत्र समावेश वा निर्दिष्ट नगरिएका तयारी वस्तुहरु (प्रिपरेसन्स); रद्दी तेलहरु (वेष्ट आयल्स) ।**	
		-पेट्रोलियम तेलहरु र विटुमिन खनिजहरुबाट प्राप्त तेलहरु (कच्चा तेल बाहेक) तथा अन्यत्र निर्दिष्ट वा समावेश नभएका, तौलको हिसावले ७० प्रतिशत वा सो भन्दा बढी पेट्रोलियम तेलहरु वा विटुमिन खनिजबाट प्राप्त तेलहरु भएको, यिनै तेलहरु मुख्य घटक (बेसिक कन्स्ट्च्यूएण्ट) भएका तयारी वस्तुहरु (प्रिपरेसन्स), रद्दी तेलहरु (वेष्ट आयल्स) बाहेक :	
		--अन्य :	
	२७१०.१९.१७	---रबरको प्रशोधनमा प्रयोग हुने तेल	२०
३१.०१	३१०१.००.००	**रासायनिक उपचार गरिएको वा नगरिएको मिश्रित वा अमिश्रित जीवजन्तु वा वनस्पतिजन्य मलखादहरु; जीवजन्तुजन्य वा वनस्पतिजन्य पदार्थलाई मिश्रण गरी वा रासायनिक उपचारद्वारा उत्पादन गरिएका मलखादहरु ।**	२०
३१.०२		**नाइट्रोजनयुक्त खनिज वा रासायनिक मलखादहरु ।**	
	३१०२.१०.००	-जलीय घोलमा भएको वा नभएको यूरीया	२०
		-एमोनियम सल्फेट; एमोनियम सल्फेट र एमोनियम नाइट्रेटको मिश्रण र डवल साल्ट (ब्लिवण) :	

	३१०२.२१.००	--एमोनियम सल्फेट	२०
	३१०२.२९.००	--अन्य	२०
	३१०२.३०.००	-जलीय घोलमा भएको वा नभएको एमोनियम नाइट्रेट	२०
	३१०२.४०.००	-एमोनियम नाइट्रेटका साथ क्याल्सियम कार्बोनेट वा अन्य अप्रांगारिक अउर्वरक तत्वहरुका मिश्रणहरु	२०
	३१०२.५०.००	-सोडियम नाइट्रेट	२०
	३१०२.६०.००	-क्याल्सियम नाइट्रेट र एमोनियम नाइट्रेटको मिश्रणहरु र ब्लिवणहरु	२०
	३१०२.८०.००	-यूरिया र एमोनियम नाइट्रेटको जलीय वा एमोनियम घोलमा भएका मिश्रणहरु	२०
	३१०२.९०.००	-अन्य, माथिका उप शीर्षकहरुमा नपरेका मिश्रणहरु समेत	२०
३१.०३		**फोस्फेटयुक्त खनिज वा रासायनिक मलहरु ।**	
	३१०३.१०.००	-सुपर फोस्फेटहरु	२०
	३१०३.९०.००	-अन्य	२०
३१.०४		**पोटासयुक्त (पोटासिक) खनिज वा रासायनिक मलहरु**	
	३१०४.२०.००	-पोटासियम क्लोराइड्	२०
	३१०४.३०.००	-पोटासियम सल्फेट	२०
	३१०४.९०.००	-अन्य	२०
३१.०५		**नाइट्रोजन, फोस्फरस र पोटासियम मध्ये दुई वा तीन उर्वरक तत्वहरु भएका खनिज वा रासायनिक मलखादहरु; अन्य मलहरुः यस भागमा पर्ने गोटी, (टेवलेट) वा त्यस्तै आकारका वा कूल तौल १० के.जी. मा नबढ्ने गरी (प्याकेज) पुलिन्दाको रुपमा राखिएका सामानहरु ।**	
	३१०५.१०.००	-यस भागमा पर्ने गोटी (टेवलेट) वा त्यस्तै आकारका वा कूल तौल १० के.जी. मा नबढ्ने गरी पुलिन्दाको रुपमा राखिएका सामानहरु	२०
	३१०५.२०.००	-नाइट्रोजन, फोस्फरस र पोटासियम जस्ता तीन उर्वरक तत्व भएका खनिज वा रासायनिक मल (फर्टिलाइजर) हरु	२०
	३१०५.३०.००	-डाइएमोनियम हाइड्रोजनअर्थो फोस्फेट (डाइएमोनियम फोस्फेट)	२०
	३१०५.४०.००	-एमोनियम डाइहाइड्रोजन-अर्थोफोस्फेट (मोनोएमोनियमफोस्फेट) र त्यसको डाइएमोनियम हाइड्रोजन अर्थोफोस्फेट(डाइएमोनियम फोस्फेट) का साथ भएका मिश्रणहरु	२०

		-दुई उर्वरक तत्व, नाइट्रोजन र फोस्फोरस भएका अन्य खनिज वा रासायनिक मलहरु (फर्टिलाइजर) :	
	३१०५.५१.००	--नाइट्रेट् र फोस्फेट् भएका	२०
	३१०५.५९.००	--अन्य	२०
	३१०५.६०.००	-दुई उर्वरक तत्व, फोस्फोरस र पोटासियम भएका खनिज वा रासायनिक मलखादहरु (फर्टिलाइजरहरु)	२०
	३१०५.९०.००	-अन्य	२०
३२.०९		**जलीय माध्यममा डिष्पर्स्ड (प्रक्षिप्त) वा डिजल्भ (घुलित) गरिएको कृत्रिम पोलिमरहरु (बहुभाग) वा रासायनिक तवरले परिवर्तन गरिएको प्राकृतिक पोलिमरहरुमा आधारित रङ्गलेप (पेन्ट) र रोगन वार्निस) (इनामेल र प्रलाक्षारस (ल्याकर्स) समेत)।**	
	३२०९.९०.००	-अन्य	३०
३६.०१	३६०१.००.००	**विष्फोटक वा प्रेरक धूलोहरु ।**	२०
३६.०२	३६०२.००.००	**तयार गरिएका विष्फोटक पदार्थहरु, विष्फोटक धूलोहरु बाहेक ।**	२०
३६.०३	३६०३.००.००	**सुरक्षा (सेफ्टी) फ्यूजहरु; विष्फोटक (पड्काउने) फ्यूजहरु; आघात शिरहरु वा विष्फोटक शिरहरु (क्याप); सल्काउने साधनहरु; विद्युतीय विष्फोट प्रेरकहरु ।**	२०
३६.०४		**फायर वर्क (आतशवाजी), सिग्नलिंग फलेयर्स (शीर्षक दिने प्रदीप्तिकाहरु), वर्षाग्निवाण (रेन रोकेट), हुस्सुमा प्रयोग हुने संकेतिका (सिग्नल)हरु र अन्य आतशवाजी (पाइरोटेक्निक)का सामग्रीहरु ।**	
	३६०४.१०.००	-आतसवाजी (फायरवर्क)	२०
	३६०४.९०.००	-अन्य	२०
३६.०६		**लौह-सेरियम (फेरो-सेरियम) र सबै रुपमा अन्य पाइरोफोरिक (स्वतः ज्वलनशील) मिश्रणहरु; यस भागको द्रष्टब्य २ मा उल्लिखित ज्वलनशील (कम्वस्टिबल) पदार्थका सामग्रीहरु ।**	
	३६०६.१०.००	-३०० घन से.मी. भन्दा बढी क्षमता नभएको आधान पात्र (कन्टेनर) मा भएको चुरोट सल्काउने (सिगरेट लाइटर) वा यस्तै सल्काउने (लाइटर) हरुमा भर्ने वा पुनः भर्ने तरल वा तरलीकृत ग्याँस इन्धन	२०
	३६०६.९०.००	-अन्य	२०
४०.११		**रबरको नयां न्यूमाटिक (वायुपूरित वा हावा भरिएका) टायरहरु ।**	
	४०११.१०.००	-मोटर कारमा प्रयोग हुने खालको (स्टेसन वागेन र रेसिङ कारहरु समेत)	२०

	४०११.२०.००	-बस र लहरीहरुमा प्रयोग हुने खालको	२०
	४०११.३०.००	-हवाइ जहाजहरुमा प्रयोग हुने खालको	२०
	४०११.४०.००	-मोटरसाइकलहरुमा प्रयोग हुने खालको	२०
४०.१२		**पादन्यास फेरिएको (रिट्रिडेड्) वा प्रयोग गरिएका (युज्ड) हावादार (न्यूम्याटिक) रबरका पाङ्गाहरु; (रबरका ठोस (सोलिड्) वा गद्दादार (कुसन) पाङ्गाहरु, पाङ्गा (टायर) का पदन्यास (ट्रिड्स) हरु, पाङ्गाहरुका आवरक (फ्लैप्स)हरु ।**	
		-पादन्यास फेरिएका पाङ्गाहरु (रिट्रेडेड् टायर्स) :	
	४०१२.११.००	--मोटर गाडी (मोटर कार्स) हरु (स्टेशन वाइगन तथा रेसिङ्ग कार्स समेत) मा प्रयोग हुने खालका	२०
	४०१२.१२.००	--वस र लहरीमा प्रयोग हुने खालका	२०
	४०१२.१३.००	--वायुयान (एयरक्राफ्ट) मा प्रयोग हुने खालका	२०
		--अन्य :	
	४०१२.१९.९०	---अन्य	२०
	४०१२.२०.००	-प्रयोग गरिएका (यूज्ड) हावादार (न्यूम्याटिक) पाङ्गा (टायर्स)	२०
	४०१२.९०.००	-अन्य	२०
४०.१३		**रबरको भित्री नली (इनर ट्यूब) ।**	
	४०१३.१०.००	-मोटर कार (स्टेशन वागेन्स र रेसिङ कारहरु समेत), बसहरु वा लरीहरुमा प्रयोग हुने खालका	२०
		-अन्य :	
	४०१३.९०.९०	--अन्य	२०
४८.११		**शीर्षक ४८.०३, ४८.०९ वा ४८.१० मा उल्लेख भएका किसिमका वस्तुहरु बाहेक, लेपित(कोटेड्), संसिक्त (इम्प्रिग्नेटेड्), आच्छादित (कभर्ड); सतह-रङ्गाएको (पृष्ठरंजित) (सर्फेस-कलर्ड), सतह सिङ्गारिएको (पृष्ठालंकृत) (सर्फेस डेकोरेटेड्) वा मुद्रित (प्रिण्टेड्) मुठा वा गट्ठा (रौल्स) मा वा आयताकार (वर्गाकार समेत) ताउहरु (शिट्स) मा भएका जतिसुकै माप (लम्वाइ-चौडाइ) का कागत, कागतगाता कोषिय गद्दा (सेलुलोज वाडिङ्ग) तथा कोषीय रेशाका जालीहरु (बेब्स अफ सेलुलोज फाइबर्स) ।**	
		-एधेसिभ बाहेकका प्लाष्टिकद्वारा लेपित (कोटेड), संसिक्त (इम्प्रिग्नेटेड) वा आच्छादित (कभर्ड) कागत र कागतगाताः	

	४८११.५१.००	--विरंजित (ब्लिच्ड), १५० ग्राम प्रति वर्ग मीटर भन्दा बढी तौल भएको	२०
	४८११.५९.००	--अन्य	२०
	४८११.६०.००	-मैन, प्याराफिन मैन, स्टियरिन, तेल वा ग्लिसरोलद्वारा लेपित (कोटेड्), संसिक्त (इम्प्रिग्नेटेड्) वा आच्छादित (कभर्ड) कागत र कागतगाता	२०
४८.१७		**कागत र कागतगाता (पेपरबोर्ड) का खामहरु (एनभेलप), लेटर कार्डहरु, सादा पोष्टकार्डहरु र पत्र व्यवहारका पत्रकहरु (करेस्पोण्डेन्स कार्ड); कागतका लेखन सामग्री (स्टेशनरी) को समूह (एसोर्टमेण्ट) भएका कागत वा कागतगाताका बट्टाहरु (बक्स), झोली, थैलीहरु (पाउचेज, वालेट्स) र लेखन सङ्ग्रहहरु (राइटिङ कम्पेण्डियम्स)।**	
	४८१७.१०.००	-खामहरु (एनभेलोप्स)	२०
	४८१७.२०.००	-लेटर कार्डहरु, सादा पोष्टकार्डहरु र पत्रव्यवहारका पत्रकहरु (करेस्पोण्डेन्स कार्ड्स)	२०
	४८१७.३०.००	-कागतका लेखन सामग्री (स्टेशनरी) का समूह (एसोर्टमेण्ट) भएका कागत वा कागतगाताका बट्टाहरु (बक्स), झोलीहरु पाउचेज), थैलीहरु (वालेट) र लेखन सङ्ग्रहहरु (राइटिङ कम्पेण्डियम्स)	२०
४८.२०		**कागत र कागतगाता (पेपरबोर्ड) का बहीहरु (रजिष्टर्स), लेखाकिताब (एकाउण्ट बुक)हरु, स्मरण पुस्तिका (नोटबुक)हरु, आदेश पुस्तिका (अर्डर बुक)हरु, भरपाई पुस्तिका (रिसिप्ट बुक)हरु, पत्राली (लेटर प्याड) हरु, टिप्पणी-पत्र (मेमोरेण्डम प्याड)हरु, दैनन्दिनी (डायरी)हरु र यस्तै वस्तुहरु, अभ्यास पुस्तिका (एक्सरसाइज बुक)हरु, मसी शोषण प्याड (ब्लौटिङ्ग प्याड), गाताहरु(बाइण्डर्स), (पाता छुट्टिएका वा अन्य), फोल्डर (खुला कागतपत्र राख्ने गाता) हरु, फाइल कभरहरु, मेनिफोल्ड बिजनेस फर्महरु, इण्टरलिभ्ड कार्वन सेटहरु (दुइ खाली पानाका वीचमा कार्वनपेपर हाली तयार गरेको) र लेखन सामग्रीका अन्य वस्तुहरु; कागत वा कागजगाताका, नमूना (स्याम्पल) को निमित्तको वा संकलन वा सङ्ग्रहण (कलेक्सन) को निमित्तको वा पुस्तक आवरण (बुक कभर्स) निमित्तका अलबमहरु।**	
	४८२०.१०.००	-बहीहरु (रजिष्टर्स), लेखाकितावहरु (एकाउण्ट बुक्स), स्मरण पुस्तिकाहरु (नोटबुकहरु), आदेश पुस्तिकाहरु (अडर बुक्स), भरपाई पुस्तिका (रिसिप्ट् बुक्स)हरु, पत्राली (लेटर प्याडस्)हरु, टिप्पणी पत्रहरु (मेमोरेण्डम प्याड्स), दैनन्दिनी (डायरी) हरु र यस्तै वस्तुहरु	२०
	४८२०.२०.००	-अभ्यास पुस्तिकाहरु (एक्सरसाइज बुक्स)	२०

४९.०९	४९०९.००.००	**मुद्रित वा संचित्र पोष्टकार्डहरु; चित्र भएको वा नभएको, खाम वा शोभोकरण (ट्रिमिङ) सहित वा रहित व्यक्तिगत शुभकामना, सन्देश वा उद्घोषणहरु भएका मुद्रित कार्डहरु ।**	२०
४९.१०	४९१०.००.००	**जुनसुकै प्रकारको मुद्रित भित्तेपात्रो (क्यालेण्डर), क्यालेण्डर ब्लक समेत ।**	२०
४९.११		**अन्य मुद्रित वस्तुहरु, मुद्रित चित्र र आलोक चित्र (फोटोग्राफ) समेत ।**	
	४९११.१०.००	-ब्यापारको विज्ञापनका सामग्रीहरु, ब्यापारिक सूचिपत्र र यस्तै	२०
		-अन्य :	
	४९११.९१.००	--तस्वीरहरु, नमूनाहरु र आलोक चित्रहरु (फोटोग्राफ)	२०
७०.०३		**अवशोषक, प्रतिविम्वीय वा अप्रतिविम्वीय तह (पत्र वा लेयर) भएको वा नभएको, पाता (सिट्स) वा प्रोफाइल को रुपमा भएको, अरु कुनै किसिमको काम नगरिएको, ढालेको कांच (काष्ट ग्लास) र वेल्लित कांच (रोल्ड ग्लास) ।**	
		-तारविहिन पाता :	
	७००३.१२.००	--सम्पूर्ण रुपमा रंगाएको (बडी टिण्टेड्), अपारदर्शी पारिएको (ओपासिफाइड्), रंग चढाइएको (फ्ल्यास्ड) वा अवशोषक, प्रतिविम्वीय वा अप्रतिविम्वीय तह (लेयर) भएको	३०
	७००३.१९.००	--अन्य	३०
	७००३.२०.००	-तार भएको पाता	३०
	७००३.३०.००	-प्रोफाइल	३०
७०.०४		**अवशोषक, प्रतिविम्वीय वा अप्रतिविम्वीय तह (लेयर) भएको वा नभएको, तर अन्य कुनै काम नगरिएको, पाता (सिट्स) को रुपमा भएको तन्क्याएर बनाइएको (ड्रन) कांच वा हावाफुकेर वा ग्याँस भरेर बनाइएको (ब्लोन) कांच ।**	
	७००४.२०.००	-सम्पूर्ण रुपमा रंगाएको (बडी टिन्टेड्), अपारदर्शी पारिएको (ओपासिफाइड), रंगचढाएको (फ्ल्यास्ड) वा अबशोषक, प्रतिविम्वीय वा अप्रतिविम्वीय तह (लेयर) भएको	३०
	७००४.९०.००	-अन्य	३०
७०.०५		**अवशोषक, प्रतिविम्वीय वा अप्रतिविम्वीय तह (लेयर) भएको वा नभएको, तर अन्य किसिमबाट कुनै काम नभएको, पाता (सिट्स) मा भएको फ्लोट ग्लास (कांच) र सतह घर्षित (ग्राउण्ड) वा चमकाइएको (पोलिस्ड) कांच ।**	

	७००५.१०.००	-अवशोषक, प्रतिविम्बीय वा अप्रतिविम्बीय तह (लेयर) भएको, तार-विहिन (नन-वायर्ड) कांच ।	३०
		-अन्य तार विहिन कांच :	
	७००५.२१.००	--सम्पूर्णतः रंगाएको (वडी टिण्टेड) ओपासिफाइड, फ्ल्यास्ड वा मेरेली सर्फेस ग्राउण्ड	३०
	७००५.२९.००	--अन्य	३०
	७००५.३०.००	-तार भएको कांच	३०
७०.०६	७००६.००.००	**शीर्षक ७०.०३, ७०.०४ वा ७०.०५ का कांचहरु, निहुरेको (बेन्ट), किनाराको काम गरेको (एज वर्क्ड), खोपेको (इनग्रेभ्ड), प्वाल पारेको (ड्रिल्ड), इनामेल लगाएको वा अन्य प्रकारले बनाएको तर अन्य पदार्थसंग जोडी आकार नदिएको वा जडान नगरेको ।**	३०
७०.०७		**कडा बनाएको वा पटलित कांच भएको सुरक्षित कांच ।**	
		-कडा बनाएको (तापित) सुरक्षित कांचः	
	७००७.११.००	--गाडी, जहाज, अन्तरीक्षयान वा सवारीका साधनमा समाविष्ट गर्न योग्य आकार र नापका	३०
	७००७.१९.००	--अन्य	३०
		-पटलित सुरक्षित कांच :	
	७००७.२१.००	--गाडी, जहाज, अन्तरीक्षयान वा सवारीका साधनमा समाविष्ट गर्न योग्य आकार र नापको	३०
	७००७.२९.००	--अन्य	३०
७०.०८	७००८.००.००	**कांचको बहुभित्तीय अवरोधक इकाइ (मल्टिपल वाल्ड इन्सुलेटिङ यूनिट) ।**	३०
७०.०९		फ्रेम भएको वा नभएको कांचको ऐना, पछाडिको दृश्य देखिने ऐना समेत ।	
	७००९.१०.००	-गाडीको पृष्ठदृश्य देखिने ऐना	३०
		-अन्य :	
	७००९.९१.००	--फ्रेम नहालेको	३०
	७००९.९२.००	--फ्रेम हालेको	३०
७१.१३		**बहुमूल्य धातुको वा बहुमूल्य धातुले ढाकिएको आधारभूत धातुको गर्गहनाका सामानहरु र तिनका पार्टपूर्जाहरु ।**	
		-बहुमूल्य धातुको, बहुमूल्य धातुमा जलप लगाएको वा नलाएको वा ढाकिएको वा नढाकिएको :	

	७११३.११.००	--चांदीको, अन्य बहुमूल्य धातुको जलप लगाएको वा नलगाएको, बहुमूल्य धातुले ढाकेको वा नढाकेको	३०
	७११३.१९.००	--अन्य बहुमूल्य धातुको, अन्य बहुमल्य धातुको जलप लगाएको वा नलगाएको वा बहुमूल्य धातुले ढाकेको वा नढाकेको	३०
	७११३.२०.००	-बहुमूल्य धातुले ढाकिएको अन्य आधारभूत धातुको	३०
७३.१३	७३१३.००.००	**फलाम वा इस्पातको कांटा-तार (बार्ब्ड वायर); बटारेको (ट्विस्टेड्) हुप वा एक्लो च्याप्टो तार, कांडा भएको वा नभएको र खुकुलो गरी बाटेको फलाम वा इस्पातको वार बार्ने काममा आउने दोहोरो तार (डबल वायर) ।**	३०
७४.१८		**तामाको भोजन (टेवुल), भान्सा वा अन्य घरायसी प्रयोगका सामानहरु र तिनका पार्ट पूर्जाहरु; तामाको भांडा मस्काउने (मस्को) र माभ्ने वा चम्काउने गद्दाहरु, पंजाहरु र यस्तै सामानहरु; तामाका सफाइ र स्वास्थ्य सम्बन्धी सामान र तिनका पार्टपूर्जाहरु ।**	
		-भोजन (टेबुल), भान्सा (किचेन) वा अन्य घरायसी (हाउसहोल्ड) सामानहरु र तिनका अंगहरु (पार्ट्स); भांडा मस्काउने मस्को (स्कौरर्स) र माभ्ने वा उजिल्याउने (पोलिसिङ्ग) गद्दाहरु (प्याड्स), पंजाहरु (ग्लोभ्स) र यस्तै सामान:	
	७४१८.११.००	--भांडा मस्काउने मस्को (स्कौरर्स) र माभ्ने वा उजिल्याउने (पोलिसिङ्ग) गद्दाहरु (प्याड्स), पंजाहरु (ग्लोभ्स) र यस्तै सामान	२०
	७४१८.१९.००	--अन्य	२०
	७४१८.२०.००	-सफाइ र स्वास्थ्य सम्बन्धी सामान र तिनका पार्टपूर्जाहरु	२०
७६.१५		**आलमुनियमको भोजन (टेवुल), भान्सा (किचेन) का वा अन्य घरायसी प्रयोगका सामानहरु र तिनका पार्टपूर्जाहरु; आलमुनियम को भांडा मस्काउने (मस्को) र भांडा मस्काउने वा चम्काउने गद्दा, पंजा र यस्तै वस्तु; आल्मुनियमको सफाइ र स्वास्थ्य सम्बन्धी सामानहरु र तिनका पार्टपूर्जाहरु ।**	
		-भोजन (टेबुल), भान्सा (किचेन) वा अन्य घरायसी (हाउसहोल्ड) सामानहरु र तिनका अङ्गहरु(पार्टस्); भांडा मस्काउने मस्को (स्कौरर्स) तथा माभ्ने वा उजिल्याउने (पोलिसिङ्ग) गद्दाहरु (प्याड्स), पंजाहरु र यस्तै सामानहरु :	
	७६१५.११.००	--भांडा मस्काउने मस्को (स्कौरर्स) तथा माभ्ने वा उजिल्याउने (पोलिसिङ्ग) गद्दा (प्याड्स) हरु, पंजाहरु (ग्लोभ्स) र यस्तै सामान	२०
	७६१५.१९.००	-- अन्य	२०
	७६१५.२०.००	-सफाइ र स्वास्थ्य का सामान र तिनका पार्टपूर्जाहरु	२०

८०.०७	८००७.००.००	**टीनका अन्य सामानहरु ।**	२०
८३.०९		**आधारभूत धातुको वुजो र विर्को (क्राउन कर्क, स्क्र्यू (क्याप र पोरिङ स्टौपर), वोतलको क्याप्सुल, थ्रेडेड वङ्ग, (पीपाको पेंचकाटेको बिर्को), वङ्ग कभर, सिल र अन्य प्याकिङ्ग गर्ने सहायक सामग्रीहरु ।**	
	८३०९.१०.००	-क्राउन कर्क	२०
		-अन्य:	
	८३०९.९०.९०	--अन्य	२०
८४.०७		**स्पार्क-इग्निसन रेसिप्रोकेटिङ वा रोटरी इन्टरनल कम्बशन पिष्टोन इन्जिन ।**	
		-भाग ८७ को गाडीको प्रोपल्सनका लागि प्रयोग हुने प्रकारको रेसिप्रोकेटिङ पिष्टोन इन्जिन::	
	८४०७.३१.००	--सिलिण्डरको क्षमता ५० सीसी सम्मका	२०
	८४०७.३२.००	--सिलिण्डरको क्षमता ५० सी.सी. भन्दा बढीको तर २५० सी.सी. ननाघेको	२०
	८४०७.३३.००	--सिलिण्डरको क्षमता २५० सीसी भन्दा बढीको तर १,००० सीसी ननाघेको	२०
	८४०७.३४.००	--सिलिण्डरको क्षमता १,००० सीसी भन्दा बढीको	२०
	८४०७.९०.००	-अन्य इन्जिनहरु	२०
८४.०८		**कम्प्रेसन-इग्निसन इन्टरनल कम्बशन पिष्टन इन्जिन (डीजेल वा अर्द्ध-डीजेल इन्जिन) ।**	
	८४०८.२०.००	-भाग ८७ को गाडीको प्राणोदन (प्रोपल्सन) को लागि प्रयोग हुने खालका इन्जिनहरु	२०
८४.२२		**थाल, थाली, तश्तरी सफा गर्ने यन्त्रहरु (डिस वाशिङ्ग मशिन्स); बोटल वा अन्य आधानपात्र (कण्टेनरहरु) सफा गर्ने (क्लिनिङ्ग) वा सुकाउने (ड्राइङ्ग) यन्त्रावली (मशिनरी); बोटलहरु, बट्टाहरु (क्यान्स) डिव्बाहरु (बौक्सेस), झोलाहरु (ब्याग्स) वा अन्य आधान पात्रहरु (कण्टेनर्स) भर्न (फिलिङ्ग), बन्द गर्न (क्लोजिङ्ग), मुखवन्द गर्न वा सिलवन्दी गर्न (सिलिङ्ग) वा नामपत्र (लेवल) लगाउन (लेबेलिङ्ग) निमित्तका यन्त्रावली; बोटलहरु, जारहरु, नलिका (ट्यूब)हरु र यस्तै आधानपात्र (कण्टेनर) हरु संपुटन (क्याप्सुलिङ्ग) गर्न निमित्त का यन्त्रावली; अन्य परिवेष्ठन (प्याकिङ्ग) वा आवृत (र्‍यापिङ्ग) गर्ने यन्त्रावली (ताप-आकुंचन आवृन्तन यन्त्र (हिट स्रिङ्क र्‍यापिङ्ग मशिनरी) समेत); पेय पदार्थ (विभरेज) लाई बायुमिश्रण (एयरेटिङ्ग) गर्न निमित्तका यन्त्रावली ।**	
		-थाल,थाली तश्तरी सफा गर्ने यन्त्रहरु (डिश वाशिङ्ग मशिन्स) :	

	८४२२.११.००	--घरायसी प्रयोगमा आउने किसिमको	३०
८४.५०		**घरायसी (हाउस होल्ड) वा धोवीखाना (लाउण्ड्री) किसिम (टाइप) को लुगा धुने यन्त्र (वाशिङ्ग मशीन), लुगा धुने र सुकाउने दुवै थरी भएका यन्त्रहरु समेत ।**	
		-प्रत्येकको सुख्खा कपडा क्षमता (ड्राइ लिनेन क्यापासिटी) १० के.जी. भन्दा बढी नभएका यन्त्रहरु (मशिन्स):	
	८४५०.११.००	--पूर्णतः स्वयंचालित यन्त्रहरु (अटोम्याटिक मशिन्स)	३०
	८४५०.१२.००	--अपकेन्द्रीय शोषक समाविष्ट (विथ बिल्ट-इन सेण्ट्रीफ्यूगल ड्रायर) अन्य यन्त्रहरु	३०
	८४५०.१९.००	--अन्य	३०
	८४५०.२०.००	-प्रत्येकको सुख्खा कपडा क्षमता (ड्राइ लिनेन क्यापासिटी) १० के.जी. भन्दा बढी भएका यन्त्रहरु	३०
८४.५१		**वयनीय (टेक्सटाइल) धागोहरु (यार्न्स), कपडाहरु (फ्याब्रिक्स) वा कपडा पदार्थका तयारी सामानहरु (मेड अप टेक्सटाइल आर्टिकल्स) धुन (वाशिङ्ग), सफा गर्न (क्लिनिङ्ग), निचोर्न (रिङ्गगिङ्ग), सुकाउन (ड्राइङ्ग), इस्तरी गर्न (आइरनिङ्ग), प्रेसिङ्ग (फ्यूजिङ्ग प्रेसहरु समेत) गर्न अविरंजित गर्न (ब्लिचिङ्ग), रंजित गर्न (डाइङ्ग), परिष्करण गर्न (ड्रेसिङ्ग) फिनिशिङ्ग), लेपन गर्न (कोटिङ्ग) वा संसिक्त गर्न (इम्प्रिग्नेटिङ्ग) निमित्तका यन्त्रावली मशिनरी) (शीर्षक ८४.५० का यन्त्रहरु बाहेक) र लिनोलियम जस्ता कृत्रिम आच्छादन (फ्लोर कभरिङ्गस) हरुको निर्माण (म्यानुफ्याक्चर) मा प्रयुक्त तलवस्त्र (बेस फ्याब्रिक) वा अन्य आधार (सपोर्ट) मा लेदो (पेस्ट) को लेप गर्न निमित्तका यन्त्रहरु; तान्तव (टेक्सटाइल) कपडाहरु (फ्याब्रिक) रिलमा बेर्ने (रिलिङ्ग) रिलबाट फुकाउने (अनरिलिङ्ग), पट्याउने (फोल्डिङ्ग), काट्ने (कटिङ्ग) वा छिद्रदार बुट्टा पार्ने (पिडकिङ्ग) निमित्तका यन्त्रहरु ।**	
	८४५१.१०.००	-ड्राइ क्लिनिङ्ग यन्त्रहरु	३०
		-सुकाउने (शोषक) यन्त्रहरु :	
	८४५१.२१.००	--प्रत्येकको सुख्खा कपडा क्षमता (ड्राइ लिनेन क्यापासिटी) १० केजी भन्दा बढी नभएको	३०
८५.०६		**प्राथमिक रुपका सेल र ब्याट्रीहरु ।**	
	८५०६.१०.००	-म्यांगनिज डाइअक्साइड्	३०
	८५०६.३०.००	-मरक्यूरिक अक्साइड्	३०
	८५०६.४०.००	-सिल्भर अक्साइड्	३०
	८५०६.५०.००	-लिथियम	३०

	८५०६.६०.००	-एयर-जिङ्क	३०
	८५०६.८०.००	-अन्य प्राथमिक सेलहरु तथा प्राथमिक ब्याट्रीहरु	३०
८५.०७		**चारपाटे (वर्गाकार समेत) भएको वा नभएको विद्युत संचित गर्ने यन्त्र (एकुमुलेटर); तिनका छुट्याउने यन्त्र (सेपरेटर) समेत ।**	
	८५०७.३०.००	-निकल क्याडमियम	२०
	८५०७.४०.००	-निकल फलाम	२०
८७.०९		**थोरै दुरीको निमित्त सामान ल्याउने लैजाने काममा कारखाना, गोदाम, बन्दरगाह वा विमानस्थलमा प्रयोग हुने अफै धकेलिने उत्थापक (लिफ्टिङ) वा चलाउने (ह्याण्डलिङ) औजार संग जोडिएको काम गर्ने ट्रक; रेलवे स्टेसन प्लेटफर्ममा प्रयोग हुने प्रकारको ट्रयाक्टरहरु; माथिका गाडीका पार्टपूर्जाहरु ।** -गाडीहरु :	
	८७०९.११.००	--विद्युतिय	२०
	८७०९.१९.००	--अन्य	२०
८७.१०	८७१०.००.००	**हतियारहरुसंग जोडिएका वा नजोडिएका ट्याङ्कहरु र अन्य हतियारबन्द युद्धका हतियारहरु, मोटर जडिएका र तिनका पार्टपूर्जाहरु ।**	२०
९०.०१		**चाक्षुष् तन्तु र चाक्षुष् तन्तुका मुट्ठा; शीर्षक ८५.४४ बाहेकका चाक्षुष् तन्तुका केबुलहरु ध्रुवीकरण गर्ने (पोलाराइजिङ) पदार्थका पाता र चादर; शीशा (लेन्स) हरु (कन्ट्याक्ट लेन्स समेत), त्रिपार्श्व (प्रिज्म), ऐनाहरु र कुनै पनि पदार्थको तत्वहरु, नअड्याएका, ग्लासका चाक्षुषीय काम नगरिएका आंखाको यस्ता तत्व बाहेक ।** -कन्ट्याक्ट लेन्सहरु :	
	९००१.३०.१०	--इण्ट्राओकुलर लेन्स	३०
९६.०१		**कारिगरी गरिएका हात्तीको दांत, हाड, कछुवाको खबटा, सिङ, जरायो वा बाह्रसिंगाको हांगादार सिङहरु (एन्टलर्स), मुगा वा सिपी (कोरल), सीपी (मदर अफ पर्ल) र अन्य जीवजन्तुका कुंदन हुने पदार्थ र यी पदार्थहरुबाट बनेका सामानहरु (ढालेर बनाएका सामानहरु समेत) ।**	
	९६०१.१०.००	-कारिगरी गरिएको हात्तीको दांत र हात्तीको दांतका सामानहरु	२०
	९६०१.९०.००	-अन्य	२०

९६.०२	९६०२.००.००	कारिगरी गरिएका वानस्पतिक वा धात्विक सम्मूर्तन (कार्भिङ्ग) गरिने पदार्थहरु र ती पदार्थबाट बनेका वस्तुहरु; अन्यत्र उल्लेख नभएका वा समावेश नभएका मैन, स्टियरिन (पशुको बोसोमा पाइने विशेष तत्व),प्राकृतिक खोटोहरु (गम) वा प्राकृतिक चोपहरु (रेजिन्स) वा सांचोमा नमूना ढाल्ने लेदो (पेस्ट) का आकारमा ढालेका वा कुंदेका सामानहरु वा ढालिएका वा कुंदिएका अन्य सामानहरु; काम गरिएको कडा नभएको जिलेटिन (शीर्षक ३५.०३ को जिलेटिन बाहेक) र कडा नगरिएको जिलेटिनका सामानहरु ।	२०
९६.१४	९६१४.००.००	धूमपान गर्ने पाइपहरु (पाइप वाउलहरु समेत) र सिगार वा चुरोट धारक (होल्डर्स) र तिनका अङ्गहरु (पार्टस) ।	२०

आर्थिक ऐन २०६६ को अनुसूची १ को दफा २ देखि २१ सम्मका सम्पूर्ण व्यवस्थाहरू खारेज गरी सोको सट्टा देहायका व्यवस्थाहरू राखिएका छन् । यस अनुसूचीको दफा १ मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएतापनि देहायका दफाहरूमा उल्लिखित व्यवस्थाहरूको सम्बन्धमा देहाय बमोजिम नै हुनेछः

२. (१) यात्रुहरूले भन्सार महसुल छुटमा ल्याउन पाउने मालवस्तु बाहेक निजी गुण्टा भिटी भारी सम्बन्धी सूचना अनुसार विदेशबाट आफूसंग ल्याएको (एकम्पनिड) वा आफू आउनुभन्दा अघि वा पछि ल्याएको (अनएकम्पनिड) मालवस्तुमा भन्सार महसुल, अन्तःशुल्क तथा मूल्य अभिवृद्धि करको सट्टा देहायबमोजिम एकमुष्ट समदरबाट भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(क) भन्सार दर माफी भएका मालवस्तुमा पन्ध्र प्रतिशत,

(ख) पाँच प्रतिशत भन्सार महसुल लाग्ने मालवस्तुमा बीस प्रतिशत,

(ग) दश प्रतिशत भन्सार महसुल लाग्ने मालवस्तुमा पच्चीस प्रतिशत;

(घ) पन्ध्र प्रतिशत भन्सार महसुल लाग्ने मालवस्तुमा तीस प्रतिशत;

(ङ) बीस प्रतिशत भन्सार महसुल लाग्ने मालवस्तुमा पैतीस प्रतिशत;

(च) तीस प्रतिशत भन्सार महसुल लाग्ने मालवस्तुमा पचास प्रतिशत,

तर,

(१) चाँदीका गहना, चुरोट, पाइप टोवाको, मदिरा सवारी साधनहरु, हातहतियार, खरखजाना एवं अन्य आयात इजाजतपत्र लिई पैठारी गर्न पाइने मालवस्तुहरुमा दरवन्दी बमोजिम नै महसुल लाग्नेछ ।

(२) सुन, सुनका गहना र चाँदीमा दफा १४ को उपदफा (३) को खण्ड (झ) मा उल्लेख भएबमोजिमको दर लाग्नेछ ।

(३) सम्वत २०६५ साल कात्तिक १ गते नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित निजी गुण्टा झिटी भारी सम्बन्धी सूचनाको दफा १ को उपदफा (२) को खण्ड (क) मा उल्लिखित टेलिभिजन मध्ये एल.सी.डी. टेलिभिजनमा दफा १९ को उपदफा (१५) बमोजिम महसुल लाग्नेछ ।

(४) सम्वत २०६५ साल कात्तिक १ गते नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित निजी गुण्टा, झिटी भारी सम्बन्धी सूचनामा तोकिएको परिमाणभन्दा बढी भएको मालवस्तुमा लाग्ने महसुलको शतप्रतिशत थप गरी असुल गरिनेछ ।

३. भारतमा उत्पादित मालवस्तु भारतबाटै नेपालभित्र पैठारी हुँदा मूल्यगत दर (परिमाणगत दरबाहेक) अनुसार लाग्ने भन्सार महसुलमा तीस प्रतिशतसम्मको दरमा सात प्रतिशत र सोभन्दा बढीका दरहरूमा पाँच प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

४. जनवादी गणतन्त्र चीनमा उत्पादित मालवस्तु चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्वतबाट नेपालभित्र प्रतीतपत्रको माध्यमबाट पैठारी हुंदा मूल्यगत दर (परिमाणगत दरबाहेक) अनुसार लाग्ने भन्सार महसुल दरमा चार प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

५. सार्क मुलुकमा उत्पादित साप्टा सम्झौता अन्तर्गत तोकिएका मालवस्तु सोही मुलुकमा प्रतीतपत्र. खोली विल बिजक बनी सोही मुलुकबाटै सिप्मेण्ट भई पैठारी भएमा तोकिएको दरमा भन्सार महसुल छुट दिइनेछ ।

६.	यस अनुसूचीको दफा २० मा उल्लिखित नेपाल सरकारको संवेदनशील सूचीमा परेका मालवस्तुहरू बाहेक सार्क मुलुकमा उत्पादित अन्य मालवस्तुहरू सोही मुलुकमा प्रतीतपत्र खोली सोही मुलुकबाटै विल/बीजक बनी सोही मुलुकबाटै साफ्टा उत्पत्तिको प्रमाणपत्र सहित पैठारी भएमा २०६२ साल पुस १७ गते कायम रहेको देहायअनुसारको भन्सार महसुल दरमा आंशिक छुट दिई देहायबमोजिमको दरमा भन्सार महसुल असुल गरिनेछ।

१७ पुस २०६२ मा कायम रहेको भन्सार महसुल दर	सार्क मुलुकहरूबाट पैठारी गर्दा लाग्ने भन्सार महसुल दर
५%	५%
१०%	७.५%
१५%	१०.५%
२५%	१६.%
३५%	२१%
४०%	२१%
८०%	२१%

तर,

(क) सार्क मुलुकबाट पैठारी गर्दा लाग्ने भनी माथि उल्लेख भएकोभन्दा यस आर्थिक ऐनद्वारा तोकिएको भन्सार महसुल दर घटी भएमा सोही दरबमोजिम महसुल असुल गरिनेछ।

(ख) यस दफामा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि यस अनुसूचीको अन्य दफाहरूबाट भन्सार महसुल पूर्ण वा आंशिक छुट दिइएको कारणले यस दफा अनुसार लाग्ने महसुलभन्दा घटी महसुल लाग्ने वा महसुल नलाग्ने भएमा सोही बमोजिम हुनेछ।

(ग) २०६२ पुस १७ मा कायम नरहेका तर यस अनुसूचीको दफा १ मा रहेका यस अनुसूचीको दफा २० (संवेदनशील सूची) मा नपरेका उपशीर्षकहरू (उपशीर्षक ३८०८९११०, ७३२१८९००, शीर्षक ८५.२७ का सबै उपशीर्षकहरू, उपशीर्षक ८५१९२०००, ८५१९३०००, ८५१९८१००, ८५१९८९००, ९४०१५१०० र ९४०१५९०० बाहेक) मा उल्लिखित मालवस्तुहरू दफा ६ बमोजिम सार्क मुलुकबाट पैठारी गर्दा उक्त दफामा उल्लिखित सार्क

मुलुकहरूबाट पैठारी गर्दा लाग्ने भन्सार महसुल दर नै लाग्नेछ ।

७. यस अनुसूचीमा उल्लेख भएबमोजिम कुनै मालवस्तुमा दिइएको छुट प्रदान गर्दा दोहोरो नपर्ने गरी कुनै एक छुट मात्र प्रदान गरिने छ ।

८. भारतबाट डी.आर.पी. अन्तर्गत पैठारी हुने मालवस्तुको भारतमा तिरेको अन्तःशुल्क रकम नियमानुसार लाग्ने भन्सार महसुलमा कट्टा गरिने छ । तर भाडा, बीमा, मूल्यमा देखिएको फरक रकम र अन्य खर्चमा लाग्ने महसुलमा भारतीय अन्तःशुल्क कट्टा गरिने छैन ।

९. **पुराना सवारी साधन एवं यन्त्र उपकरणहरूको मूल्य कायम गर्दा देहायबमोजिम ह्रासकट्टी गरिने छः-**

(१) कूटनीतिक सुविधा वा महसुल सुविधामा पैठारी भएका वा आयोजना वा आयोजनाको ठेकेदार वा परामर्शदाताका नाममा पछि फिर्ता लैजाने शर्तमा पूर्ण वा आंशिक महसुल सुविधा वा बैङ्क ग्यारेण्टी वा धरौटीमा पैठारी भएका वा अन्य संघ, संस्थाको नाममा पूर्ण वा आंशिक भन्सार महसुल छुटमा पैठारी भएका सवारी साधन एवं यन्त्र उपकरण नेपालभित्र कसैलाई उपहार दिएमा वा बिक्री गरेमा वा पैठारी गर्नेले आफ्नै प्रयोजनको लागि राख्ने भएमा त्यस्ता सवारी साधन एवं यन्त्र उपकरणहरूको भन्सार महसुल लिने प्रयोजनको लागि भन्सार अधिकृतले पैठारी हुँदाको अवस्थामा कायम भएको मूल्यमा (प्रत्येक वर्षको अवशिष्ट मूल्यमा) वार्षिक दश प्रतिशतको दरबाट अधिकतम पाँच वर्षको ह्रासकट्टी गरी मूल्य कायम गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बाहेक निजी प्रयोगका लागि आंशिक भन्सार महसुल छुटमा व्यक्तिगत रुपमा आयात भएका सवारी साधनहरू अन्य व्यक्तिलाई बिक्री गर्ने वा हक हस्तान्तरण गर्ने भएमा भन्सार महसुल लिने प्रयोजनको लागि मूल्य कायम गर्दा वार्षिक दश प्रतिशतका दरले अधिकतम पाँच वर्षको (प्रत्येक वर्षको अवशिष्ट मूल्यमा) ह्रासकट्टी गरी मूल्य कायम गरिनेछ । तर उत्पादन भएको मितिले दश वर्ष व्यतित भइसकेका सवारी साधनहरूको हकमा पैठारी हुँदा

कायम भएको मूल्यमा साठी प्रतिशत ह्रासकट्टी गरी मूल्य कायम गरिनेछ ।

(३) उपदफा (१) वा उपदफा (२) बमोजिम पैठारी भएका सवारी साधनहरूको पैठारीका अवस्थामा कायम भएको मूल्य अन्य त्यस्तै सवारी साधनहरूको मूल्यभन्दा धेरै कम भएको अवस्थामाबाहेक सामान्यतः पैठारी गर्दा कायम गरेको विदेशी मुद्रालाई आधारमानी उपदफा (१) वा (२) बमोजिम मूल्य कायम गरिनेछ ।

(४) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम सवारी साधनहरूमा ह्रासकट्टी गर्दा उक्त सवारी साधनको उत्पादन मितिदेखि गणना गरिनेछ र पैठारी हुनुपूर्व विदेशमा व्यतित भएको अवधि कटाई बाँकी अवधिको मात्र ह्रासकट्टी गरिनेछ ।

१०. हवाइमार्गबाट व्यापारिक रुपमा पैठारी गरिने मालवस्तुको भन्सार ऐन, २०६४ को दफा १३ को उपदफा (३) बमोजिम भन्सार कार्यालयमा मूल्य घोषणा गर्दा पैठारीकर्ताले मालवस्तुको मूल्य, भाडा तथा वीमा रकम छुट्टाछुट्टै घोषणा गर्नुपर्नेछ । पैठारीकर्ताले घोषणा गरेको भाडा रकम र एयर वे विलमा उल्लिखित भाडा रकममध्ये जुन बढी देखिन्छ सोही भाडा रकमलाई समावेश गरी मूल्य निर्धारण गरिनेछ । एयर वे विलमा भाडा रकम उल्लेख नभएको र पैठारीकर्ताले घोषणा गरेको भाडा रकम वास्तविक भाडा रकमभन्दा कम देखिएमा भन्सार अधिकृतले उक्त मालवस्तु हवाइमार्गबाट पैठारी गर्दा लाग्न सक्ने अनुमानित भाडा रकम समेत समायोजन गरी मूल्य निर्धारण गर्नुपर्नेछ । हवाइमार्गबाट मालवस्तु पैठारी गर्दा लाग्ने भाडा रकमको जानकारी भन्सार अधिकृतले सम्बन्धित हवाई सेवाबाट लिन सक्नेछ । यसरी भन्सार अधिकृतले मालवस्तुमा लागेको वा लाग्न सक्ने भाडा रकमको जानकारी मागेको बखत त्यस्तो जानकारी वा विवरण उपलब्ध गराउनु सम्बन्धित हवाई सेवाको कर्तब्य हुनेछ ।

तर,

एयर वे विलमा उल्लिखित भाडा रकम र सम्बन्धित हवाई सेवाले वास्तविक रुपमा असुल गरेको भाडा रकम फरक भएमा

सम्बन्धित हवाइ सेवाले वास्तविक भाडा रकम असुल गरी जारी गरेको नगदी रसीदलाई मान्यता दिन सकिनेछ ।

११. <u>**निर्यात हुने वस्तुको कच्चा पदार्थ धरौटीमा पैठारी गर्न सकिने**</u>: वण्डेड वेयर हाउसको इजाजत नलिएका उद्योगहरूले आफ्नो उत्पादन प्रतीतपत्रको माध्यमद्वारा वा प्रचलित बैकिङ्ग कागजातको माध्यमबाट निकासी गर्ने वा परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा स्वदेशमै बिक्री गर्ने भएमा त्यस्तो मालवस्तु उत्पादन गर्न आवश्यक कच्चा पदार्थ, सहायक कच्चा पदार्थ (नेपालमा उत्पादन नहुने प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) पैठारी गर्दा लाग्ने भन्सार महसुल निम्नलिखित शर्त र कार्यविधिको अधिनमा रही धरौटी राखी पैठारी गर्न पाउनेछ । नेपालमा उत्पादन नहुने प्याकिङ्ग मेटेरियलको हकमा उद्योग विभागले नेपालमा उत्पादन नहुने भनी प्रमाणित गरी सुविधा दिन सिफारिस गरेको अवस्थामा मात्र यस्तो सुविधा दिइनेछ ।

(क) यस्ता उद्योगहरूले यस दफाबमोजिम पैठारी गर्ने कच्चा पदार्थ वा सहायक कच्चा पदार्थ (प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) पैठारी गर्दा तयारी वस्तु निकासी गर्ने व्यहोरा जनाई उक्त कच्चा पदार्थ वा सहायक कच्चा पदार्थ (प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) मा दरबन्दी अनुसार लाग्ने भन्सार महसुल धरौटीमा जांचपास गर्ने व्यवस्थाको लागि तोकिएको ढांचामा भन्सार अधिकृत समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(ख) उक्त निवेदनको आधारमा, पैठारी भएको कच्चा पदार्थ वा सहायक कच्चा पदार्थ (प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) मा लाग्ने भन्सार महसुल वापतको रकम धरौटीमा राखी जांचपास गरिनेछ । साथै कच्चा पदार्थ वा सहायक कच्चा पदार्थ (प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) पैठारी गर्दा वा निकासी प्रक्रिया पुरा गरेपछि सोको विवरण पैठारीकर्तालाई दिइने निर्धारित ढांचाको पासबूकमा स्पष्टसंग उल्लेख गरिनेछ ।

(ग) यस दफाबमोजिम पैठारी भएको कच्चा पदार्थ वा सहायक कच्चा पदार्थ (प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) बाट उत्पादित तयारी मालवस्तु वाह्र महिनाभित्र निकासी वा स्वदेशमै परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा बिक्री गरिसक्नुपर्नेछ ।

(घ) उद्योगले आफ्नो उत्पादन परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा स्वदेशमा बिक्री गर्दा नेपाल सरकारबाट आंशिक वा पूर्णरुपमा महसुल सुविधा पाएको आयोजना वा निकायलाई बिक्री गर्ने भएमा मात्र उपर्युक्तबमोजिमको सुविधा प्रदान गरिनेछ ।

(ङ) यसरी निकासी वा परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा स्वदेश मैं बिक्री गरेको प्रमाण, बैङ्कद्वारा प्रमाणित विदेशी मुद्रा आर्जन भएको कागजात वा वस्तु विनिमय अन्तर्गत मालवस्तु निकासी भएको भए सोवापत मालवस्तु पैठारी भएको प्रमाण र उद्योग विभागको खपत अनुपातको प्रमाण सहित तोकिएको ढांचामा उक्त धरौटी फुकुवा वा फिर्ताको लागि खण्ड (ग) बमोजिम (३) को अवधिभित्रै सम्बन्धित भन्सार कार्यालयमा निवेदन गर्नुपर्नेछ ।

तर, वन्द हड्ताल वा प्राकृतिक प्रकोप वा अन्य यस्तै काबुवाहिरको परिस्थिति परी खण्ड (ग) बमोजिमको अवधिभित्र तयारी मालवस्तु निकासी गर्न वा स्वदेशमै परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा विक्री गर्न वा विदेशी मुद्रा आर्जन गरेको प्रमाण पेश गर्न नसकेको व्यहोरा जनाई भन्सार कार्यालयका प्रमुख समक्ष निवेदन दिएमा र व्यहोरा मनासिव देखिएमा भन्सार कार्यालयका प्रमुखले बढीमा छ महिनासम्मको म्याद थप गर्न सक्नेछ । यसरी थप भएको म्यादभित्र यस उपदफामा उल्लिखित कागजात सहित निवेदन गरेमा धरौटी रकम फुकुवा गरिनेछ ।

(च) धरौटी फुकुवाको लागि खण्ड (ङ) बमोजिमको अवधिभित्र निवेदन गरेपछि पेश भएका कागजातको छानविन गरी एक महिनाभित्र धरौटी फुकुवा गरिनेछ । यसरी धरौटी फुकुवा भएको विवरण पासबूकमा जनाइदिनु पर्नेछ ।

(छ) उद्योगले यस दफाबमोजिम पैठारी गर्ने कच्चा पदार्थ वा सहायक कच्चा पदार्थ (प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) मा लाग्ने भन्सार महसुलमा फुकुवा भएको धरौटी मिलान गरी पासवुकमा जनाइनेछ । एक महिनासम्म त्यस्तो फुकुवा भएको धरौटी मिलान हुन नसकेमा त्यस्तो बढी भएको धरौटी रकम फिर्ता दिइनेछ ।

(ज) यस दफाबमोजिम पैठारी भएको कच्चा पदार्थ वा सहायक कच्चा पदार्थ (प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) बाट तयारी वस्तु बनाई निकासी गर्दा पैठारीको अवस्थाको कारोवार मूल्यमा कम्तीमा दश प्रतिशत मूल्य अभिवृद्धि भएको हुनुपर्नेछ ।

(झ) यस दफाबमोजिम पैठारी भएको कच्चा पदार्थ वा सहायक कच्चा पदार्थ (प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) बाट उत्पादित मालवस्तु शर्तबमोजिम पूर्ण वा आंशिक निकासी नगरेमा वा स्वदेशमै खण्ड (ग) अनुसार परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा बिक्री नगरेमा स्थानीय बिक्री मानी स्थानीय बिक्री गरे जतिको हकमा नियमानुसार लाग्ने महसुल धरौटी रहेको रकमबाट सदरस्याहा गरी लाग्ने महसुलको दश प्रतिशत जरिवाना समेत पैठारीकर्ताबाट असुल गरिनेछ ।

(ञ) यसरी धरौटीमा कच्चा पदार्थ वा सहायक कच्चा पदार्थ (प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) पैठारी गर्ने र त्यसबाट निर्मित मालवस्तु निकासी गर्ने प्रयोजनका लागि भन्सार विभागले भन्सार कार्यालयहरू तोक्नेछ ।

तर, उद्योगले यस्तो सुविधामा कच्चा पदार्थ वा सहायक कच्चा पदार्थ (प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) पैठारी गर्दा भन्सार विभागले तोकेकोमध्ये कुनै एउटा भन्सार कार्यालयबाट मात्र गर्नुपर्दछ ।

१२. **सवारी साधन पैठारी सम्बन्धी विशेष व्यवस्थाः** (१) सवारी वा ढुवानीका साधनहरु पैठारी गर्दा देहायका शर्तहरु पालना गर्नुपर्नेछः

(क) निर्माता कम्पनी वा निजको आधिकारिक विक्रेताबाट खरिद गरिएका नयाँ सवारी वा ढुवानीका साधनहरु नेपाल स्थित आधिकारिक विक्रेताहरुले मात्र पैठारी गर्ने पाउने छन् ।

(ख) रिकण्डीसन्ड, प्रयोग भइसकेको वा नेपाल सवारी प्रदूषण मापदण्ड २०५६ भित्र नपर्ने सवारी वा ढुवानीका साधनहरु पैठारी गर्न पाइनेछैन ।

(ग) विक्री गर्ने प्रयोजनको लागि खण्ड (क) बमोजिम पैठारी गरेका सवारी वा ढुवानीका साधनहरुको पैठारीकर्ताले एक वर्षमा तीन पटक (प्रत्येक चार महिनामा) त्यस्ता साधनहरुको अधिकतम खुद्रा विक्री मूल्य (एम. आर.पी.)

राष्ट्रिय स्तरको दैनिक पत्रिकामा अनिवार्यरुपले प्रकाशित गर्नुपर्नेछ ।

(घ) खण्ड (ग) बमोजिम पैठारी भएका सवारी वा ढुवानीका साधनहरुको अधिकतम खुद्रा विक्री मूल्य (एम.आर.पी.) प्रकाशित नगर्ने आयातकर्ताहरुको भन्सार विभागले आयात तथा विक्री कारोवार रोक्का राखी छानविन गर्न सक्नेछ ।

(ङ) यस उपदफाको खण्ड (क) तथा खण्ड (ख) मा उल्लिखित शर्तहरु उल्लङघन गरी पैठारी गरिएका सवारी वा ढुवानीका साधनहरु जफत गर्न सकिनेछ ।

तर,

(१) सरकारी निकाय, कुटनैतिक वा महसुल सुविधा प्राप्त व्यक्ति वा निकाय, ऋण तथा अनुदान सहयोगमा संचालित सरकारी आयोजनाहरुले पैठारी गर्ने सवारी तथा ढुवानीका साधनहरु तथा अपाङ्गहरुले आफ्नो प्रयोजनको लागि पैठारी गर्ने स्कुटरमा यस उपदफाको खण्ड (क) लागू हुनेछैन ।

(२) दमकल पैठारी गर्दा यस उपदफाको खण्ड (ख) लागू हुनेछैन ।

(३) एक वर्षभन्दा बढी विदेशस्थित नेपालको कूटनीतिक नियोगमा काम गरी कार्य अवधि समाप्त भई फर्केका नेपाली नागरिकहरूले विदेशमा आफ्नो नाममा दर्ता गरी आफैंले प्रयोग गरेको सवारी साधन वातावरण मन्त्रालयको सिफारिसमा पैठारी गर्न सक्नेछन् ।

(२) कार्नेट अन्तर्गत पर्यटकहरूले ल्याएका व्यक्तिगत प्रयोगका यातायातका साधनहरू नेपालभित्र अस्थायी रुपमा प्रथम पटक प्रवेश गरेको मितिले एकवर्षको अवधिमा लगातार वा पटक पटक गरी जम्मा छ महिनाको अवधिसम्म नेपालभित्र विना महसुल राख्न पाउनेछन् । यसरी ल्याइएका (पैठारी भएका) यातायातका साधनहरू छ महिनाभित्र फिर्ता नलगेमा स्वतः जफत हुनेछ । तर दुर्घटना भई प्रहरी कव्जामा रहेको वा मर्मतको लागि वर्कशपमा रहेको भनी प्रहरी कार्यालयले सिफारिस गरेको अवधि भने भन्सारले कार्नेटमा तोकिदिएको अवधिमा गणना हुनेछैन । यसरी कार्नेट अर्न्तगत पैठारी भएका सवारी साधनहरू दान,

दातव्य वा उपहार दिन वा बिक्री गर्न पाइनेछैन । कार्नेट अर्न्तगत सवारी साधनसाथ रहेका मालवस्तुहरू सवारी साधन साथ फिर्ता लैजान पर्ने व्यहोरा कार्नेटमा जनाई छाड्न सकिनेछ ।

(३) कार्नेटबाहेक अस्थायी तवरबाट पैठारी गरी ल्याएका मोटरकार, स्टेशन वाइगन, लैण्डरोभर, जीप, ट्रक, ट्रयाक्टर, लहरी, भ्यान र मोटरसाइकल आदि साधनहरू र तिनका टेलर समेतमा देहायबमोजिम भन्सार महसुल लगाई असुल उपर गरिनेछः

(क) अस्थायी पैठारी गरी ल्याएको ट्रयाक्टरमा दैनिक दुइसय रुपैयाँका दरले पैठारी महसुल असुल गरिनेछ । तर ट्रेलर फिट भएको ट्रयाक्टर वा ट्रेलर मात्र अस्थायी पैठारी गरी ल्याएमा प्रति दिन चार सय रुपैयाका दरले महसुल असुल गरिनेछ । तर मालवस्तु बोकी ल्याएका ट्रेलर सहितको ट्रयाक्टर अठ्चालिस घण्टाभित्र रित्तै फर्किगएमा सो ट्रयाक्टरको महसुल लिइने छैन । यसरी पैठारी गरी ल्याएको ट्रयाक्टर, ट्रेलर वा ट्रेलरसहितको ट्रयाक्टर तीस दिनभन्दा बढी नेपालमा राख्न पाइने छैन ।

(ख) अस्थायी तवरबाट पैठारी गरिएका र कार्नेट नभएका सवारी साधनहरू पैठारी हुंदा कार, जीप र भ्यानमा दैनिक चार सय रुपैयाँ, बस, मिनिबस लगायतका टुरिष्ट गाडीमा दैनिक चार सय रुपैयाँ, मोटरसाइकल तथा स्कुटरमा दैनिक एक सय रुपैया र तीन पाङ्ग्रे सवारी साधनमा दैनिक तीन सय रुपैयाँ महसुल लाग्नेछ । यसरी महसुल तिरी अस्थायी पैठारी भएका सवारी साधनहरू एक वर्षमा तीस दिनभन्दा बढी नेपालभित्र राख्न पाइनेछैन ।

तर,

(१) यसरी पैठारी भएका सवारी साधनहरु नजिकको वजारसम्म पुगी प्रवेश गरेकै दिन फर्कने भएमा कुनै महसुल लाग्नेछैन ।

(२) दुई देशबीच भएको सम्झौता वा सहमतिबमोजिम संचालन गरिने यात्रुवाहक बस तथा मिनिबसहरू अस्थायी पैठारी गर्दा सम्झौता वा सहमतिमा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

(ग) मालवस्तुहरूको परिवहनको लागि ट्रेक्टरबाहेकका गाडीहरूलाई अस्थायी रुपमा एकपटकमा सात दिनसम्म प्रति दिन आठ सय रुपैयाका दरले महसुल लिई पैठारी गर्न दिन सकिनेछ ।

(घ) अस्थायी पैठारी गरी ल्याएका सवारी र ढुवानीका साधनहरू अनिवार्यरुपमा फिर्ता लैजानु पर्नेछ । उपरोक्त (क), (ख) र (ग) मा उल्लिखित सवारी र ढुवानीका साधनहरू प्रज्ञापनपत्रमा घोषणा गरेको अवधिभन्दा बढी बसेको फेला परेमा वा नेपालभित्र झुट्ठा विवरण दिई बसेको ठहरेमा जफत गर्न सकिनेछ । फिर्ता लैजाने क्रममा मनासिव कारण भएमा सवारी साधनको मूल्यमा नबढ्ने गरी बढी बसेको अवधिको मोटरसाइकलमा दैनिक पाँचसय रुपैयाँका दरले र अन्य सवारी साधनमा दैनिक एक हजार रुपैयाका दरले महसुल असुल गरी फिर्ता लैजान दिन सकिनेछ ।

(ङ) विदेशबाट मालवस्तु ढुवानी गरी ल्याएको ट्रक र मालवस्तुसहितको कन्टेनर बोकी ल्याएको ट्रेलरलाई सो मालवस्तु गन्तव्यस्थलमा अनलोड गर्नको लागि र रित्तो कन्टेनर लिई आएको ट्रेलरलाई भन्सार क्षेत्रभित्र रहेको मालवस्तु लोड गर्नका निमित्त बहत्तर घण्टासम्म अस्थायी पैठारी महसुल लिइने छैन । यसरी नेपाल प्रवेश गरेका ट्रक वा ट्रेलरले भन्सार क्षेत्रबाहिरबाट मालवस्तु लोड गरी ४८ घण्टाभित्र फर्केमा एक दिनको मात्र अस्थायी पैठारी महसुल लिइनेछ ।

तर बन्द, हड्ताल, दैवीप्रकोप, दुर्घटना जस्ता कारणले वहत्तर घण्टाभित्र फिर्ता हुन

नसकेकोले अस्थायी महसुल लाग्ने अवस्था भएमा भन्सार कार्यालयका प्रमुखले बढीमा अर्को तीन दिनसम्मको म्याद थप दिन सक्नेछ र यसरी म्याद थप दिइएको अवधिको महसुल लाग्नेछैन ।

(४) भाग ८७ को गाडी र तिनका चेसिस पैठारी भएकोमा जुन किसिमको सवारी साधनको चेसिस वा जुन किसिमको गाडी भनी महसुल बुझाएको छ सोही किसिमको सवारी साधनमा दर्ता गर्नुपर्नेछ । अर्को किसिमको सवारी साधनमा दर्ता गरी प्रयोग गर्नु परेमा भन्सार कार्यालयले, महसुल नपुग हुने भए सो रकम असुल गरी स्वीकृति दिएको अवस्थामा मात्र अर्को किसिमको सवारी साधनमा दर्ता गरी प्रयोग गर्न सकिनेछ र उपरोक्तानुसार स्वीकृति नलिई दर्ता गरेको वा प्रयोगमा ल्याएको सवारी साधनहरू जफत गरिनेछ ।

(५) यस भागको शीर्षक ८७०२ को प्रयोजनका लागि सीट संख्या गणना गर्नु पर्दा नियमित सीट र ड्राइभर सिट गणना गरिनेछ । तर कण्डक्टर सीट एवं अन्य अतिरिक्त सीट तथा फोल्डीङ्ग सीटलाई गणना गरिनेछैन ।

(६) नेपाल सरकार र नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्व रहेका संस्थाहरूले महसुल सुविधामा पैठारी गरेका पाँच वर्ष भन्दा पुराना गाडीहरू र यन्त्रोपकरण समेत लिलाम बिक्री गर्दा त्यसमा भन्सार महसुल लाग्नेछैन । तर भन्सार ऐन, नियम अनुसार जफत भई नेपाल सरकारको निर्णयानुसार नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेका सवारी साधन लिलाम गर्दा उपरोक्त पाँच वर्षको बन्देज लागू हुनेछैन ।

(७) भाग ८७ मा व्यवस्था भए अनुसार अस्थायी पैठारी भएका सवारी तथा ढुवानी साधनहरू दुर्घटना भई वा अन्य अनुसन्धानको सिलसिलामा कब्जामा रहेको व्यहोरा सम्बन्धित प्रहरी वा राजस्व अनुसन्धान विभाग वा सो अन्तर्गत कार्यालयबाट प्रमाणित भएमा सो अवधिको लाग्ने महसुल मूल भन्सार कार्यालयको प्रमुखले मिनाहा दिन सक्नेछ ।

१३. **<u>भन्सार सुविधा (कूटनीतिक सुविधा), पूर्ण वा आंशिक महसुल सुविधा, लगत वा बैङ्क ग्यारेण्टीमा पैठारी भएका सवारी साधन, यन्त्रोपकरण वा मालवस्तुहरू सम्बन्धी व्यवस्था:</u>** (१) नेपाल सरकारबाट भन्सार सुविधा (कूटनीतिक सुविधा) वा पूर्ण वा आंशिक महसुल सुविधा पाई वा नेपाल सरकारको निर्णयबाट एक प्रतिशत भन्सार महसुल लिई वा लगत वा बैङ्क ग्यारेण्टीमा पैठारी भएका सवारी साधन, यन्त्रोपकरण एवं मालवस्तुहरू बिक्री गरेमा वा उपहार दिएमा वा आफैंले उपयोग गरेमा यस अनुसूची बमोजिम लाग्ने कुल भन्सार महसुलको साठी प्रतिशत छुट हुनेछ । आंशिक महसुल छुटमा पैठारी भएका सवारी साधनका हकमा पहिले तिरेको भन्सार महसुल रकम कट्टा गरी बाँकी महसुल असुल गरिनेछ ।

तर, यस्ता सवारी साधन, यन्त्रोपकरण एवं मालवस्तुहरू पैठारी गरेको मितिले पाँच वर्ष अवधि व्यतित भइसकेको हुनुपर्नेछ । भन्सार सुविधा (कूटनीतिक सुविधा) वा महसुल सुविधामा पैठारी भएका यस्ता सवारी साधन, यन्त्रोपकरण एवं मालवस्तुको हकमा सो सुविधा कुनै व्यक्तिको हकमा उपलब्ध गराउंदा निजको नेपालमा पदाधिकार रहेको अवधिभर एकपटकमात्र दिइनेछ ।

(२) कुनै खास कार्य वा प्रयोजनको लागि अस्थायी तवरबाट पछि फिर्ता लैजाने शर्तमा लगत वा बैङ्क ग्यारेण्टीमा पैठारी भएका सवारी साधन, यन्त्रोपकरण एवं अन्य मालवस्तुहरू उक्त कार्य समाप्त भएपछि नेपालभित्र कसैलाई उपहार दिई वा बिक्री गरी वा आफैले प्रयोग गर्ने गरी महसुल बुझाई सकेको अवस्थामाबाहेक तीन महिनाभित्र फिर्ता लगिसक्नु पर्नेछ । यसरी तोकिएको अवधिभित्र फिर्ता नलगेका वा महसुल नबुझाएका सवारी साधन, यन्त्रोपकरण एवं अन्य मालवस्तुहरू नेपाल सरकारले म्याद थप दिएको अवस्थामा बाहेक जफत गरिनेछ ।

(३) उपदफा (२) को अवधिभित्र फिर्ता नलगेका वा महसुल नबुझाई म्याद नघाइ राखिएका सवारी साधन, यन्त्रोपकरण वा अन्य मालवस्तुहरूको यथार्थ सूचना दिई पक्राउ गर्न सहयोग गर्ने व्यक्तिलाई त्यस्तो मालवस्तु लिलाम गरी प्राप्त हुने रकमको पन्ध्र प्रतिशत रकम पुरस्कार स्वरुप दिइनेछ ।

(४) नेपालभित्रका आयोजना संचालनार्थ ती आयोजना वा ठेकेदारको नाममा पैठारी हुने सवारी र ढुवानीका साधन लगायतका निर्माण उपकरण र यन्त्रहरू समेतको सम्वन्धमा देहायबमोजिम हुनेछः

(क) नेपाल सरकारसंग भएको सम्झौता वा नेपाल सरकारको निर्णयको अधिनमा रही आयोजना वा सम्बन्धित ठेकेदारको नाममा पैठारी भएको सवारी र ढुवानी साधन, निर्माण उपकरण र यन्त्रहरू लगायतका मालवस्तु समेत आंशिक भन्सार महसुल लिई वा महसुल वापतको बैङ्क ग्यारेण्टी लिई अस्थाई पैठारी गर्न दिइनेछ ।

(ख) यसरी पैठारी हुने सवारी र ढुवानी साधन लगायतका मालवस्तु पैठारी गर्दा प्रज्ञापन पत्रमै नेपालभित्र रहने अवधि उल्लेख गरी जांचपास गर्नुपर्नेछ । निर्धारित अवधिमा आयोजना सम्पन्न नभएको कारणले प्रज्ञापन पत्रमा उल्लिखित अवधिभन्दा बढी अवधिसम्म नेपालभित्र राख्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति लिई आयोजनाको अवधि थप भएको जानकारी भन्सार विभागलाई दिनुपर्नेछ । सो आधारमा भन्सार विभागले सम्बन्धित भन्सार कार्यालय एवं अन्य निकायलाई जानकारी गराउनेछ ।

(ग) उपर्युक्तानुसार पैठारी हुने सवारी र ढुवानी साधनको दर्ता गर्दा छुट्टै पहिचान हुने किसिमले दर्ता गर्नुपर्ने छ र परियोजना अवधि समाप्त भएपछि यस्ता साधनको नवीकरण गरिनेछैन ।

(घ) यसरी पैठारी भएका सवारी साधन, यन्त्रोपकरण एवं मालवस्तु नेपालको एउटा आयोजनाबाट अर्को आयोजना संचालनको लागि नेपाल सरकारले अनुमति दिएकोमा बाहेक भन्सार महसुल नतिरी लगत हस्तान्तरण गरिनेछैन ।

(ङ) नेपाल सरकारले म्याद थप दिएकोमाबाहेक आयोजना सम्पन्न भएको मितिले तीन महिनाभित्र उपरोक्तानुसारका मालवस्तुहरू फिर्ता लगिसक्नु पर्नेछ ।

(च) खण्ड (ङ) बमोजिम फिर्ता नलगी आफैंले उपयोग गरेमा, कसैलाई उपहार दिएमा वा बिक्री गरेमा उल्लिखित अवधिभित्रै यस अनुसूचीबमोजिम लाग्ने महसुल बुझाई सक्नुपर्नेछ । यसरी म्यादभित्र फिर्ता नलगेका र महसुल पनि नबुझाएका उक्त सवारी साधन, यन्त्रोपकरण एवं अन्य मालवस्तुहरूको हकमा माथि उपदफा (२) मा लेखिएबमोजिम हुनेछ ।

(छ) तोकिएको अवधिभित्र फिर्ता नलगी वा महसुल नबुझाई म्याद नघाई राखेका यस्ता मालवस्तुहरूको यथार्थ सूचना दिई पक्राउ गर्न सहयोग गर्ने व्यक्तिलाई माथि उपदफा (३) बमोजिम पुरस्कार दिइनेछ ।

(ज) सम्बन्धित ठेकेदारले एउटा परियोजनाको नाममा पैठारी गरेको मालवस्तु फिर्ता नलगी वा महसुल नतिरी अर्को परियोजनाका लागि सोही ठेकेदारले सवारी साधन यन्त्रोपकरण एवं मालवस्तुहरू पैठारी गर्न पाउनेछैन ।

१४. <u>देहायका मालवस्तुहरूमा देहायबमोजिम भन्सार महसुल छुट हुनेछ</u>::

(१) <u>भन्सार महसुल पूर्ण छुट हुनेः</u>

(क) निम्न उपशीर्षकहरूमा पर्ने मालवस्तुहरू

०५११९९१०	२५०१००९०	२७१६००००	४०१४१०००	४४०११०००
४४०१२१००	४४०१२२००	४४०१३०००	४४०२१०००	४४०२९०००
४४०३१०००	४४०३२०००	४४०३४१००	४४०३४९००	४४०३९१००
४४०३९२००	४४०३९९००	४४०४१०००	४४०४२०००	४४०६१०००
४४०६९०००	४४०७१०००	४४०७२१००	४४०७२२००	४४०७२५००

४४०७२६००	४४०७२७००	४४०७२८००	४४०७२९००	४४०७९१००
४४०७९२००	४४०७९३००	४४०७९४००	४४०७९५००	४४०७९९००
४९०२१०००	४९०२९०००	५००१००००	५१०११९००	५१०११९००
५१०१२१००	५१०१२९००	५१०१३०००	५२०१००००	५२०२१०००
५२०२९१००	५२०२९९००	५२०३००००		

(ख) उद्योगले आफ्नो उत्पादनको प्रयोजनको लागि पैठारी गर्ने इथाइलिन ग्लाइकोल (उपशीर्षक २९०५.३१.००) र टेरिप्याथेलिक एसिड र यस्का लवणहरू (उपशीर्षक २९१७.३६.००) ।

(ग) आंशिक चहकिलो पारिएको धागो (पी.ओ.वाई) उत्पाादन गर्ने उद्योगले उद्योग विभागले तोकेको हदसम्मका कच्चा पदार्थका खपत अनुपात, स्वदेशमा हुने उपभोग एवं विदेशमा हुने निकासीको आधारमा उद्योगले आयात गर्ने उपशीर्षक ३९०७.६०.०० मा पर्ने Pet Chips ।

(घ) भाग ३१ को मलखाद ।

(ङ) भाग ३२ का सिन्दूर, भाग ३९ र ७० मा पर्ने चुरा, टीका र टिकुली ।

(च) जूट उद्योगहरूले पैठारी गर्ने भाग ५३ को कच्चा जूट ।

(छ) परम्परागत पात्रो, नेपाल सरकारले पैठारी गर्ने अप्रकाशित हुलाक टिकट, पोष्टकार्ड, हवाईपत्र, राहदानी, अन्तःशुल्क टिकट, शीर्षक ४९.०१ तथा ४९.०३ का मुद्रित किताबहरू र शीर्षक ४९.०४ को किताब ।

तर नेपाली प्रकाशक, वितरक वा सोल एजेण्ट वा प्रतिलिपि अधिकार उल्लेख भएका पुस्तक नेपालबाहिरबाट मुद्रण गरी पैठारी गरेमा त्यसरी पैठारी भएको पुस्तकको छपाई मूल्य (कागज, मुद्रणमा लागेको खर्च, भाडा र बीमा

जोडी हुन आउने मूल्य) मा पन्ध्र प्रतिशत भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(ज) निजी प्रयोगको लागि आंशिक भन्सार महसुल सुविधामा पैठारी भई सवारी साधनका धनीको मृत्यु भएको कारणले निजको हकवाला पति वा पत्नीको नाममा नामसारी हुने सवारी साधन ।

(झ) भारतमा उत्पादन भई भारतबाटै पैठारी भएको भाग २७ को शीर्षक २७.०९ को कच्चा पेट्रोलियम तेल र विटुमिन खनिजबाट प्राप्त कच्चा तेल ।

(ञ) भारतमा उत्पादन भई भारतबाटै पैठारी भएको भाग २५ र २६ का निम्न उपशीर्षकहरूका अप्रशोधित खनिज उत्पादनहरू:

२५०२००००	२५०४१०००	२५०४९०००	२५१०१०००	२५१११०००
२५११२०००	२५१३१०००	२५१३२०००	२५१९९०००	२५२१००००
२५२५१०००	२५२८१०००	२५२८९०००	२५३०९०००	२६०१११००
२६०११२००	२६०१२०००	२६०२००००	२६०३००००	२६०४००००
२६०५००००	२६०६००००	२६०७००००	२६०८००००	२६०९००००
२६१०००००	२६११००००	२६१२१०००	२६१२२०००	२६१३१०००
२६१३९०००	२६१४००००	२६१५१०००	२६१५९०००	२६१६१०००
२६१६९०००	२६१७१०००	२६१७९०००		

(ट) मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका धागो उद्योगहरूले पैठारी गर्ने भाग ५४ र ५५ मा पर्ने आंशिक चहकिलो पारिएको धागो (पि.ओ.वाई) र सबै किसिमका मानव निर्मित स्टेपुल फाइवर ।

(ठ) विद्युत सोलार वा ब्याट्रीबाट मात्र चल्ने तीन पांग्रे वा चार पांग्रे सवारी वा ढुवानी साधन उत्पादन गर्ने गरी दर्ता भएका उद्योगले आफुले उत्पादन गर्ने सवारी वा ढुवानी साधनको उत्पादनमा प्रयोग गर्ने चेसिस, इन्जिन, मोटर र ब्याट्री चार्जर ।

(ड) रक्त संचार सेवाको लागि आवश्यक पर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले आयात गर्ने रगत राख्ने

प्लाष्टिकका थैला, ट्रान्सफ्यूजन सेट, टेस्टिङ्ग किट्स, रिएजेन्ट तथा रक्त परीक्षण रिएजेन्ट निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न औजार उपकरणहरु एवं रसायनहरु ।

(ढ) दृष्टिविहिनहरूले प्रयोग गर्ने सेतो छडी, (ह्वाइट केन) स्लेटस्टाइलस, ब्रेल नोटटेकर, ब्रेलो (ब्रेल प्रिन्टर), रङ्गसूचक, पानीसूचक र प्रकाशसूचक यन्त्रहरू, आवाज दिने थर्मामिटर, ब्रेल टाइपराइटर, ब्रेल घडी, एवाकस, मेग्नीफाइङ्ग ग्लास, ब्रेल कम्पास, ब्रेल पुस्तक, ब्रेल इम्वोसर, ब्रेल स्टेनसिल मेशिन ।

(ण) अपाङ्ग व्यक्तिहरूले प्रयोग गर्ने ह्वील चेयर, ट्राई साइकल, बैशाखीहरू, कृत्रिम अंगहरू, हेरिङ्ग एड एवं जुत्ताहरू ।

(२) **भन्सार महसुल एक प्रतिशत मात्र लाग्नेः**

(क) १० किलोवाट वा सो भन्दा बढी क्षमताको जेनेरेटर ।

(ख) हवाइजहाज, हेलिकोप्टर, तिनका गेयर बक्स, इन्जिन, टायर व्याट्री, नट, वोल्ट, रिभेट र पार्टपूर्जा,
तर लिजमा पैठारी भएका हवाइजहाज, हेलिकोप्टर वा तिनका इन्जिन पैठारी गरेको मितिले ३ वर्षभित्र फिर्ता गरेमा पैठारी हुँदा तिरेको भन्सार महसुल फिर्ता दिइनेछ ।

(ग) दाना तथा पशुपंक्षी उद्योगहरूले स्वदेशमा प्रयोग गर्ने गरी पैठारी गर्ने भन्सार दरबन्दीको शीर्षक ०५.११ मा पर्ने माछाका टुक्रा टाक्री वा धूलो, सिपीको टुक्रा, भाग २३ को फिड सप्लीमेण्ट र भाग २५ को चून ढुंगाको धूलो ।

(घ) मसी बनाउने उद्योग र मसलन्द उद्योगले पैठारी गर्ने शीर्षक ७०.१० को ०.३३ लिटरसम्मको बोतल ।

(ङ) तोरी, रायो सर्स्यूं र क्यानोला (रेपसीड) को गेडा ।

(च) उद्योगले पैठारी गर्ने शीर्षक ९०.२७ का भन्सार दर शून्य भए बाहेकका सम्पूर्ण यन्त्र उपकरण एवं औजारहरू र तिनका पार्टपूर्जा ।

(छ) शीर्षक ७१.०२ मा पर्ने हिरा तथा शीर्षक ७१.०१, ७१.०३, ७१.०४ र ७१.०५ मा पर्ने प्राकृतिक वा सम्बर्धित बहुमूल्य वा अर्ध बहुमूल्य पत्थरहरू ।

(ज) टायर उत्पादन गर्ने उद्योगले आफ्नो उत्पादनको प्रयोजनको लागि पैठारी गर्ने सम्पूर्ण कच्चा पदार्थ एवं सहायक कच्चापदार्थहरू ।

(झ) यातायात व्यवस्था कार्यालयमा दर्ता भइसकेका डिजेल तथा पेट्रोलबाट चल्ने टेम्पोलाई ब्याट्रीबाट संचालन गरी सफा टेम्पो बनाउने प्रयोजनका लागि यस्ता उद्योग वा टेम्पोधनीले पैठारी गर्ने यन्त्र तथा उपकरण ।

(ञ) सवारी प्रदूषण कम गर्ने उद्देश्यले सवारी साधनमा प्रयोग गर्ने गरी पैठारी गर्ने क्याटलिक कन्भर्टर र म्याग्नेटाइजर ।

(ट) पशुको चारा काट्ने मेशिन, धान तथा गहुँ चुट्ने, निफन्ने थ्रेसर, पंखी, उपशीर्षक ८४३२.१०.००, ८४३२.२१.००, ८४३२.२९.००, ८४३२.३०.०० र ८४३२.४०.०० मा पर्ने कृषि तथा बागवानीमा प्रयोग हुने कल्टिभेटर, लेभलर, हलो, ह्यारो, वीउ तथा विरुवा रोप्ने (सिडर्स, प्लाण्टर्स, ट्रान्सप्लाण्टर्स), मल छर्ने (म्यान्योर स्प्रेडर्स र फर्टिलाइजर डिष्ट्रिब्यूटर्स) र उपशीर्षक ८४३३.५१.००,

८४३३.५३.०० र ८४३३.५९.०० मा पर्ने कृषि कार्यमा प्रयोग हुने हार्भेष्टिङ्ग सम्बन्धी यन्त्र तथा यन्त्रावलीहरू ।

(ठ) सिचाई कार्यमा प्रयोग हुने २ हर्ष पावरदेखि ८ हर्ष पावरसम्म शक्ति भएको इन्जिन सहितको पम्पिङ सेट र सोको साथमा पैठारी हुने होज पाइप ।

(ड) तयारी पोशाक निर्यात गर्ने उद्योगहरूले पैठारी गर्ने भ्याकुम आइरनिङ टेवुल र स्टीम आइरन ।

(ढ) कृषि तथा पशुजन्य उद्योगमा प्रयोग हुने सेपरेटर, मिल्क चिलिङ भ्याट, लिक्वीड नाइट्रोजन, औद्योगिक रेफ्रिजरेटर, कन्टेनर र शीर्षक ८४३६ को इन्कुवेटर, फिडिङ प्लाण्ट, (सामान्य भाडावर्तन बाहेकका कुखुराको दाना खुवाउने विशेष किसिमका भाँडा) र कुखुरा पालन व्यवसायका लागि आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण यन्त्र । यस्ता यन्त्र उपकरणहरू सि.के.डी. वा एस.के.डी. रुपमा पैठारी हुँदा द्विविधा पर्न गएमा पैठारी गर्दाकै अवस्थामा एक प्रतिशत भन्सार महसुल लिई बाँकी महसुल वापतको बैङ्क ग्यारेण्टी लिने र उक्त यन्त्रोपकरण जडान भइसकेपछि मेशिन ठहरिएमा उक्त बैङ्क ग्यारेण्टी फुकुवा गरिनेछ ।

(ण) कफी परफुरेटर (शीर्षक ८५.१६), वीऊ विजन स्क्रिनिङ सर्टिङ सम्बन्धी मेशिन (शीर्षकहरू ८४.३७ र ८४.७४), फलफूलको रस निकाल्ने मेशिन (शीर्षक ८४.३५), फुल सफा गर्ने मेशिन, सिंचाइमा प्रयोग हुने स्प्रिङ्कल र ड्रिप इरिगेशन सम्बन्धी उपकरणहरू ।

(त) चिया उद्योगले पैठारी गर्ने मेशिनरी (शीर्षक ८४.३८), उपकरण र पार्टपूर्जाहरू, स्प्रीङकल, ड्रिप इरिगेशन र सो सम्बन्धी सहायक सामग्रीहरू, चिया प्याकिङ्गमा प्रयोग हुने टी-चेष्ट ।

(थ) दर्ता भएका मत्स्य फार्महरूले पैठारी गर्ने विभिन्न किसिमका तयारी जालहरू, जाल बनाउन प्रयोग गरिने नाइलन धागो र माछा पाल्ने तयारी केजहरू, पम्पसेट, ह्याककिट, एरेटर, हांसको चल्ला कटाउने इन्कुवेटर, मत्स्य विष एवं मत्स्य प्रजननका लागि आवश्यक हार्मोन ।

(द) कृषि, वागवानी तथा पुष्प फार्महरूले पैठारी गर्ने ग्रिन हाउस, सिंचाई उपकरण र यस्तै अन्य यन्त्र उपकरण ।

(ध) मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका जेनेरेटर उत्पादन गर्ने उद्योगहरूले पैठारी गर्ने जेनरेटिङ पार्टस् ।

(न) उद्योगहरूले प्रदूषण नियन्त्रणका लागि पैठारी गर्ने संयन्त्र र उपकरण ।

(प) भाग ५१ को पश्मीना धागो ।

(फ) भन्सार उपशीर्षक ८९०३.९१ मा पर्ने मोटर रहित वा सहित सेलवोट (खियाउने डुङ्गा)

(ब) भन्सार शीर्षक ९०.२७ मा पर्ने औषधी उद्योगहरुले पैठारी गर्ने अनुसन्धानका लागि आवश्यक उपकरणहरू ।

(भ) मौरी पालन उद्योगले पैठारी गर्ने मौरी पालनको लागि आवश्यक पर्ने मेटल व्यारल, रानी छेक्ने पाता, मौरी ब्रुस, आधार चाका रोलर, गियर पम्प र व्हील प्लेट तथा मौरीपालन व्यवसायको मेशिन (शीर्षक ८४.३६) र मह छान्ने र रस छान्ने मेशिन (शीर्षक ८४.३३) ।

(३) **भन्सार महसुल आंशिक रुपमा छुट हुनेः**

(क) कार्पेट उद्योगहरूले पैठारी गर्ने भाग ५५ मा पर्ने सबै किसिमका मानवनिर्मित स्टेपुल फाइवरमा लाग्ने भन्सार महसुलमा नब्बे प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

(ख) भाग ३० मा पर्ने दरबन्दीमा माफी जनिएबाहेकका औषधि (च्यवनप्रास, बाम, भिक्स, स्वीचो तथा बाम, भिक्स वा स्वीचोको कार्य गर्ने अन्य यस्तै उत्पादनहरू बाहेक), रोग निदानमा प्रयोग हुने परीक्षण किट्स (डायग्नोस्टिक किट्स) (भाग ३८ को समेत) मा पाँच प्रतिशत मात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(ग) भाग ८४ को दरवन्दीमा माफी जनिए वाहेकका पाँच प्रतिशत भन्सार महसुल लाग्ने घरायसी प्रयोग हुन सक्नेबाहेकका मिल मेशिनरी एवं यन्त्रोपकरणहरू (पार्टपूर्जाबाहेक) को पैठारीमा ४ प्रतिशतमात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ । यस्ता मेशिनहरू सि.के.डी र एस.के. डी. अवस्थामा पैठारी हुंदा उल्लिखित सुविधा प्रदान गर्न द्विविधा भएमा न्यूनतम लाग्ने ४ प्रतिशत महसुल पैठारीकै अवस्थामा असुल गरी बाँकी दरबन्दी अनुसार लाग्ने महसुलको बैंङ्क ग्यारेण्टी लिई जांचपास गर्न सकिनेछ र औद्योगिक स्थलमा मेशिन सम्पूर्ण रुपमा जडान भइसकेपछि सम्बन्धित भन्सार कार्यालयबाट औद्योगिक स्थलको निरीक्षण गरी मेशिन ठहरिने जति मालवस्तुको बैंङ्क ग्यारेण्टी फुकुवा गरिनेछ ।

तर पुराना वा प्रयोग भइसकेका मिल मेशिनरी यन्त्रोपकरणमा उपर्युक्त बमोजिमको छुट दिइनेछैन ।

(घ) उद्योगहरूले औद्योगिक प्रयोजनका लागि भाग ८४ अन्तरगत पर्ने चार टनभन्दा बढी क्षमताको एयर

कण्डीसनर यूनिट पैठारी गरेमा पाँच प्रतिशत भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(ङ) डेरी उद्योगले पैठारी गर्ने देहायका मालवस्तुमा देहाय बमोजिम छुट हुनेछः

(१) आफ्नो नाम छपाई पैठारी गर्ने शीर्षक ८०.०७ का टीनका वट्टामा लाग्ने भन्सार महसुलमा पचास प्रतिशत ।

(२) दूध ढुवानीमा प्रयोग हुने शीर्षक ८७.०४ मा पर्ने ट्याङ्करमा असी प्रतिशत ।

साथै यस्ता उद्योगले दूध ढुवानी गर्न प्रयोग हुने तयारी ट्याङ्कर पैठारी नगरी त्यसको चेसिस पैठारी गरेमा त्यस्तो चेसिस पैठारी गर्दा लाग्ने भन्सार महसुल धरौटीमा लिइनेछ र ६ महिनाभित्र ट्याङ्कर वनाई यातायात व्यवस्था कार्यालयमा दर्ता गरी सोही अवधिभित्र सम्बन्धित भन्सार कार्यालयमा सोको प्रमाण पेश गरेपछि यस उपखण्ड बमोजिम छुट दिइ धरौटी रकम फिर्ता गरिनेछ । यसरी पैठारी गरिएका ट्याङ्करहरू दूध ढुवानी प्रयोजनको लागि अन्य डेरी उद्योगलाई विक्री गर्दा समेत भन्सार महसुल लाग्नेछैन । दूध ढुवानी गर्ने कार्यदेखि बाहेक अन्य प्रयोजनको लागि विक्री गर्ने भएमा वा आफैले अन्य प्रयोगमा ल्याउन चाहेमा कानून बमोजिम लाग्ने महसुल तिरी विक्री गर्न वा अन्य प्रयोजनमा ल्याउन पाइनेछ । सो बमोजिम नगरी अन्य प्रयोगमा ल्याएको पाइएमा त्यस्तो ट्याङ्कर जफत गरिनेछ ।

(च) शीर्षक ५२.०५ र ५२.०७ को सूती धागोको पैठारीमा पाँच प्रतिशत भन्सार महसुलमा असी प्रतिशत छुट हुनेछ ।

(छ) मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका पोलिकोटिङ्ग पेपर र प्रिन्टेड लेमिनेशन फिल्म उत्पादन गर्ने उद्योगहरूले शीर्षक ३९.१९, ३९.२० र ३९.२१ को पोलिष्टर फिल्म, वि.ओ.पी.पी. फिल्म, एक्स्ट्रुटेड पोलिफिल्म पैठारी गर्दा दश प्रतिशत मात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(ज) एल.पी. ग्याँस आयात गर्दा पाँच प्रतिशतमात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(झ) भाग ७१ को शीर्षक ७१.०८ मा पर्ने सुनमा प्रति दश ग्राम एक हजार रूपैयाँ र शीर्षक ७१.०६ मा पर्ने चाँदीमा प्रति दशग्राम चौबिस रूपैयाँ भन्सार महसुल लाग्नेछ । साथै शीर्षक ७१.१३ मा पर्ने सुनका गहनामा दश प्रतिशतमात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ

(ञ) शीर्षक ६२.११ मा पर्ने साडी, लुङ्गी, सुतीको गम्छा र सुतीको धोती (जनाना/मर्दाना) मा पाँच प्रतिशतमात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(ट) भारतबाट पैठारी हुने शीर्षक ५२०८, ५२०९ र ५२१२ मा पर्ने सुती कपडामा पाँच प्रतिशत र भारतबाटै पैठारी हुने सुतीको भित्री गञ्जी (वनियान) सुतीको भित्री कट्टु, सुतीको ब्रेसियर तथा सुतीको पेन्टीमा दश प्रतिशत मात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(ठ) शीर्षक ३९१८ मा पर्ने यूपिभिसीको कोरुगेटेड रुफिङ सिट (टायल्स) तथा युपीभीसी को झ्याल ढोका पार्टीशन लगायत विभिन्न सामान उत्पादन गर्ने उद्योगले आफ्नो उत्पादनको प्रयोजनको लागि पैठारी गर्ने शीर्षक ३९.१६ को मालवस्तुमा पन्ध्र प्रतिशत मात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(ड) शीर्षक ३९.२० मा पर्ने फिलर मास्टर ब्याचमा दश प्रतिशत मात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(ढ) विद्युत वा ब्याट्रीबाट मात्र चल्ने गरी उत्पादन भएका भाग ८७ का सवारी तथा ढुवानी साधन पैठारी गर्दा दरबन्दीबमोजिम लाग्ने भन्सार महसुलमा पचास प्रतिशत छुट हुनेछ ।

(ण) मालवस्तु चिस्यानमा राखी ढुवानी गर्न प्रयोग हुने गरी पूर्णरुपले रेफ्रिजिरेटिङ्ग प्रणाली जडान गरिएका शीर्षक ८७.०४ मा पर्ने ढुवानीका साधनहरूमा दश प्रतिशत मात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(त) उद्योगले भटमास तथा सूर्यमुखिको तेल उत्पादन गर्न पैठारी गर्ने भटमासको गेडा, सूर्यमुखिको गेडा, दाना तथा पशुपंक्षी उद्योगले पैठारी गर्ने भटमासको पिना तथा उद्योगले आफ्नो उत्पादनको प्रयोजनको लागि पैठारी गर्ने मकैको गेडा तथा उखुमा लाग्ने भन्सार महसुलमा पचास प्रतिशत छुट र कृषि सुधार शुल्कको हकमा ६८ प्रतिशत छुट हुनेछ ।

(थ) उद्योगले आफ्नो उत्पादनको प्रयोजनको लागि पैठारी गर्ने उपशीर्षक ३९२३.१०.१० मा पर्ने प्लाष्टिकका परिवेष्टन (प्याक) गर्ने ट्यूवहरूमा लाग्ने भन्सार महसुलमा पच्चीस प्रतिशत छुट हुनेछ ।

(द) स्पिलिटिङ्ग एवं डिस्टिलेशन प्लान्ट राखी डिस्टिल्ड फेट्टि एसिड, स्टेरिक एसिड, ग्लिसरिन तथा सावुन उत्पादन गर्ने उद्योगले पैठारी गर्ने भन्सार शीर्षक १५.०३ मा पर्ने टेलो आयल, शीर्षक २८३९ मा पर्ने सोडियम सिलिकेट र शीर्षक ३८२३ मा पर्ने पाम एसिड आयल, पाम फेट्टी एसिड र एसिड आयलमा लाग्ने भन्सार महसुलमा पचास प्रतिशत छुट हुनेछ ।

(ध) वनस्पति घ्यू तथा तोरीको तेल उत्पादन गर्ने स्वदेशी उत्पादन मूलक उद्योगले आयात गर्ने कच्चा सोयाविन तेल, कच्चा सूर्यमूखीको तेल र कच्चा पामओलिन तेलको आयातमा भन्सार महसुल २.५ प्रतिशत मात्र लाग्नेछ ।

१५. <u>**नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायको सिफारिसमा देहायका मालवस्तुमा देहाय बमोजिम भन्सार महसुल छुट हुनेछः**</u>

(१) **भन्सार महसुल पूर्ण छुट हुनेः**

(क) कूटनीतिक नियोग, परियोजना र अन्य निकायहरूले (सरकारी एवं गैरसरकारी संघ संस्था) महसुल सुविधामा पैठारी गरेका शुरु उत्पादन वर्षले पन्ध्र वर्ष नाघेका पुराना सवारी साधन अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई पुनः प्रयोग हुन नसक्ने गरी स्क्र्याप गरी रजिष्ट्रेशन रद्द गर्न चाहेमा त्यस्तो सवारी साधन ।

(ख) रक्षा मन्त्रालयको सिफारिसमा नेपाली सेनाका नाममा पैठारी हुने देहायबमोजिमका मालवस्तुः

(अ) सैनिक प्रयोगका खरखजाना, हातहतियार, गोली गट्ठा, वारुद र तिनका स्पेयर पार्टस, विशेष प्रकारको तेल र टल्लीहरू, एक्सेसरिज, विष्फोटक पदार्थ, सैनिक सामग्री उत्पादन गर्न आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थ तथा सुरक्षाको निमित्त प्रयोग गर्ने मेशिनरी औजारहरू र पार्टपुर्जाहरू ।

(आ) सैनिक जवान तथा घोडा खच्चडहरूको स्वास्थ्य उपचारको लागि आवश्यक पर्ने औजार, उपकरण, औषधी र तत्सम्वन्धी सामानहरू ।

(इ) नेपाली सेनाले उपयोग गर्ने संचारका उपकरणहरू र सोको संचालनको लागि आवश्यक मालसामानहरू ।

(ई) इन्जीनियरिङ्ग सर्भे र निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने हेभी अर्थमुभिङ्ग प्लान्ट, औजार र सो सम्वन्धी पार्टस, अप्टिकल इक्वीपमेण्ट तथा रक्षा मन्त्रालयद्वारा तोकिए बमोजिमको डिफेन्स स्टोरका सामानहरू ।

(उ) क्याम्पिङ्ग इक्वीपमेण्टस तथा स्पेशल फोर्स र प्यारा टुपरलाई आवश्यक पर्ने विभिन्न सामानहरू ।

(ऊ) सैनिक अस्पतालको लागि आवश्यक पर्ने फर्निचर तथा सरसामानहरू, औषधी, मेडिकल औजारहरू र उपकरणहरू ।

(ए) नेपाली सेनाको नाममा पैठारी हुने हवाई जहाज, हेलिकोप्टर र तिनका पार्टपुर्जा, प्यारासुट (व्याग समेत) टुल्स, तथा ग्राउण्ड इक्वीपमेण्टहरू ।

(ऐ) दैवी प्रकोप उद्वार कार्यमा प्रयोग हुने सामानहरू ।

(ग) गृह मन्त्रालयको सिफारिसमा सशस्त्र प्रहरी प्रधान कार्यालयको नाममा पैठारी हुने देहाय बमोजिमका मालवस्तुः

(अ) शान्ति सुरक्षा कायम गर्न आवश्यक पर्ने मेशिनरी औजारहरू ।

(आ) हातहतियार ।

(इ) भिड नियन्त्रणका सामानहरू ।

(ई) अस्पताल संचालनका लागि आवश्यक पर्ने उपकरण तथा औजारहरू ।

(उ) सशस्त्र प्रहरीले प्रयोग गर्ने संचार सम्वन्धी सामानहरू (संचार मन्त्रालयको सिफारिस बमोजिम) ।

(ऊ) अपराध अनुसन्धानको लागि आवश्यक उपकरण तथा अन्य सामानहरू ।

(ए) विष्फोटक सम्बन्धी सशस्त्र प्रहरीलाई आवश्यक पर्ने सामानहरू ।

(ऐ) वैज्ञानिक प्रयोगशालाको लागि चाहिने सामानहरू ।

(ओ) दैवीप्रकोप उद्धार कार्यमा प्रयोग हुने सामानहरू ।

(घ) गृह मन्त्रालयको सिफारिसमा नेपाल प्रहरीको नाममा पैठारी हुने देहायका मालवस्तुः

(अ) शान्ति सुरक्षा कायम राख्न आवश्यक मेशिनरी तथा औजारहरू ।

(आ) हातहतियार ।

(इ) भिड नियन्त्रणको लागि आवश्यक सामानहरू ।

(ई) अस्पताल सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने उपकरण तथा औजारहरू ।

(उ) प्रहरीले प्रयोग गर्ने सञ्चार सम्वन्धी सामानहरू (संचार मन्त्रालयको सिफारिस बमोजिम)

(ऊ) ट्राफिक सम्वन्धी सामानहरू ।

(ए) फिङ्गर प्रिन्ट्स र सो सम्वन्धी आवश्यक सामानहरू ।

(ऐ) अपराध अनुसन्धानको लागि चाहिने उपकरण तथा अन्य सामानहरू ।

(ओ) विष्फोटक सम्वन्धी प्रहरीलाई आवश्यक पर्ने सामानहरू ।

(औ) वैज्ञानिक प्रयोगशालाको लागि चाहिने सामानहरू ।

(अं) दैवीप्रकोप उद्धार कार्यमा प्रयोग हुने सामानहरू ।

(ङ) वाणिज्य विभागको सिफारिसमा पर्वतारोहण दलले ट्रान्जिटको रुपमा नेपालको वाटो गरी आयात/निर्यात गर्ने मालवस्तुहरु ।

(च) नेपाल राष्ट्र वैङ्कको सिफारिसमा नेपाल राष्ट्र बैङ्कको नाममा पैठारी हुने वैङ्क नोट, सिक्का, सुन, चाँदी, टकमरीको निमित्त आवश्यक पर्ने कागज, धातु एवं रसायन, चेकवुक तथा वैङ्कलाई आवश्यक पर्ने अन्य मालवस्तुहरु ।

(छ) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको सिफारिसमा वी पी कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल, वी पी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान तथा प्रतिष्ठान र शहीद गंगालाल राष्ट्रिय हृदय केन्द्रको नाममा पैठारी हुने निर्माण तथा संचालनको लागि आवश्यक निर्माण सामग्री एवं चिकित्सा सम्वन्धी उपकरणहरु एवं औजारहरु ।

(ज) उद्योग विभागको सिफारिसमा जुट उद्योगले आफ्नो उद्योगको सञ्चालनको लागि पैठारी गर्ने स्पेयर पार्टहरु ।

(२) **भन्सार महसुल एक प्रतिशत मात्र लाग्नेः**

(क) स्वीकृति प्राप्त निजी वा सामुदायिक अस्पतालहरूले देहायबमोजिमको शर्त अनुसार पैठारी गर्ने देहायबमोजिमको परिमाण सम्मका एम्बुलेन्स र शवबाहनः

(अ) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय वा एसोसिएसन अफ प्राइभेट हेल्थ इन्स्टिच्यूशन नेपालको सिफारिसमा एक सयभन्दा कम शैया भएको निजी वा सामुदायिक अस्पतालको लागि एउटा एम्बुलेन्स र एउटा शवबाहन तथा एक सय वा सोभन्दा बढी शैया भएको अस्पतालको लागि दुई वटासम्म एम्बुलेन्स र एउटा शववाहन । यस उपखण्ड बमोजिम सिफारिस गर्दा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय वा एसोसियसन अफ प्राइभेट हेल्थ इन्स्टिच्यूशन नेपालले उक्त संस्थाले त्यसभन्दा अघि यस्तो सुविधा उपभोग नगरेको व्यहोरा उक्त सिफारिस पत्रमा खुलाउनु पर्नेछ ।

यसरी सुविधामा पैठारी भएको एम्बुलेन्स पुरानो भई प्रयोग गर्न नसकिने भएमा त्यसलाई स्क्र्याप गरेको प्रमाण भन्सार कार्यालयमा पेश गरेपछि सोही प्रकारको अर्को एम्बुलेन्स पैठारी गर्दा समेत यो सुविधा दिइनेछ ।

(आ) खण्ड (ख) वा यस खण्डको उपखण्ड (अ) बमोजिम एम्वुलेन्स वा शववाहन पैठारी

गर्दा निम्नबमोजिमको शर्त समेत पालना गर्नुपर्नेछः

(१) एम्बुलेन्स वा शवबाहन पैठारी गर्दा पैठारीकै अवस्थामा त्यस्तो एम्बुलेन्स वा शवबाहनको अगाडि पछाडि टाढैबाट देखिने गरी ठूला-ठूला अक्षरमा एम्बुलेन्स (Ambulance) वा शवबाहन भनी लेखिएको हुनुपर्नेछ ।

(२) एम्बुलेन्समा साइरन, इमर्जेन्सी बत्ती, स्ट्रेचरका साथै अन्य आवश्यक औजारहरू फिट गरिएको हुनुपर्नेछ ।

(३) एम्बुलेन्स वा शवबाहनमा चालकको पछाडिपट्टि कुनै पनि सीट राखिएको हुनुहुंदैन ।

(४) त्यस्तो एम्बुलेन्स विरामीको सेवाबाहेक अन्यत्र प्रयोग गर्न र शवबाहन शवको ओसार पसार गर्नबाहेक अन्य प्रयोजनमा प्रयोग गर्न पाइनेछैन ।

(५) उक्त एम्बुलेन्स वा शवबाहन नेपाल सरकारको सवारी प्रदूषण मापदण्डभित्र रहेर संचालन गर्नुपर्नेछ ।

(६) यसरी पैठारी भएको एम्बुलेन्स वा शवबाहनको सवारी दर्ता गर्दा एम्बुलेन्स वा शवबाहन भनी

सवारी दर्ता प्रमाणपत्रमा स्पष्ट उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

(७) एम्बुलेन्समा टाढैवाट देखिने गरी ठूला ठूला अक्षरमा "नेपाल सरकारबाट राजस्व छुट सुविधा प्राप्त" भन्ने पनि लेखिएको हुनुपर्नेछ ।

(८) राजस्व छुट सुविधामा पैठारी गरेका एम्बुलेन्सले विरामी ओसार पसार लगायतका सेवा प्रदान गरे वापत लिने भाडा दर स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले तोके बमोजिम हुनेछ ।

(इ) उपखण्ड (आ) मा उल्लिखित शर्त उल्लघंन गरेको पाइएमा त्यस्तो एम्बुलेन्स वा शवबाहन जफत गरी बिगोबमोजिम जरिवाना गरिनेछ ।

(ख) सरकारी, सामुदायिक एवं निजी क्षेत्रका अस्पताल बाहेक कानून बमोजिम दर्ता भएका अन्य संघ, संस्था, कम्पनी एवं उद्योगले स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको सिफारिसमा यस उपदफाको खण्ड (क) को उपखण्ड (आ) बमोजिमको शर्तका अधिनमा रही पैठारी गर्ने एम्बुलेन्स र शवबाहन एक/एक थान । यस खण्ड बमोजिम सिफारिस गर्दा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले उक्त संस्थाले त्यसभन्दा अघि यस्तो सुविधा उपभोग नगरेको ब्यहोरा उक्त सिफारिस पत्रमा खुलाउनु पर्नेछ ।

(ग) सरकारी अस्पतालले स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको सिफारिसमा पैठारी गर्ने एम्बुलेन्स र शवबाहन ।

(घ) औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०४९ को दफा २५क. मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देशको आन्तरिक तथा बाह्य कारणले राम्रोसंग चल्न नसकि ठूलो नोक्सानी ब्यहोर्नु परेका उद्योगहरूको प्रवर्द्धन तथा सुधारको लागि नेपाल सरकारले निश्चित मापदण्ड निर्धारण गरेर नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी कुनै उद्योगलाई रुग्ण उद्योग घोषणा गरी त्यस्ता उद्योगलाई सोही सूचनामा तोकिएको निकायको सिफारिसमा त्यस्ता रुग्ण उद्योगहरूको पुनर्स्थापनाको लागि पैठारी गर्ने औद्योगिक मेशिनरी र पार्टपूर्जा ।

(ङ) दाना तथा पशुपंक्षी उद्योगहरूले पशुसेवा विभागको सिफारिसमा पैठारी गर्ने भाग २८, २९ र ३० मा पर्ने कच्चा पदार्थ तथा सहायक कच्चा पदार्थ एवं प्याकिंग मेटेरियल ।

पशु सेवा विभागले यसरी सिफारिस गर्दा एक आर्थिक वर्षमा खपत हुन सक्ने परिमाण एकैपटक सिफारिस गर्न सक्नेछ । यस्तो सुविधा अनुसार पैठारी गर्ने कच्चा पदार्थ, सहायक कच्चा पदार्थ एवं उद्योगको ट्रेडमार्क अङ्कित प्याकिंग मेटेरियलको सिफारिस गर्दा पशु सेवा विभागले खपत अनुपात र तयारी वस्तुको स्वदेशमा उपभोगको आधारमा गर्नुपर्नेछ ।

(च) पर्यटन उद्योगको प्रचार तथा प्रवर्द्धनको लागि नेपालबाहिरबाट छपाई ल्याएको स्तरीय प्रचार सामग्री,

(छ) वैकल्पिक उर्जाका स्रोत सम्बन्धी देहायबमोजिमका मालवस्तुहरू:

(अ) वैकल्पिक उर्जाको स्रोत जस्तै हावाबाट विद्युत उत्पादन गर्ने हावा मिल र तिनका एसेसरिज र पार्टपूर्जा,

(आ) दरवन्दीमा माफी जनिए वाहेकका सौर्य शक्तिबाट विद्युत उत्पादन गर्ने उपकरण, तिनका पार्टपूर्जा, सोलार फोटोभोल्टिक ट्यूबलर ब्याट्री, सोलार फोटोभोल्टिक ट्यूबलर ब्याट्री र सफा टेम्पोको ब्याट्री उत्पादन गर्न आवश्यक पर्ने एन्टिमोनियल लिड एल्वाय इन्गट, लिड, ब्याट्री बक्स, सेपरेटर र ट्यूबलर ब्याग,

(इ) गोबर ग्याँस लगायत बायोग्याँसका लागि आवश्यक पर्ने उपकरण जस्तै मेन ग्याँस भल्भ, गोबरग्याँस बत्ती, ग्याँस टेप (ब्रास) गोबरग्याँस चुल्हो र तिनका पार्टपूर्जा, रिडक्सन इल्वो र रवर होज पाइप,

(ई) गोबरबाट विद्युत उत्पादन गर्ने ब्याट्री बनाउने उद्योगले आयात गर्ने कच्चा पदार्थ (उद्योगको वार्षिक क्षमता र स्वीकृत स्कीममा तोकिएको परिमाणसम्म) सो ब्याट्री बनाउन आवश्यक कच्चा पदार्थहरू भनी उद्योग विभाग वा घरेलु तथा साना उद्योग विभागबाट सिफारिस भई आएका कच्चा पदार्थहरू

(उ) बायो उर्जामा आधारित बायो स्टोभ (राइस हस्क स्टोभ) ।

(ऊ) जैविक इन्धन उत्पादनको प्रयोजनको लागि आयात हुने मिल, मेशिनरी उपकरण, तिनका पार्टपुर्जा तथा रसायनहरु ।

(ज) ट्रलीबस सेवा संचालन तथा विस्तारको लागि पैठारी गरिने यन्त्र, उपकरण, ट्रलीबस तथा त्यसका पार्टपूर्जाहरू,

(झ) कृषिजन्य उत्पादन, फलफूल, माछा आदि सुरक्षित गर्न निर्माण गरिने शित भण्डारको लागि आवश्यक पर्ने यन्त्र तथा उपकरणहरू र थर्मोकोल,

(ञ) बालीनालीको लागिमात्र प्रयोग हुने भाग ३८ का कीटनाशक, ढुसीनाशक, झारपातनाशक, मुसानाशक औषधी र त्यसको कच्चा पदार्थ,

(ट) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको सिफारिसमा सरकारी, सरकारी अनुदान प्राप्त र सामुदायिक अस्पतालले पैठारी गर्ने भाग ८४ र ९० का औषधीय एवं शल्यचिकित्सा सम्बन्धी यन्त्र उपकरण तथा औजारहरू, मुटुभित्र प्रत्यारोपण गरिने भल्भहरू, स्टेन्टहरू र पेस मेकरहरू,

तर यसरी पैठारी गरेका मालवस्तुहरू वारेण्टी वा ग्यारेण्टीको अवधिमा पैठारी गरेको मितिले एक वर्षभित्र मर्मत गर्न लैजांदा वा मर्मत गरी ल्याउंदा वा सोको सट्टा सोही प्रकारको अर्को मालवस्तु पैठारी गर्दा त्यसमा भन्सार महसुल पूर्ण छुट हुनेछ ।

(ठ) सम्बन्धित नगरपालिकाको सिफारिसमा बारुण यन्त्र (दमकल) एवं ढलको फोहोर पानी प्रशोधनको लागि पैठारी हुने ट्रिटमेण्ट प्लान्ट, मेशिनरी र संयन्त्रहरू ।

(ड) सम्बन्धित नगरपालिकाको सिफारिसमा फोहर मैला संकलन गरी पुनः उत्पादन गर्ने उद्योगहरूले पैठारी गर्ने गार्वेज कम्पाक्टर, गार्वेज कन्टेनर तथा फोहर मैला प्रशोधन गरी पुनः उत्पादन गर्ने मेशिनरीहरू ।

(ढ) विदेशी नियोग तथा दातृ संस्थाले कूटनीतिक सुविधा वा महसुल सुविधामा पैठारी गरी कुनै आयोजनाको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुरुप आयोजनालाई नै हस्तान्तरण गरी सरकारी नम्बर प्लेटमा परिवर्तन गर्ने वा कुनै आयोजनाको नाममा पूर्ण वा आंशिक महसुल सुविधामा (लगत वा बैङ्क ग्यारेण्टीमा पैठारी भएको बाहेक) पैठारी भएका र आयोजना समाप्तिपछि अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई सरकारी नम्बर प्लेटमा परिवर्तन गर्ने गरी सरकारी निकायलाई हस्तान्तरण गर्ने वा स्वीकृति प्राप्त कम्तीमा १५ शैया भन्दा बढी क्षमताका गैर नाफा मुखी सामुदायिक अस्पताललाई हस्तान्तरण गर्ने सवारी साधन ।

(ण) औषधी व्यवस्था विभागको सिफारिसमा औषधी उद्योगले पैठारी गर्ने कच्चा पदार्थ, सहायक कच्चा पदार्थ, रासायनिक पदार्थ एवं प्याकिङ मेटेरियल ।

यस्तो सिफारिस गर्दा औषधी व्यवस्था विभागले कच्चा पदार्थको खपत अनुपात, स्वदेशमा हुने उपभोग एवं विदेशमा भएको निकासीको आधारमा एक आर्थिक वर्षको लागि चाहिने परिमाण एकैपटक सिफारिस गर्नसक्नेछ ।

(त) विद्युत विकास विभागको सिफारिसमा जलविद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण, संचालन वा संभारको लागि आवश्यक पर्ने नेपालमा उत्पादन नहुने निर्माण उपकरणहरु, मेशिनरी औजारहरु र सोको सम्बन्धित पार्टपुर्जाहरु तथा त्यस्ता उपकरणहरु निर्माण गर्न आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थ (स्टील सिट) ।

(थ) मृगौला रोगीहरुको उपचारमा प्रयोग गर्ने शीर्षक ३८.२४ मा पर्ने डाइलासिस बाथ कन्सन्ट्रेट (ठोस वा तरल) ।

(३) **भन्सार महसुल आंशिक छुट हुनेः**

(क) मसी बनाउने उद्योगले उद्योग विभागको सिफारिसमा पैठारी गर्ने रासायनिक पदार्थमा लाग्ने भन्सार महसुलमा पचास प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

(ख) स्वदेशी मुद्रण (प्रेस) उद्योगले आफ्नो उद्योगको प्रयोगको लागि मेशिनरी पार्टपूर्जा, छाप्ने टाइप ब्लक, प्लेट, शीट, ग्राफिक आर्ट, फिल्म, शीर्षक ९०.०६ अन्तर्गतका भर्टिकल क्यामरा, केमिकलहरू पैठारी गरेमा लाग्ने भन्सार महसुलमा पचास प्रतिशत छुट हुनेछ । साथै, यस्ता उद्योगले पैठारी गर्ने मसीको पैठारीमा भने पाँच प्रतिशतमात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(ग) ट्रेकिङ्ग एजेन्सीले आफ्नो प्रयोजनको लागि पाल (टेन्ट) आइस एक्स, क्याम्पन, पिटन, क्लाइम्बिङ रोप, क्लाइम्बिङमामात्र प्रयोग हुने मालवस्तुहरू, विशेष प्रकारका क्याम्पिङ क्रोकरी तथा कटलरी र रुकस्याक पहिलो पटक पैठारी गर्दा पाँच प्रतिशतमात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ । साथै, यस्ता एजेन्सीहरूले सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयको सिफारिसमा पैठारी गर्ने संचार उपकरणमा समेत लाग्ने भन्सार महसुलमा पचास प्रतिशत छुट हुनेछ । यसरी पैठारी हुने मालवस्तु मध्ये क्याम्पिङ क्रोकरी र कटलरीमा ट्रेकिङ्ग एजेन्सीको नाम र चिन्ह अङ्कित भएको हुनुपर्नेछ ।

(घ) जलयात्राको व्यवसाय गर्ने राफ्टिङ्ग एजेन्सीले आफ्नो व्यवसाय सञ्चालनको लागि रबर र मोटरको डुङ्गा दश/दश थान, हेलमेट एकसय थान, प्याडल एकसय जोर र वाटर प्रुफ क्यामरा कण्टेनर दश थान पहिलो पटक पैठारी गर्दा भन्सार महसुल पाँच प्रतिशतमात्र लाग्नेछ ।

(ङ) नेपालमा छायाङ्कन गरिएको सिनेमाको फिल्म धुन वा प्रिन्ट गर्न वा डेभलप गर्न वा साउण्ड रेकर्ड गर्न वा प्रदर्शन गर्न अस्थायी निकासी गर्नु परेमा चलचित्र विकास बोर्डको सिफारिसमा भन्सार महसुल नलिई लगतमा राखी निकासी गर्न दिइनेछ । यस्तो फिल्म पुनः पैठारी गर्दा प्रतिमिटर एक रुपैयाँ मात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ । तर विदेशमा प्रदर्शनका लागि लगिएको सिनेमा फिर्ता ल्याउंदा भन्सार महसुल लाग्नेछैन ।

साथै नेपालमा चलचित्र छायाँङ्कन गर्नको लागि विदेशी नागरिकहरूले आफूसंग ल्याउने चलचित्र सम्बन्धी यन्त्र उपकरणहरू र सोसंग सम्बन्धित मालवस्तुहरू चलचित्र विकास बोर्डको सिफारिसमा पछि फिर्ता लैजाने शर्तमा भन्सार महसुल नलिई लगतमा राखी पैठारी गर्न दिन सकिनेछ ।

(च) स्थायी स्वीकृत प्राप्त ट्राभल एजेन्सी, ट्रेकिङ्ग एजेन्सी, राफ्टिङ्ग एजेन्सी र तारे तथा रिसोर्ट होटलले पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको सिफारिसमा पैठारी गरेको लग्जरी कोच, माइक्रोबस र मिनिबसमध्ये जम्मा दुई थानमा लाग्ने भन्सार महसुलमा पचास प्रतिशत छुट हुनेछ ।

तर यसरी पैठारी हुने सवारी साधनहरू पैठारी भएको आठ वर्षसम्म निजी सवारीको रुपमा दर्ता गर्न वा नामसारी गर्न नपाइने र सवारी साधनमा बाहिरपट्टी त्यस्ता एजेन्सी वा होटलको नाम लेखिएको हुनुपर्नेछ । यस्ता सवारी साधन आठ वर्ष नपुगी नामसारी गरेमा नियमानुसार पूरै भन्सार महसुल लाग्नेछ र आठ वर्षपछि नामसारी भएमा भन्सार महसुल लाग्नेछैन । एकपटक यस्तो सुविधा उपभोग गरिसकेको आठ वर्ष ब्यतित गरिसकेपछिमात्र पुनः यस्तो सुविधा प्रदान गरिनेछ ।

(छ) तारे होटलहरूले स्वीकृत योजनाअनुसार होटेलको निर्माण वा क्षमता विस्तार वा स्तरबृद्धिका लागि वा पहिले पैठारी गरेका मालवस्तुहरू पुराना भई तिनलाई प्रतिस्थापन गर्नको लागि पैठारी गर्ने देहायका उपखण्ड (अ) मा उल्लिखित मालवस्तुमा पाँच प्रतिशतमात्र भन्सार महसुल लाग्नेछः

(अ) किचेन इक्यूपमेण्ट, लिफ्ट, एयरकण्डीसनिङ, फर्निचर एण्ड फिक्सचर्स, रंगहरू, कार्पेट (ऊनी बाहेक), इलेक्ट्रिक इन्स्टलेशन एण्ड फिक्सचर्स, लण्ड्री तथा ड्राइक्लिनिङ, हाउसकिपिङ्ग इक्यूपमेण्ट, इलेक्ट्रिकल पार्टस, कम्प्रेसर एण्ड पम्पस्, लक्स एण्ड लकिङ्ग फर डोर्स, इलेक्ट्रिकल ट्रान्सफर्मर एण्ड जेनेरेटर्स, क्रकरी, ग्लास वेयर, कटलरी एण्ड टेवुलवेयर्स, सेनिटरी फिटिङ्ग र लिनेन्स ।

(आ) उपखण्ड (अ) मा उल्लिखित मालवस्तुमध्ये क्रकरी, ग्लासवेयर, कटलरी, टेवुलवेयर, सेनिटरी फिटिङ्ग र लिनेन्समा होटेलको नाम र चिन्ह अङ्कित भएको हुनुपर्दछ ।

(इ) यस खण्डमा उल्लिखित सुविधा पाँच वर्षको अवधिमा एकपटक मात्र प्रदान गरिनेछ ।

(ज) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको सिफारिसमा सरकारी अस्पतालले र स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय वा एशोसियसन अफ प्राइभेट हेल्थ इन्स्टिच्यूसन नेपालको सिफारिसमा सामुदायिक वा निजी अस्पतालले पैठारी गर्ने माइक्रोबस एवं मिनिबसहरूमा देहायबमोजिम भन्सार महसुल छुट दिइनेछः

(अ) न्यूनतम पन्ध्र शैयादेखि पचास शैयासम्म भएको अस्पतालको लागि माइक्रोबस वा मिनिबसमध्ये एउटा र पचास शैयाभन्दा बढी भएको अस्पतालको लागि माइक्रोबस वा मिनिबस मध्ये जम्मा दुइवटा सवारी साधनमा लाग्ने भन्सार महसुलमा पचास प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

(आ) उपखण्ड (अ) बमोजिम सुविधामा पैठारी भएको माइक्रोबस वा मिनिबस पुरानो भई प्रयोग गर्न नसकिने भएमा त्यसलाई स्क्र्याप गरेको प्रमाण भन्सार कार्यालयमा पेश गरेपछि सोही प्रकारको अर्को सवारी साधन पैठारी गर्दा समेत यो सुविधा दिइनेछ ।

(झ) चलचित्र धुलाई गर्ने ध्वनी भर्ने समेत उद्देश्यले दर्ता भएका उद्योग वा कम्पनीहरूले चलचित्र विकास बोर्डको सिफारिसमा पैठारी गर्ने देहायका उपखण्ड (अ), (आ) र (इ) मा उल्लिखित मालवस्तु र चलचित्र प्रदर्शन गर्ने उद्देश्यले दर्ता भएका उद्योग वा कम्पनीहरूले उपखण्ड (ई) मा उल्लिखित मालवस्तुहरू पहिलो पटक पैठारी गर्दा २.५ प्रतिशत महसुल लिई बांकी महसुल छुट हुनेछ । यसरी सिफारिस गर्दा चलचित्र विकास बोर्डले सम्बन्धित उद्योग वा कम्पनीको क्षमता र प्रयोगको आधारमा परिमाण किटान गरी सिफारिस गर्नुपर्नेछ।

(अ) नेगेटिभ प्रोसेसिङ्ग मेशिन, कम्प्यूटराइज्ड प्रिभ्यूएवल नेगेटिभ कटिङ मेशिन सेट, फाइनल नेगेटिभ अल्ट्राक्लिनिङ मेशिन, भिडियो एसिष्ट सहित कलर एनालाइजिङ्ग (करेक्सन) मेशिन सेट, फाइनल प्रिन्टिङ्ग तथा फाइनल प्रोसेसिङ्ग मेशिन, प्रोसेसर एवं प्रिन्टर, एनालाइजर, प्रोजेक्टर, स्टेनवेक, साउण्ड रिडर, सिक्रोमीटर,

स्पालाइजर, रिवाइण्डर, ३ चिप एच.डी. क्यामेरा र सोको लेन्स, एच.डी. टेप रेकर्डर, एच.डी. हार्ड डिस्क, एच. डी. मोनिटर, पी २ रेकर्डर, पी. २ कार्ड र भिडियो क्यामेरा स्टेवलाइजर ।

(आ) कलर करेक्सन समेतको टेलिसिने मेशिन, वेटा-एस. पी. भिडियो रेकर्डर एवं टेलिसिने सम्बन्धी उपकरणहरू, मनिटर, अडियो मिक्सिङ्ग कन्सोल र बेटा भीडियो एस.पी. एवं टेपरिकर्डरहरू, डवर, मिक्सचर, एम्प्लीफायर, स्पीकर र माइक्रोफोन ।

(इ) साउण्ड अप्टिकल ट्रान्सफरिङ्ग मेशिन सेट, प्रिन्ट प्रिभ्यू प्रोजेक्टरहरू, १६ एम.एम. एवं ३५ एम.एम. का क्यामराहरू, साउण्ड अप्टीकल क्यामरा, लेन्स, फिल्टरहरू, म्यागेजिन, क्यामेरा स्टैण्ड, बैट्री चार्जरहरू, ट्रली, डली, क्रेन र रिफ्लेक्टरहरू । वेवी, सुपर मल्टी-१०, मल्टी-२० सोलार, एच. एम. आई, डीमर ।

(ई) लग्जरी सिट्स, ४ टनभन्दा बढी क्षमताका एयर कण्डीसन्स, प्रोजेक्टर लेन्स, प्रोजेक्टर ल्याम्पस र रेक्टिफाईर्स, प्रोजेक्ट कन्सोल, जेनन वल्वस, प्रोजेक्ट कार्बन्स, डिजिटल फिल्म सर्वर, सवउफर्स, फिल्म प्लाटर्स, फिल्म अटोमेशन इक्विपमेण्ट्स, स्क्रिन्स, डिजिटल सिनेमा प्रोजेक्टर (५००० ल्युमेन्स-नेटिभ १०८०X७२० रिसोलुसन) र सोको लेन्स ।

(त्र) मोटरसाइकलको लेगगार्ड बनाउने उद्योगले लेगगार्ड उत्पादनको लागि आवश्यक पर्ने उद्योग विभागले सिफारिस गरेको परिमाण सम्मको फलामे

पाइप पैठारी गर्दा दश प्रतिशत मात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

(ट) पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको सिफारिसमा पर्वतारोहण दलले नेपालका हिमाल आरोहरण गर्नको निमित्त पैठारी गर्ने नेपालमा खपत हुने मदिरा तथा चुरोट वाहेकका मालवस्तुहरुमा १० प्रतिशत भन्दा बढी भन्सार महसुल लाग्ने भएमा १० प्रतिशत मात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ । यस्ता दलहरुले पैठारी गर्ने नेपालमा खपत नहुने मालवस्तुहरुको हकमा दरवन्दी बमोजिम लाग्ने महसुल धरौटीमा लिई मालवस्तु फिर्ता गरेपछि धरौटी रकम फिर्ता दिइनेछ ।

(ठ) सूचना तथा संचार मन्त्रालयको सिफारसमा ग्रामीण क्षेत्रमा सेवा पुऱ्याउने दूरसंचार सेवा प्रदायक वा दूरसंचार सेवा स्थापना गरी संचालन गर्ने सरकारी वा निजी क्षेत्रका निकायले एक्सचेन्ज स्थापना तथा नेटवर्क विस्तारका लागि आयात गर्ने दरवन्दीमा माफी भएबाहेकका केवुल, व्याट्री तथा दूरसंचार सम्बन्धी उपकरणहरु (टावर स्ट्रक्चर र सेल्टर वाहेक) मा ५ प्रतिशत भन्दा बढी भन्सार महसुल दर भएमा ७ प्रतिशत मात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

१६. <u>देहायका मालवस्तुहरू भारत र जनवादी गणतन्त्र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्वतबाट पैठारी हुंदा भन्सार महसुल पूर्णरुपले छुट हुनेछः</u>

(१) भाग १ को जीवित जन्तु सबै,

(२) भाग ३ को शीर्षक ०३.०१ देखि ०३०४.९९ सम्मका मालवस्तुहरू,

(३) भाग ४ को शीर्षक ०४.०१ का उत्पादनहरू, शीर्षक ०४.०७ का उत्पादनहरू र शीर्षक ०४.०९ को अप्रशोधित प्राकृतिक मह,

(४) शीर्षक ०५.०६ का उत्पादनहरू,

(५) भाग ६ का सबै उत्पादनहरू,

(६) भाग ७ को उपशीर्षक ०७०३.२० मा पर्ने सुकाएको लसुन, उपशीर्षकहरू ०७१३.१०, ०७१३.२०, ०७१३.३१, ०७१३.३२, ०७१४.१०.०० र ०७१४.९० बाहेकका सबै उत्पादनहरू,

(७) भाग ८ को उपशीर्षकहरू ०८०१.१९, ०८०३.००, ०८०४.२० को ताजा अंजिर, उपशीर्षकहरू ०८०४.३०, ०८०४.४०, ०८०४.५०, शीर्षक ०८.०५ को सबै उत्पादन, उपशीर्षक ०८०६.१० र शीर्षक ०८.०७ देखि उपशीर्षक ०८१०.९० सम्मका उत्पादनहरू,

(८) भाग ९ को शीर्षक ०९.१० को कांचो अदुवा, उपशीर्षक ०९१०.३० को कांचो बेसार,

(९) भाग १० का खाद्यान्नहरू सबै,

(१०) भाग ११ को शीर्षक ११.०१ देखि उपशीर्षक ११०४.३० सम्मका उत्पादनहरू,

(११) भाग १२ को शीर्षक १२.०१ देखि उपशीर्षक १२०२.२० सम्मका उत्पादन, शीर्षक १२.०६, उपशीर्षक १२०७.२०, उपशीर्षक १२०७.४० र उपशीर्षक १२०७.९९ का उत्पादन । शीर्षकहरू १२.०८, १२.०९, १२.१० र १२.११, उपशीर्षकहरू १२१२.९१ र १२१२.९९ का उत्पादनहरू, शीर्षक १२.१३ र शीर्षक १२.१४ का उत्पादनहरू,

(१२) भाग १४ का सबै उत्पादनहरू,

(१३) भाग १५ को उपशीर्षक १५२१.९० का उत्पादन,

(१४) भाग १७ को शीर्षक १७.०१ को गुंड सख्खर,

(१५) भाग २३ का शीर्षकहरू २३.०४, २३.०५ र २३.०६ का सबै उत्पादनहरू,

१७. <u>भन्सार महसुल तथा कृषि सुधार शुल्क पूर्ण छुट हुने</u>: देहायका मालवस्तुहरू पैठारी गर्दा भन्सार महसुल तथा कृषि सुधार शुल्क पूर्ण रुपमा छुट हुनेछः

(क) शीर्षक ०१.०५ अन्तर्गत पर्ने माउ जाती (भाले पोथी) को चल्ला ।

(ख) पुष्प फार्महरूले पैठारी गर्ने फूलका विरुवा (मदर प्लान्ट्स) कलमी विरुवाहरू, फूलको गाना तथा जराहरू र फूलको बीउ बीजन ।

(ग) कुखुराको दाना उत्पादन गर्ने उद्योग वा ह्याचरी फर्महरूले पैठारी गर्ने कुखुराको दानामा प्रयोग हुने शीर्षक ०५.०६ मा पर्ने हाडको धूलो र अवशेषहरू ।

(घ) नेपालमा जैविक मल उत्पादन गर्नेगरी दर्ता भएका उद्योगले जैविक मलको उत्पादनका लागि पैठारी गर्ने निमखली र अण्डीखली ।

(ङ) जैविक इन्धन उत्पादनको लागि आयात गरिने सजिवन (Jatropha) को दाना तथा वीउ (सिड्स्)

१८. <u>प्रतीतपत्र र बीजकमा मालवस्तुको शीर्षक उपशीर्षक तथा किटानी विवरण उल्लेख गर्नुपर्ने</u> : नेपालभित्र पैठारी हुने मालवस्तुको प्रतीतपत्र खोल्दाकै अवस्थामा मालवस्तुको किटानी (स्पेसिफिक) विवरण, वस्तु वर्गीकरण शीर्षक, प्रत्येक वस्तुको प्रति इकाई मूल्य र परिमाण, उत्पत्तिको मुलुक एवं यथासंभव मालवस्तुको प्रकृति अनुसार मोडेल नम्बर र कम्पनी समेत प्रतीतपत्र र बिजकमा खुलाउनु पर्नेछ । राजस्व असुलीमा नकारात्मक प्रभाव पर्ने गरी उपर्युक्त बमोजिमको विवरण नखुलाई प्रतीतपत्र खोल्ने वा बिजक पेश गर्ने आयातकर्तालाई भन्सार अधिकृतले त्यस्तो मालवस्तुको भन्सार महसुल प्रयोजनका लागि निर्धारित मूल्यको एक प्रतिशत जरिवाना गरी आवश्यक विवरण माग गर्न सक्नेछ । यसरी प्राप्त विवरणका आधारमा पनि

किटानी (स्पेसिफिक) हुन नसकेमा सो मालवस्तुको भौतिक परीक्षण गरी सोबाट प्राप्त किटानी विवरण भन्सार प्रज्ञापनपत्रमा उल्लेख गरी जाँचपास गर्नुपर्नेछ ।

१९. <u>विविधः</u>

(१) उद्योगले आफ्नो उद्योगको सञ्चालनको लागि आफैं प्रयोग गर्ने गरी उद्योग विभागको सिफारिसमा पुराना मिल मेशिनरी यन्त्र उपकरण तथा स्क्र्याप (पत्रु) र नेपालमा सञ्चालित आयोजनाहरूले आयोजना सञ्चालनको लागि पैठारी गर्ने पुराना मिल, मेशिनरी, यन्त्र, उपकरणहरू र हवाई सेवा कम्पनीहरूले हवाई सेवा संचालनको लागि नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिसमा पुराना वा प्रयोग भएका हवाइजहाज, हेलिकोप्टर र तिनका इन्जिनहरू पैठारी गर्न पाउनेछन् । माथि उल्लेख गरिएदेखि बाहेकका अन्य पुराना मालवस्तु पैठारी गर्न पाइने छैन ।

तर निजी गुण्टा भिटी भारी सम्बन्धी सूचना अन्तर्गत पैठारी गर्न पाइने निजी प्रयोगका मालवस्तु र राहत तथा उद्धार कार्यका लागि अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाबाट सहयोग स्वरुप प्राप्त भई नेपाल सरकारको स्वीकृति लिई पैठारी हुने मालवस्तुमा यो दफा लागू हुनेछैन ।

(२) भारतबाट डि.आर.पी. वा बैकिङ्ग प्रणाली अनुसार पैठारी गरेका मालवस्तुमा मात्र यस अनुसूचीको दफा ३ मा उल्लिखित छुट प्रदान गरिनेछ ।

(३) चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्वतबाट मालवस्तुहरू पैठारी गर्दा देहायमा उल्लिखित मालवस्तु वस्तु विनिमय वा बैङ्किङ प्रणाली अनुसार र अन्य सबै मालवस्तु बैङ्किङ प्रणाली अनुसार गर्नुपर्नेछ ।

(क) कच्चा ऊन

(ख) जीवित भेडा च्यांग्रा

(ग) नून

(घ) चौरी गाई र चौरी गाईको पुच्छर

(ङ) गलैंचा

(च) जडीबुटी

तर निकासी गर्दा र सोह्र हजार रुपैयाँसम्मको मालवस्तु पैठारी गर्दा बैङ्किङ प्रणाली अनिवार्य हुनेछैन ।

(४) ब्रुअरी कम्पनीले क्राउनकर्क पैठारी गर्दा आन्तरिक राजस्व कार्यालयको सिफारिसमामात्र पैठारी गर्नुपर्नेछ ।

(५) तेस्रो मुलुकमा निकासी हुने मालवस्तु कुनै निकासीकर्ताले काठमाडौंमैं त्रिभुवन विमानस्थल भन्सार कार्यालयमा जाँचपास गराई बन्द कन्टेनरमा भन्सारको सिलछाप लगाई स्थल मार्गस्थित भन्सार कार्यालयबाट निकासी गर्न चाहेमा भन्सार विभागले प्रक्रिया तोकी उक्त सुविधा प्रदान गर्नेछ ।

(६) कुनै उद्योग, ब्यक्ति, संस्था वा विदेशी नागरिकले कुनै खास कार्य प्रयोजनको लागि (ब्यापारिक प्रयोजनबाहेक) पछि फिर्ता लैजाने शर्तमा पैठारी गर्ने मालवस्तु सम्बन्धित मन्त्रालय वा दूतावासको सिफारिसमा बढीमा तीन महिनासम्मको लागि लगतमा राखी पैठारी गर्न दिन सकिनेछ । यसरी सिफारिस नभएको अवस्थामा भन्सार कार्यालयले औचित्य हेरी पछि फिर्ता गर्ने शर्तमा बढीमा एकवर्षको अवधि तोकी लाग्ने कर, महसुल तथा शुल्कहरू धरौटी लिई जाँचपास गर्न स्वीकृति दिन सक्नेछ । तोकिएको समयमा मालवस्तु फिर्ता नगरेमा धरौटी फिर्ता हुनेछैन ।

(७) चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्वतबाट क्रेडिट सुविधा अन्तर्गत मालवस्तु पैठारी गर्दा राखेको धरौटी रकम फिर्ता पाउनको लागि उक्त मालवस्तु पैठारी गरेको मितिले तीन महिनाभित्र बैङ्किङ प्रणालीबाट भुक्तानी पठाएको प्रमाण पेश गरी धरौटी फिर्ता लिइसक्नु पर्नेछ । मालवस्तु पैठारी भएको मितिले

तीन महिनाभित्र उपरोक्तबमोजिम फिर्ता नभएको धरौटी रकम सदरस्याहा गरिनेछ र त्यसमा पैठारीकर्ताको दाबी लाग्नेछैन ।

(८) नेपालको अन्य राष्ट्रहरूसंग भएका द्विपक्षीय तथा बहुपक्षीय सम्झौता वा सन्धिको प्रतिकूल नहुने गरी एक मुलुकबाट आयातित मालवस्तुहरू पुनः अर्को मुलुकमा छ महिनाभित्र निर्यात गर्ने गरी पैठारी गरेमा उक्त मालवस्तुमा दरवन्दी अनुसार लाग्ने भन्सार महसुल धरौटीमा राखी पैठारी गर्न दिन सकिनेछ । यस्ता वस्तुहरू निकासी गर्दा पैठारी गर्दाको अवस्थामा भुक्तानी गरेको विदेशी मुद्रामा नघट्ने गरी आर्जन गरेको प्रमाण र निकासी भएको प्रमाण पेश गरेको एक महिनाभित्र धरौटी रहेको रकमबाट लाग्ने भन्सार महसुलको दश प्रतिशत रकम असुल गरी बाँकी भन्सार महसुल फिर्ता गरिनेछ ।

(९) दुई पक्षीय सन्धिमा असर नपर्ने गरी प्रयोग भइसकेको औद्योगिक मेशिनरी यन्त्र एवं उपकरणहरू विदेशमा बिक्री गर्न चाहेमा बिक्री वापतको विदेशी मुद्रा अग्रिम रुपमा प्राप्त भई सकेको वा सो वापत खोलिएको प्रतीतपत्रको आधारमा उद्योग विभागको सिफारिसमा निकासी गर्न दिइनेछ ।

(१०) दुई पक्षीय सन्धिमा असर नपर्ने गरी नेपालमा प्रयोग भइसकेका निर्माण सम्बन्धी पुराना यन्त्र उपकरणहरू विदेशमा बिक्री गर्न चाहेमा बिक्री वापतको विदेशी मुद्रा अग्रिम रुपमा प्राप्त भएको वा सो वापत खोलिएको प्रतीतपत्रको आधारमा निकासी गर्न दिइनेछ ।

(११) मालवस्तु जांचपास गर्दा वस्तु वर्गीकरण वा वस्तु पहिचान तथा गुणस्तर परीक्षण गर्न आवश्यक देखिएका वा महानिर्देशकले प्रयोगशाला परीक्षण गराई मात्र जाँचपास गर्ने भनी तोकिदिएका मालवस्तुहरूको नमूना संकलन गरी परीक्षणका लागि भन्सार अधिकृतले भन्सार प्रयोगशाला वा प्रचलित कानूनले निर्धारित गरेको प्रयोगशालामा पठाउनु पर्नेछ ।

(१२) भन्सार दरबन्दी प्रयोजनको लागि निर्धारित आठ अंकको उपशीर्षकलाई तथ्यांक प्रयोजनको लागि महानिर्देशकले अंक थप गर्न सक्नेछ ।

(१३) अपाङ्गहरुले प्रयोग गर्न मिल्ने गरी वनाइएका स्कुटर, महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय वा सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको सिफारिसमा अपाङ्गहरूको नाममा पैठारी गर्दा भन्सार महसुल लाग्नेछैन । पैठारीको अवस्थामा अपाङ्गहरुले प्रयोग गर्न मिल्ने नभएका र पैठारी गरिसकेपछि अपाङ्गहरुले प्रयोग गर्न मिल्ने वनाइ दर्ता गर्ने भएमा उक्त मन्त्रालय वा सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको सिफारिसमा पैठारी गर्दा लाग्ने भन्सार महसुल धरौटी लिइनेछ । अपाङ्गको नाममा उपर्युक्त बमोजिम दर्ता भएको प्रमाण भन्सार कार्यालयमा पेश गरेपछि धरौटी रहेको भन्सार महसुल फिर्ता दिइनेछ । यसरी पैठारी गरेको स्कुटर नेपाल अपाङ्ग संघको सिफारिसमा अपाङ्गलाई नै विक्री वा नामसारी गर्दा भन्सार महसुल लाग्नेछैन ।

(१४) वण्डेड वेयर हाउस र नगद धरौटी (पासवुक) को सुविधा नलिएका उद्योगहरूले आफूले निकासी गर्ने मालवस्तु उत्पादनको लागि आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थ, सहायक कच्चा पदार्थ (नेपालमा उत्पादन नहुने प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) पैठारी गरी सोबाट उत्पादित तयारी मालवस्तु तोकिएको अवधिभित्र तोकिएको प्रक्रिया अनुसार निकासी गरेमा त्यस्ता कच्चा पदार्थ, सहायक कच्चा पदार्थ (नेपालमा उत्पादन नहुने प्याकिङ्ग मेटेरियल समेत) पैठारी गर्दा भन्सार विन्दुमा लागेको कर, महसुल नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी सोही सूचनामा तोकिएबमोजिमका मालवस्तुमा तोकिएबमोजिमको मितिदेखि तोकिए बमोजिमको समदरमा भन्सार विन्दुबाटै फिर्ता दिइनेछ ।

(१५) सम्वत २०६५ साल कात्तिक १ गते नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित निजी गुण्टा भिटी भारी सम्बन्धी सूचनाको दफा १ को उपदफा (२) बमोजिम नेपाली यात्रुहरुले ल्याउने एल.सी.डी. टेलिभिजनमा भन्सार महसुल, अन्तःशुल्क, मूल्य

अभिवृद्धि कर नलगाई देहाय बमोजिमको एकमुष्ट रकम भन्सार महसुल वापत असुल गरिनेछः–

एल. सी.डी. टी.भि.को साइज (इञ्चमा)	६ महिनासम्म विदेशमा बसी फर्केकाको लागि (प्रति इञ्ची रुपैयाँमा)	६ महिनाभन्दा बढी अवधि विदेशमा बसी फर्केकाको लागि (प्रति इञ्ची रुपैयाँमा)
(क) २२" सम्म	३००।-	२५०।-
(ख) २३" देखि २९" सम्म	४२५।-	३५०।-
(ग) ३०" देखि ३२" सम्म	७२०।-	६४०।-
(घ) ३३" देखि ३९" सम्म	९००।-	८००।-
(ङ) ४०" देखि ४९" सम्म	९५०।-	८५०।-
(च) ५०" भन्दा माथि	१७००।-	१६००।-

२०. <u>साफ्टा संझौता अन्तर्गत नेपाल सरकारको संवेदनशील सूचीमा परेका देहायका उपशीर्षकका मालवस्तुमा यस अनुसूचीको दफा ६ मा उल्लिखित छुट प्रदान गरिनेछैन । तर यस अनुसूचीका अन्य दफाहरूबाट लाग्ने भन्सार महसुल पूर्ण वा आंशिक छुट दिइएकोमा सोहीबमोजिम हुनेछ</u> ।

(१) सार्क मुलुकहरूमध्ये गैर कम विकसित मुलुकहरू (Non-Least developed countries) को लागि लागू हुने संवेदनशील मालवस्तुको उपशीर्षकहरूको सूची:

भाग-१				
०१०४.२०	०१०५.९४	०१०५.९९		
भाग-२				
०२०४.१०	०२०४.२१	०२०४.२२	०२०४.२३	०२०४.३०
०२०४.४१	०२०४.४२	०२०४.४३	०२०४.५०	०२०७.११
०२०७.१२	०२०७.१३	०२०७.१४	०२०७.२४	०२०७.२५
०२०७.२६	०२०७.२७	०२०७.३२	०२०७.३३	०२०७.३४
०२०७.३५	०२०७.३६			
भाग-३				
०३०१.१०	०३०१.९१	०३०१.९२	०३०१.९३	०३०१.९४
०३०१.९५	०३०१.९९	०३०२.११	०३०२.४०	०३०२.५०

०३०२.६१	०३०२.६२	०३०२.६३	०३०२.६४	०३०२.६६
०३०२.६७	०३०२.६८	०३०२.६९	०३०२.७०	०३०३.२१
०३०३.३१	०३०३.३३	०३०३.३९	०३०३.७६	०३०३.८०
०३०४.११	०३०४.१२	०३०४.१९	०३०४.२१	०३०४.२२
०३०४.२९	०३०४.९१	०३०४.९२	०३०४.९९	०३०५.१०
०३०५.२०	०३०५.३०	०३०५.४२	०३०५.४९	०३०५.५१
०३०५.५९	०३०५.६१	०३०५.६२	०३०५.६३	०३०५.६९
भाग-४				
०४०१.१०	०४०१.२०	०४०१.३०	०४०२.१०	०४०२.२१
०४०२.२९	०४०२.९१	०४०२.९९	०४०३.१०	०४०३.९०
०४०४.१०	०४०४.९०	०४०५.१०	०४०५.२०	०४०५.९०
०४०६.१०	०४०६.२०	०४०६.३०	०४०६.४०	०४०६.९०
०४०७.००	०४०९.००			
भाग-६				
०६०३.११	०६०३.१२	०६०३.१३	०६०३.१४	०६०३.१९
०६०३.९०				
भाग-७				
०७०१.१०	०७०१.९०	०७०२.००	०७०३.१०	०७०३.२०
०७०३.९०	०७०४.१०	०७०४.२०	०७०४.९०	०७०६.१०
०७०६.९०	०७०७.००	०७०८.१०	०७०८.२०	०७०८.९०
०७०९.२०	०७०९.३०	०७०९.४०	०७०९.५१	०७०९.५९
०७०९.६०	०७०९.७०	०७०९.९०	०७१०.१०	०७१०.२१
०७१०.२२	०७१०.२९	०७१०.३०	०७१०.८०	०७१०.९०
०७११.४०	०७११.५१	०७११.५९	०७११.९०	०७१२.२०
०७१२.३१	०७१२.३२	०७१२.३९	०७१२.९०	०७१३.१०
०७१३.२०	०७१३.३१	०७१३.३२	०७१३.३३	०७१३.३९
०७१३.४०	०७१३.५०	०७१३.९०		
भाग-८				
०८०१.३१	०८०१.३२	०८०२.११	०८०२.१२	०८०२.३१

०८०२.३२	०८०२.४०	०८०२.६०	०८०२.९०	०८०३.००
०८०४.३०	०८०४.४०	०८०४.५०	०८०५.१०	०८०५.२०
०८०५.४०	०८०५.५०	०८०५.९०	०८०७.११	०८०७.१९
०८०७.२०	०८०८.१०	०८०८.२०	०८०९.३०	०८०९.४०
०८१०.१०	०८१०.९०	०८११.१०	०८११.९०	०८१३.१०
०८१३.२०	०८१३.३०	०८१३.४०	०८१३.५०	
भाग-९				
०९०१.११	०९०१.१२	०९०१.२१	०९०१.२२	०९०१.९०
०९०२.१०	०९०२.२०	०९०२.३०	०९०२.४०	०९०८.३०
०९१०.१०	०९१०.३०	०९१०.९१	०९१०.९९	
भाग-१०				
१००१.९०	१००५.१०	१००५.९०	१००६.१०	१००६.२०
१००६.३०	१००६.४०			
भाग-११				
११०१.००	११०२.१०	११०२.२०	११०२.९०	११०३.११
११०३.१३	११०३.१९	११०३.२०	११०४.१२	११०४.१९
११०४.२२	११०४.२३	११०४.२९	११०४.३०	११०५.१०
११०५.२०	११०६.१०	११०६.२०	११०६.३०	११०७.१०
११०७.२०				
भाग-१२				
१२०१.००	१२०२.१०	१२०२.२०	१२०४.००	१२०५.१०
१२०५.९०	१२०६.००	१२०७.४०	१२०७.५०	१२०७.९९
१२१२.९१	१२१२.९९			
भाग-१५				
१५०७.१०	१५०७.९०	१५११.९०	१५१२.११	१५१२.१९
१५१२.२१	१५१२.२९	१५१४.११	१५१४.१९	१५१४.९१
१५१४.९९	१५१५.२१	१५१५.२९	१५१५.५०	१५१५.९०
१५१६.२०	१५१७.१०			
भाग-१७				

१७०१.११	१७०१.९१	१७०१.९९	१७०३.१०	१७०३.९०
१७०४.१०	१७०४.९०			
भाग-१८				
१८०६.१०	१८०६.२०	१८०६.३१	१८०६.३२	१८०६.९०
भाग-१९				
१९०२.११	१९०२.१९	१९०२.२०	१९०२.३०	१९०५.१०
१९०५.२०	१९०५.३१	१९०५.३२	१९०५.४०	१९०५.९०
भाग-२०				
२००१.१०	२००१.९०	२००२.१०	२००२.९०	२००३.१०
२००३.२०	२००३.९०	२००४.१०	२००४.९०	२००५.१०
२००५.२०	२००५.४०	२००५.५१	२००५.५९	२००५.८०
२००५.९१	२००५.९९	२००६.००	२००७.१०	२००७.९१
२००७.९९	२००८.११	२००८.१९	२००८.२०	२००८.३०
२००८.४०	२००८.७०	२००८.९१	२००८.९२	२००८.९९
२००९.११	२००९.१२	२००९.१९	२००९.२१	२००९.२९
२००९.३१	२००९.३९	२००९.४१	२००९.४९	२००९.५०
२००९.६१	२००९.६९	२००९.७१	२००९.७९	२००९.८०
२००९.९०				
भाग-२१				
२१०३.१०	२१०३.२०	२१०३.३०	२१०३.९०	२१०४.१०
२१०४.२०	२१०६.१०	२१०६.९०		
भाग-२२				
२२०१.१०	२२०१.९०	२२०२.१०	२२०२.९०	२२०३.००
२२०४.१०	२२०४.२१	२२०४.२९	२२०४.३०	२२०५.१०
२२०५.९०	२२०६.००	२२०७.१०	२२०७.२०	२२०८.२०
२२०८.३०	२२०८.४०	२२०८.५०	२२०८.६०	२२०८.७०
२२०८.९०				
भाग-२४				
२४०१.१०	२४०१.२०	२४०१.३०	२४०२.१०	२४०२.२०

२४०२.९०	२४०३.१०	२४०३.९१	२४०३.९९	
भाग-२५				
२५१५.१२	२५१५.२०	२५१६.१२	२५१६.२०	२५१६.९०
२५१७.४१	२५१७.४९	२५२३.१०	२५२३.२१	२५२३.२९
२५२३.३०	२५२३.९०			
भाग-२७				
२७१०.११	२७१०.१९	२७११.११	२७११.१२	२७११.१३
२७११.१४	२७११.१९	२७११.२१	२७११.२९	
भाग-३०				
३००३.१०	३००३.२०	३००३.४०	३००३.९०	३००४.१०
३००४.२०	३००४.३२	३००४.४०	३००४.५०	३००४.९०
भाग-३२				
३२०६.११	३२०६.१९	३२०६.२०	३२०६.४१	३२०६.४२
३२०६.४९	३२०६.५०	३२०८.१०	३२०८.२०	३२०८.९०
३२०९.१०	३२०९.९०	३२१०.००		
भाग-३३				
३३०४.१०	३३०४.२०	३३०४.३०	३३०४.९१	३३०४.९९
३३०५.१०	३३०५.२०	३३०५.३०	३३०५.९०	३३०७.१०
३३०७.२०	३३०७.३०	३३०७.४९	३३०७.९०	
भाग-३४				
३४०१.११	३४०१.१९	३४०१.२०	३४०१.३०	३४०२.११
३४०२.१२	३४०२.१३	३४०२.१९	३४०२.२०	३४०२.९०
३४०५.१०	३४०५.२०	३४०५.३०	३४०५.४०	३४०५.९०
भाग-३६				
३६०५.००				
भाग-३८				
३८१४.००	३८१९.००			
भाग-३९				
३९१६.१०	३९१६.२०	३९१६.९०	३९१७.१०	३९१७.२१

३९१७.२२	३९१७.२३	३९१७.२९	३९१७.३१	३९१७.३२
३९१७.३३	३९१७.३९	३९१७.४०	३९१८.१०	३९१८.९०
३९१९.१०	३९१९.९०	३९२०.१०	३९२०.२०	३९२०.३०
३९२०.४३	३९२०.४९	३९२०.५१	३९२०.५९	३९२०.६१
३९२०.६२	३९२०.६३	३९२०.६९	३९२०.७१	३९२०.७३
३९२०.७९	३९२०.९१	३९२०.९२	३९२०.९३	३९२०.९४
३९२०.९९	३९२१.११	३९२१.१२	३९२१.१३	३९२१.१४
३९२१.१९	३९२१.९०	३९२२.१०	३९२२.२०	३९२२.९०
३९२३.१०	३९२३.२१	३९२३.२९	३९२३.३०	३९२३.४०
३९२३.५०	३९२३.९०	३९२४.१०	३९२४.९०	३९२५.१०
३९२५.२०	३९२५.३०	३९२५.९०	३९२६.१०	३९२६.२०
३९२६.३०	३९२६.४०	३९२६.९०		
भाग-४०				
४०११.१०	४०११.२०	४०११.४०	४०११.६९	४०११.९९
४०१२.११	४०१२.१२	४०१२.१९	४०१२.२०	४०१२.९०
४०१३.१०	४०१३.९०	४०१६.१०		
भाग-४२				
४२०२.११	४२०२.१२	४२०२.१९	४२०२.२१	४२०२.२२
४२०२.२९	४२०२.३१	४२०२.३२	४२०२.३९	४२०२.९१
४२०२.९२	४२०२.९९	४२०५.००		
भाग-४८				
४८०२.१०	४८०२.२०	४८०२.४०	४८०२.५४	४८०२.५५
४८०२.५६	४८०२.५७	४८०२.५८	४८०२.६१	४८०२.६२
४८०२.६९	४८१०.१३	४८१०.१४	४८१०.१९	४८१०.२२
४८१०.२९	४८१०.३१	४८१०.३२	४८१०.३९	४८१०.९२
४८१०.९९	४८११.१०	४८११.४१	४८११.४९	४८११.५१
४८११.५९	४८११.६०	४८११.९०	४८१६.२०	४८१६.९०
४८१७.१०	४८१७.२०	४८१७.३०	४८१८.१०	४८१८.२०
४८१८.३०	४८१८.४०	४८१८.५०	४८१८.९०	४८१९.१०

४८१९.२०	४८१९.३०	४८१९.४०	४८१९.५०	४८१९.६०
४८२०.१०	४८२०.२०	४८२०.३०	४८२०.४०	४८२०.५०
४८२०.९०	४८२१.१०	४८२१.९०		
<u>भाग-४९</u>				
४९०९.००	४९१०.००	४९११.१०	४९११.९१	४९११.९९
<u>भाग-५२</u>				
५२१०.११	५२१०.१९	५२१०.२१	५२१०.२९	५२१०.३१
५२१०.३२	५२१०.३९	५२१०.४१	५२१०.४९	५२१०.५१
५२१०.५९	५२११.११	५२११.१२	५२११.१९	५२११.२०
५२११.३१	५२११.३२	५२११.३९	५२११.४१	५२११.४२
५२११.४३	५२११.४९	५२११.५१	५२११.५२	५२११.५९
<u>भाग-५३</u>				
५३१०.१०	५३१०.९०			
<u>भाग-५४</u>				
५४०७.१०	५४०७.२०	५४०७.३०	५४०७.४१	५४०७.४२
५४०७.४३	५४०७.४४	५४०७.५१	५४०७.५२	५४०७.५३
५४०७.५४	५४०७.६१	५४०७.६९	५४०७.७१	५४०७.७२
५४०७.७३	५४०७.७४	५४०७.८१	५४०७.८२	५४०७.८३
५४०७.८४	५४०७.९१	५४०७.९२	५४०७.९३	५४०७.९४
५४०८.१०	५४०८.२१	५४०८.२२	५४०८.२३	५४०८.२४
५४०८.३१	५४०८.३२	५४०८.३३	५४०८.३४	
<u>भाग-५५</u>				
५५१२.११	५५१२.१९	५५१२.२१	५५१२.२९	५५१२.९१
५५१२.९९	५५१३.११	५५१३.१२	५५१३.१३	५५१३.१९
५५१३.२१	५५१३.२३	५५१३.२९	५५१३.३१	५५१३.३९
५५१३.४१	५५१३.४९	५५१४.११	५५१४.१२	५५१४.१९
५५१४.२१	५५१४.२२	५५१४.२३	५५१४.२९	५५१४.३०
५५१४.४१	५५१४.४२	५५१४.४३	५५१४.४९	५५१५.११
५५१५.१२	५५१५.१३	५५१५.१९	५५१५.२१	५५१५.२२

५५१५.२९	५५१५.९१	५५१५.९९	५५१६.११	५५१६.१२
५५१६.१३	५५१६.१४	५५१६.२१	५५१६.२२	५५१६.२३
५५१६.२४	५५१६.३१	५५१६.३२	५५१६.३३	५५१६.३४
५५१६.४१	५५१६.४२	५५१६.४३	५५१६.४४	५५१६.९१
५५१६.९२	५५१६.९३	५५१६.९४		
भाग-५६				
५६०१.१०	५६०१.२१	५६०१.२२	५६०१.२९	५६०१.३०
भाग-५७				
५७०१.१०	५७०१.९०	५७०२.१०	५७०२.२०	५७०२.३१
५७०२.३२	५७०२.३९	५७०२.४१	५७०२.४२	५७०२.४९
५७०२.५०	५७०२.९१	५७०२.९२	५७०२.९९	५७०३.१०
५७०३.२०	५७०३.३०	५७०३.९०	५७०४.१०	५७०४.९०
५७०५.००				
भाग-५९				
५९०३.१०	५९०३.२०	५९०३.९०	५९०४.१०	५९०४.९०
५९०६.१०	५९०६.९१	५९०६.९९		
भाग-६०				
६००१.१०	६००१.२१	६००१.२२	६००१.२९	६००१.९१
६००१.९२	६००१.९९	६००२.४०	६००२.९०	६००३.१०
६००३.२०	६००३.३०	६००३.४०	६००३.९०	६००४.१०
६००४.९०	६००५.२१	६००५.२२	६००५.२३	६००५.२४
६००५.३१	६००५.३२	६००५.३३	६००५.३४	६००५.४१
६००५.४२	६००५.४३	६००५.४४	६००५.९०	६००६.१०
६००६.२१	६००६.२२	६००६.२३	६००६.२४	६००६.३१
६००६.३२	६००६.३३	६००६.३४	६००६.४१	६००६.४२
६००६.४३	६००६.४४	६००६.९०		
भाग-६१				
६१०१.२०	६१०१.३०	६१०१.९०	६१०२.१०	६१०२.२०
६१०२.३०	६१०२.९०	६१०३.१०	६१०३.२२	६१०३.२३

६१०३.२९	६१०३.३१	६१०३.३२	६१०३.३३	६१०३.३९
६१०३.४१	६१०३.४२	६१०३.४३	६१०३.४९	६१०४.१३
६१०४.१९	६१०४.२२	६१०४.२३	६१०४.२९	६१०४.३१
६१०४.३२	६१०४.३३	६१०४.३९	६१०४.४१	६१०४.४२
६१०४.४३	६१०४.४४	६१०४.४९	६१०४.५१	६१०४.५२
६१०४.५३	६१०४.५९	६१०४.६१	६१०४.६२	६१०४.६३
६१०४.६९	६१०५.१०	६१०५.२०	६१०५.९०	६१०६.१०
६१०६.२०	६१०६.९०	६१०७.११	६१०७.१२	६१०७.१९
६१०७.२१	६१०७.२२	६१०७.२९	६१०७.९१	६१०७.९९
६१०८.११	६१०८.१९	६१०८.२१	६१०८.२२	६१०८.२९
६१०८.३१	६१०८.३२	६१०८.३९	६१०८.९१	६१०८.९२
६१०८.९९	६१०९.१०	६१०९.९०	६११०.११	६११०.१२
६११०.१९	६११०.२०	६११०.३०	६११०.९०	६१११.२०
६१११.३०	६१११.९०	६११२.११	६११२.१२	६११२.१९
६११२.२०	६११२.३१	६११२.३९	६११२.४१	६११२.४९
६११३.००	६११४.२०	६११४.३०	६११४.९०	६११५.१०
६११५.२१	६११५.२२	६११५.२९	६११५.३०	६११५.९४
६११५.९५	६११५.९६	६११५.९९	६११६.१०	६११६.९१
६११६.९२	६११६.९३	६११६.९९	६११७.१०	६११७.८०
भाग-६२				
६२०१.११	६२०१.१२	६२०१.१३	६२०१.१९	६२०१.९१
६२०१.९२	६२०१.९३	६२०१.९९	६२०२.११	६२०२.१२
६२०२.१३	६२०२.१९	६२०२.९१	६२०२.९२	६२०२.९३
६२०२.९९	६२०३.११	६२०३.१२	६२०३.१९	६२०३.२२
६२०३.२३	६२०३.२९	६२०३.३१	६२०३.३२	६२०३.३३
६२०३.३९	६२०३.४१	६२०३.४२	६२०३.४३	६२०३.४९
६२०४.११	६२०४.१२	६२०४.१३	६२०४.१९	६२०४.२१
६२०४.२२	६२०४.२३	६२०४.२९	६२०४.३१	६२०४.३२
६२०४.३३	६२०४.३९	६२०४.४१	६२०४.४२	६२०४.४३

६२०४.४४	६२०४.४९	६२०४.५१	६२०४.५२	६२०४.५३
६२०४.५९	६२०४.६१	६२०४.६२	६२०४.६३	६२०४.६९
६२०५.२०	६२०५.३०	६२०५.९०	६२०६.१०	६२०६.२०
६२०६.३०	६२०६.४०	६२०६.९०	६२०७.११	६२०७.१९
६२०७.२१	६२०७.२२	६२०७.२९	६२०७.९१	६२०७.९९
६२०८.११	६२०८.१९	६२०८.२१	६२०८.२२	६२०८.२९
६२०८.९१	६२०८.९२	६२०८.९९	६२०९.२०	६२०९.३०
६२०९.९०	६२१०.१०	६२१०.२०	६२१०.३०	६२१०.४०
६२१०.५०	६२११.११	६२११.१२	६२११.२०	६२११.३२
६२११.३३	६२११.३९	६२११.४१	६२११.४२	६२११.४३
६२११.४९	६२१२.१०	६२१२.२०	६२१२.३०	६२१२.९०
६२१३.२०	६२१३.९०	६२१४.१०	६२१४.२०	६२१४.३०
६२१४.४०	६२१४.९०	६२१५.१०	६२१५.२०	६२१५.९०
६२१६.००				
भाग-६३				
६३०१.१०	६३०१.२०	६३०१.३०	६३०१.४०	६३०१.९०
६३०२.१०	६३०२.२१	६३०२.२२	६३०२.२९	६३०२.३१
६३०२.३२	६३०२.३९	६३०२.४०	६३०२.५१	६३०२.५३
६३०२.५९	६३०२.६०	६३०२.९१	६३०२.९३	६३०२.९९
६३०३.१२	६३०३.१९	६३०३.९१	६३०३.९२	६३०३.९९
६३०५.१०	६३०५.२०	६३०५.३२	६३०५.३३	६३०५.३९
६३०५.९०	६३०६.१२	६३०६.१९	६३०६.२२	६३०६.२९
६३०६.३०	६३०६.४०	६३०६.९१	६३०६.९९	६३१०.१०
६३१०.९०				
भाग-६४				
६४०१.१०	६४०१.९२	६४०१.९९	६४०२.१२	६४०२.१९
६४०२.२०	६४०२.९१	६४०२.९९	६४०३.१२	६४०३.१९
६४०३.२०	६४०३.४०	६४०३.५१	६४०३.५९	६४०३.९१
६४०३.९९	६४०४.११	६४०४.१९	६४०४.२०	६४०५.१०

६४०५.२०	६४०५.९०			
भाग-६५				
६५०६.१०				
भाग-६८				
६८०२.१०	६८०२.२१	६८०२.२३	६८०२.२९	६८०२.९१
६८०२.९२	६८०२.९३	६८०२.९९		
भाग-६९				
६९०४.१०	६९०४.९०	६९०८.१०	६९०८.९०	६९१०.१०
६९१०.९०	६९११.१०	६९११.९०		
भाग-७०				
७००३.१२	७००३.१९	७००३.२०	७००३.३०	७००४.२०
७००४.९०	७००५.१०	७००५.२१	७००५.२९	७००५.३०
७००६.००	७००७.११	७००७.१९	७००७.२१	७००७.२९
७००८.००	७००९.१०	७००९.९१	७००९.९२	७०१३.१०
७०१३.२२	७०१३.२८	७०१३.३३	७०१३.३७	७०१३.४१
७०१३.४२	७०१३.४९	७०१३.९१	७०१३.९९	७०२०.००
भाग-७२				
७२१०.२०	७२१०.३०	७२१०.४१	७२१०.४९	७२१०.५०
७२१०.६१	७२१०.६९	७२१०.७०	७२१०.९०	७२१२.२०
७२१२.३०	७२१२.४०	७२१२.५०	७२१२.६०	७२१३.१०
७२१३.२०	७२१३.९१	७२१३.९९	७२१४.१०	७२१४.२०
७२१४.३०	७२१४.९१	७२१४.९९	७२१५.१०	७२१५.५०
७२१५.९०				
भाग-७३				
७३०४.११	७३०४.१९	७३०४.२२	७३०४.२३	७३०४.२४
७३०४.२९	७३०४.३१	७३०४.३९	७३०४.४१	७३०४.४९
७३०४.५१	७३०४.५९	७३०४.९०	७३०५.११	७३०५.१२
७३०५.१९	७३०५.२०	७३०५.३१	७३०५.३९	७३०५.९०
७३०६.११	७३०६.१९	७३०६.२१	७३०६.२९	७३०६.३०

७३०६.४०	७३०६.५०	७३०६.६१	७३०६.६९	७३०६.९०
७३०८.१०	७३०८.२०	७३०८.३०	७३०८.४०	७३०८.९०
७३१३.००				
भाग-८०				
८००७.००				
भाग-८३				
८३०२.१०	८३०२.२०	८३०२.३०	८३०२.४१	८३०२.४२
८३०२.४९	८३०२.५०	८३०२.६०	८३०९.१०	
भाग-८४				
८४१५.१०	८४१५.२०	८४१५.८१	८४१५.८२	८४१५.८३
८४१५.९०	८४१८.१०	८४१८.२१	८४१८.२९	८४१८.३०
८४१८.४०	८४१८.५०	८४१८.६१	८४१८.६९	८४५०.११
८४५०.१२	८४५०.१९	८४५०.२०	८४५०.९०	८४५१.१०
८४५१.२१	८४५१.९०			
भाग-८५				
८५०४.१०	८५०४.२१	८५०४.३१	८५०४.३२	८५०४.३३
८५०४.४०	८५०४.५०	८५०६.१०	८५०६.३०	८५०६.४०
८५०६.५०	८५०६.६०	८५०६.८०	८५०६.९०	८५०७.१०
८५०७.२०	८५०७.३०	८५०७.४०	८५०७.८०	८५०७.९०
८५१०.१०	८५१०.२०	८५१०.३०	८५१०.९०	८५२८.४९
८५२८.५९	८५२८.६९	८५२८.७१	८५२८.७२	८५२८.७३
८५३६.१०	८५३६.२०	८५३६.३०	८५३६.४१	८५३६.४९
८५३६.६१	८५३६.७०	८५३९.१०	८५३९.२१	८५३९.२२
८५३९.२९	८५३९.३१	८५३९.३२	८५३९.३९	८५३९.४१
८५३९.४९	८५३९.९०	८५४०.११	८५४४.११	८५४४.१९
८५४४.२०	८५४४.३०	८५४४.६०		
भाग-८७				
८७०२.१०	८७०२.९०	८७०३.१०	८७०३.२१	८७०३.२२
८७०३.२३	८७०३.२४	८७०३.३१	८७०३.३२	८७०३.३३

८७०३.९०	८७०४.१०	८७०४.२१	८७०४.२२	८७०४.२३
८७०४.३१	८७०४.३२	८७०४.९०	८७०६.००	८७०८.१०
८७०८.२१	८७०८.२९	८७०८.३०	८७०८.४०	८७०८.५०
८७०८.७०	८७०८.८०	८७०८.९१	८७०८.९२	८७०८.९३
८७०८.९४	८७०८.९५	८७०८.९९	८७११.१०	८७११.२०
८७११.३०	८७११.४०	८७११.५०	८७११.९०	८७१४.११
८७१४.१९				
भाग-९६				
९६०३.२१	९६०८.१०			
भाग-९७				
९७०२.००	९७०३.००	९७०५.००		

(२) सार्क मुलुकहरूमध्ये कम विकसित मुलुकहरू (Least developed countries) को निमित्त लागू हुने संवेदनशील मालवस्तुको उपशीर्षकहरूको सूची ।

देहायका उपशीर्षकहरू बाहेकका उपदफा (१) मा उल्लिखित अन्य उपशीर्षकहरू:

भाग-७२				
७२१३१०	७२१३२०	७२१३९१	७२१३९९	
भाग-७३				
७३०४११	७३०४१९	७३०४२२	७३०४२३	७३०४२४
७३०४२९	७३०४३१	७३०४३९	७३०४४१	७३०४४९
७३०४५१	७३०४५९	७३०४९०	७३०५११	७३०५१२
७३०५१९	७३०५२०	७३०५३१	७३०५३९	७३०५९०
७३०८१०	७३०८२०	७३०८३०	७३०८४०	७३०८९०
भाग-८३				
८३०२१०	८३०२२०	८३०२३०	८३०२४१	८३०२४२
८३०२४९	८३०२५०	८३०२६०		
भाग-८४				
८४५१९०				

अनुसूची-२

१. नेपालबाट विदेशमा निकासी हुने मालवस्तुमा देहायबमोजिम निकासी भन्सार महसुल लाग्ने छ । यस दफामा उल्लेख भएका बाहेक अन्य मालवस्तुमा निकासी भन्सार महसुल लाग्नेछैन ।

शीर्षक	उपशीर्षक	मालवस्तुको विवरण	निकासी भन्सार महसुल दर अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक मोल प्रतिशतमा
१	२	३	४
०७.१३		**कोसा छोडाएको सुख्खा कोसे तरकारी, बोक्रा छोडाएको वा नछोडाएको वा दलेको वा नदलेको ।**	
	०७१३.१०.००	-केराऊ	प्र.के.जि. रु.१।-
	०७१३.२०.००	-सानो केराउ	प्र.के.जि. रु.१।-
	०७१३.४०.००	-मुसुरो दाल	प्र.के.जि. रु.१।-
१०.०१		**गहुं र मुडुला गहुं ।**	
	१००१.१०.००	-दुरुम गहुं	प्र.के.जि. रु.१।-
	१००१.९०.००	-अन्य	प्र.के.जि. रु.१।-
१०.०२	१००२.००.००	**मुडुला गहुं ।**	प्र.के.जि. रु.१।-
१०.०५		**मकैं ।**	
	१००५.१०.००	-बीऊ (गेडा)	प्र.के.जि. रु.१।-
	१००५.९०.००	-अन्य	प्र.के.जि. रु.१।-
१०.०६		**धान ।**	
	१००६.१०.००	-धान	प्र.के.जि. रु.१।-

	१००६.२०.००	-कुटेको (तर राम्रो नफलेको)	प्र.के.जि. रु.१।-
	१००६.३०.००	-पालिस वा चम्कने गरेको वा नगरेको कुटेर तयार गरेको चामल	प्र.के.जि. रु.१।-
	१००६.४०.००	कनिका	प्र.के.जि. रु.१।-
१०.०८		**फाफर, कोदो, चराको आहारा; अरु खाद्यान्न ।**	
	१००८.१०.००	-फाफर	प्र.के.जि. रु.१।-
	१००८.२०.००	-कोदो	प्र.के.जि. रु.१।-
	१००८.३०.००	-क्यानरी सीड	प्र.के.जि. रु.१।-
	१००८.९०.००	-अन्य खाद्यान्न	प्र.के.जि. रु.१।-
१२.०१	१२०१.००.००	**दलेको वा नदलेको भट्मास**	प्र.के.जि. रु.१।-
१२.०४	१२०४.००.००	**फुटाएको वा नफुटाएको आलस ।**	प्र.के.जि. रु.१।-
१२.११		**मुख्यतः सुगन्धित वस्तु बनाउने, औषधि बनाउने वा कीटनाषक औषधि बनाउने वा यस्तै प्रयोजनका लागि प्रयोग हुने खालको, ताजा, सुकेको, काटिएको वा नकाटिएको, पिंधेको वा नपिंधेको वा धूलो पारिएको वा नपारिएको विरुवा र विरुवाका अङ्गहरू (बीयां र फलसमेत) ।**	
	१२११.२०.००	-जीनसेनको जरा	प्र.के.जि. रु.१।-
	१२११.३०.००	-कोकाको पात (कोका लिफ)	प्र.के.जि. रु.१।-
	१२११.४०.००	-अफिमको पराल (पपी स्ट्रौं)	प्र.के.जि. रु.१।-
		-अन्यः	
	१२११.९०.१०	--यार्चागुम्वा	प्र.के.जि. रु.१०००।-
	१२११.९०.९०	--अन्य	प्र.के.जि. रु.१।-

१३.०१		**लाहा; प्राकृतिक गूंद, खोटो (रेजिन्स), गूंदको खोटो (गम-रेजिन) र तैलीय खोटो (उदाहरणतः बालसम्स)।**	
	१३०१.२०.००	-अरेविक गुंद	प्र.के.जि. रु.२।-
	१३०१.९०.००	-अन्य	प्र.के.जि. रु.२।-
१३.०२		**वनस्पति रस र सारहरू; पैक्टिक तत्वहरू, पेक्टिनेटहरू र पेक्टेटहरू; वनस्पति पदार्थबाट निकालिएका, गुण परिवर्तन गरिएका वा नगरिएका अगर-अगर र अन्य तयार गरिएका लिस्याइलो पदार्थहरू (म्यूसिलेज)।**	
		-वनस्पति रस र सारः	
	१३०२.११.००	--अफिमको	प्र.के.जि. रु.१।-
	१३०२.१२.००	--जेठीमधु (लेकोराइस) को	प्र.के.जि. रु.१।-
	१३०२.१३.००	--होप्सको	प्र.के.जि. रु.१।-
	१३०२.१९.००	--अन्य	प्र.के.जि. रु.१।-
	१३०२.२०.००	-पैक्टीक सार, पेक्टीनेट्स र पेक्टाटेट्स	प्र.के.जि. रु.१।-
		-गुण परिवर्तन गरिएका वा नगरिएका, वनस्पतिबाट प्राप्त चिपचिप लाग्ने पदार्थ (म्यूसिलेज) र प्रगाढक (थिकेनर) हरूः	
	१३०२.३१.००	--अगर-अगर	प्र.के.जि. रु.१।-
	१३०२.३२.००	--कैरोवफल (लोकष्ट विन्स), कैरोवफलको वीज (लोकष्ट विन सीड) र ग्वार वीजबाट प्राप्त गुण परिवर्तन गरिएको वा नगरिएको चिपचिप लाग्ने पदार्थ (म्युसिलेज) हरू र प्रगाढक (थिकेनर) हरू	प्र.के.जि. रु.१।-
	१३०२.३९.००	--अन्य	प्र.के.जि. रु.१।-
१४.०४		**अन्यत्र नपरेको वनस्पति उत्पादन।**	
	१४०४.९०.१०	--अर्ध तयारी खयर कत्था (कत्था रस)	प्र.के.जि. रु.२५।-

	१४०४.९०.२०	--खयर कत्था	प्र.के.जि रु.५।-
	१४०४.९०.३०	--रुद्राक्षको दाना	प्र.के.जि रु.२।-
	१४०४.९०.९०	--अन्य	प्र.के.जि रु.५।-
२३.०२		**खाद्यान्न वा दलहनको वोटबाट निफनेर वा पिंधेर वा अरु प्रक्रियाद्वारा उपलव्ध हुने पेलेटको रुपमा रहेको वा नरहेको ढुटो आउने चोकर र अन्य अवशेष ।**	
	२३०२.१०.००	-मकैको	प्र.के.जि रु.-।५०
	२३०२.३०.००	-गहुंको	प्र.के.जि रु.-।५०
	२३०२.४०.००	-अन्य खाद्यान्नको	प्र.के.जि रु.-।५०
	२३०२.५०.००	-कोसे सागपातहरूको	प्र.के.जि रु.-।५०
२३.०३		**पेलेटको रुपमा रहेको वा नरहेको माड (स्टार्च) उत्पादन गर्दा निस्केको र यस्तै किसिमको अवशेष र चिनी वनाउंदा निस्कने चुकन्दर वा उखुका सुकेका छोक्रा, रक्सी वा वियर वनाउंदा निस्कने कसर र अन्य अवशेष ।**	
	२३०३.१०.००	-माड (स्टार्च) को उत्पादनबाट आएको अवशेष र यस्तै किसिमका अवशेषहरू	प्र.के.जि रु.-।५०
	२३०३.२०.००	-चिनी उत्पादनको चुकन्दरको र उखुको छोक्रा र यस्तै अवशेषहरू	प्र.के.जि रु.-।५०
	२३०३.३०.००	-रक्सी वा वियर वनाउंदा निस्कने कसर र अवशेषहरू	प्र.के.जि रु.-।५०
२३.०४	२३०४.००.००	**भटमासको तेल निकाल्दा प्राप्त हुने पिना र अन्य ठोस अवशेष, पिंधेको वा नपिंधेको वा पेलेटको रुपमा भएको वा नभएको ।**	प्र.के.जि रु.-।५०
२३.०५	२३०५.००.००	**बदामको तेल पेल्दा निस्केको, पिंधेको वा नपिंधेको, पेलेटको रुपमा भएको वा नभएको पिना र अन्य ठोस अवशेष ।**	प्र.के.जि रु.-।५०
२३.०६		**वनस्पतिको वोसो वा तेल निकाल्दा प्राप्त हुने शीर्षक २३.०४ वा २३.०५ मा परेको बाहेक पिंधेको वा नपिंधेको, पेलेटको रुपमा भएको वा नभएको पिना र अन्य ठोस अवशेष ।**	

	२३०६.१०.००	-कपासको वीयांको	प्र.के.जि रु.१।-
	२३०६.२०.००	-आलसको वियांको	प्र.के.जि रु.१।-
	२३०६.३०.००	-सुर्यमुखीको वीयांको	प्र.के.जि रु.-।५०
		-तोरी वा रायो (रेप और कोल्जा) दाना :	
	२३०६.४१.००	--न्यून इरुसिक अम्ल तोरी वा रायो (रेप अर कोल्जा) दानाहरू (सिड्स)	प्र.के.जि रु.।५०
	२३०६.४९.००	--अन्य	प्र.के.जि रु.१।-
	२३०६.५०.००	-नरिवलको	प्र.के.जि रु.१।-
	२३०६.६०.००	-खजुरको वीयांको वा गुदीको	प्र.के.जि रु.१।-
	२३०६.९०.००	-अन्य	प्र.के.जि रु.१।-
२५.०५		**भाग २६ को मेटलवियरिङ (धातुयुक्त) बालुवा बाहेक रंगीन वा रंगहीन सवै प्रकारको प्राकृतिक बालुवा ।**	
	२५०५.१०.००	सिलिका बालुवा र क्वार्ज	प्र.घ.मि. रु.४००।-
	२५०५.९०.००	अन्य बालुवा	प्र.घ.मि. रु.४००।-
२५.१४	२५१४.००.००	**अलि अलि टुक्राएको वा नटुक्राएको वा करौंतिद्वारा काटेको वा नकाटेको वा अरु किसिमले काटेको चारपाटे (वर्गाकार समेत) ढिक्का वा पाता, स्लेट ।**	प्र.घ.मि. रु.४००।-
२५.१६		**करौंतिद्वारा वा अन्य किसिमले अलि अलि ताछिएको, काटिएको वा टुक्राइएको चारपाटे (वर्गाकार समेत) ढिक्का वा पाताको रुपमा रहेको ग्रेनाइट (कडा पत्थर), पर्फाइरी, रेशा नभएको आग्नेय चट्टान, वेसाल्ट, वलौटे ढुंगा र स्मारक एवं भवन बनाउने अन्य ढुंगा ।**	
		-बलौट ढुंगाः	
	२५१६.२०.१०	--टुक्र्याइएका वा नटुक्र्याइएका गिट्टी र बाटुलिएका ढुङ्गाहरू (पेवल्स),२.५ इन्च सम्मका	प्र.घ.मि. रु.२००।-

	२५१६.२०.२०	--टुक्र्याइएका वा नटुक्र्याइएका २.५ इन्च भन्दा बढीका ढुङ्गाहरू	प्र.घ.मि. रु.४००।-
	२५१६.२०.३०	--टुक्र्याइएका वा नटुक्र्याइएका ढुङ्गाहरू र बालुवाको मिश्रण, छर्रा	प्र.घ.मि. रु.४००।-
२५.१७		**साधारणतया कंक्रिट जोड्दा, सडकमा ढुंगाका टुक्रा ओछ्याउंदा वा रेल्वे र अन्य यस्तै ठाउंमा दृढ बनाउन बोझको रुपमा लगाउन प्रयोग गरिने तापित वा अतापित गिटी र टुक्राइएका वा पिंधिएका ढुंगाहरू; बाटुलिएका पत्थर (सिंगल), अग्निप्रस्तर र यो शीर्षकको पहिलो भागमा उल्लेख भएका वस्तुहरू भएको वा नभएको स्ल्याग (धातु अवशेष), ड्रस र यस्तै औद्योगिक अवशेष; अलकत्रायुक्त मेकाडम (रोडा); तापित वा अतापित शीर्षक २५.१५ वा २५.१६ का पत्थरका दाना, टुक्राटुक्री र धूलो ।**	
		-साधारणतया कंक्रिट जोड्दा, सडकमा ढुंगा ओछ्याउंदा वा रेल्वे र यस्तै ठाउंमा दृढ बनाउन बोझ लगाउने काममा प्रयोग गरिने तापित वा अतापित गिटी र टुक्राइएका वा पिंधिएका ढुंगाहरू, बाटुलिएका प्रस्तर, अग्निप्रस्तर (फ्लिण्ट):	
	२५१७.१०.१०	--टुक्र्याइएका वा नटुक्र्याइएका गिट्टी र बाटुलिएका ढुङ्गाहरू (पेवल्स),२.५ इन्च सम्मका	प्र.घ.मि. रु.२००।-
	२५१७.१०.२०	--टुक्र्याइएका वा नटुक्र्याइएका २.५ इन्च भन्दा बढीका ढुङ्गाहरू	प्र.घ.मि. रु.४००।-
	२५१७.१०.३०	--टुक्र्याइएका वा नटुक्र्याइएका ढुङ्गाहरू र बालुवाको मिश्रण, छर्रा	प्र.घ.मि. रु.४००।-
		-उप शीर्षक २५१७.१० मा उल्लिखित वस्तु समावेश भए वा नभएका ड्रस र स्ल्याग (धातुका अवशेष) का वा यस्तै औद्योगिक अवशेषका मेकाडम (रोडा):	
	२५१७.२०.१०	--टुक्र्याइएका वा नटुक्र्याइएका गिट्टी र बाटुलिएका ढुङ्गाहरू (पेवल्स), २.५ इन्च सम्मका	प्र.घ.मि. रु.२००।-
	२५१७.२०.२०	--टुक्र्याइएका वा नटुक्र्याइएका २.५ इन्च भन्दा बढीका ढुङ्गाहरू	प्र.घ.मि. रु.४००।-
		-शीर्षक २५.१५ वा २५.१६ को तापित वा अतापित दाना (ग्रेनुअल), टुक्राटाक्री (चिपिङ्ग) र धुलो (पाउडर) :	

	२५१७.४९.१०	--ढुङ्गाको धूलो (क्रसर उद्योगबाट उत्पादित)	प्र.घ.मि. रु.२००।-
	२५१७.४९.९०	--अन्य (क्रसर उद्योगबाट उत्पादित)	प्र.घ.मि. रु.२००।-
२५.१९		**प्राकृतिक म्याग्नेसियम कार्वोनेट (म्याग्नेसाइट); गालिएका म्याग्नेसिया; पूर्णरुपले बदलिएको (डेडवर्न वा सिन्टर्ड) म्याग्नेसिया, बाल्नु भन्दा पहिले थोरै मात्रामा अन्य अक्साइडहरू मिलाइएको वा नमिलाइएको; अन्य म्याग्नेसियम अक्साइड, शुद्ध वा अशुद्ध ।**	
	२५१९.१०.००	-प्राकृतिक म्याग्नेसियम कार्वोनेट (म्याग्नेसाइट)	प्र.घ.मी. रु.२००।-
	२५१९.९०.००	-अन्य	प्र.घ.मी. रु.२००।-
२५.२६		**करौतिद्वारा वा अन्य प्रकारले अलि अलि टुक्राइएको वा नटुक्राइएको, ताछिएको वा नताछिएको चारपाटे (बर्गाकार समेत) ढिक्का वा पाता समेत र प्राकृतिक स्टियटाइट (सावुन ढुंगा); टाल्क (खरी) ।**	
	२५२६.१०.००	-नपिधेको धूलो नबनाएको	प्र.के.जि रु.-।५०
३२.०३		**रासायनिक तवरले छुट्याइएको वा नछुट्याइएको वनस्पति वा जीवजन्तुजन्य रंगाउने पदार्थ (रंगाउने सार समेत तर एनिमल ब्ल्याक (कालो रंग) बाहेक); यस भागको दृष्टव्य ३ मा उल्लेख गरिएका वनस्पति वा जीवजन्तुजन्य रंगाउने पदार्थमा आधारित तयारी वस्तुहरू ।**	
	३२०३.००.१०	-खयर कच्छ	प्र.के.जि. रु.३।-
	३२०३.००.९०	-अन्य	प्र.के.जि. रु.३।-
४४.०१		**बाल्ने दाउरा, मुढा, चिरेको मोटो टुक्रा (बिलेट), हांगा बिंगा वा दाउराको बाधेको बिटो, वा यस्तै रुपमा; काठका चोइटाचोइटी वा मसिना टुक्राटाक्री (पार्टिकल); काठ चिरेको धूलो, काठको अवशेष, रद्दी वस्तु, मुढो, ब्रिकेट (थिचेर बनाइएको चक्का), पेलेट मट्याङ्ग्रा) वा यस्तै रुपमा एकत्रित गरिएको वा नगरिएको ।**	

	४४०१.१०.००	-बाल्ने दाउरा, मुढा, चिरेको मोटो टुक्रा (बिलेट), हांगा बिगां, दाउराको बिटो वा यस्तै रुपमा	२००%
		-काठको चोइटा चोइटी वा मसिना टुक्राटाक्री पार्टिकल):	
	४४०१.२१.००	--देवदार जातिका (कोनिफेरस)	२००%
	४४०१.२२.००	--देवदार जाति बाहेकका (नन्‌कोनिफेरस)	२००%
	४४०१.३०.००	-आराले काट्दा निस्केको काठको धूलो, काठको अवशेष र रद्दी वस्तु, मुढा, चक्का (ब्रिकेट), मट्याङ्गा (पिलेट्स) वा यस्तै रुपमा एकत्रित गरिएको वा नगरिएको	२००%
४४.०३		**बोक्रा वा काठको बाहिरी नरम भाग ताछेको वा नताछेको वा मोटा मोटी ढंगले चारपाटे पारेको अपरिमार्जित काठ ।**	
	४४०३.१०.००	-रंगलेप (पेन्ट) वर्णक रंग (स्टेन), क्रिओसोट वा अन्य संरक्षी (प्रिजर्भेटिम) हरूद्वारा उपचार गरिएको	२००%
	४४०३.२०.००	-अन्य देवदार जातिको	२००%
		-अन्य, यस भागको उपशीर्षक द्रष्टव्य १ मा उल्लेख भएका उष्णप्रदेशीय (ट्रपिकल) काठको:	
	४४०३.४१.००	--गाढा रातो मेरान्ती, हलुका रातो मेरान्ती र मेरान्ती बकाउ	२००%
	४४०३.४९.००	--अन्य	२००%
		-अन्य :	
	४४०३.९१.००	--ओकको	२००%
	४४०३.९२.००	--बीचको	२००%
	४४०३.९९.००	--अन्य	२००%
४४.०४		**हुपको काठ; काठको चिरेको खांवा (पोल); तिखारेको तर लम्बाइमा नचिरेको काठको घोचा(पाइल), किलो (पिकेट) र एकापट्टि तिखारिएको घोचो (स्टेक); साधारणरुपले कांटछांट गरेको तर नदोब्र्याएको, नबंग्याएको, अरुथोक नबनाएको टेक्ने लठ्ठी, छाताको डण्डी, औजारको डण्डी वा त्यस्तै सामान बनाउन उपयुक्त हुने खालको काठको छडी, चोइटाचोइटी काठ (चिपउड) र यस्तै ।**	

	४४०४.१०.००	-देवदार जातिको (कोनिफेरस)	२००%
	४४०४.२०.००	-देवदार जातिको बाहेक (नन्कोनिफेरस)	२००%
४४.०५	४४०५.००.००	**काठको ऊन; काठको पिठो ।**	२००%
४४.०६		**रेल वा ट्रामको काठका पटरीहरू (स्लिपर) (क्रस-टाइज) ।**	
	४४०६.१०.००	-संसिक्त नगरिएका (नट इम्प्रिग्नेटेड्)	२००%
	४४०६.९०.००	-अन्य	२००%
४४.०७		**लम्बाइमा चिरेको वा काटेको (चिप्ड), ताछेको (स्लाइस्ड) वा बोक्रा हटाएको (पिल्ड) रण्डा लगाएको वा नलगाएको, अपघर्षक लगाई चिल्याएको वा नचिल्याएको वा छेउमा जोड (इन्ड ज्वाइन्टेड) गरिएको वा नगरिएको ६ एम एम भन्दा बढी मोटाइको काठ ।**	
	४४०७.१०.००	-देवदार जातिको	२००%
		-यस भागको उपशीर्षक द्रष्टव्य १ मा उल्लिखित उष्ण प्रदेशीय (ट्रपिकल) काठको:	
	४४०७.२१.००	--महोगनी स्वीटेनिया (एसपीपी)	२००%
	४४०७.२२.००	--भिरोला, इम्बुइया र वाल्सा	२००%
	४४०७.२५.००	--गाढा रातो मेरान्ती, हलुका रातो मेरान्ती र मेरान्ती बकाउ	२००%
	४४०७.२६.००	--सेतो लौआन, सेतो मेरान्ती, सेतो सेराया, पहेंलो मेरान्ती र एलान	२००%
	४४०७.२९.००	--अन्य	२००%
		-अन्य:	
	४४०७.९१.००	--ओकको	२००%
	४४०७.९२.००	--बीचको	२००%
	४४०७.९९.००	--अन्य	२००%

४४.०८		**पृष्ठावरण वा बाहिरी पत्र चढाउने (भेनियरिङ्ग) निमित्तका चादर (शिट्स) हरू (पटलित काष्ठ (ल्यामिनेटेड् उड) ताछेर (स्लाइसिङ्) प्राप्त हुने वस्तु समेत), प्लाइउड (स्तर काष्ठ) वा यस्तै पटलित काष्ठ निमित्तका चादरहरू (शिट्स) तथा रण्डा (प्लेन) लगाएको वा नलगाएको अपघर्षक लगाएको वा नलगाएको, दुई टुप्पा जोडिएका (स्लाइस्ड) वा नजोडिएको वा छेउको जोड (एण्ड ज्वाइण्टेड्) गरिएको वा नगरिएको, ६ मि. मि मा नबढ्ने मोटाई (थिकनेस) भएका अन्य काठ ।**	
	४४०८.१०.००	-देवदार जातिको	७०%
		-यस भागको उपशीर्षक द्रष्टव्य १ मा उल्लेख भएका उष्ण प्रदेशीय काठको:	
	४४०८.३१.००	--गाढा रातो मेरान्ती, हलुका रातो मेरान्ती र मेरान्ती बकाउ	७०%
	४४०८.३९.००	--अन्य	७०%
	४४०८.९०.००	-अन्य	७०%

२. निकासी हुने मालवस्तुको वर्गीकरणका लागि भन्सार कार्यालयहरूले अनुसूची-१ को परिच्छेद १ देखि २१ सम्म पर्ने भाग १ देखि ९७ सम्ममा उल्लिखित शीर्षकको प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।

३. जिल्ला वन कार्यालयको इजाजत लिई उद्योगले धूप वा हवनमा प्रयोग हुने गरी सल्लाबाट वनाएको स-साना टुक्राहरू (Chips) (उपशीर्षक ४४०१.३०.००) निकासी गर्दा दश प्रतिशतमात्र भन्सार महसुल लाग्नेछ ।

अनुसूची–३
सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर र सवारी साधन कर

(क) सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर

१. देहायका सवारी साधन दर्ताका बखत देहाय बमोजिको सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर लाग्नेछ :-

सवारी साधन को किसिम	दस्तुर
(क) कार, जीप, भ्यान, माइक्रोबस, बस, ट्रक , ट्रिपर, ट्रकमिक्सचर, मिनिवस तथा मिनीट्रक	मूल्यको ५ प्रतिशत
(ख) मोटरसाइकल प्रति थान	रु. ६,०००।-

तर, कूटनैतिक नियोग तथा कूटनैतिक सुविधा प्राप्त व्यक्ति, एम्बुलेन्स र शव बाहनलाई यस्तो दस्तुर लाग्ने छैन ।

स्पष्टीकरण: यस दफाको प्रयोजनको लागि “मूल्य” भन्नाले आन्तरिक खरिदको हकमा मूल्य अभिवृद्धि कर सहितको बिजक मूल्य र पैठारीको हकमा भन्सार महसुल, अन्तःशुल्क, मूल्य अभिवृद्धि कर तथा भन्सार विन्दुमा लाग्ने सबै प्रकारका दस्तुर र शुल्क समावेश भएको मूल्य सम्झनु पर्छ ।

(ख) सवारी साधन कर

१. निजी सवारी साधनमा देहाय बमोजिम सवारी साधन कर लाग्नेछ :-

सवारीको किसिम	
(क) कार, जिप, भ्यान, माइक्रो बस	वार्षिक कर दर
(अ) २००० सी.सी. सम्म	रु.१६,५००।-
(आ) २००१ सी.सी. देखि २९०० सी.सी. सम्म	रु. २७,५००।-
(इ) २९०१ सी.सी. देखि माथि सबै	रु. ४४,०००।-
(ख)डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ट्रिपर, क्रेन जस्ता मेशिनरी उपकरण	रु.२६,०००।-
(ग) अटो रिक्सा, थ्री ह्वीलर, टेम्पो, ट्रेक्टर र पावर टिलर	
(अ) अटो रिक्सा, थ्री ह्वीलर र टेम्पो	रु.४,४००।-
(आ) ट्रेक्टर	रु.२,८००।-
(ई) पावर टिलर	रु.२,३००।-
(घ) मिनिट्रक/मिनिबस	रु.१४,३००।-
(ङ) ट्रक/बस	रु.२२,०००।-
(च) मोटर साइकल	
(अ) १२५ सी.सी. सम्मको	रु.२,०००।-
(आ) १२६ सी.सी. देखि २५० सी.सी. सम्म	रु.३,५००।-
(इ) २५१ सी.सी. देखि माथि	रु. ५,०००।-
२. भाडामा दर्ता भएका सवारी-साधनमा देहायबमोजिम सवारीसाधन कर लाग्नेछ :-	

सवारीको किसिम	
(क) कार, जिप, भ्यान, माइक्रो बस	वार्षिक कर दर
(अ) १३०० सी.सी.सम्म	रु.५,०००।-
(आ) १३०१ सी.सी. देखि २००० सी.सी.सम्म	रु.६,०००।-
(इ) २००१ सी.सी.देखि २९०० सी.सी.सम्म	रु.७,५००।-
(ई) २९०१ सी.सी.देखि ४००० सी.सी.सम्म	रु.९,६००।-
(उ) ४००१ सी.सी. र सोभन्दा माथि सबै	रु.११,८००।-
(ख) डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, टि्पर,	
क्रेन जस्ता मेशिनरी उपकरण	रु.१२,५००।-
(ग) अटोरिक्सा,थ्री ह्वीलर, टेम्पो,इन्धनको प्रकार अनुसार वार्षिक कर दर	
(अ) अटो रिक्सा, थ्री ह्वीलर र टेम्पो	रु.२,९००।-
(आ) ट्रेक्टर	रु.१,४५०।-
(ई) पावर टिलर	रु.१,१५०।-
(घ) मिनिट्रक, मिनिबस	रु.८,२००।-
(ङ) ट्रक, बस	रु.१०,६००।-

३.	सरकारी नम्बर प्लेट भएका सवारी साधनलाई भाडामा दर्ता भएका सवारी साधनमा लाग्ने सरह कर लाग्नेछ ।
४.	विद्युतीय माध्यमद्वारा सञ्चालित सवारी साधनमा सवारी साधन कर लाग्ने छैन । पेट्रोलियम पदार्थ बाहेक अन्य इन्धनद्वारा सञ्चालन हुने सवारी साधनमा माथि दफा १ र २ बमोजिम लाग्ने सवारी साधन करमा २० प्रतिशत छुट हुनेछ ।
५.	शुरु पैठारी मितिले १ वर्षभन्दा कम अवधि भएमा दामासाहीले सवारी साधन कर कट्टा गरिनेछ । तर व्यापार मौज्दातमा रहेका सवारी साधनमा यस्तो कर लाग्ने छैन ।
६.	सवारी साधन बिग्रेको वा अन्य कुनै कारणबाट सो सवारी साधन चलाउन नपाएको भनी नेपाल सरकारले ठहऱ्याएको कुनै व्यक्ति वा संस्थाको नाममा दर्ता भएको सवारीसाधनलाई सवारीसाधन कर लाग्नेछैन ।
७.	काठमाडौं उपत्यकामा सञ्चालन भएका उत्पादनका मितिले १५ वर्षभन्दा पुराना सवारी साधनहरूलाई लाग्ने सवारी साधन करमा १५ वर्ष भन्दा बढीको प्रत्येक वर्षका लागि पाँच प्रतिशत थप गरी सवारी साधन कर लाग्नेछ । तर यस्तो थप रकम उक्त सवारी साधनको लागि तोकिएको कर रकम भन्दा वढी हुने छैन ।
८.	भाडाका बस, मिनीबस तथा माइक्रोबसका सवारी साधनहरूले लाग्ने सवारी साधन करमा विद्यार्थीलाई सहुलियतको रुपमा भाडामा छुट दिएवापत तिर्नुपर्ने करमा साठी प्रतिशत छुट पाउनेछन् ।
९.	जुनसुकै सवारी साधनका धनीले चाहेमा लाग्ने सवारी साधन कर प्रचलित दरका आधारमा एकमुष्ठ रुपमा पाँच वर्ष सम्मका लागि भुक्तानी गरी नविकरण गराउन सक्नेछन् ।

१०.	सार्वजनिक संग्रहालयमा प्रदर्शनीका लागि राखिएका बीस वर्ष भन्दा पुराना सवारी साधनलाई वार्षिक तिर्नुपर्ने सवारी साधन कर लाग्ने छैन ।
११.	दफा १ र २ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि एम्वुलेन्सलाई सवारी साधन कर लाग्नेछैन ।
१२.	रु. बीस लाख भन्दा वढीको सवारी साधन खरिद गर्दा सम्वन्धित सवारी साधन क्रेताले एकाउन्ट पेयी चेक (Account Payee Cheque) वाट मात्र विक्रेतालाई रकम भुक्तानी गर्नुपर्नेछ ।

अनुसूची-४

रजिष्ट्रेशन दस्तुर, सेवा शुल्क र घरजग्गा रोक्का दस्तुर

क. घर जग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर :

सि.नं.	लिखतको प्रकार	रजिष्ट्रेशन दस्तुरको दर अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक थैली अंकमा			
		नगरपालिका क्षेत्रको दस्तुर	गाउँ विकास समिति क्षेत्रको दस्तुर	दुबै क्षेत्रको दस्तुर	वेइलाका थप दस्तुर थैली अंकमा
१.	राजिनामा, सट्टापट्टा र सगोलनामाको लिखतमा				
	(क) रु. १०,०००।- सम्मको थैली अंकमा	४००।-	३००।-	-	२०%
	(ख)रु.१०,००१।- देखि रु. २५,०००।- सम्मको थैलीमा	१०००।-	५००।-	-	२०%
	(ग) रु.२५,००१।- देखि माथि जतिसुकै थैली अंकमा	४%	२%	-	२०%
	(घ) सामुहिक आवास योजना अन्तर्गत निर्मित भवनको आवास इकाई (Flat) को लिखतको थैली अंकमा स्पष्टिकरण : तर जमिन देखि माथि ५ तला भन्दा वढी उचाईको भवन निर्माण गरी त्यस्तो आवास इकाईको लिखतको थैली अंकमा पचास प्रतिशत छुट हुनेछ ।	-	-	१%	१०%
	(ङ) सामुहिक आवास योजना अन्तर्गत निर्मित भवन				

	सहितको घर जग्गाको लिखतको थैली अंकमा	-	-	२%	१०%
२.	दर्ताफारी, संयुक्त दर्तावाला बीचको छोडपत्रको थैली अंकमा	२%	१ %	-	२०%
३.	हालैदेखिको वकसपत्रको लिखतमा -थैली अंकमा) (क) बाजे, बज्यै, आमा, बाबु, पति, पत्नी, दाजु, भाइ, दिदी, बहिनी, छोरा, छोरी, छोराबुहारी, भाइबुहारी, जेठाजु, देवर, भाउजू, भतिजा, भतिजी, नाति, नातिनी, देउरानी, जेठानी काका, काकी, ठुलो बुवा, ठुली आमा, आमाजु, नन्द, सौता-सौता र एकै दाजु भाईको छोरा, छोरी बीच (अ) रु.५०,०००।- सम्मको थैली अंकमा	रु.५००।-	रु.२००।-	-	२०%
	(आ) रु.५०,००१।- देखि माथि जतिसुकै अंकको थैलीमा	२%	१%	-	२०%
	(ख) अन्य वकसपत्र र दानपत्रको थैली अंकमा	१५%	१०%	-	२०%
४.	अंशवण्डा तथा अंश भर्पाइको लिखतमा (क) रु. २५,००,०००।- सम्मको थैली अंकमा	-	-	०.२%	-

	(ख) रु. २५,००,००१।- देखि रु. २ करोड सम्मको थैली अंकमा (ग) रु. २ करोड देखि माथि जति सुकै अंकको थैलीमा	- -	- -	०.३% ०.४%	- -
५.	मानो छुट्टिएको र मानो जोडिएको प्रति लिखत	रु.५,०००।-	रु.२,०००।-	-	२०%
६.	बराबर जग्गा सट्टापट्टा गरी चक्लाबन्दी गरिने प्रति लिखतमा (घडेरी बाहेक कृषि प्रयोजनको लागि मात्र)	रु.१,०००।-	रु.५००।-	-	बेइलाका पारित नहुने
७.	शेषपछिको वकसपत्र (प्रति लिखत) (क) तीन पुस्ता भित्रको (ख) तीन पुस्ता बाहिरको	 रु.४,०००।- रु.५,०००।-	 रु.१,०००।- रु.२,०००।-	 - -	 - -
८.	दृष्टिवन्धकी, भोगवन्धकी र लखवन्धकीको लिखतको थैली अंकमा	-	-	१%	बेइलाका पारित नहुने
९.	धर्मपुत्र, धर्मपुत्री (प्रति लिखतमा) (क) तीन पुस्ता भित्रको नातामा प्रति लिखत (ख) अन्य लिखतमा	 - -	 - -	 रु. १०००।- रु.५०००।-	 - -
१०.	अधिकारनामा, मंजुरीनामा र अख्तियारनामाको प्रति लिखतमा	-	-	रु.१,५००।-	-
११.	कपाली तमसुक र करारनामा (दाखिल खारिज नहुने)	-	-	०.५०%	-

ख. सेवा शुल्क :

सि.नं.	लिखतको प्रकार	सेवा शुल्कको दर अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक थैली अंकमा		
		नगरपालिका क्षेत्रको दस्तुर	गाउँ विकास समिति क्षेत्रको दस्तुर	दुबै क्षेत्रको दस्तुर
१.	लिखत रजिष्ट्रेशनको लागि डोर माग गर्ने निवेदनमा डोर शुल्क :			
	(क) काठमाडौं उपत्यका क्षेत्रमा	रु.५,०००।-	रु.३,०००।-	-
	(ख) तराई क्षेत्रमा	रु.३,०००।-	रु.१,५००।-	-
	(ग) पहाडी क्षेत्रमा	रु.२,०००।-	रु.१,०००।-	-
२.	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट वित्तीय कारोबार गर्न स्वीकृति प्राप्त बैंक वित्तीय तथा सहकारी संस्थाबाट दिने कर्जाको धितोबन्धक वा दृष्टिबन्धक लिखतमा			
	(क) रु.१,००,०००।- सम्मको लिखतको थैली अंकमा	-	-	रु.५००।-
	(ख) रु.१,००,००१।- देखि रु.५,००,०००।- सम्मको थैली अंकमा	-	-	रु.७००।-
	(ग) रु.५,००,००१।- देखि रु.१०,००,०००।- सम्मको थैली अंकमा	-	-	रु.१,२००।-
	(घ) रु.१०,००,००१।- देखि रु.२०,००,०००।- सम्मको थैली अंकमा	-	-	रु.१,८००।-
	(ङ) रु.२०,००,००१।- देखि रु.५०,००,०००।- सम्मको थैली अंकमा	-	-	रु.३,०००।-

	(च) रु.५०,००,००१।- देखि रु.१,००,००,०००।- सम्मको थैली अंकमा	-	-	रु.१०,०००।-
	(छ) रु.१,००,००,००१।- देखि रु.२,००,००,०००।- सम्मको थैली अंकमा	-	-	रु.१५,०००।-
	(ज) रु.२,००,००,००१।- देखि माथि जतिसुकै अंकको थैलीमा	-	-	रु.३०,०००।-
३.	(क) नेपाल सरकारको जग्गामा संगठित संघ-संस्थाको भोगाधिकार जनाउँदा (सम्बन्धित संस्थाबाट असुल गरिने)	रु.१०,०००।-	रु.१०,०००।-	-
	(ख) नेपाल सरकारको जग्गामा संगठित संघ-संस्थाको भोगाधिकार नविकरण गर्दा (सम्बन्धित संस्थाबाट असुल गरिने)	रु.२,०००।-	रु.२,०००।-	-
४.	जग्गाधनी दर्ता स्रेस्ताको प्रतिलिपिको लागि (किताब र टिकट बाहेक) प्रति पूर्जा			
	(क) काठमाडौं उपत्यकाभित्र	रु.५००।-	रु.३००।-	-
	(ख) तराई क्षेत्र	रु.२००।-	रु.१००।-	-
	(ग) अन्य क्षेत्र	रु.१००।-	रु.५०।-	-
५.	दाखिल खारेज शुल्क			
	(क) करार अनुसार लिखत पारित गर्न ठहऱ्याएको फैसला वा मिलापत्र अनुसारको दाखिल खारेज गर्दा	४%	२%	-
	(ख) अन्य मिलापत्र (अंश र अपुताली बाहेक) को दाखिल खारेज गर्दा	२%	१%	-
	(ग) बैंक, वित्तिय संघ वा सहकारी संस्थाले कर्जा प्रवाह गर्दा लिएको धितो लिलाम गर्दा व्यक्तिले सकार गरी बैंक तथा वित्तिय संस्थाको पत्रानुसार व्यक्तिको नाउँमा दाखिल	४%	२%	-

	खारिज गर्दाको थैली अंकमा			
	(घ) बैंक, वित्तिय संघ वा सहकारी संस्थाले कर्जा प्रवाह गर्दा लिएको धितो लिलाम गर्दा व्यक्तिले सकार नगरी ऋणीको नामबाट बैंक, वित्तिय संघ वा सहकारी संस्थाले आफ्नो नाउँमा दाखिल खारिज गर्दा प्रति मिसिल	२०००	१०००	-
	(ङ) बैंक, वित्तिय एवम् सहकारी संघ वा संस्थाले कर्जा प्रवाह गर्दा लिएको धितो लिलाममा बैंक वा संस्था आफैले सकार गरे पछि सम्बन्धित ऋणीलाई नै फिर्ता गर्दा पारित गर्ने लिखतको थैली अंकमा	२%	१%	-
	(च) शेष पछिको बकस पत्रको दाखिल खारिज (क) तीन पुस्ता भित्रको भए (ख) तीन पुस्ता वाहिरको भए	 - -	 - -	 अंश वण्डा सरह १%
६	नामसारी तीन पुस्ता भन्दा वाहिरको नामसारी गर्दा न्यूनतम मूल्यांकन अंकको	-	-	०.५%
७.	रोक्का दस्तुर		मालपोत नियमावली, २०३६ को नियम ५ (घ) को दस्तुर खारेज गरी निम्न अनुसारको रोक्का दस्तुर कायम गरिएको छ।	
			नगरपालिका क्षेत्रको दस्तुर	गाउँ विकास समिति क्षेत्रको दस्तुर

	(क) लिखत रजिष्ट्रेशन भएकोमा (थैली अंक जतिसुकै भए पनि)	रु.२००।-	रु.१००।-
	(ख) लिखत रजिष्ट्रेशन नहुनेमा		
	(अ) रु.२५,०००।- सम्मको ऋण अंकमा	रु.५०।-	रु.३०।-
	(आ) रु.२५,००१।- देखि रु.५०,०००।- सम्म	रु.७५।-	रु.४०।-
	(इ) रु.५०,००१।- देखि रु.१,००,०००।- सम्म	रु.१५०।-	रु.७५।-
	(ई) रु.१,००,००१।- देखि माथि जतिसुकै अंकमा	रु.२५०।-	रु.१५०।-
	(उ) ऋण अंक नखुलेकोमा	रु.२५०।-	रु.१५०।-

ग. <u>विविध :</u>

१.	काठमाडौं उपत्यकाभित्रका महानगरपालिका, उप-महानगरपालिका, नगरपालिका र सो क्षेत्रसित जोडिएका गाउँ विकास समितिभित्रको पारित हुने लिखतमा घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुरको सि.नं. १, २ र ३ मा उल्लेख गरिएको रजिष्ट्रेशन लिखतको थैली अंकमा शून्य दशमलव पाँच प्रतिशत थप गरी वागमती सभ्यता कोषको लागि असुल गरिनेछ ।
२.	धर्मपुत्र, अधिकारनामा र शेषपछिको वकसपत्र लिखत बाहेक अन्य सबै प्रकारको लिखतमा अनिवार्य थैली अंक खुलाउनु पर्नेछ ।
३.	चिया, अलैची, जलविद्युत एवम् फलफुल उद्योगको नाउँमा खरिद गर्ने जग्गाको लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा पचहत्तर प्रतिशत छुट हुनेछ ।
४.	सामुहिक खेती योजना अन्तर्गत कृषि उत्पादन बढाउने उद्देश्यले चक्ला मिलाई खेती गर्न व्यक्ति व्यक्ति मिली उद्योग खोली सम्बन्धित व्यक्तिको नाउँको जग्गा उद्योगको नाउँमा पारित गर्ने लिखतमा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा पचहत्तर प्रतिशत छुट हुनेछ ।
५.	प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि नेपाल राष्ट्र बैंकबाट स्वीकृत प्राप्त बैंक, वित्तिय संस्था र सहकारी संस्थाहरूले ऋण लगानी गर्दा पारित गर्ने दृष्टि बन्धक लिखतमा यस अध्यादेश बमोजिम लगाईएको सेवा शुल्क बाहेक अन्य दस्तुर लाग्ने छैन ।

६.	(क) कृषि ऋण, बीमा संस्थान, बीमा समितिबाट स्वीकृत प्राप्त बीमा कम्पनी, विश्वविद्यालय, बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरूले आफ्ना बाहालवाला कर्मचारीहरूलाई सेवा शर्त बमोजिम दिने ऋण सुविधाको धितो बन्धक लिखत पारित गर्दा रजिष्ट्रेशन दस्तुर एवम् सेवा शुल्क छुट हुनेछ ।
	(ख) कर्मचारी संचय कोष तथा नागरिक लगानी कोषले नियमित बचत जम्मा गर्ने आफ्ना संचयकर्ताहरुलाई ऋण सुविधा उपलव्ध गराउंदा लिने धितोको धितो बन्धक लिखत पारित गर्दा रजिष्ट्रेशन दस्तुर एवं सेवा शुल्क छुट हुनेछ ।
७.	सहकारी संस्थाहरूले आफ्ना सदस्यहरू बीच रु. १ करोड सम्म ऋण प्रवाह गर्दा राखिने धितो वा दृष्टि बन्धक लिखतमा लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट हुनेछ ।
८.	जनआन्दोलन पहिलो, दोस्रो र मधेश आन्दोलनमा सहादत प्राप्त गरेका शहीदका आश्रित पति, पत्नी, छोरा र छोरी तथा माता पिताको नाउँमा स्वामित्व प्राप्त हुने गरी पारित हुने लिखतमा यस अध्यादेश बमोजिम लाग्ने सबै प्रकारको दस्तुर र शुल्क पूर्ण रुपमा छुट हुनेछ ।
९.	अन्धा, अपाङ्ग, दलित एवम् पिछडिएका जाति भनि स्थानीय निकायबाट प्रमाणित भएको सिफारिस वा आधिकारीक प्रमाणको आधारमा तिनीहरूको नाममा स्वामित्व प्राप्त हुँदा यस अध्यादेश बमोजिम असुल गरिने घर जग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तूरमा पच्चीस प्रतिशत छुट हुनेछ ।
१०.	(क) जुनसुकै प्रकारबाट महिलाको नाममा स्वामित्व प्राप्त हुने गरी पारित हुने लिखतमा यस अध्यादेश बमोजिम लगाईएको रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा नगर क्षेत्रको भए २५ प्रतिशत र गा.वि.स. क्षेत्रको भएमा ३० प्रतिशत छुट हुनेछ ।
	(ख) ७० वर्ष भन्दा बढि उमेरका वृद्धको नाउँमा स्वामित्व प्राप्त हुने गरी

	पारित हुने लिखतमा महिला सरह रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट हुनेछ ।
	(ग) ३०० जना व्यक्तिलाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिने उत्पादशिल उद्योग स्थापना गर्न वा विस्तार गर्नका लागि जग्गा खरिद गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुरको लिखतमा पचास प्रतिशत छुट दिइनेछ । घोषित उद्देश्यको उपयोग नगरेमा प्रचलित कानून बमोजिम दस्तुर लिई कारवाही गरिनेछ ।
११.	भूमिहीन मुक्त कमैया परिवारले बैंकबाट ऋण प्राप्त गरी खरिद गरेको जग्गाको लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुर, सेवा शुल्क र रोक्का दस्तुर पूर्णरुपमा छुट हुनेछ ।
१२	बैंक, वित्तीय एवम् सहकारी संघ वा संस्था र अदालतबाट भई आएको मिलापत्र अनुसार दाखिल खारेज गर्नु पर्दा सेवा दस्तुर असुल गर्ने प्रयोजनको लागि मालपोत कार्यालयले रजिष्ट्रेशन प्रयोजनको लागि तोकेको न्यूनतम मूल्य र मिलापत्र वा बैंकको पत्रमा उल्लेख भएको मूल्य मध्ये जुन बढी हुन्छ सोहीलाई कायम गर्नुपर्नेछ ।
१३	रजिष्ट्रेशन वापत मालपोत कार्यालयले सम्बन्धित जि.वि.स.मा पठाउने कुल रकमको पाँच प्रतिशत सम्बन्धित मालपोत/भूमिसुधार/नापी कार्यालयहरूको संस्थागत सुदृढीकरण, भवन निर्माण, स्रेस्ता व्यवस्थापन तथा लजिष्टिक सपोर्टमा खर्च गर्ने गरी जिल्ला विकास समितिले सम्बन्धित मालपोत कार्यालयहरूमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । यसरी उपलव्ध गराइएको रकम रु. ६ लाख भन्दा वढी भएमा वढी रकम भूमि सुधार तथा व्यवस्थापन विभागको संस्थागत सुदृढिकरण खातामा दाखिला गर्नुपर्नेछ । उक्त रकम विभागले आवश्यकता एवं औचित्य हेरी सोही जिल्ला वा अन्य जिल्लाका कार्यालयहरुमा मात्र निर्देशिका बनाई बाँडफाँड गरी निकासा दिन सक्ने र खर्चको अनुगमन गरी सो को आवधिक जानकारी अर्थ मन्त्रालयको बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखामा पठाउनु पर्नेछ ।

१४.	नेपाल सरकारले चाहेमा धार्मिक तथा सामाजिक हितका निमित्त स्थापित नेपालमा दर्ता भएका संघ, संस्था वा निकायले आफ्नो नाउँमा खरिद गर्ने जग्गाको लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट दिन सक्नेछ ।
१५.	रजिष्ट्रेशन दस्तुरका सम्बन्धमा सि.नं. १ को खण्ड (ग) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायका जिल्लाका देहाय बमोजिमका गा.वि.स.हरूको पारित हुने लिखतमा तीन प्रतिशत रजिष्ट्रेशन दस्तुर लाग्नेछः
	क) काठमाडौं : मच्छेगाउँ, सितापाइला, स्युचाटार, नयाँ नैकाप, तीनथाना, बालाजु, मनमैजु, गोंगबु, धापासी, खड्का भद्रकाली, चपली, विष्णु, कपन, जोरपाटी, गोकर्ण, गोठाटार, डाँछी, मुलपानी, गोलढुङ्गा, धर्मस्थली, टोखा सरस्वती र काभ्रेस्थली ।
	ख) ललितपुर : इमाडोल, टिकाथली, धापाखेल, लुभु, सानागाउँ, सुनकोठी, सैबुभैसेपाटी, हरिसिद्धि, ठैव, ठेचो, चापागाउँ ।
	ग) भक्तपुर : कटुन्जे, झौखेल, दुवाकोट, बालकोट, दधिकोट, सिपाडोल, ताथली र चित्तपोल ।
	(घ) इलाम : पशुपतिनगर, बरवोटे, मंगलवारे र फिक्कल गा.वि.स.
	(ङ) झापा : शनिश्चरे वडा नं. १,२,७ र ८, अर्जुनधारा वडा नं. ७ र ८, अनारमनी, चारपाने वडा नं.१,२,३,४ र ५, लखनपुर वडा नं. १, सतासीधाम वडा नं. ५ र ६ र गौरादह वडा नं. ३,४,८ र ९
	(च) मोरङ्ग : सुन्दरपुर, दुलारी, इन्द्रपुर, वेलवारी, मेघौलिया, पथरी, उर्लावारी, लेटाङ्ग, कटहरी, टंकिसिन्वारी, झापा बैजनाथपुर, रंगेली, हाथिमुढा र झोराहट गा.वि.स.
	(छ) सुनसरी : हाँसपोसा, दुहवी, भादगाँउ सिनुवारी, पकली र एकम्वा गा.वि.स.
	(ज) उदयपुर : कटारी र बेलटार गा.वि.स.

	(झ) सप्तरी : भरुवाखाल र कञ्चनपुर गा.वि.स.
	(ञ) सिराहा : रामनगर मिर्चैया, इनर्वा, धनगढी, असनपुर, सारस्वर र वडहरामाल गा.वि.स.
	(ट) धनुषा : सवैला, यदुकुवा, गोदार, धुनषाधाम, महेन्द्रनगर, ढल्केवार, बेंगादावर, नकटाझिझ, यज्ञभूमि, सतोखर, लवटोली र बिन्ही गा.वि.स.
	(ठ) महोत्तरी : वर्दिवास गा.वि.स.
	(ड) सर्लाही : बरहथवा, हरिओन, लालवन्दी, इश्वरपुर, हरिपुर, कोडेना, कविलासीको गैरबजार र हनुमान नगर छकपैयाको गोडैताबजार
	(ढ) रौतहट : चन्द्रनिगाहापुर र गरुडा गा.वि.स.
	(ण) बारा : सिमरा, जितपुर, निजगढ, छातापिपरा, रामपुरटोकनी, लिपनिमाल र बहुअरी गा.वि.स.
	(त) पर्सा : रामगढुवा, सिर्सिया ख.टो., पोखरीया, भिस्वा, बर्वागोंठ, लिपनीविर्ता, अलौ र चोर्नी गा.वि.स.
	(थ) चितवन : शारदानगर, गीतानगर, खैरहनी, मंगलपुर, श्रीपुर, पिठुवा र हाजिपुर गा.वि.स.
	(द) मकवानपुर : बसाहामाडी वडा नं. २,३,४,५ र ९, पदमपोखरी वडा नं. २,४ र ५, हटिया वडा नं. १,२,३,४,६ र ७, रातमाटे वडा नं. ३,५ र ९, पालुङ्ग वडा नं. १,२ र ९, ज्यामिरे (पिप्ले) वडा नं. ८ख, ज्यामिरे वडा नं. ४ र ५, सिखरकोट (हाल दामन) वडा नं. ३ र ४ र बज्रवाराही वडा नं. १ र २
	(ध) सिन्धुपाल्चोक : मेलम्ची वडा नं. २,३,५,६ र ८, चौतारा वडा नं. १,२,४,५,८ र ९ र बाह्रविसे वडा नं १,८ र ९
	(न) काभ्रेपलाञ्चोक : पाँचखाल, साँगा नासिकास्थान, उग्रचण्डीनाला गा.वि.स. को वडा नं. १ र २

	(प) धादिङ : निलकण्ठ, नौविसे, गजुरी र सल्यानटार गा.वि.स.
	(फ) तनहुँ : आँबु, बन्दिपुर, भानु, जामुने, खैरेनीटार, दुलेगौँडा ढोरफिर्दी, भिमाद र धाँसीकुवा गा.वि.स.
	(ब) कास्की : हेम्जा, विजयआर्वा वडा नं. १,२,३ र ४ र लामाचौर गा.वि.स.
	(भ) नवलपरासी : कावासोती, प्रगतीनगर, गैंडाकोट, शिव मन्दिर, माकर, सुनवल, पन्चनगर र तिलकपुर गा.वि.स.
	(म) रुपन्देही : आनन्दबन, शंकरनगर, सेमलार, देवदह र करहिया गा.वि.स.
	(य) कपिलवस्तु : विरपुर, कृष्णनगर, गजेहडा, जयनगर र ठूलोपिपरा गा.वि.स.
	(र) गुल्मी : तम्घास गा.वि.स.
	(ल) दाङ्ग : नारायणपुर, विजौरी, टरीगाउँ, पुरन्धारा, लक्ष्मीपुर, चैलाही, शिशहनिया, लालमटिया र गढवा गा.वि.स.
	(व) प्यूठान : खलंगा र विजुवार गा.वि.स.
	(स) बाँके : चटार, उदयपुर, गनापुर, शमसेरगंज, हिरमिनिया, परसपुर, कारकादो, मनिकापुर, रफ्ना र वनकटुवा गा.वि.स.
	(ष) कैलाली : गेटा, मालाखेती, श्रीपुर र बलिया गा.वि.स.
	(श) कंचनपुर : श्रीपुर, सुडा, कालिका र फलारी गा.वि.स.
१६.	सहकारी ऐनको दफा ५ अन्तर्गत दर्ता भएका सहकारी संस्थाहरूले संस्थाको प्रयोजनको लागि मात्र भवन र जग्गा खरिद गर्दा सहकारी विभागको सिफारिसमा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुर मिन्हा हुनेछ । अन्य व्यापारिक प्रयोजनको हकमा आर्थिक अध्यादेश बमोजिम दस्तुर लाग्नेछ ।
१७.	विविधको क्रम संख्या (८), (९), (१०) र (११) बमोजिम छुट दिंदा एकै व्यक्तिलाई एक भन्दा बढी आधारमा छुट पाउने भएमा सबै भन्दा बढी कुनै एक मात्र छुट दिइनेछ ।
१८.	एउटै कारोवारवाट पचास लाख रुपैयाँ वा सो भन्दा माथिको घर वा जग्गा खरिद विक्री गर्दा क्रेताले बैंकवाट भुक्तानीको लागि योग्य (गुड फर पेमेन्ट) भनि छाप लागेको चेकको फोटोकपि पेश गरे पछि वा विक्रेताका नाममा बैंकमा रहेको खातामा रकम जम्मा गरेको वैंक भौचरको फोटोकपि पेश गरे पछि मात्र मालपोत कार्यालयले पारित लिखत बमोजिम दाखिल खारेज गरी श्रेष्तापूर्जा तयार गर्नुपर्नेछ ।

अनुसूची–५

चलचित्र विकास शुल्क

१. आ.व. २०६७/६८ मा नेपालमा चलचित्रहरूको प्रदर्शनमा चलचित्रघरहरूले प्रदर्शन गर्ने विदेशी चलचित्रको सबै श्रेणीको प्रवेश शुल्कमा पन्ध्र प्रतिशत चलचित्र विकास शुल्क असुल उपर गरिनेछ ।

२. चलचित्रघरहरूले क्याबिन सञ्चालन गर्न पाउने छन् । विदेशी चलचित्र प्रदर्शन गरे वापत त्यस्तो क्याबिनको सबै श्रेणीको टिकट बिक्रीबाट असुल गर्ने चलचित्र विकास शुल्कको दर प्रवेश शुल्कको बीस प्रतिशत हुनेछ ।

३. चलचित्रघरहरूले आफूले प्रदर्शन गरेको चलचित्रको दैनिक टिकट बिक्रीको विवरण अभिलेख बिक्री खातामा दैनिक रुपमा अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ । चलचित्रघरहरूले चलचित्र प्रदर्शन सम्बन्धी विवरण साप्ताहिक रुपमा काठमाडौं उपत्यकाको हकमा चलचित्र विकास बोर्ड र सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा तथा अन्य क्षेत्रको हकमा आन्तरिक राजस्व कार्यालय भएको जिल्लामा सो कार्यालयमा र आन्तरिक राजस्व कार्यालय नभएको जिल्लामा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

४. प्रकरण १ र २ बमोजिमको शुल्क चलचित्रघरहरूले असुल उपर गरी प्रत्येक महिनाको शुल्क अर्को महिनाको पच्चीस गतेभित्र प्रकरण ५ को अधीनमा रही विवरण सहित सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा वा सो कार्यालय नभएको जिल्लामा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा दाखिला गर्नुपर्नेछ । तोकेको समयमा शुल्क नबुझाउनेलाई प्रत्येक महिनाको बुझाउनु पर्ने शुल्कको पच्चीस प्रतिशत जरिवाना लाग्नेछ । चलचित्र विकास शुल्कको मासिक विवरण उल्लिखित अवधिभित्र चलचित्र विकास बोर्डमा समेत बुझाउनु पर्नेछ ।

५. चलचित्रघरहरूले चलचित्र प्रदर्शन गरी चलचित्र प्रदर्शन नगरेको भनी वा विदेशी चलचित्र प्रदर्शन गरी नेपाली चलचित्र प्रदर्शन गरेको हो भनी वा वास्तविक टिकट बिक्री भन्दा कम टिकट बिक्री दैनिक

बिक्री खातामा जनाई झुट्टा विवरण दिएमा निम्न बमोजिमको जरिवाना लगाई त्यसरी छलिएको चलचित्र विकास शुल्क सहित असुल उपर गरिनेछ :-

(क) पहिलो पटक भए छलिएको चलचित्र विकास शुल्कको सत प्रतिशत ।

(ख) दोस्रो पटक वा सो भन्दा बढी जतिसुकै पटक भएपनि छलिएको चलचित्र विकास शुल्कको दुई सय प्रतिशत ।

६. प्रकरण ४ र ५ बमोजिम तोकिएको म्याद व्यतित भएको दुई महिनाभित्र जरिवाना सहित शुल्क नबुझाउने चलचित्रघर बन्द गरी लागेको शुल्क तथा जरिवाना समेत सम्बन्धित अधिकृतले असुल गर्नेछ । समयमा विवरण पेश नगरेमा प्रति महिना एक हजार रुपैयाँ जरिवाना लाग्नेछ ।

७. दैवी प्रकोप, उपकरणीय मर्मत सम्भार वा अन्य कुनै कारणले सात दिन वा सोभन्दा बढी दिन चलचित्रघर बन्द भएको व्यहोरा प्रकरण ११ मा उल्लिखित कार्यालयले प्रमाणित गरेको अवस्थामा बन्द भएको दिनको चलचित्र विकास शुल्क लाग्ने छैन ।

८. विद्यार्थी वर्गको सहुलियतको लागि शनिबार बिहान ८ बजेको र सार्वजनिक बिदा परेका दिनको बिहान ८ बजेको शोको चलचित्र प्रदर्शनीमा चलचित्र विकास शुल्कमा पचास प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

९. यस अनुसुची बमोजिम गरेको निर्णय उपर पैतीस दिनभित्र राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१०. चलचित्र विकास शुल्क सम्बन्धी प्रशासन आन्तरिक राजस्व कार्यालय भएको जिल्लामा सो कार्यालयले र आन्तरिक राजस्व कार्यालय नभएको जिल्लामा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले गर्नेछ ।

११. चलचित्र विकास शुल्कको अनुगमन चलचित्र विकास बोर्डले समेत गर्नेछ । चलचित्र विकास शुल्कको स्थलगत निरीक्षणका लागि बोर्डबाट खटिई आएका कर्मचारीलाई चलचित्र सम्बन्धी अभिलेख, बिक्री खाता तथा दर्शक संख्या सम्बन्धी अभिलेख चलचित्रघरले उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालय

तथा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले आवश्यकता अनुसार अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नेछन् ।

१२. चलचित्रघरका सञ्चालकहरूले चलचित्र प्रदर्शन गर्नु भन्दा एक दिन अगावै आफूले प्रयोग गर्ने टिकटको सिलसिलेवार नम्बर, चलचित्रको नाम र प्रदर्शन गरिने मिति चलचित्र विकास बोर्ड र आन्तरिक राजस्व कार्यालय वा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ र सोको अभिलेख चलचित्रघरहरूले राख्नु पर्नेछ ।

१३. यस अनुसूची बमोजिम असुल भएको चलचित्र विकास शुल्कको नब्बे प्रतिशत रकम चलचित्र विकास बोर्डलाई र बाँकी दश प्रतिशत रकम आन्तरिक राजस्व विभागले तोकेको प्रक्रिया बमोजिम चलचित्र विकास शुल्कको प्रशासन गर्ने कार्यालयहरूको प्रशासनिक तथा भौतिक सुधार कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ । चलचित्र विकास बोर्डले आफूले प्राप्त गरेको चलचित्र विकास शुल्क रकमको पच्चीस प्रतिशतभन्दा बढी रकम प्रशासनिक कार्यमा खर्च गर्न पाउने छैन ।

१४. चलचित्र विकास बोर्डको सिफारिसमा नेपाल सरकारले देहायमा उल्लिखित विषयवस्तुमा निर्मित स्वदेशी चलचित्रको प्रदर्शनीमा लाग्ने चलचित्र विकास शुल्क पूर्ण वा आंशिक रुपमा छुट दिन सक्नेछ :-

(क) आदिवासी जनजातिहरूका पूर्णतः मौलिक सँस्कृति झल्काउने यथार्थपरक चलचित्रहरू,

(ख) देशप्रेम, राष्ट्रिय स्वाभिमान र शहीदका त्याग बलिदानमा आधारित विचार प्रधान, चेतनामूलक र प्रगतिशील चलचित्रहरू ।

१५.	चलचित्र विकास शुल्कसम्बन्धी अन्य प्रक्रियागत कुरा चलचित्र विकास बोर्डको सिफारिसमा आन्तरिक राजस्व विभागले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१६.	चलचित्र विकास शुल्कको लेखापरीक्षण महालेखापरीक्षकबाट हुनेछ ।

(प्रेम बहादुर सिंह)
मन्त्री
कानून तथा न्याय

(सुरेन्द्र पाण्डे)
मन्त्री
अर्थ

(माधव कुमार नेपाल)
प्रधानमन्त्री

(माधव पौडेल)
सचिव
कानून तथा न्याय मन्त्रालय

(माधव प्रसाद घिमिरे)
मुख्य सचिव
नेपाल सरकार

इति सम्वत २०६७ साल मंङ्सिर ४ गते रोज ७ शुभम्